

၁၈ မိုင်တောရ ဆရာတော်၏

မရွံ့မနိုက်ကယ်

သုတ္တံ - ဝိပဿနာ
အနှစ်ချုပ် မှတ်စုများ

၁၈မိုင်တောရဆရာတော်၏

မဇ္ဈိမနိကာယ်

သုတ္တံ-ဝိပဿနာ

ဟောစဉ်တရား၏ မှတ်စုများ

၁။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်	နှာ ၂
၂။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်	နှာ ၇၂
၃။ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်	နှာ ၁၁၃
၄။ မဇ္ဈိမနိကာယ် အကျဉ်းချုပ်	နှာ ၁၆၅

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ဟောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း (၇+၈)

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် (စာအုပ်)ရှိ ဝိပဿနာတရားတို့ကို ထုတ်နုတ်လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

ရှေးဦးသိဖွယ်

၁။ မူလပရိယာယဝဂ်

၂။ သီဟနာဒဝဂ်

၃။ သြပမ္မဝဂ်

၄။ မဟာယမကဝဂ်

၅။ စူဠယမကဝဂ်

အကျဉ်းချုပ်

ရှေးဦးသိပ္ပံ

မဇ္ဈိမနိကာယ်တွင် စာအုပ်သုံးအုပ်ရှိသည့်အနက် ပထမစာအုပ်ဖြစ်သော မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်တွင် ဝဂ်(အုပ်စု)အားဖြင့် ငါးစုရှိသည်။ သုတ်တော်အားဖြင့် ၅၀ ရှိသည်။ သုတ်တော်များအားလုံးသည် လိုက်နာကျင့်ကြံရေး၊ ကိလေသာကုန်ရေးကို အဓိက ညွှန်းဆိုထားပါသည်။ လောကကျင့်ကြံရေးထက် လောကုတ္တရာအတွက်ကျင့်ကြံရေးတို့ကို အဓိကတင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တရားအားထုတ်နေသူများအတွက် မကြည့်မဖြစ် မသိမဖြစ်သော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ဖြစ် ပါသည်။

၁။ မူလပရိယာယဝဂ်

မူလပရိယာယသုတ်၊ သဗ္ဗသဝသုတ်၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၊ ဘယဘေရဝသုတ်၊ အနင်္ဂဏသုတ်၊ အာကဓေယျသုတ်၊ ဝတ္ထသုတ်၊ သလ္လေခသုတ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၊

၂။ သီဟနာဒဝဂ်

စူဠသီဟနာဒသုတ်၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၊ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၊ အနုမာနသုတ်၊ စေတောခိလသုတ်၊ ဝနပတ္ထသုတ်၊ မဓုပိဏ္ဍိကသုတ်၊ ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ်၊ ဝိတက္ကသဏ္ဍာနသုတ်၊

၃။ ဩပမ္မဝဂ်

ကကစ္စူပမသုတ်၊ အလဂဒ္ဒူပမသုတ်၊ ဝမ္ဘိကသုတ်၊ ရထဝိနီတသုတ်၊ နိဝါပသုတ်၊ ပါသရာသိသုတ်၊ စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်၊ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်၊ မဟာသာရောပမသုတ်၊ စူဠသာရောပမသုတ်

၄။ မဟာယမကဝဂ်

စူဠဂေါသိင်္ဂီသုတ်၊ မဟာဂေါသိင်္ဂီသုတ်၊ မဟာဂေါပါလကသုတ်၊ စူဠဂေါပါလကသုတ်၊ မဟာသစ္စကသုတ်၊ စူဠသစ္စကသုတ်၊ စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်၊ မဟာအဿပုရသုတ်၊ စူဠအဿပုရသုတ်

၅။ စူဠယမကဝဂ်

သာလေယျကသုတ်၊ ဝေရုဇ္ဇကသုတ်၊ မဟာဝေဒလ္လသုတ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်၊ စူဠဓမ္မသမာဒါနသုတ်၊ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ်၊ ဝိမံသကသုတ်၊ ကောသမ္ဘိယသုတ်၊ ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်၊ မာရတဇ္ဇနိယသုတ်၊

၁။ မူလပရိယာယဝဂ်

၁။ မူလပရိယာယသုတ်

တရားမသိသူက လူကိုလူကိုဘဲ မြင်တယ်၊ ပိုင်းခြားလို့မသိဘူး

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိ၊ အရိယာတရား၌ မလိမ္မာ၊ အရိယာတရား၌ ယဉ်ကျေးမှု “ဝိနည်း” မရှိသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိ၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာ၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ ယဉ်ကျေးမှု “ဝိနည်း” မရှိသော အကြားအမြင်မရှိသူ ပုထုဇဉ်သည်-

- မြေကို မြေဟု မှတ်၏။ မြေကို မြေဟု မှတ်၍ မြေကို ကြံ၏။ မြေ၌ ကြံ၏။ မြေမှ ကြံ၏။ မြေကို ငါ့ (ဟာ) ဟု ကြံ၏။ မြေကို ရှေးရှုနှစ်သက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ- ထိုသူသည် (ထိုမြေကို) ပိုင်းခြား၍ မသိသောကြောင့်တည်းဟု (ငါဘုရား) ဆို၏။
- ရေကို ရေဟု မှတ်၏။ မီးကို မီးဟု မှတ်၏။ လေကို လေဟု မှတ်၏။
- သတ္တဝါတို့ကို သတ္တဝါတို့ဟု မှတ်၏။ နတ်တို့ကို နတ်တို့ဟု မှတ်၏။ မာရ်နတ်ကို မာရ်နတ်ဟု မှတ်၏။ မြဟ္မာကို မြဟ္မာဟု မှတ်၏။
- မြင်အပ်သော အဆင်းကို မြင်အပ်သော အဆင်းဟု မှတ်၏။ မြင်အပ်သော အဆင်းကို မြင်အပ်သောအဆင်းဟု မှတ်၍ မြင်အပ်သော အဆင်းကို ကြံ၏။ မြင်အပ်သော အဆင်း၌ ကြံ၏။ မြင်အပ်သောအဆင်းမှ ကြံ၏။ မြင်အပ်သော အဆင်းကို ငါ့(ဟာ)ဟု ကြံ၏။ မြင်အပ်သော အဆင်းကိုရှေးရှုနှစ်သက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ- ထိုသူသည် (ထိုမြင်အပ်သောအဆင်းကို) ပိုင်းခြား၍ မသိသော ကြောင့်တည်းဟု (ငါဘုရား) ဆို၏။
- ကြားအပ်သော အသံကို ကြားအပ်သော အသံဟု မှတ်၏။
- တွေ့ထိအပ်သော အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိကို တွေ့ထိအပ်သော အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ ဟုမှတ်၏။
- အထူးသိအပ်သော အာရုံကို အထူးသိအပ်သော အာရုံဟု မှတ်၏။
- တစ်ခုတည်းဖြစ်ခြင်း (ဈာန်သမာပတ်စိတ်) ကို တစ်ခုတည်းဖြစ်ခြင်း (ဈာန်သမာပတ် စိတ်) ဟု မှတ်၏။
- အထူးထူးဖြစ်ခြင်း (ကာမစိတ်) ကို အထူးထူးဖြစ်ခြင်း (ကာမစိတ်) ဟု မှတ်၏။
- အလုံးစုံကို အလုံးစုံဟု မှတ်၏။
- နိဗ္ဗာန်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ကြံ၏။ နိဗ္ဗာန်၌ ကြံ၏။ နိဗ္ဗာန်မှ ကြံ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ငါ့ (ဟာ) ဟု ကြံ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးရှုနှစ်သက်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ- ထိုသူသည် (ထိုနိဗ္ဗာန်ကို) ပိုင်းခြား၍ မသိသောကြောင့်တည်းဟု (ငါဘုရား) ဆို၏။

အာရုံကို ပရမတ်အမြင်ဖြင့် ရှုမှတ်သင့်ပုံ

ရဟန်းတို့ အတုမဲ့သော ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို တောင့်တနေသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသော သေက္ခရဟန်းသည်လည်း-

- မြေကို မြေဟု အထူးသိ၏။
- မြေကို မြေဟုအထူးသိ၍ မြေကို မကြံရာ၊ မြေ၌ မကြံရာ၊ မြေမှ မကြံရာ၊ မြေကို ငါ (ဟာ) ဟု မကြံရာ။
- မြေကို ရှေးရှုမနှစ်သက်ရာ။

ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်း ဟူမူ- ထိုသူသည် (ထိုမြေကို) ပိုင်းခြား၍ သိသောကြောင့်တည်းဟု (ငါဘုရား) ဆို၏။

- ပုထုဇဉ်သည် ပိုခြား၍မသိသောကြောင့် မပယ်။
- ကျင့်ဆဲသည် ပိုခြား၍သိလို့ ပယ်။
- ရဟန္တာသည် ပိုင်းခြား၍သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်/ တပ်စွန်းမှုကင်းသောကြောင့် အမျက်ထွက်မှုကုန်သောကြောင့်၊ တွေဝေမှုကုန်သောကြောင့် ပယ်။

၂။ သဗ္ဗသဝသုတ်

အာသဝပယ်နည်း ၆ ပါး

ရဟန်းတို့-

- ၁။ မြင်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ၂။ ပိတ်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ၃။ မှီဝဲခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ၄။ သည်းခံခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ၅။ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သောအာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဖျောက်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ၆။ ပွားခြင်းဖြင့်ပယ်အပ်ကုန်သော အာသဝတို့သည် ရှိကုန်၏။

၁။ အဘယ်အာသဝတို့ကို မြင်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အရိယာ/သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိ၊ အရိယာတရား၌ မလိမ္မာ၊ အရိယာတရား၌ယဉ်ကျေးမှု “ဝိနည်း” မရှိသော၊ အကြားအမြင်မရှိသူ ပုထုဇဉ်သည်-

နှလုံးသွင်းသင့်သောတရား၊ နှလုံးမသွင်းသင့်သော တရားတို့ကိုမသိ၊ ထိုသူသည် နှလုံးမသွင်းသင့်သော တရားတို့ကိုနှလုံးသွင်း၏။ နှလုံးသွင်း သင့်သော တရားတို့ကို နှလုံးမသွင်း။

- မဖြစ်သေး/ဖြစ်ပြီးသော ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ—ဖြစ်/တိုးပွား
- .ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသလား၊ ဖြစ်သလား၊ ဖြစ်လတ္တံ့လား
- ဤသည်ကား ဒုက္ခတည်း။ ဤသည်ကား ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယတည်း။ ဤသည်ကား ဒုက္ခချုပ်ရာ နိရောဓတည်း။ ဤသည်ကား ဒုက္ခချုပ်ရာ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် (လမ်းစဉ်) တည်း။ ဤသို့သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ထိုသူအား (ပရမတ္ထသဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ၌ ငါ့ဟာ ငါ ငါ့ကိုယ်ဟု အမှားမြင်ခြင်း)

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ (ဘုရားစသည်တို့၌ ယုံမှားခြင်း) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ (နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် အလေ့ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု အကျင့်အလေ့တို့ကို အမှားသုံးသပ်ခြင်း) သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့သည် ပပျောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝတို့ကိုမြင်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

၂။ အဘယ်အာသဝတို့ကို ပိတ်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ စက္ခုမြွေကိုပိတ်ခြင်းဖြင့် ပိတ်လျက် နေ၏။ မနိမြွေကို ပိတ်ခြင်းဖြင့် ပိတ်လျက် နေ၏။

ရဟန်းတို့ယင်းမနိမြွေကို ပိတ်ခြင်းဖြင့် မပိတ်ဘဲနေသော ထိုရဟန်းအား အာသဝေါတရားနှင့် ပင်ပန်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်မှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

ဤသို့ (သင့်သောအကြောင်း အားဖြင့် ဆင်ခြင်၍) မနိမြွေကို ပိတ်ခြင်းဖြင့် ပိတ်လျက် နေသော ထိုရဟန်းအား အာသဝေါတရားနှင့် ပင်ပန်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်မှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

၃။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အာသဝတို့ကို မှီဝဲခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သင်္ကန်းကို မှီဝဲ၏။ အအေးကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ အပူကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ မှတ် ခြင် လေ နေပူ မြွေ ကင်း သန်းအတွေ့တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ အရှက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို ဖုံးလွှမ်းရုံမျှသာ (သင်္ကန်းကို မှီဝဲ၏)။

သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဆွမ်းကိုမှီဝဲ၏။ မြူးထူးခြင်းငှါ မဟုတ်၊ မာန်ယစ်ခြင်းငှါ မဟုတ်၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှါ မဟုတ်၊ အရေအဆင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးပွားခြင်းငှါ မဟုတ်၊ ဤကိုယ်၏ တည်တံ့ရုံမျှသာ မျှတရုံမျှသာ (ဆာလောင်မွတ်သိပ်သော) ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ မြတ်သော အကျင့်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှါသာ (ဆွမ်းကို မှီဝဲ၏)။ ဤသို့ မှီဝဲခြင်းဖြင့် ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်အံ့၊ ဝေဒနာသစ်ကိုလည်း မဖြစ်စေအံ့၊ ငါ့အား မျှတခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အပြစ်မရှိသည့် အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (ဆွမ်းကို မှီဝဲ၏)။

သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းကို မှီဝဲ၏။ အအေးကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ အပူကိုပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ မှတ် ခြင် လေ နေပူ မြွေ ကင်း သန်း အတွေ့တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ (ရာသီ) ဥတု ဘေးရန်ကို ပယ်ဖျောက်၍ ကိန်းအောင်းမွေ့လျော်ရုံမျှသာ (အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းကို မှီဝဲ၏)။

သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေး (ပစ္စည်း) အဆောက်အဦကိုမှီဝဲ၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော ကျင်နာခံခက် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော (ရောဂါ) ဝေဒနာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရုံမျှသာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကင်းပျောက်ရုံမျှသာ (ဆေးကို မှီဝဲ၏)။

၄။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အာသဝတို့ကို သည်းခံခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အချမ်း အပူ ဆာလောင်ခြင်း မွတ်သိပ်ခြင်း မှတ် ခြင် လေ နေပူ မြွေ ကင်း သန်း အတွေ့တို့ကို သည်းခံနိုင်၏။ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော မကောင်းသဖြင့် ရောက်လာကုန်သော စကားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပြင်းထန် ကြမ်းကြုတ် ခါးစပ် ကျင်နာ

မသာယာဖွယ် မနှစ်မြို့ ဖွယ်သောအသက်ကို ဆောင်နိုင်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ကိုလည်းကောင်း သည်းခံနိုင်ခြင်း သဘောရှိသူဖြစ်၏။

၅။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အာသဝတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ကြမ်းသောဆင်ကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ကြမ်းသောမြင်းကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ကြမ်းသောနွားကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ကြမ်းသောခွေးကို ရှောင်ကြဉ်၏။ မြွေကို သစ်ငုတ်ကို ဆူးရှိရာဌာနကို ချောက်ကို ကမ်းပါးကိုအညစ်အကြေးစွန့်ရာကို အညစ်အကြေး စီးဆင်းရာ တန်ဖီးတွင်းကို (ရှောင်ကြဉ်၏)။ အကြင်သို့သဘောရှိသော နေရာမဟုတ်ရာ၌ နေသောရဟန်း ကျက်စားရာမဟုတ်ရာ၌ ကျက်စားသော ရဟန်း ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေတို့ကို ဆည်းကပ်သော ရဟန်းကို ပညာရှိ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် မကောင်းသော အရာဌာနတို့၌ တွေးတောကုန်ရာ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုနေရာမဟုတ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ကျက်စားရာမဟုတ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်မာသောမိတ်ဆွေ တို့ကိုလည်းကောင်း သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ရှောင်ကြဉ်၏။

၆။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အာသဝတို့ကို ဖျောက်ဖျက်ခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဖြစ်သောကာမဝိတက်ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ဖျောက်ဖျက်၏။ အဆုံးစွန်ကင်းအောင် ပြု၏။ အဖန်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်စေ၏။ ဖြစ်သော ဗျာပါဒဝိတက်ကို။ပ။ ဖြစ်သော ဝိဟိံသာဝိတက်ကို။ပ။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းကုန်သော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ဖျောက်ဖျက်၏။ အဆုံးစွန်ကင်းအောင် ပြု၏။ အဖန်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။

၇။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အာသဝတို့ကို ပွားခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သနည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း “ဝိဝေက”၌ မှီသော၊ တပ်စွန်းမှု “ရာဂ” ကင်းရာ၌ မှီသော၊ ချုပ်ရာ “နိရောဓ”၌ မှီသော၊ (ကိလေသာကို) စွန့်လွှတ်မှု နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်မှု “ဝေါဿဂ္ဂ” ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ပ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ပ။ ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ပ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း “ဝိဝေက”၌ မှီသော၊ တပ်စွန်းမှု “ရာဂ” ကင်းရာ၌ မှီသော၊ ချုပ်ရာ “နိရောဓ” ၌ မှီသော၊ (ကိလေသာကို) စွန့်လွှတ်မှု နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်မှု “ဝေါဿဂ္ဂ” ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား၏။

ရဟန်းတို့ ယင်းဗောဇ္ဈင် (ခုနစ်ပါး) ကို မပွားသော ထိုရဟန်းအား အာသဝေါတရားနှင့် ပင်ပန်းခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်မှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဤသို့ (သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်၍) ပွားသော ထိုရဟန်းအား အာသဝေါတရားနှင့် ပင်ပန်းခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်မှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝတရားတို့ကို ပွားခြင်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

၃။ စမ္မဒါယာဒသုတ်

အမွေခံအစစ်

ရဟန်းတို့ (သင်တို့သည်) ငါဘုရား၏ တရားအမွေခံတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်လော့၊ ပစ္စည်း “အာမိသ” အမွေခံတို့ မဖြစ်ကုန်လင့်။

၁။ ပထမရဟန်းတစ်ပါး- ဘုရားဆွမ်းစားပြီး ပိုလှုံနေသော ဆွမ်းကျွန်များကို လွင့်ပစ်မည်လုပ်ဆဲဆဲ။ ထိုရဟန်းသည် တောင်းစားရမလားအကြံဖြစ်၏။ ဤဆွမ်းကို မစားဘဲ ဤဆာလောင် အားနည်းခြင်းဖြင့် ညဉ့်နေ့ကို ကုန်လွန်စေရမူ ကောင်းပေမည်ဟု (အကြံဖြစ် ရာ၏)။

၂။ ဒုတိယရဟန်းတစ်ပါး- ဘုရားဆွမ်းစားပြီး ပိုလှုံနေသော ဆွမ်းကျွန်များကို လွင့်ပစ်မည် လုပ်ဆဲဆဲ။ ထိုဆွမ်းကို (တောင်း)စား၍ ဆာလောင်အားနည်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်လျက် ထိုညဉ့်ကို ကုန်လွန်စေရာ၏။

ငါဘုရား၏ (ထိုရဟန်းနှစ်ပါးတို့တွင်) ထိုရှေးဦးရဟန်းသည်သာ ပိုမို၍ ပူဇော်ထိုက်သူ ချီးကျူး ထိုက်သူဖြစ်၏။ ထိုသို့ပိုမို၍ ပူဇော်ထိုက် ချီးကျူးထိုက်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုဆွမ်းကို ပယ်ခြင်းသည်ထိုရဟန်းအား ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး အလိုနည်းပါးရန် ရောင့်ရဲလွယ်ရန် ကိလေသာခေါင်းပါးရန် မွေးမြူလွယ်ရန် လုံ့လစိုက်ထုတ်ရန် ဖြစ်လတ္တံ့သော ကြောင့်တည်း။

ကံရဲထိုက်သူများ

ငါ့သျှင်တို့ ထို (တပည့်သာဝက)တို့တွင် မထေရ်ရဟန်းတို့သည် အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ကံရဲ ထိုက်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။

- ဆိတ်ငြိမ်စွာ နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် “သာဝက”တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း “ဝိဝေက”ကို အတုလိုက်၍ မကျင့်ကုန်
- မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်ရန် ဟောထားတော်မူသော (အကုသိုလ်) တရားတို့ကိုလည်း မပယ်ကုန်။
- ပစ္စည်းများပြားရန်သာ ကျင့်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။ (အဆုံးအမတော်ကို) လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့သာ နာယူသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၌ ရှေ့သွား ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန် “ဥပဓိဝိဝေက” ရရေး၌ တာဝန်မဲ့သူများ ဖြစ်နေကြကုန်၏။

ယုတ်ညံ့သောတရား

ငါ့သျှင်တို့ ထို (ဟောကြားခဲ့သောတရား) ၌ လိုချင်တစ်မက်ခြင်း “လောဘ”သည်လည်း ယုတ်ညံ့၏။ စိတ်ဆိုးခြင်း “ဒေါသ”သည်လည်း ယုတ်ညံ့၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထို (ဟောကြားခဲ့သော တရား) ၌ အမျက်ထွက်ခြင်း “ကောဓ”သည်လည်းကောင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း “ဥပနာဟ” သည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း “မက္ခ”သည်လည်းကောင်း၊

ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း “ပဠာသ”သည်လည်းကောင်း၊ ငြူရှုခြင်း “က္ကဿာ” သည်လည်းကောင်း၊ ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ”သည်လည်းကောင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း “မာယာ”သည်လည်းကောင်း၊ ဟန်ဆောင်ခြင်း “သာဌေယျ” သည်လည်းကောင်း၊ ခက်ထန်ခြင်း “ထမ္ဘ”သည်လည်းကောင်း၊ ခြုတ်ခြယ်ခြင်း “သာရမ္ဘ” သည်လည်းကောင်း၊ မောက်မော်ခြင်း “မာန” သည်လည်းကောင်း၊ အလွန်မောက်မော်ခြင်း “အတိမာန”သည်လည်းကောင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း “မဒ”သည်လည်းကောင်း၊ သတိမေ့လျော့ခြင်း “ပမာဒ” သည်လည်းကောင်း ယုတ်ညံ့၏။

ငါ့သျှင်တို့ အေးရန် အထူးသိရန် အမှန်သိရန် ငြိမ်းရန်ဖြစ်သော၊ မြင်အောင် သိအောင် ပြုတတ်သည့်အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဂါရုစိမ်းရှိသော ဤအရိယာမဂ်ပင်တည်း။

၄။ ဘယဘောဂဝသုတ်

တောထွက်နိုင်ရန် အရည်အချင်းကို စစ်သေးခြင်းတစ်မျိုး

- မကောင်းသော ကာယကံ ဝစီကံ မနောက်ရှိသူဖြစ်လျက်၊
- သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ရှိသူဖြစ်လျက်။
- ဖောက်ပြန်သောစိတ် ပြစ်မှားသောစိတ် အကြံရှိကုန်လျက်။
- ထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒ္ဓ”ဖြင့် အနှိပ်စက်ခံရကုန် လျက်။
- ပျံ့လွင့်သောစိတ် မအေးမြသောစိတ်ရှိလျက်။
- ယုံမှားခြင်း “ကင်္ခါ” မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” ရှိလျက်။
- မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်ကာ သူတစ်ပါးကို နှိမ့်ချသူဖြစ် လျက်။
- ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူ ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသူဖြစ်လျက်။
- လာဘ်ပူဇော်သကာအကျော်အစောကို လိုလားသူဖြစ် လျက်။
- ပျင်းရိ ရော့ရည်း ဝီရိယနည်းသူဖြစ်လျက်။
- လွတ်သောသတိ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိကုန်ဘဲလျက်။
- မတည်ကြည် တုန်လှုပ်သောစိတ်ရှိသူ ဖြစ်လျက်။
- ပညာမရှိသူ ထိုင်းအသူဖြစ်လျက်-

တောအုပ်တောနက်ကြီးများဖြစ်သော တောစွန်တောင်ဖျား၌ဖြစ်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာတို့သည်သက်ဝင်နေနိုင်ရန် ခဲယဉ်းကုန်၏။ ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ် နေနိုင်ခြင်းကား ခဲယဉ်းလှ၏။ တစ်ကိုယ်တည်းနေခြင်း၌လည်း ပျော်မွေ့နိုင်ခဲ၏။ သမာဓိမရသော ရဟန်း၏ စိတ်ကို တောတို့က ဆောင်ယူသွားသကဲ့သို့ ထင်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ပယ်ပုံ

ပုဏ္ဏား ထိုငါ့အား ““ငါသည် စင်စစ်အားဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကို တောင့်တလျက်နေသည် မဟုတ်လော၊ ဣရိယာပုထ်အလိုက်နေသော ငါ၏ထံသို့ ရောက်လာသော ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ထိုဣရိယာပုထ်အလိုက်ပင် ငါပယ်ဖျောက်ရမူ ကောင်းပေမည်”” ဟု ဤအကြံ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

ပုဏ္ဏား ထိုငါသည် စကြံသွားနေစဉ် ထိုကြောက်မက်ဖွယ်သည် ပေါ်ပေါက်လာအံ့၊ ထိုကြောက်မက်ဖွယ်ကို မရပ် မထိုင် မအိပ်ဘဲ စကြံသွားလျက်သာ ပယ်ဖျောက်၏။

ရပ်နေစဉ် ပေါ်ပေါက်လာအံ့၊ ထိုကြောက်မက်ဖွယ်ကိုစကြံ မသွား မထိုင် မအိပ်ဘဲ ရပ်လျက်သာ ပယ်ဖျောက်၏။ ထိုင်နေစဉ် ပေါ်ပေါက်လာအံ့၊ ထိုင်လျက်ပင် ပယ်ဖျောက်၏။ အိပ်နေစဉ် ပေါ်ပေါက်လာအံ့၊ အိပ်လျက်ပင် ပယ်ဖျောက်၏။

၅။ အနက်ဇာသုတ်

မိမိ၏တရားအခြေအနေကို သိရန်လိုအပ်

- ငါ့သျှင်တို့ လောက၌ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားရှိကြကုန်၏။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-
၁. ကိလေသာ အညစ်အကြေး “အင်္ဂဏ” ရှိလျက် ““ငါ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာအညစ်အကြေး ရှိ၏”” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုး၊
 ၂. ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိလျက် ““ငါ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိ၏”” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုး။ (၁-ထက် ၂-ကမြင့်မြတ်၏)
 ၃. ကိလေသာအညစ်အကြေး မရှိသည်ဖြစ်လျက် ““ငါ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာအညစ်အကြေး မရှိ”” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုး၊
 ၄. ကိလေသာအညစ်အကြေးမရှိသည်ဖြစ်လျက် ““ငါ၏စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာအညစ်အကြေး မရှိ”” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုး။ (၃-ထက် ၄-ကမြင့်မြတ်၏)

အမှတ်(၁)သူအတွက်။ ။ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိလျက် ““ငါ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ရှိ၏”” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်-

ထိုကိလေသာအညစ်အကြေးကို ပယ်ရန်-

- အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေလိမ့်မည် မဟုတ်၊
- အားထုတ်လိမ့်မည် မဟုတ်၊
- လုံ့လစွမ်းကို ကြိုးပမ်းလိမ့်မည် မဟုတ်။
- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်ခြင်း “ရာဂ” ရှိသူ၊
- ပြစ်မှားခြင်း “ဒေါသ” ရှိသူ၊
- တွေဝေခြင်း “မောဟ” ရှိသူ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့နှင့်တကွ ညစ်နွမ်းသော စိတ်ရှိသူဖြစ် လျက်-

သေလွန်ရလတ္တံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား ဤသဘောသာ ဧကန်ဖြစ်ရမည်။ (သိသူအား အားထုတ်လိမ့်မည်)။

အမှတ်(၃)သူအတွက်။ ။ငါ့သျှင် ထို (ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုး)တို့တွင် ကိလေသာအညစ်အကြေးမရှိသည် ဖြစ်လျက် “ငါ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကိလေသာအညစ်အကြေးမရှိ” ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- တင့်တယ်သောအာရုံ “သုဘနိမိတ်”ကို နှလုံးသွင်းလတ္တံ့၊
- တင့်တယ်သော အာရုံကို နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကို တပ်မက်ခြင်း “ရာဂ” သည် လွှမ်းမိုးဖျက်ဆီးလတ္တံ့၊
- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်ခြင်း “ရာဂ” ရှိသူပြစ်မှားခြင်း “ဒေါသ” ရှိသူ တွေဝေခြင်း “မောဟ”ရှိသူ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့နှင့်တကွ ညစ်နွမ်းသောစိတ်ရှိသူဖြစ်လျက်-

သေလွန်ရလတ္တံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဤသဘောသာ ဧကန်ဖြစ်ရမည်။

၆။ အာကင်္ခေယျသုတ်

သေသူများ အာရုံပြုခံနိုင်သူ

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် “သေ၍ပြိတ္တာဖြစ်နေကြသော ငါ၏ အကြင် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် ငါ့ကိုကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် အောက်မေ့ကြကုန်၏။ ထိုဆွေမျိုးသားချင်းတို့၏ ထိုကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် အောက်မေ့မှု သည် ကြီးမြတ်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိပါစေ” ဟု အကယ်၍ တောင့်တခဲ့ပါမူ-

- သီလတို့ကို ဖြည့်ကျင့်သူ
- မိမိ၏ စိတ်ကိုငြိမ်သက်အောင် ကြိုးစားသူ
- (ကမ္မဋ္ဌာန်း) ရှုမှုကို ပစ်ပယ်ထားသူ
- ဝိပဿနာနှင့် ပြည့်စုံသူ
- ဆိတ်ငြိမ်ရာ (ကျောင်း)တို့ကို တိုးပွားစေသူသာလျှင် ဖြစ်ရ၏။

မှတ်ချက်။ ။(“မပျော်မေ့မှု ပျော်မေ့မှုတို့ကို နှိမ်နင်းသူ။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကို နှိမ်နင်းသူ။(ရှုပါဝစရ) ဈာန်လေးပါးတို့ကို အလိုရှိတိုင်းရသူ။ အရူပဖြစ်သည့် ဝိမောက္ခ (ဈာန်)တို့ကို (နာမ်) ကိုယ်ဖြင့် ထိရောက်၍ နေလို။ သောတာပန်။ သကဒါဂါမ်စသော အရိယာဖြစ်လိုသူသည်လည်း- အထက်ပါ တရားနှင့် ပြည့်စုံအောင် လုပ်ရ၏)။

၇။ ဝတ္ထုသုတ်

စိတ်ကို ညစ်ညူးကြောင်းတရားများ

- (သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို) ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း “အဘိဇ္ဈာ”၊
- မသင့်လျော်ရာ၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း “ဝိသမလောဘ၊
- သူတစ်ပါးပျက်စီးစေလိုခြင်း “ဗျာပါဒ”၊

- အမျက်ထွက်ခြင်း “ကောဓ”၊
- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း “ဥပနာဟ”၊
- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း “မက္ခ”၊
- ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း “ပဠာသ”၊
- ငြူစူခြင်း “က္ကဿာ”၊
- ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ”၊
- လှည့်ပတ်ခြင်း “မာယာ”၊
- စဉ်းလဲခြင်း “သာဠေယျ”၊
- စိတ်ခက်ထန်ခြင်း “ထမ္မ”၊
- ခြုတ်ခြယ်ခြင်း “သာရမ္မ”၊
- မောက်မော်ခြင်း “မာန”၊
- အလွန်မောက်မော်ခြင်း “အတိမာန”၊
- မာန်ယစ်ခြင်း “မဒ”၊
- သတိမေ့လျော့ခြင်း “ပမာဒ”သည် စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတည်း။

၈။ သလ္လောသုတ်

ဈာန်ချမ်းသာကို ကိလေသာခေါင်းပါးနေသည်ဟု မထင်ရ

စုန္ဒ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ရဟန်းသည်ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” သုံးသပ်ခြင်း “ဝိစာရ” တို့၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော၊ စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း “သမာဓိ” ကိုဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” မရှိသော၊ သုံးသပ်ခြင်း “ဝိစာရ” မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း “သမာဓိ” ကြောင့် ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း “ပီတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စား၍နေရာ၏။ (ဈာန်ရစ်ပါးလုံး ဝင်စားကာနေရာ၏)။ ထိုရဟန်းအား ““ငါသည် ကိလေသာခေါင်းပါးခြင်းဖြင့် နေ၏”” ဟု စိတ်အကြံအစည်ဖြစ်ရာသောအကြောင်းသည် ရှိပေ၏။ စုန္ဒ ဤဈာန်တရားတို့ကို အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ ကိလေသာခေါင်းပါးရေးတရားတို့ဟု စင်စစ် မခေါ်ဆိုရကုန်၊ ဤဈာန်တရားတို့ကို မျက်မှောက်ချမ်းသာစွာ နေရရေးတရားတို့ဟုခေါ်ဆိုရကုန်၏။

ကိလေသာခေါင်းပါးအောင်နေထိုင်ပုံ

စုန္ဒ ဤဆိုလတ္တံ့သော အရာတို့၌ သင်တို့သည် ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။

အခြားသူတို့ သည်ညှဉ်းဆဲတတ်သူတို့ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မညှဉ်းဆဲတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။

အခြားသူတို့သည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်းငါတို့ကား ဤအရာ၌ အသက်သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကိုပြုသင့်၏။

(မပေးသည်ကိုမယူ။ မြတ်သောအကျင့်ကိုသာကျင့်။ မလိမ်။ ကြမ်းတမ်းသောစကားကိုမပြော။ ပြန်ဖျင်းသော စကားကိုမပြော။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ရှေးရှုမကြံ။ ဖျက်ဆီးလိုသောစိတ်မရှိ။ မှန်ကန်သော အယူရှိ၏။ မှန်ကန်သောအကြံအစည်ရှိ၏။ မှန်ကန်သောစကားရှိ၏။ မမှားသော မှန်ကန်သောအမှုရှိ။ မှန်ကန်စွာ အသက်မွေး။ မှန်ကန်သောလုံ့လရှိ။ မှန်ကန်သောအောက်မေ့ခြင်းရှိ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည် ခြင်းရှိ။ မှန်ကန်သောဉာဏ်ရှိ။ မှန်ကန်သောလွတ်မြောက်ခြင်းရှိ။)

အခြားသူတို့သည် လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း နှိပ်စက်ခံရသူတို့ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်းကင်းကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။

(ပျံ့လွင့်သောစိတ် မရှိကြသူတို့။ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်ကြသူတို့။ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။ ရန်ငြိုးမဖွဲ့တတ်သူတို့။ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မချေဖျက်တတ်သူတို့။ ဂုဏ်မပြိုင်တတ်သူတို့။ မငြူစူတတ်သူတို့။ ဝန်မတိုတတ်သူတို့။ မစဉ်းလဲတတ်သူတို့။ မလှည့်ပတ်တတ်သူတို့။ မခက်ထန် တတ်သူတို့။ အပြောအဆိုလွယ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟုခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။ သတိမမေ့မလျော့သူတို့။ သဒ္ဓါတရားရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။ ရှက်စိတ်ရှိသူတို့။ ကြောက်လန့်တတ်သူတို့ ။ အကြားအမြင်များသူတို့ ။ လုံ့လစိုက် ထုတ်တတ်သူတို့။ ထင်သော သတိရှိသူတို့။ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူတို့ ။ မိမိအယူကို လွန်စွာမစွဲလမ်းဘဲမြဲမြံစွာမယူကြကုန်ဘဲ ပြန်လည် စွန့်လွှတ်နိုင်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။)

၉။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသတ်

အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်းကို ခွဲခြားသိ

“ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်- အကုသိုလ်ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ အကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ကုသိုလ်ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှဖြင့်လည်း အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သောအယူ ရှိသူဖြစ်၏။ ထိုသူ၏အယူသည် ဖြောင့်မတ်၏။ ထိုသူသည် တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်း တရားသို့ ရောက်လာသူဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့အကုသိုလ်ဟူသည်အဘယ်နည်း၊အကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊

ငါ့သျှင်တို့ အသက်သတ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်း၊ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း၊မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း၊ ကုန်းချော ပြောဆိုခြင်း၊ ကြမ်းသော စကားပြောဆိုခြင်း၊ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ (သူတစ်ပါးပစ္စည်းဥစ္စာကို) ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးပျက်စီးစေ လိုခြင်းသည်အကုသိုလ်ပင် တည်း၊ အယူမှားခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို အကုသိုလ်ဟူ၍ဆိုရ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း “လောဘ” ၊ ကြမ်းတမ်းပြစ်မှားခြင်း “ဒေါသ” ၊ တွေဝေမိုက်မဲခြင်း “မောဟ” သည် အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းတည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

သိခြင်း၏အကျိုး။ ။ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်

- ဤသို့ အကုသိုလ်ကို ခွဲခြား၍ သိ၏။
- ဤသို့အကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်းကို ခွဲခြား၍သိ၏။
- ဤသို့ ကုသိုလ်ကို ခွဲခြား၍သိ၏။
- ဤသို့ ကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်းကို ခွဲခြား၍သိ၏။

(ထိုအခါ၌) ထို (အရိယာဖြစ်သောတပည့်) သည် အကြွင်း အကျန်မရှိတပ်မက်မှု အကိန်းတရား “ရာဂါနုသယ” ကို ပယ်စွန့်၍ ထိခိုက်ပြစ်မှားမှု အကိန်းတရား “ပဋိယာနုသယ” ကိုဖျောက်ဖျက်၍ ငါဟု စွဲယူခြင်း ဒိဋ္ဌိအလားရှိသော ထောင်လွှားခြင်းအကိန်းတရား “မာနာနုသယ” ကိုနုတ်ခွါ၍ မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ကို ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် အသိဉာဏ် “ဝိဇ္ဇာ” ကို ဖြစ်စေလျက် ယခု ဘဝ၌ပင်ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်၏။

အာဟာရကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သောတပည့်သည် အာဟာရကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ အာဟာရဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ အာဟာရချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ အာဟာရချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှဖြင့်လည်းအရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သော အယူရှိသူဖြစ်၍ ထိုသူ၏ အယူသည် ဖြောင့်မတ်၏။ (ထိုသူသည်) တရားတော်၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်း တရားသို့ရောက်လာသူ ဖြစ်ပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဖြစ်ပွားပြီး သတ္တဝါတို့ကိုလည်း တည်တံ့စေရန်၊ ဖြစ်ပွားဆဲ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ရန် အာဟာရတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

- အကြမ်းအနု ဖြစ်သော အလုတ်အလွေးပြု၍ မျိုအပ်သည့် ကဗဠီကာရအာဟာရ၊
- တွေ့ထိခြင်းဟူသော နှစ်ခုမြောက် ဖဿအာဟာရ၊
- စိတ်စေ့ဆော်ခြင်းဟူသော သုံးခုမြောက် မနောသဉ္ဇေတနာအာဟာရ၊
- သိမှု “ဝိညာဏ်” ဟူသော လေးခုမြောက် ဝိညာဏအာဟာရတို့တည်း။

တပ်မက်မှု “တဏှာ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဖြစ်၏။ တပ်မက်မှု “တဏှာ” ချုပ်ပျောက်ခြင်းကြောင့် အာဟာရချုပ်ပျောက်၏။

အာဟာရချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည် အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်ပင်တည်း။ ဤမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်စွာသိခြင်း “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”၊ မှန်ကန်စွာကြံခြင်း “သမ္မာသင်္ကပ္ပ”၊ မှန်ကန်စွာပြောဆိုခြင်း “သမ္မာဝါစာ”၊ မှန်ကန်စွာပြုလုပ်ခြင်း “သမ္မာကမ္မန္တ”၊ မှန်ကန်စွာအသက်မွေးခြင်း “သမ္မာအာဇီဝ”၊ မှန်ကန်စွာအားထုတ်ခြင်း “သမ္မာဝါယာမ”၊ မှန်ကန်စွာအောက်မေ့ခြင်း “သမ္မာသတိ”၊ မှန်ကန်စွာတည်ကြည်ခြင်း “သမ္မာသမာဓိ” တို့တည်း။

ဆင်းရဲကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလည်းခွဲခြား၍သိ၏။ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှဖြင့်လည်း အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သော အယူရှိသူဖြစ်၍ ထိုသူ၏ အယူသည် ဖြောင့်မတ်၏။ (ထိုသူသည်) တရားတော်၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်းတရားသို့ ရောက်လာသူ ဖြစ်ပေ၏။

ဆင်းရဲ။။ပဋိသန္ဓေတည် နေဖြစ်ပွားရခြင်း “ဇာတိ” သည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ အိုရခြင်း သည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ ပူဆွေးရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းရခြင်းတို့သည်လည်း ဆင်းရဲတို့တည်း၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော အရာတို့နှင့် ပေါင်းဆုံရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ ချစ်နှစ်သက်အပ်သော အရာတို့နှင့် ကင်းကွာရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ အလိုရှိသော အရာကို မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲတည်း၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် (တဏှာဒိဋ္ဌိ) ဥပါဒါန်တရားတို့၏ ကျက်စားရာ ခန္ဓာငါးပါးလုံးတို့သည်ပင် ဆင်းရဲတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း။ ။ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ”ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ကို ပြုလေ့ရှိသော နှစ်သက်တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည့် ထိုထိုအာရုံကို အလွန်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာပင်တည်း။ ဤတဏှာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကာမ၌တပ်မက်ခြင်း “ကာမတဏှာ”၊ ဘဝ၌တပ်မက်ခြင်း “ဘဝတဏှာ”၊ ဝိဘဝ၌တပ်မက်ခြင်း “ဝိဘဝတဏှာ”ပင်တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤတပ်မက်ခြင်းကို ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ”ဖြစ်ကြောင်း ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဆင်းရဲချုပ်ရာ။ ။ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ တဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ တပ်မက်ခြင်း ကင်းသောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ တွယ်တာကပ်ငြိမှု မရှိခြင်းပင်တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဆင်းရဲချုပ်ရာအကျင့်။ ။ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ”ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ”ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ် ပင်တည်း။

စွဲလမ်းခြင်းကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။ စွဲလမ်းခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ စွဲလမ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ဤမျှဖြင့်လည်း အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သော အယူရှိသူ ဖြစ်၍ ထိုသူ၏ အယူသည်ဖြောင့်မတ်၏။ (ထိုသူသည်) တရားတော်၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်းတရားသို့ ရောက်လာသူ ဖြစ်ပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ စွဲလမ်းခြင်း “ဥပါဒါန်” ဟူသည် အဘယ်နည်း။ စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ် နည်း။ စွဲလမ်းခြင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ စွဲလမ်းခြင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ စွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ကာမဂုဏ်၌ စွဲလမ်းခြင်း “ကာမုပါဒါန်”၊ အယူမှား၌ စွဲလမ်းခြင်း “ဒိဋ္ဌုပါဒါန်”၊ အကျင့်အလေ့၌ စွဲလမ်းခြင်း “သီလဗ္ဗတုပါဒါန်”၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်း “အတ္တဝါဒုပါဒါန်”

လေးပါးတို့တည်း။ တပ်မက်မှု တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု “ဥပါဒါန်” ဖြစ်၏။ တပ်မက်မှုတဏှာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းမှု “ဥပါဒါန်” ချုပ်ငြိမ်း၏။
အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် စွဲလမ်းမှုချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

တဏှာကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် တပ်မက်မှု “တဏှာ” ကိုလည်းခွဲခြား၍ သိ၏။ တပ်မက်မှုဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။ တပ်မက်မှု၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလည်းခွဲခြား၍ သိ၏။ တပ်မက်မှု၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှဖြင့်လည်း အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သော အယူရှိသူ ဖြစ်၍ ထိုသူ၏ အယူသည်ဖြောင့်မတ်၏။ (ထိုသူသည်) တရားတော်၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်းတရားသို့ ရောက်လာသူ ဖြစ်ပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ တပ်မက်မှု “တဏှာ” ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တဏှာဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တပ်မက်မှုအပေါင်း “တဏှာကာယ”တို့သည် အဆင်း၌ တပ်မက်မှု “ရူပတဏှာ”၊ အသံ၌တပ်မက်မှု “သဒ္ဒတဏှာ”၊ အနံ့၌ တပ်မက်မှု “ဂန္ဓတဏှာ”၊ အရသာ၌ တပ်မက်မှု “ရသတဏှာ”၊ အတွေ့အထိ၌ တပ်မက်မှု “ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ”၊ (ကြွင်းကျန်သော) တရားတို့၌ တပ်မက်မှု “ဓမ္မတဏှာ”၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု “တဏှာ” ဖြစ်၏။ ခံစားမှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှုချုပ်ငြိမ်း၏။

အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် တပ်မက်မှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

ဝေဒနာကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဝေဒနာ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှဖြင့်လည်းအရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှန်ကန်သော အယူရှိသူဖြစ်၍ ထိုသူ၏အယူသည် ဖြောင့်မတ်၏။ (ထိုသူသည်) တရားတော်၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလျက် ဤသူတော်ကောင်း တရားသို့ရောက်လာ သူ ဖြစ်ပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝေဒနာဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ခံစားမှုအပေါင်း “ဝေဒနာကာယ” တို့သည် မျက်စိနှင့်တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ နားနှင့်တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ နှာခေါင်းနှင့်တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ လျှာနှင့်တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ ကိုယ်နှင့်တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ စိတ်နှင့် တွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားမှု၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

တွေ့ထိမှု “ဖဿ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု “ဖဿ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ကြောင့်ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

တွေ့ထိမှု “ဖဿ” ကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ တွေ့ထိမှု “ဖဿ” ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖဿဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖဿချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖဿ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တွေ့ထိမှုအပေါင်း “ဖဿကာယ” တို့သည် မျက်စိနှင့် တွေ့ထိမှု၊ နားနှင့် တွေ့ထိမှု၊ နှာခေါင်းနှင့် တွေ့ထိမှု၊ လျှာနှင့် တွေ့ထိမှု၊ ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု၊ စိတ်နှင့် တွေ့ထိမှု ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

စိတ်ဖြစ်ရာခြောက်ပါး “သဠာယတန” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖဿ ဖြစ်၏။ စိတ်ဖြစ်ရာခြောက်ပါး “သဠာ ယတန” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဖဿချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် တွေ့ထိမှု “ဖဿ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ပေတည်း။

စိတ်ဖြစ်ရာခြောက်ပါး “သဠာယတန” ကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ စိတ်ဖြစ်ရာခြောက်ပါး “သဠာယတန” ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သဠာယတနဖြစ်ကြောင်း ဟူသည်အဘယ်နည်း၊ သဠာယတန ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သဠာယတန ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ စိတ်ဖြစ်ရာ “အာယတန” တို့သည် မျက်စိအကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “စက္ခာယတန” ၊ နားအကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “သောတာယတန” ၊ နှာခေါင်းအကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “ယာနာယတန” ၊ လျှာအကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “ဇိဝှိယတန” ၊ ကိုယ်အကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “ကာယာယတန” ၊ မနောအကြည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ရာ “မနာယတန” ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်တို့ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် သဠာယတန ချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် စိတ်ဖြစ်ရာခြောက်ပါး “သဠာယတန” ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

နာမ်ရုပ်ကို ခွဲခြားသိခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ နာမ်ရုပ် ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ကြောင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ နာမ်ရုပ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ နာမ်ရုပ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ခံစားခြင်း “ဝေဒနာ”၊ သိမှတ်ခြင်း “သညာ”၊ စေ့ဆော်ခြင်း “စေတနာ”၊ တွေ့ထိခြင်း “ဖဿ”၊ နှလုံးသွင်းခြင်း “မနသိကာရ”၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို နာမ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ယင်းမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ရုပ်၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို ရုပ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤသို့လျှင်ဤနာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဤရုပ်ကိုလည်းကောင်း (ဖော်ပြပြီ)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို နာမ် ရုပ် ဟူ၍ဆိုရ၏။

ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ် ချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် နာမ်ရုပ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

ဝိညာဏ်ကိုခွဲခြားသိမြင်ခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ ဝိညာဏ် ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝိညာဏ်ဖြစ်ကြောင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝိညာဏ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝိညာဏ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဝိညာဏ်အပေါင်း “ဝိညာဏကာယ” တို့သည် မြင်သိခြင်း “စက္ခုဝိညာဏ်”၊ ကြားသိခြင်း “သောတဝိညာဏ်”၊ နံသိခြင်း “ဃာနဝိညာဏ်”၊ လျက်သိခြင်း “ဇိဝှိဝိညာဏ်”၊ ထိသိခြင်း “ကာယဝိညာဏ်”၊ တွေးသိခြင်း “မနောဝိညာဏ်”၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် ဝိညာဏ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေ တည်း။

သင်္ခါရကိုခွဲခြားသိမြင်ခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ သင်္ခါရ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သင်္ခါရဖြစ်ကြောင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ” တို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုခြင်း “ကာယသင်္ခါရ၊ နှယ်ဖြင့်ပြုခြင်း “ဝစီသင်္ခါရ”၊ စိတ်ဖြင့်ပြုခြင်း “စိတ္တသင်္ခါရ”၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။

မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပြုမှု “သင်္ခါရ” ဖြစ်၏။ မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ပြုမှု “သင်္ခါရ” ချုပ်ငြိမ်း၏။ အင်္ဂါရစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် ပြုမှု “သင်္ခါရ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ပေတည်း။

မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ကိုခွဲခြားသိမြင်ခြင်း

ငါ့သျှင်တို့ မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ကြောင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲ “ဒုက္ခ” ၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌ မသိမှု၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၌ မသိမှု၊ ဤတရားသဘောကို မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အာသဝေါတရားတို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ”ဖြစ်၏။ အာသဝေါတရားတို့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ချုပ်ငြိမ်းရ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပေတည်း။

၁၀။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဒီဃနိကာယ်တွင်ပါပြီး

ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ (နေရာကို သိခြင်း)

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမရှိကင်းပြတ် ချုပ်ငြိမ်းရာ တဏှာကိုစွန့်ရာ တဏှာကိုဝေးစွာစွန့်ရာ တဏှာမှလွတ်မြောက်ရာ တဏှာဖြင့်မကပ်ငြိရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ ပယ်အပ်သနည်း။ ချုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ချုပ်သနည်း။ လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘောသည် (ရှိ၏)။ ထို တဏှာ ကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤ ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘောသည် အဘယ်နည်း။ လောက၌ မျက်စိသည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ ချုပ်၏။ လောက၌ နားသည်။ပ။ လောက၌ နှာခေါင်းသည်။ပ။ လောက၌လျှာသည်။ပ။ လောက၌ ကိုယ်သည်။ပ။ လောက၌ စိတ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤစိတ်၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤစိတ်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပါရုံတို့သည်။ လောက၌ သဒ္ဓါရုံတို့သည်။ လောက၌ ဝဇ္ဇာရုံတို့သည်။ လောက၌ ဌရသာရုံတို့သည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်။ပ။ လောက၌ တရားသဘောတို့သည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤတရားသဘောတို့၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤတရားသဘောတို့၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ သောတဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ဃာနဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ကာယဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ မနောဝိညာဏ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမနောဝိညာဏ်၌ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤမနောဝိညာဏ်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္မဿသည်။ လောက၌ သောတသမ္မဿသည်။ လောက၌ ယာနသမ္မဿသည်။ လောက၌ ဇိဝါသမ္မဿသည်။ လောက၌ ကာယသမ္မဿသည်။ လောက၌ မနောသမ္မဿသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္မဿ၌ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤ (မနောသမ္မဿ) ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္မဿဏဝေဒနာသည်။ လောက၌ သောတသမ္မဿဏဝေဒနာသည်။ လောက၌ယာနသမ္မဿဏဝေဒနာသည်။ လောက၌ ဇိဝါသမ္မဿဏဝေဒနာသည်။ လောက၌ ကာယသမ္မဿဏဝေဒနာသည်။ လောက၌ မနောသမ္မဿဏဝေဒနာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္မဿဏဝေဒနာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္မဿ ဏဝေဒနာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပသညာသည်။ လောက၌ သဒ္ဒသညာသည်။ လောက၌ ဂန္ဓသညာသည်။ လောက၌ရသသညာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာသည်။ လောက၌ ဓမ္မသညာသည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသညာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသညာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပသဇ္ဇေတနာသည်။ လောက၌ သဒ္ဒသဇ္ဇေတနာသည်။ လောက၌ ဂန္ဓသဇ္ဇေတနာသည်။ လောက၌ ရသသဇ္ဇေတနာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဇ္ဇေတနာသည်။ လောက၌ ဓမ္မသဇ္ဇေတနာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသဇ္ဇေတနာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသဇ္ဇေတနာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပတဏှာသည်။ လောက၌ သဒ္ဒတဏှာ သည်။ လောက၌ ဂန္ဓတဏှာ သည်။ လောက၌ ရသတဏှာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာသည်။ လောက၌ ဓမ္မတဏှာသည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မတဏှာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မ တဏှာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပဝိတက်သည်။ လောက၌ သဒ္ဒဝိတက်သည်။ လောက၌ ဂန္ဓဝိတက်သည်။ လောက၌ရသဝိတက်သည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက်သည်။ လောက၌ ဓမ္မဝိတက်သည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိတက်၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိတက်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပဝိစာရသည်။ လောက၌ သဒ္ဒဝိစာရသည်။ လောက၌ ဂန္ဓဝိစာရသည်။ လောက၌ရသဝိစာရသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရသည်။ လောက၌ ဓမ္မဝိစာရသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိစာရ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည် ရှိသော်ဤဓမ္မဝိစာရ၌ ချုပ်၏။

၂။ သီဟနာဒဝဂ်

၁။ စူဠသီဟနာဒသုတ်

အကြောင်းတရားကို ဣပ္ပေခြင်း

ဤဥပါဒါန်လေးပါးတို့သည် တဏှာအကြောင်း ရင်းရှိ၏၊ တဏှာဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ တဏှာအာရုံဖြစ် ရှိ၏၊ တဏှာအမွန်အစရှိ၏။

တဏှာသည် ဝေဒနာအကြောင်းရင်းရှိ၏၊ ဝေဒနာဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ ဝေဒနာအာရုံဖြစ်ရှိ၏၊ ဝေဒနာ အမွန်အစရှိ၏။

ဝေဒနာသည် တွေ့ထိမှု “ဖဿ” အကြောင်းရင်းရှိ၏၊ ဖဿဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ ဖဿအာရုံဖြစ်ရှိ၏၊ ဖဿအမွန်အစရှိ၏။

ဖဿသည် သဠာယတနအကြောင်းရင်း ရှိ၏၊ သဠာယတနဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏၊ သဠာယတနအာရုံဖြစ် ရှိ၏၊ သဠာယတနအမွန်အစရှိ၏။

သဠာယတနသည် နာမ်ရုပ် အကြောင်းရင်း ရှိ၏၊ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏၊ နာမ်ရုပ်အာရုံဖြစ် ရှိ၏၊ နာမ်ရုပ် အမွန်အစရှိ၏။

နာမ်ရုပ်သည် ဝိညာဏ်အကြောင်းရင်း ရှိ၏၊ ဝိညာဏ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏၊ ဝိညာဏ်အာရုံဖြစ် ရှိ၏၊ ဝိညာဏ် အမွန်အစရှိ၏။

ဝိညာဏ်သည် ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ” အကြောင်းရင်းရှိ၏၊ ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ” ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ” အာရုံဖြစ်ရှိ၏၊ ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ” အမွန်အစရှိ၏။

သင်္ခါရတို့သည် မသိခြင်း “အဝိဇ္ဇာ” အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာအာရုံဖြစ်ရှိကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာ အမွန်အစရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းအား အဝိဇ္ဇာ ပျောက်ကင်း၏၊ ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပေါ်၏၊ (ထိုအခါ) ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကင်း၍ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ကာမစွဲ မစွဲလမ်း၊ အယူမှားစွဲ မစွဲလမ်း၊ လေ့အကျင့် စွဲ မစွဲလမ်း၊ အတ္တစွဲ မစွဲလမ်း၊ မစွဲလမ်းသော် (တဏှာဖြင့်) မတပ်မက်၊ မတပ်မက်သော်ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေး၏။

၂။ မဟာသီဟနာဒသုတ်

၃။ မဟာဗုဒ္ဓကမ္မသုတ်

ကာမတရားတို့၏ သာယာဖွယ်

ရဟန်းတို့ ကာမတရားတို့၏ သာယာဖွယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့ သည်ငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

လိုချင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် ချစ်ဖွယ် သဘောရှိ၍ကာမ “ရာဂ” နှင့် စပ်သွယ်လျက် တပ်စွန်းဖွယ်ဖြစ်သော၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိရသော အဆင်း၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိရသော အသံ။ပ။ ယာနဝိညာဏ်ဖြင့် သိရသော အနံ့။ပ။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့်သိရသော အရသာ။ပ။ လိုချင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမ “ရာဂ” နှင့်စပ်သွယ်လျက် တပ်စွန်းဖွယ်ဖြစ်သော၊ ကာယ ဝိညာဏ်ဖြင့် သိရသော အတွေ့အထိတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ကာမဂုဏ် တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ကာမတရား တို့၏ သာယာဖွယ်တည်း။

ကာမတရားတို့၏ အပြစ်

ရဟန်းတို့ ကာမတရားတို့၏ အပြစ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အမျိုးသားသည် လက်ဆစ်ချိုးရေတွက်ခြင်းအတတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဂဏန်းအတတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သင်္ချာအတတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လယ်လုပ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကုန်သွယ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နွားကျောင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လက်နက်ကိုင်အမှု ထမ်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မင်းမှုထမ်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်ပါးပါးသော အတတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အတတ်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် အအေးကို ရင်ဆိုင်ရလျက် အပူကို ရင်ဆိုင်ရလျက် မှက် ခြင် လေ နေပူ မြွေ ကင်းသန်းတို့၏ အတွေ့အထိတို့ဖြင့် ထိခိုက်ခံရလျက် ငတ်မွတ်ခြင်း နှိပ်စက်၍ အသေခံရလျက် အသက်မွေးရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမလျှင် တည်ရာရှိသော ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် မျက်မှောက်ဆင်းရဲအစုဖြစ်သော ကာမတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုအမျိုးသားသည် ဤသို့ ထကြွစေ့ဆော် အားထုတ်ရပါလျက် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ သည်ပြည့်စုံကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအမျိုးသားသည် “ငါ၏ ထကြွလုံ့လသည် အချည်းနှီးသာတကား၊ ငါ၏ ကြိုးပမ်းအား ထုတ်ခြင်းသည် အကျိုးမဲ့သာတကား” ဟု ပူဆွေး၏၊ ပင်ပန်း၏၊ ငိုကြွေး၏၊ ရင်ဘတ်စည် တီးမြည်းတမ်း၏၊ တွေဝေခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံကာမလျှင် တည်ရာရှိသော ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် မျက်မှောက်ဆင်းရဲ အစုဖြစ်သောကာမတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုအမျိုးသားသည် ဤသို့ ထကြွစေ့ဆော် အားထုတ်သဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ သည်ပြည့်စုံကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအမျိုးသားသည် “အဘယ်သို့ စောင့်ထိန်းလျှင် ငါ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို မင်းနှင့်ခိုးသူတို့ မယူနိုင်ဘဲ မီးမလောင် ရေမမျော မချစ်သောအမွေခံတို့ မယူနိုင်ဘဲ ရှိကုန်အံ့နည်း” ဟု စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို စောင့်ထိန်းရခြင်းအကြောင်းကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှုကို ခံစားရ၏။ ထို အမျိုးသားသည် ဤသို့ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းပါလျက် ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို မင်းတို့သော်လည်း ဆောင်ယူကြကုန်အံ့၊ ခိုးသူတို့သော်လည်း ခိုးယူကြကုန်အံ့၊ မီးသော်လည်း လောင်အံ့၊ ရေသော်လည်း မျောအံ့၊ မချစ်အပ်သော အမွေခံတို့သော်လည်း ဆောင်ယူကြကုန်အံ့။ ထိုအမျိုးသားသည် “ငါ့အား

ဖြစ်ပြီးသောစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့လည်း မရှိတော့ပါတကား” ဟု ပူဆွေး၏။ ပင်ပန်း၏။ ငိုကြွေး၏။ ရင်ဘတ်စည်တီးမြည်းတမ်း၏။ တွေဝေခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံကာမလျှင် တည်ရာရှိသော ကာမကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် ဆင်းရဲအစုဖြစ်သော မျက်မှောက်ကာမတရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမတည်ရာကာမတို့ ကြောင့်သာလျှင် မင်းအချင်းချင်းလည်း ငြင်းခုံကြကုန်၏။ ရေမြေရှင်အချင်းချင်းလည်းငြင်းခုံကြ ကုန်၏။ ပုဏ္ဏားအချင်းချင်းလည်း ငြင်းခုံကြကုန်၏။ သူကြွယ်အချင်းချင်းလည်းငြင်းခုံကြကုန်၏။ သားအမိ အချင်းချင်းလည်း ငြင်းခုံကြကုန်၏။ သားအဖအချင်းချင်းလည်းငြင်းခုံကြကုန်၏။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမအချင်း ချင်းလည်း ငြင်းခုံကြကုန်၏။ အပေါင်းအဖော်အချင်းချင်းလည်း ငြင်းခုံကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ငြင်းခုံခြင်း ရန်ဖြစ်ခြင်းသဘောကွဲလွဲခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လျက် အချင်းချင်း လက်တို့ဖြင့်လည်း ပုတ်ခတ်ကြ ကုန်၏။ ခဲတို့ဖြင့်လည်းပေါက်ကြကုန်၏။ တုတ်တို့ဖြင့်လည်း ရိုက်ကြကုန်၏။ ဓားလက်နက်တို့ဖြင့်လည်း ထိုးခုတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုရန်ဖြစ်ရာအရပ်၌ သေခြင်းသို့လည်း ရောက်ကြကုန်၏။ သေလောက်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသို့လည်း ရောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမလျှင်တည်ရာရှိသော ကာမကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် မျက်မှောက်ဆင်းရဲ အစုဖြစ်သောကာမတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမတည်ရာ ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် သန်လျက်နှင့် (သားရေး) ကာကို ကိုင်စွဲ၍ လေးနှင့်မြားတောင့်ကို လွယ်လျက် မြား လှံတို့ကို ပစ်လွှတ်နေကြစဉ်ပင် သန်လျက်တို့ကို တလက်လက် ဝှေ့ယမ်းနေကြစဉ်ပင် နှစ်ဖက် ရင်ဆိုင်တိုက်ရာစစ်မြေပြင်သို့ တိုးဝင်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုစစ်မြေပြင်၌ မြားတို့ဖြင့်လည်း ပစ်ကြကုန်၏။ လှံဖြင့်လည်း ထိုးကြကုန်၏။ သန်လျက်ဖြင့်လည်း ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုစစ်မြေပြင်၌သေခြင်းသို့လည်း ရောက်ကြကုန်၏။ သေလောက်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသို့လည်း ရောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမလျှင် တည်ရာရှိသော ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် မျက်မှောက်ဆင်းရဲအစုဖြစ်သော ကာမတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမလျှင်တည်ရာ ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် အိမ်ကိုလည်း ဖောက်ထွင်းကြကုန်၏။ (ရွာလုံးကျွတ်ကိုလည်း) တိုက်ခိုက်လုယူကြ ကုန်၏။ တစ်အိမ်တည်းကိုလည်း တိုက်ခိုက်လုယူကြကုန်၏။ ခရီးလမ်း၌လည်း စောင့်၍လုယူကြကုန်၏။ သူ့တစ်ပါး မယားကိုလည်း သွားလာကြကုန်၏။ ထိုသူကို မင်းတို့သည် ဖမ်းယူ၍ညှဉ်းပမ်းမှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြုကုန်၏။ နှင်တံတို့ဖြင့်လည်း ရိုက်ကြကုန်၏။ ကြိမ်လုံးတို့ဖြင့်လည်းရိုက်ကြကုန်၏။ တုတ်တို့ဖြင့်လည်း ရိုက်ကြကုန်၏။ လက်ကိုလည်း ဖြတ်ကြကုန်၏။ ခြေကိုလည်းဖြတ်ကြကုန်၏။ လက်ခြေတို့ကိုလည်း ဖြတ်ကြကုန်၏။ နားကိုလည်း ဖြတ်ကြကုန်၏။ နှာခေါင်းကိုလည်းဖြတ်ကြကုန်၏။ နားနှာခေါင်းကိုလည်း ဖြတ်ကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းခွံကို ဖောက်၍ ဦးနှောက်ကိုပုအုံးရည်ကဲ့သို့ ပူလောင်စေကုန်၏။ ခရုသင်းပမာ ဦးခေါင်းရေကို ခွါကုန်၏။ နေကို ငုံ့သည့်ရာဟုခံတွင်းအလား ပါးစပ်တွင်း၌ သွေးပြည့်အောင် ပြုကုန်၏။ ကိုယ်ကို ဆီဆွတ်သည့် အဝတ်ဖြင့်ရစ်ပတ်၍ မီးပန်းပမာ ရှို့မြိုက်ကုန်၏။ လက်နှစ်ဖက်ကို ဆီဆွတ်သည့် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်၍ မီးတိုင်ပမာရှို့မြိုက်ကုန်၏။ မြစ်ခြေပင်မ၌ အရိုးအရွက်တို့ ရစ်ပတ် နေသော ပိန်းပင်အလား ဖျက်အထိတစ်ကိုယ်လုံးမှ အရေကို ခွါချကာ ပြေးလွှားစေကုန်၏။ အောက်ပိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးမှ

အရေကိုလည်ပင်းအထိခွါ၍ လျှော်တေဝတ်ရုံသော ရသေ့အလား ပြေးလွှားစေကုန်၏။
ခြေလက်လေးဖက်၌တံကျင်လျှိုထား၍ လေးဘက်တွားနေသည့် သားကောင်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ကုန်၏။
အရေအသား အကြောတို့ကို ငါးမျှားချိတ်ပမာ ထက်စွာသော သံချိတ်တို့ဖြင့် ဆွဲချိတ်၍ ချကုန်၏။
တစ်ကိုယ်လုံးမှ အသားစိုင်တို့ကို တစ်ကျပ်သား တစ်ကျပ်သားခန့် လှီးချွေချကုန်၏။
တစ်ကိုယ်လုံး၌သံဆူးခက်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ကာ ဆားဆပ်ပြာတို့ဖြင့် ပက်ဖြူးကြကုန်၏။ တံခါးတိုင်၌ တံခါး
ကျင်လျှို၍လှည့်သကဲ့သို့ ကိုယ်ကို သံတံကျင်လျှို၍ လှည့်စေကုန်၏။ အရိုးအားလုံးကို
မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ကြေမွစေလျက် ကောက် ရိုးကရွတ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ကုန်၏။ ဆီပူဖြင့်လည်း သွန်းလောင်း
ကုန်၏။ ခွေးတို့ကိုလည်း ကိုက်စေကြကုန်၏။ အရှင်လတ်လတ်လည်း သံတံကျင် လျှိုကြကုန်၏။
သန်လျက်ဖြင့်လည်း ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကြကုန်၏။ ထို သူတို့သည် ထိုနေရာ၌သေခြင်းသို့လည်း
ရောက်ကြကုန်၏။ သေလောက်သော ဆင်းရဲဒုက္ခသို့လည်း ရောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့၌သည်လည်း
ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမလျှင်တည်ရာ ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သည့်မျက်မှောက်
ဆင်းရဲအစုဖြစ်သော ကာမတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ကာမအထောက်အပံ့ ကာမအရင်းခံ ကာမတည်ရာ
ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် မကောင်းသော အကျင့်ကို ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ပြုကျင့်ပြီးလျှင်
ထိုသူတို့သည်ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသူတို့လားရာ
ပျက်စီး၍ကျရောက်ရာ ငရဲသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ကာမအထောက်အပံ့
ကာမအရင်းခံကာမလျှင်တည်ရာ ကာမတို့ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည့် တမလွန်ဆင်းရဲအစုဖြစ်သော
ကာမတို့၏အပြစ်ပေတည်း။

ကာမတို့၏ ထွက်မြောက်ရာလမ်း

ရဟန်းတို့ ကာမတရားတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့
ကာမတရားတို့၌လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည် ကာမတရားတို့၏
ထွက်မြောက်ရာတည်း။

ရုပ်တရားတို့၏သာယာဖွယ်

ရုပ်တရားတို့၏ သာယာဖွယ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာအားဖြင့်မမြင့်လွန်း မနိမ့်လွန်း
မပိန်လွန်း မဝလွန်း မမည်းလွန်း မဖြူလွန်းသော တစ်ဆယ့်ငါးနှစ် တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်ရှိ
မင်းမျိုးသတို့သမီးဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသတို့သမီးဖြစ်စေ၊ သူကြွယ်မျိုးသတို့သမီးဖြစ်စေရရှိ၏။ ရဟန်းတို့
ထိုအချိန် ထိုအရွယ်၌ ထိုအဆင်းသည် အလွန်တင့်တယ်သည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။
မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော အဆင်းကို စွဲ၍
ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်ရုပ်တရားတို့၏ သာယာဖွယ်တည်း။

ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်

ရဟန်းတို့ ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ နောင်အခါ၌
ထိုသတို့သမီးကိုပင်ရက်ချုပ်အားဖြင့် အသက်ရှစ်ဆယ် ကိုးဆယ် တစ်ရာရှိ၍ အိုမင်း ကုန်းကွကာ

တောင်ဝေးသာ မှီခိုရာရှိလျက် အရွယ်လွန်သဖြင့် သွားကျိုး ဆံဖြူ ဆံပင်ကျွတ် ခေါင်းပြောင် အရေတွန့် ကိုယ်၌မှဲ့မည်းစွဲကာ နာကျင်စွာ တုန်တုန်ခိုက်ခိုက် သွားလာနေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကိုသင်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင် ကြကုန်သနည်း။ ရှေးကရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည်ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ရုပ်တရားတို့၏အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ထိုသတို့သမီးကိုပင် အခြားသူတို့က ထူပေး သိပ်ပေးရ လောက်အောင်ပင် အနာရောဂါနှိပ်စက်၍ ဆင်းရဲရောက်ကာ အပြင်းအထန် မမာမကျန်းသဖြင့် မိမိ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၌ အလူးလူး အလဲလဲ အိပ်စက်နေရသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့သည်အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ ရှေးကရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီမဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် နေသည်မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ထိုသတို့သမီးကိုပင် သင်းချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားသည့် သေ၍တစ်ရက် ရှိသော သူသေကောင်၊ သေ၍ နှစ်ရက်ရှိသော သူသေကောင်၊ သေ၍ သုံးရက်ရှိသော သူသေကောင်၊ သေပြီးသည်နောက် ဖူးယောင်ပုပ်ပွနေသော သူသေကောင်၊ ရုပ်ဆင်း ပျက်ပြားလျက် အညိုအမဲများသော သူသေကောင်၊ သွေးပြည့်ယိုစီးသော သဘောရှိသော သူသေကောင် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ ရှေးကရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြ ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ထိုသတို့သမီးကိုပင် သုသာန်၌ စွန့်ပစ်ထား၍ ကျီး စွန်ရဲ လင်းတဘုမ္မတီး ငှက် ခွေး ကျား (ကျား) သစ် မြေခွေးတို့နှင့် ပိုးမျိုး အမျိုးမျိုးတို့က ကိုက်ခဲ ထိုးဆိတ်ထားသော သူသေကောင် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့သည် အဘယ်သို့မှတ်ထင် ကြကုန်သနည်း။ ရှေးက ရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြ ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ထိုသတို့သမီးကိုပင် သင်းချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထား၍ အသား အသွေးတို့နှင့်တကွ အကြောတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ထား၍ အရိုးချင်းဆက်နေသေးသော သူသေကောင် ဖြစ်နေသည် ကိုပင်တွေ့မြင်ရာ၏။ အသားမရှိ သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံလျက် အကြောတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ထားသော အရိုးချင်းဆက်နေသေးသော၊ အသားအသွေးကင်းလျက် အကြောတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ထားသော အရိုးချင်းဆက်နေသေးသော၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကင်းကုန်လျက် လက်ရိုးတခြား ခြေရိုးတခြား ခြေဖမ္မက်ရိုးတခြား မြင်းခေါင်းရိုးတခြား ပေါင်းရိုးတခြား ခါးရိုးတခြား နံရိုးတခြား ကျောကုန်းရိုးတခြား ပခုံးရိုးတခြား လည်ပင်းရိုးတခြားမေးရိုးတခြား သွားရိုးတခြား ဦးခေါင်းခွံတခြား (အားဖြင့်) အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပစ်ထားသော အရိုးစုဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ ရှေးကရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ

မဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ထိုသတို့သမီးကိုပင် သင်းချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထား၍ **ခရသင်းအဆင်း နှင့် အတူ ဖြူဖွေးနေကုန်သော အရိုးတို့သာရှိသော သူသေကောင်** ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။

စုပုံကုန်လျက် နှစ်ကျော်လွန်သော အရိုးတို့သာရှိသော၊ **ဆွေးမြေ့ကုန်လျက် မှုန်မှုန်ညက်ညက် ကြေမွသော သဘောရှိကုန်သော အရိုးတို့သာရှိသော သူသေကောင်** ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို သင်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း၊ ရှေးကရှိသော တင့်တယ်သော အဆင်းသည် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော၊ အပြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ မှန်ပါသည် မြတ်စွာဘုရားဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်းရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်ပေတည်း။

ရုပ်တရားတို့၏ ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်းတို့ ရုပ်တရားတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရုပ်တရားတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှုကိုဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်မက်မှုကိုပယ်ခြင်းသည် ရုပ်တရားတို့၏ ထွက်မြောက်ရာတည်း။

ဝေဒနာတို့၏သာယာဖွယ်

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၏ သာယာဖွယ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ခြင်း “ဝိစာရ” နှင့် တကွဖြစ်သော (နီဝရဏ) ကင်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း “ပီတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ခြင်း “ဝိစာရ” နှင့် တကွဖြစ်သော (နီဝရဏ) ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း “ပီတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေသောအခါ မိမိဆင်းရဲရန်လည်းမစေ့ဆော်၊ သူတပါးဆင်းရဲရန်လည်း မစေ့ဆော်၊ နှစ်ဦးလုံး ဆင်းရဲရန်လည်း မစေ့ဆော်၊ ထိုအခါ၌ဆင်းရဲမရှိသော ဝေဒနာကိုသာလျှင် ခံစား၏။

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၏ သာယာဖွယ်ကား ဆင်းရဲခြင်း မရှိခြင်းမျှသာလျှင် ဖြစ်၏ဟု ငါဟော၏။ (ဈာန်ချမ်းသာများ)

ဝေဒနာတို့၏ အပြစ်

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၏ အပြစ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၏ အမြဲမရှိခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိခြင်းသည် ဝေဒနာတို့၏ အပြစ်တည်း။

ဝေဒနာတို့၏ ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည် ဝေဒနာတို့၏ ထွက်မြောက်ရာတည်း။

၄။ ဣဒဏ္ဍကုဒ္ဓသတ်

လိုချင်မှု ပြစ်မှားမှုတို့သည် စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်း

မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်သည်

“လိုချင်ခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတည်း၊

ပြစ်မှားခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတည်း၊

“တွေဝေခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတည်း”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကိုသိပါသော်လည်း

တပည့်တော်အား တစ်ရံတစ်ခါ လိုချင်မှုတရားတို့သည်လည်း (ပကတိ) စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေ၍ တည်ပါကုန်၏။ ပြစ်မှားမှု တရားတို့သည်လည်း (ပကတိ) စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေ၍ တည်ပါကုန်၏။ တွေဝေမှုတရားတို့သည်လည်း (ပကတိ) စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေ၍ တည်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား “ငါ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အဘယ်တရားကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် တစ်ရံ တစ်ခါ လိုချင်မှု ပြစ်မှားမှုတွေဝေမှု တရားတို့သည် (ပကတိ) စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေ၍ တည်ပါကုန်သနည်း”ဟု တပည့်တော်အားစိတ်အကြံဖြစ်မိ ပါသည်”

(ဘုရားရှင်သည်- အပေါ်မှ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကာမ “၏အပြစ်တို့ကို ပြန်လည်ပြောပြောပြသသည်)

ကာမအာရုံ ပယ်နိုင်ရန်နည်းလမ်း

မဟာနာမ် ““ကာမတို့သည် သာယာဖွယ် နည်းပါးကုန်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခများပြားကုန်၏။ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု များပြားကုန်၏။ ဤကာမတရားတို့၌ အပြစ်သည်သာ အလွန်များပြား၏”” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကသည်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သော ပညာဖြင့် အကယ်၍ ကောင်းစွာ မြင်စေကာမူထိုသူသည် ကာမတို့ကို ကြည့်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ကြည့်၍သာလျှင် နှစ်သက်ခြင်း ချမ်းသာခြင်းရှိသော စျားကို၊ သို့မဟုတ် ထိုစျားထက်ငြိမ်သက်သော အခြားစျားမက်ကို မရငြားအံ့၊ ထိုသူသည်ကာမတို့၌ ပြန်လည်ခြင်း မရှိသူ မဖြစ်နိုင်သေးချေ။

၅။ အနုမာနသတ်

မိမိကိုယ်ကို နှိုင်းယှဉ်ယူပါ

ငါ့သျှင်တို့ ထိုသဘောတို့၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိကိုယ်ကို ဤသို့ နှိုင်းယှဉ်ရမည်။

“အလိုဆိုးရှိသော အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်းအလိုဆိုး ရှိငြားအံ့၊ အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်” ဟု (နှိုင်းယှဉ်ရမည်)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သိသော ရဟန်းသည် “ငါသည် အလိုဆိုးရှိသူ မဖြစ်အံ့၊ အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်သူ မဖြစ်အံ့” ဟု စိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်။

- “မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်တတ်သော သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်ငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ အမျက်ထွက်တတ်သော အမျက်အလွမ်းမိုးခံရသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း အမျက်ထွက်ငြားအံ့၊ အမျက်အလွမ်းမိုး ခံရငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ အမျက်ထွက်တတ်သော အမျက်ထွက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း အမျက်ထွက်ငြားအံ့၊ အမျက်ထွက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်းသူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ အမျက်ထွက်တတ်သော အမျက်ထွက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် အစွဲကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း အမျက်ထွက်ငြားအံ့၊ အမျက်ထွက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် အစွဲကြီးငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်းသူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ အမျက်ထွက်တတ်သော အမျက်နှင့် နီးစပ်သော စကားကို မြှောက်ဆိုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း အမျက်ထွက်ငြားအံ့၊ အမျက်နှင့် နီးစပ်သော စကားကို မြှောက်ဆိုငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်းသူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ စောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်းစောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ချစ်နှစ်သက်မည် မဟုတ်”
- ““ စောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို ကြိမ်းမောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်းစောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို ကြိမ်းမောင်းအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ စောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို (အပြစ်) ပြန်တင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါ မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်းစောဒကက စောဒနာသော် စောဒကကို (အပြစ်) ပြန်တင်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ချစ်နှစ်သက်မည် မဟုတ်”
- ““ စောဒကက စောဒနာသော် စကားတစ်မျိုးဖြင့် စကားတစ်မျိုးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော၊ စကားကိုအပသို့ လွှဲဖယ်သော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ပြစ်မှားခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်းကို ထင်ရှားပြုတတ်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်ကိုငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း စောဒကက စောဒနာသော် စကားတစ်မျိုးဖြင့် စကားတစ်မျိုးကို ဖုံးလွှမ်းငြားအံ့၊ စကားကို အပသို့ လွှဲဖယ်ငြားအံ့၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ပြစ်မှားခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်းကို ထင်ရှားပြုငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”
- ““ စောဒကက စောဒနာသော် မိမိ၏ဖြစ်စဉ် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြေလည်အောင် မဖြေဆိုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း စောဒကက စောဒနာသော် မိမိ၏ ဖြစ်စဉ်အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို ပြေ လည်အောင်မဖြေဆို နိုင်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”

- ““ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တတ်သော ဂုဏ်ပြိုင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်းဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ငြားအံ့၊ ဂုဏ်ပြိုင်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်””
- ““မနာလိုတတ်သော ဝန်တိုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း မနာလိုငြားအံ့၊ ဝန်တိုငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်””
- ““စဉ်းလဲတတ်သော လှည့်ပတ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း စဉ်းလဲငြားအံ့၊ လှည့်ပတ်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်””
- ““ခက်ထန်သော အလွန်မောက်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း ခက်ထန်ငြားအံ့၊ အလွန်မောက်မာငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်းသူတစ်ပါးတို့ ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်””
- ““မိမိအယူကို စွဲလမ်းတတ်သော မြဲမြံစွာယူတတ်သော မစွန့်လွှတ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမချစ်မနှစ်သက်၊ ငါလည်း မိမိအယူကို စွဲလမ်းငြားအံ့၊ မြဲမြံစွာ ယူငြားအံ့၊ မစွန့်လွှတ်နိုင်ငြားအံ့၊ ငါ့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ချစ်နှစ်သက်မည်မဟုတ်”” ဟု (နှိုင်းယှဉ်ရမည်)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သိသော ရဟန်းသည် ““ငါသည်မိမိအယူကို မစွဲလမ်းသူ မြဲမြံစွာ မယူသူ စွန့်လွှတ်နိုင်သူ ဖြစ်အံ့”” ဟု စိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်။

အလိုဆိုးတရားတွေကို ပယ်ရန်အားထုတ်

ငါ့သျှင်တို့ ထိုသဘောတို့၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိကိုယ်ကို ““ငါသည် အလိုဆိုးရှိလေသလော၊ အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်လေသလော”” ဟု ဆင်ခြင်ရမည်။ ငါ့သျှင်တို့ အကယ်၍ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်သော် ““ငါသည် အလိုဆိုးရှိ၏၊ အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်၏”” ဟု သိအံ့၊ ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ထိုယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုပင် ပယ်ရန် အားထုတ်ရမည်။ ငါ့သျှင်တို့အကယ်၍ ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်သော် ““ငါသည် အလိုဆိုးမရှိ၊ အလိုဆိုးတို့၏ အလိုသို့ မလိုက်”” ဟုသိအံ့၊ ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ နေ့ရော ညဉ့်ပါ ကျင့်လျက်ထိုနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြင့်သာလျှင် နေရမည်။

၆။ စေတောဒီလသုတ်

စိတ်၏အနှောင်အဖွဲ့ ငါးမျိုး

ထိုရဟန်း မဖြတ်ရသေးသော စိတ်၏အနှောင်အဖွဲ့ ငါးမျိုးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။

- ရဟန်းတို့ ကာမ၌ တပ်စွန်းခြင်း “ရာဂ” မကင်းသေးသော အလိုဆန္ဒ မကင်းသေးသောချစ်ခြင်းမကင်းသေးသော မွတ်သိပ်ခြင်းမကင်းသေးသော ပူလောင်ခြင်းမကင်းသေးသော တပ်မက်ခြင်း “တဏှာ” မကင်းသေးသော ရဟန်း၏ စိတ်သည်-
စ၍အားထုတ်ခြင်း အကြိမ်ကြိမ်အားထုတ်ခြင်း မပြတ်အားထုတ်ခြင်း လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းငှါ မညွတ်ပေ။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ထိုရဟန်း မဖြတ် ရသေးသောရှေးဦးစွာသော စိတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ ဖြစ်၏။
- ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် (မိမိ) ကိုယ်၌ တပ်စွန်းခြင်း “ရာဂ” မကင်းသေး။ပ။
- ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် (အပ) ရုပ်၌ တပ်စွန်းခြင်း “ရာဂ” မကင်းသေး။ပ။

- ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အလိုရှိတိုင်း ဝမ်းပြည့်အောင်စား၍ လျောင်းမှုချမ်းသာစောင်းမှုချမ်းသာ အိပ်မှုချမ်းသာကို အားထုတ်လျက် နေ၏။
- ရဟန်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် “ဤအကျင့်သီလဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဤကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤအားထုတ်မှုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤမေထုန်မှကြည်ရှောင်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ငါသည် နတ်သော်လည်း ဖြစ်ရအံ့၊ နတ်မျိုးတွင်အပါအဝင်သော်လည်း ဖြစ်ရအံ့” ဟု နတ်အမျိုး အစား တစ်ပါးပါးကို တောင့်တ၍ မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ ဤစိတ်၏ဆူးငြောင့်ခလုတ် ငါးမျိုးတို့ကို မပယ်ရသေးသော၊ ဤစိတ်၏အနှောင်အဖွဲ့ ငါးမျိုးတို့ကို မဖြတ်ရသေးသော မည်သည့်ရဟန်းမဆို ဤသာသနာတော်၌ ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ရာသောအကြောင်း မရှိပေ။

၇။ ဝနပတ္တသုတ်

မမှီခိုသင့်သောနေရာ

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တစ်ခုခုသောတောအုပ်ကို မှီ၍ နေ၏။ ထိုတောအုပ်ကို မှီ၍ နေစဉ် ထိုရဟန်းမှာ မထင်သေးသော သတိသည်လည်း ထင်လာခြင်း မရှိ၊ မတည်တံ့သေးသော စိတ်သည်လည်း တည်တံ့ခြင်းမရှိ၊ မကုန်သေးသော အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မရောက်သေးသည့် မြတ်သော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့လည်း ဆိုက်ရောက်ခြင်း မရှိ။ ရဟန်းများ ခံယူသင့် ခံယူထိုက်သော အသက်၏ အဆောက်အအုံဖြစ်သော သင်္ကန်းဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေးပစ္စည်းတို့သည်လည်း (ငြိုငြင်) ဆင်းရဲသဖြင့်ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် “ငါသည်ကား ဤ တောအုပ်ကို မှီ၍ နေ၏။ ဤတောအုပ်ကိုမှီ၍ နေစဉ် ငါ့မှာ မထင်သေးသော သတိသည်လည်း ထင်လာခြင်းမရှိ၊ မတည်တံ့သေးသောစိတ်သည်လည်း တည်တံ့ခြင်း မရှိ၊ မကုန်သေးသော အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ကုန်ခြင်းသို့မရောက်ကုန်၊ မရောက်သေးသည့် မြတ်သော ယောဂတို့၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့လည်းဆိုက်ရောက်ခြင်းမရှိ။ ရဟန်းများ ခံယူသင့် ခံယူထိုက်သော အသက်၏ အဆောက်အအုံဖြစ်သော သင်္ကန်းဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေးပစ္စည်းတို့သည်လည်း (ငြိုငြင်) ဆင်းရဲသဖြင့်ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏” ဟု ဆင်ခြင်သင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထို ရဟန်းသည် ညဉ့်၌ဖြစ်စေ၊ နေ့၌ဖြစ်စေထိုတောအုပ်မှ ဖဲခွါသင့်၏။ မနေသင့်ပေ။

မမှီခိုသင့်သော သူ

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တစ်ဦးဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ နေစဉ် ထိုရဟန်းမှာ မထင်သေးသော သတိသည်လည်း ထင်လာခြင်း မရှိ၊ မတည်တံ့သေးသော စိတ်သည်လည်း တည်တံ့ခြင်း မရှိ၊ မကုန်သေးသော အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မရောက်ဖူးသေးသည့် မြတ်သော ယောဂတို့၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့လည်း ဆိုက်ရောက်ခြင်း မရှိ။ ရဟန်းများ ခံယူသင့် ခံယူထိုက်သော အသက်၏ အဆောက်အအုံဖြစ်သော သင်္ကန်း

ဆွမ်းကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေးပစ္စည်းတို့သည်ကား (ငြိငြင်) ဆင်းရဲခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် ““ငါသည်ကား ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ နေ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ နေစဉ် ငါ့မှာမထင်သေးသော သတိသည်လည်း ထင်လာခြင်း မရှိ၊ မတည်တံ့သေးသော စိတ်သည်လည်း တည်တံ့လာခြင်း မရှိ၊ မကုန်သေးသော အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မရောက်ဘူးသေးသည့် မြတ်သော ယောဂတို့၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့လည်း ဆိုက်ရောက်ခြင်း မရှိ၊ ရဟန်းများခံယူသင့် ခံယူထိုက်သော အသက်၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏အထောက် အပံ့ ဆေးပစ္စည်းတို့သည်ကား (ငြိငြင်) ဆင်းရဲခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ငါသည်ကားသင်္ကန်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကပ်ရောက်သည် မဟုတ်၊ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်ပ။ ကပ်ရောက်သည် မဟုတ်၊ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပ။ ကပ်ရောက်သည် မဟုတ်၊ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ဆေးပစ္စည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ကပ်ရောက် သည် မဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ နေစဉ် ငါ့မှာမထင်သေးသော သတိသည်လည်း ထင်လာခြင်းမရှိ၊ မတည်တံ့သေးသော စိတ်သည်လည်းတည်တံ့လာခြင်းမရှိ၊ မကုန်သေးသော အာသဝေါ တရားတို့သည်လည်း ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ မရောက်ဖူးသေးသည့် မြတ်သော ယောဂတို့၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့လည်း ဆိုက်ရောက်ခြင်းမရှိ” ဟု ဆင်ခြင်သင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် (ဤသို့) ဆင်ခြင်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပန်ကြား၍ဖွဲ့ခွဲသင့်၏။ မှီတွယ်မနေသင့်ပေ။

၈။ မဇ္ဈိမဏိကာသုတ်

ချဲ့ထွင်မှု သညာအစုဖျိရင် ဆုံးတာပါဘဲ

ရဟန်း အကြင် အကြောင်းကြောင့်သတ္တဝါကို ချဲ့ထွင်မှုသညာအစုတို့သည် လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအကြောင်း၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းစွဲလမ်းပြောဆိုခြင်း သက်ဝင်စွဲယူခြင်းသည် အကယ်၍ မရှိငြား အံ့၊ ဤ (မရှိခြင်း) သည်ပင်-

- ရာဂါနုသယ “တပ်စွန်းမှုကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊
- ဤသည်ပင် ပဋိယာနုသယ “ထိပါးမှု ကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏အဆုံးတည်း။
- ဤသည်ပင် ဒိဋ္ဌာနုသယ “မှားယွင်းသောအမြင် ကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊
- ဤသည်ပင်ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ “တွေးတောယုံမှားမှုကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊
- ဤသည်ပင် မာနာနုသယ “မောက်မာမှုကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊
- ဤသည်ပင် ဘဝရာဂါနုသယ “ဘဝကို တပ်စွန်းမှုကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊
- ဤသည်ပင် အဝိဇ္ဇာနုသယ “မသိမှုကိန်းဝပ်ခြင်း” တို့၏ အဆုံးတည်း၊

ဤသည်ပင် တုတ်ဆွဲယူခြင်း ဓားလက်နက်ဆွဲယူခြင်း ရန်ဖြစ်ခြင်း သဘောကွဲလွဲခြင်း ငြင်းခုံခြင်း နှင်နှင်ဟုပြောဆိုခြင်း ကုန်းချောခြင်း မုသားပြောဆိုခြင်းတို့၏ အဆုံးတည်း၊ ဤအကြောင်း၌ ယုတ်ညံ့သော

ဤအကုသိုလ်တရားတို့သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရား စကားကိုဟောကြားတော်မူ၏။

ချဲ့ထွင်ပုံ

ငါ့သျှင်တို့ မျက်စိကိုလည်းကောင်း အဆင်းတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ မြင်သိ “စက္ခုဝိညာဏ်” စိတ် ဖြစ်၏။ သုံးခုတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း “ဖဿ” ဖြစ်၏။ တွေ့ထိခြင်း “ဖဿ” ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း “ဝေဒနာ” ဖြစ်၏။ ခံစားပြီးသော အာရုံကို မှတ်သား၏။ မှတ်သားပြီးသောအာရုံကိုကြံစည်၏။ ကြံစည်ပြီးသော အာရုံကို ချဲ့ထွင်၏။

အာရုံကို ချဲ့ထွင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သတ္တဝါကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မျက်စိဖြင့် သိရသော အဆင်းတို့၌ချဲ့ထွင်မှုသည်လည်း အစုတို့သည် လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ကုန်၏။

၉။ ဒွေစာဝိတက္ကသုတ်

ဘုရားရှင် ဝိတက်ကို ပယ်သတ်ခံပုံ

ရဟန်းတို့ အရဟတ္တမဂ်ကို မရမီ (သစ္စာတရားကို) ထိုးထွင်း၍ မသိမြင်သေးသော ဘုရားလောင်း မျှသာ ဖြစ်နေသောငါ့အား “ငါသည်ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်”တို့ကို နှစ်မျိုး နှစ်မျိုးပြု၍ နေရမှု ကောင်းပေမည်” ဟု ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ ရဟန်းတို့ ငါသည်

- ကာမဝိတက် “ကာမနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်း”၊ ဗျာပါဒဝိတက် “သတ်ဖြတ်လိုမှုနှင့် စပ်သောကြံ စည်ခြင်း”၊ ဝိဟိတဝိတက် “ညှဉ်းဆဲမှုနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်း” တို့ကို တစ်မျိုးပြုခဲ့၏။
- နေက္ခမ္မဝိတက် “ကာမမှထွက်မြောက်မှုနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်း”၊ အဗျာပါဒဝိတက် “မသတ် ဖြတ်လိုမှုနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်း”၊ အဝိဟိတဝိတက် “မညှဉ်းဆဲမှုနှင့်စပ်သောကြံစည် ခြင်း” တို့ကို ဒုတိယတစ်မျိုး ပြုခဲ့၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေဆဲဖြစ်သော ငါ့အား ကာမနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “ငါ့အားဤကာမနှင့် စပ်သောကြံစည်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီ၊ ထိုကာမနှင့် စပ်သောကြံစည်ခြင်း သည်ကားမိမိဆင်းရဲခြင်း သူတစ်ပါးဆင်းရဲခြင်း နှစ်ဦးလုံးဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ပညာကို တားမြစ်တတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့လည်း ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် မဖြစ်စေနိုင်” ဟု ငါသည် ခွဲခြား၍ သိ၏။

ရဟန်းတို့ “မိမိဆင်းရဲခြင်း သူတစ်ပါးဆင်းရဲခြင်း နှစ်ဦးလုံးဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏” ဟူ၍ ဆင်ခြင်သောအခါ၌လည်း ငါ့အား (ကာမဝိတက်သည်) ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ “ရဟန်းတို့ ပညာကို တားမြစ်တတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့လည်း ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် မဖြစ်စေနိုင်” ဟူ၍ဆင်ခြင်သော အခါ၌လည်း ငါ့အား (ကာမဝိတက်သည်) ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

၁၀။ ဝိတက္ကသဏ္ဍာနသုတ်

အကုသိုလ်အကြံအစည်ပယ်နည်း

ရဟန်းတို့ လွန်ကဲသော (ဝိပဿနာအခြေခံဖြစ်သော သမာပတ်) စိတ်ကို အားထုတ်သော ရဟန်းသည် အကြောင်းငါးပါးတို့ကို ရံဖန်ရံခါ နှလုံးသွင်းရမည်။ အကြောင်းငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ် တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အကြောင်းတစ်ခုခုကို စွဲယူနှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား ရာဂ ဒေါသမောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ထိုရဟန်းသည် ထိုအကြောင်းမှတစ်ပါး အခြားကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်စပ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းရမည်။ (၁)

ရဟန်းတို့ ထိုအကြောင်းမှတစ်ပါး အခြားကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်စပ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်းအား ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် သာလျှင် အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် ““ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ၏ အကြံအစည် တို့သည် အကုသိုလ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ၏အကြံအစည်တို့သည် အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ၏အကြံအစည်တို့သည် ဆင်းရဲကျိုးကို ပေးနိုင်ကုန်၏”” ဟု ထိုအကြံအစည်တို့၏အပြစ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရမည်။ (၂)

ရဟန်းတို့ ထိုအကြံအစည်တို့၏ အပြစ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သော ရဟန်းအားလည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည်ပင်လျှင် အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြား အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအကြံအစည်တို့ကို မအောက်မေ့ခြင်း နှလုံးမသွင်းခြင်းသို့ ရောက်ရမည်။ (၃)

ရဟန်းတို့ ထိုအကြံအစည်တို့ကို မအောက်မေ့ခြင်း နှလုံးမသွင်းခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်း အားလည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့်ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် ပင်လျှင်အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအကြံအစည်တို့၏ ကြံစည်ကြောင်း၏ တည်ရာကို နှလုံးသွင်းရမည်။ (၄)

ရဟန်းတို့ ထိုအကြံအစည်တို့၏ကြံစည်ကြောင်း၏ တည်ရာကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအားလည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့်ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည်ပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် သွားတို့ဖြင့် သွားကို ကြိတ်၍ (အံကြိတ်၍)၊ လျှာဖြင့် အာစောက်ကိုထိလျက် (တောက်ခေါက်လျက်) စိတ်ဖြင့် စိတ်ကို ဖိနှိပ်ရမည်၊ ဖျစ်ညှစ်ရမည်၊ ပင်ပန်းစေရမည်။ (၅)

သွားတို့ဖြင့် သွားကို ကြိတ်၍၊ လျှာဖြင့် အာစောက်ကိုထိလျက် စိတ်ဖြင့် စိတ်ကို နှိပ်သော ဖျစ်ညှစ်သောပင်ပန်းစေသော ရဟန်းအား ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံအစည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ သာလျှင် စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ကောင်းစွာငြိမ်ဝပ်၏။ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။

၃။ ဩပဗ္ဗဝင်

၁။ ကကရူပမသုတ်

မေတ္တာစိတ်ဖြင့်သာ တုံ့ပြန်

ဖဂ္ဂုန တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် သင့်မျက်မှောက်၌ သင်၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုခဲ့လျှင် (တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ငြားအံ့၊ ခဲဖြင့်သော်လည်း ပစ်ခတ်ငြားအံ့၊ တုတ်ဖြင့်သော်လည်း ရိုက်ပုတ်ငြားအံ့၊ ဓားလက်နက်ဖြင့်သော်လည်း ထိုးခုတ်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ပြုရာ၌လည်း) သင်သည် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အလိုဆန္ဒ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အကြံအစည်တို့ကို ပယ်စွန့်ရာ၏။ ထိုသို့ ပယ်စွန့်ရာ၌လည်း သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည်။

“ငါ့စိတ်သည် ဖောက်ပြန်မှု မဖြစ်လတ္တံ့၊ ယုတ်မာသော စကားကိုလည်း မမြွက်ဆိုအံ့၊ အစီးအပွားဖြင့် ငဲ့ညှာလျက်လည်းမေတ္တာစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြစ်မှားသောစိတ်မရှိဘဲ နေအံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်။

တစ်ထပ်တည်းစားရင် ကျန်းမာတယ်

“ရဟန်းတို့ ငါသည်တစ်ထပ်တည်းသာ စားအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ဘုဉ်းပေး၏။ ရဟန်းတို့ ငါသည်တစ်ထပ်တည်း သာစားအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ဘုဉ်းပေးသော် အနာရောဂါကင်းသည်၏အဖြစ် ကျန်းမာသည်၏အဖြစ်ပေါ့ပါးသန်စွမ်းသည်၏အဖြစ် ချမ်းသာစွာနေရသည်၏အဖြစ်ကို ကောင်းစွာသိ၏။

ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့လည်း တစ်ထပ်တည်းသာ စားအပ်သော ဘောဇဉ်ကို စားကြကုန်လော့၊ သင်တို့လည်း တစ်ထပ်တည်းသာ စားအပ်သောဘောဇဉ်ကို စားကြသောကြောင့် အနာရောဂါကင်းသည်၏အဖြစ် ကျန်းမာသည်၏အဖြစ် ပေါ့ပါးသန်စွမ်းသည်၏အဖြစ် ချမ်းသာစွာ နေရသည်၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ သိကြကုန်လတ္တံ့။” ။

မြေကြီးနှင့် တူသော စိတ်ဖြင့်နေပါ

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအခါအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မသင့်လျော်သောအခါအားဖြင့်ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့ကပြောဆိုမှု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်မမှန်သော အားဖြင့်ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့က ပြောဆိုမှု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ သိမ်မွေ့ (ပြေပြစ်) သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကြမ်းတမ်းသောအားဖြင့်ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့က ပြောဆိုမှု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ အကျိုး (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အကျိုး (အကြောင်း) နှင့် မစပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့က ပြောဆိုမှု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ မေတ္တာစိတ်ရှိကုန်၍ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှားသောစိတ်ရှိကုန်၍ဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့က ပြောဆိုမှု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ (ပြောဆိုရာ) စကားလမ်းကြောင်းတို့၌လည်း သင်တို့သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည်။ “ငါတို့၏ စိတ်သည် ဖောက်ပြန်မှု မဖြစ်လတ္တံ့၊ ယုတ်ညံ့သော စကားကိုလည်း မမြွက်ဆိုကြကုန်အံ့၊

အစီးအပွားဖြင့် ငဲ့ညှာကြကုန်လျက်လည်း မေတ္တာစိတ်ရှိကြကုန်၍ ပြစ်မှားသောစိတ် မရှိကြဘဲ နေကြကုန်အံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကိုလည်း မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍ နေကြကုန်အံ့။ အကြွင်းမဲ့ သတ္တဝါအားလုံးကိုလည်း ထိုမေတ္တာစိတ်၏ အာရုံပြုလုပ်လျက် ပြန်ပြောသော မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သောအပိုင်းအခြား ပမာဏမရှိသော ရန်မရှိသော ဆင်းရဲခြင်းမရှိသော မြေကြီးနှင့် တူသော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍နေကြကုန် အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ကျင့်ရမည်။

၂။ အလကဒ္ဒါပုဗ္ဗသုတ်

ကာမဂုဏ်အပြစ်

ကာမဂုဏ်တို့သည် သာယာဖွယ်နည်းကုန်၏။ ဆင်းရဲများကုန်၏။ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း များကုန်၏။ ဤကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ် များလှ၏။ ဟူ၍မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။ ကာမဂုဏ်တို့သည်

- အသားမကပ်သောအရိုးနှင့် တူကုန်၏။
- သားတစ်နှင့်တူကုန်၏။ မြက်မီးရှူးနှင့်တူကုန်၏။
- မီးကျိုး တွင်းနှင့်တူကုန်၏။
- အိပ်မက်နှင့်တူကုန်၏။
- အငှါးပစ္စည်းနှင့်တူကုန်၏။
- အသီးရှိသောအပင်နှင့်တူကုန်၏။
- စဉ်းတီတုံးနှင့်တူကုန်၏။
- လှံတံကျင်နှင့် တူကုန်၏။
- မြွေဦးခေါင်းနှင့်တူကုန်၏။ ဟူ၍လည်းကောင်း

မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားတော်မူ၏။ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဆင်းရဲများကုန်၏။ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း များကုန်၏။ ဤ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်များလှ၏။ ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူ၏။ ။

မကောင်းသဖြင့် သင်ယူခြင်း

ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ အချို့သော (မဂ်ဖိုလ်မှ) အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောက်ျားတို့သည် သုတ္တ၊ ဂေယျ၊ ဝေယျာကရုဏ်း၊ ဝါထာ၊ ဥဒါန်း၊ ဣတိဂုတ်၊ ဇာတ်၊ အဗ္ဗတဓမ္မ၊ ဝေဒလ္လတရားကို သင်ယူပြီးလျှင် ထိုတရားတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပညာဖြင့် မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ကုန်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပညာဖြင့် မစူးစမ်း မဆင်ခြင်သော ထိုသူများအား ထိုတရားတို့သည်ဆင်ခြင်မှုကို မခံကုန် (ဉာဏ်၌ မထင်လာကုန်)။

ထိုသူတို့သည် ခြုတ်ခြယ်ရုံအကျိုးသာရှိကုန်၍လည်းကောင်း၊ ဤသင်ယူခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါး တင်သောဝါဒမှ လွတ်စေရုံအကျိုးသာရှိကုန်၍လည်းကောင်း၊ တရားကို သင်ယူကုန်၏။ အကြင်မဂ်ဖိုလ်၏ အကျိုးငှါလည်း တရားကိုသင်ယူကုန်၏။ ထိုတရား၏ ထိုမဂ်ဖိုလ်အကျိုးကိုလည်း မခံစားကြရကုန်။

ထိုသူတို့အား မကောင်းသဖြင့်သင်ယူထားသော ထိုတရားတို့သည် ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး အစီး အပွားမဲ့ခြင်း ဆင်းရဲခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုတရားတို့ကို မကောင်းသဖြင့် သင်ယူထားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

သိမ်းပိုက်ထားရန်မဟုတ် ကူးမြောက်ဖို့ရန်သာ

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ခရီးရှည်သွားသော ယောက်ျားသည် ရေပင်လယ်ကြီးကို မြင်ရာ၏။ ဤမှာဘက်ကမ်းသည် ရွံ့ရှာဘွယ် ရှိ၏။ ဘေးဘျမ်း ရှိ၏။ ထိုမှာဘက်ကမ်းကား အေးချမ်း၏။ ဘေးဘျမ်း မရှိ။ ထိုယောက်ျားမှာ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ကူးသွားဖို့ရန်လှေဖောင်လည်း မရှိ။ ပေါင်းကူးတံတားလည်း မရှိပေ။ ထိုယောက်ျားအား “ဤကားရေပင်လယ်ကြီးတည်း။ ဤမှာဘက်ကမ်းသည် ရွံ့ရှာဘွယ်ရှိ၏။ ဘေးဘျမ်းရှိ၏။ ထိုမှာဘက်ကမ်းကားအေးချမ်း၏။ ဘေးဘျမ်း မရှိ။ ဤမှာ ဘက်ကမ်းမှ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ကူးသွားဖို့ရန် လှေဖောင်လည်းမရှိ။ ပေါင်းကူးတံတားလည်း မရှိပေ။ ငါသည် မြက်သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို စုရုံး၍ဖောင်ဖွဲ့ကာ ထိုဖောင်ကို မှီရာပြု၍ လက်ခြေတို့ဖြင့် အားစိုက်လျက် ချမ်းသာစွာ ထိုမှာ ဘက် ကမ်းသို့ကူးရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု အကြံအစည် ဖြစ်ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုနောက် ထိုယောက်ျားသည် မြက်သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို စုရုံး၍ ဖောင်ဖွဲ့ကာ ထိုဖောင်ကို မှီရာပြု၍ လက်ခြေတို့ဖြင့်အားစိုက်လျက် ချမ်းသာစွာ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ကူးရာ၏။

ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ကူးမြောက်ပြီးသောထိုယောက်ျားအား “ဤဖောင် သည် ငါ့အား ကျေးဇူး များ၏။ ငါသည် ဤဖောင်ကို အမှီပြု၍လက်ခြေတို့ဖြင့် အားစိုက်လျက် ချမ်းသာစွာ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ကူးခဲ့၏။ ငါသည် ဤဖောင်ကိုခေါင်းပေါ်၌ တင်ရွက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပခုံးပေါ်၌ ထမ်း၍သော်လည်း ကောင်း အလိုရှိရာအရပ်သို့ဖဲသွားရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု အကြံအစည် ဖြစ်ပြန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ ထိုယောက်ျားသည် ဤသို့ပြုသော် ထိုဖောင်၌ (ပြုသင့်သော) အမှုကိုပြုသူဖြစ်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ပါ (ဟု လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ထိုယောက်ျားသည် အဘယ်ပုံပြုသည်ရှိသော် ထိုဖောင်၌ (ပြုသင့်သော) အမှုကို ပြုသူ ဖြစ်ရာသနည်း။

ရဟန်းတို့ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ကူးမြောက်ပြီးသော ထိုယောက်ျားအား “ဤဖောင်သည် ငါ့အားကျေးဇူးများ၏။ ငါသည် ဤဖောင်ကို အမှီပြု၍ လက်ခြေတို့ဖြင့် အားစိုက်လျက် ချမ်းသာစွာကမ်းတစ်ဖက်သို့ ကူးခဲ့၏။ ငါသည် ဤဖောင်ကို ကုန်း၌ ဆယ်တင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရေ၌ ပေါလောမျော၍သော်လည်းကောင်း အလိုရှိသောအရပ်သို့ ဖဲသွားရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု အကြံအစည်ဖြစ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် ဤသို့ပြုသည်ရှိသော် ထိုဖောင်၌ (ပြုသင့်သော) အမှုကို ပြုသူဖြစ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သိမ်းပိုက်ထားရန် မဟုတ်ဘဲ ကူးမြောက်ဖို့ရန်အကျိုးငှါ ဖောင်ဥပမာရှိသောတရားကို သင်တို့အား ငါဟောကြား၏။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဟောကြားထားသော ဖောင်ဥပမာရှိသော တရားကို သိသော သင်တို့သည် တရားမူ (သမထ ဝိပဿနာ၌ ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂ) တို့ကိုပင့်သော်လည်း ပယ်စွန့်ရမည်၊ မတရားမူ (ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂ) တို့ကိုကား ပြောဆိုဖွယ်ပင်မရှိတော့ပေ။

ဆဲဆဲ မြောက်မြောက်- မတူလှပဲနှင့်

ရဟန်းတို့ သင်တို့ကို အကယ်၍လည်း သူတစ်ပါးတို့က ဆဲရေးကုန်ငြားအံ့၊ ရေရွတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ချွတ်ချယ်ကုန်ငြားအံ့၊ ညှဉ်းဆဲကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ညှဉ်းဆဲရာ၌ သင်တို့သည် အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်မနှစ်မြို့ခြင်းကို မပြုသင့်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ကို အကယ်၍လည်း သူတစ်ပါးတို့က အရိုအသေပြုကုန်ငြားအံ့၊ အလေးပြု ကုန်ငြားအံ့၊ မြတ်နိုးကုန်ငြားအံ့၊ ပူဇော်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုသို့ပူဇော်ရာ၌ သင်တို့သည်နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ စိတ်တက်ကြွခြင်းကို မပြုသင့်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် သင်တို့ကို အကယ်၍လည်း သူတစ်ပါးတို့က အရိုအသေပြုကုန်ငြားအံ့၊ အလေးပြုကုန်ငြားအံ့၊ မြတ်နိုးကုန်ငြားအံ့၊ ပူဇော်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုသို့ ပူဇော်ရာ၌ သင်တို့သည် **“ရှေးအခါက ငါ ပိုင်းခြားသိခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာငါးပါး၌ ဤသူတို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော ပြုမူခြင်းတို့ကို ပြုကုန်၏”** ဟု ဤသို့သော အကြံအစည်သည် ဖြစ်ရာ၏။

ရှေးစိတ် အာပြစ်ပြစ် နောက်စိတ်မှ တပ်မက်မှုကို ပယ်

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားသည် သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ထိုရုပ်၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။ ထိုရုပ်၌ ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်စွန့်သော် သင်တို့မှာ ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ခံစားခြင်း “ဝေဒနာ”သည်။ ရဟန်းတို့ မှတ်သားခြင်း “သညာ”သည်။ ရဟန်းတို့ ပြုပြင်စီရင်မှု “သင်္ခါရ”တို့သည်။ ရဟန်းတို့ အထူးသိမှု “ဝိညာဏ်”သည် သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ထိုဝိညာဏ်ကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။ ထိုဝိညာဏ်ကို ပယ်စွန့်သော် သင်တို့မှာ ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

၃။ ဝဗ္ဗိကသုတ်

တရားကျင့်နည်း

- ရဟန်း ရဟန်း ဤတောင်ပိုသည် ညဉ့်၌ အခိုးလွှတ်၏။ နေ၌ တောက်ပ၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိဓားလက်နက်ကို ယူ၍ တူးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ တူးသော် တံခါးကျင် (မင်းတပ်) ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင် တံခါးကျင် (မင်းတပ်) ပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ တံခါးကျင် (မင်းတပ်) ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးလော့”” ဟုပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓား လက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် ဖားကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင်ဖားပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ ဖားကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် လမ်းနှစ်ခွကိုတွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင် လမ်းနှစ်ခွပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ လမ်းနှစ်ခွကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက် ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။

- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကိုယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် ဆပ်ပြာရေစစ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင် ဆပ်ပြာရေစစ်ပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ ဆပ်ပြာရေစစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် လိပ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင် လိပ်ပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ လိပ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကိုယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် သန်လျက်နှင့်စဉ်းတီးတုံးကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင် သန်လျက်နှင့်စဉ်းတီးတုံးပါတည်း”” ဟုပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ သန်လျက်နှင့် စဉ်းတီးတုံးကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍အဆင့်ဆင့် တူးဦး လော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးသော် သားတစ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင်သားတစ်ပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““ပညာရှိ သားတစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားလက်နက်ကိုယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့”” ဟု ပြောဆို၏။
- ပညာရှိသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးသော် နဂါးကို တွေ့မြင်သဖြင့် ““အသျှင်နဂါးပါတည်း”” ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ““နဂါးသည် တည်ရှိပေစေ၊ နဂါးကို ဖယ်ခိုက်လင့်၊ နဂါးအားရှိခိုးခြင်းကို ပြုလော့”” ဟု ပြောဆို၏။

အသျှင်ဘုရား တောင်ပို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ညဉ့်၌ အခိုးလွတ်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ နေ့၌တောက်ပခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏားဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပညာရှိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဓားလက်နက်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဆင့်ဆင့်တူးခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ တံခါးကျင် (မင်းတုပ်) ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဖားဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ လမ်းနှစ်ခွဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဆပ်ပြာရေစစ် ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ လိပ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ သန်လျက်နှင့်စဉ်းတီးတုံးဟူသည်အဘယ်ပါနည်း၊ သားတစ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ နဂါးဟူသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟူ၍ လျှောက်၏။

ရဟန်း ““တောင်ပို့”” ဟူသော ဤအမည်သည် အမိအဖတို့၏ သုတ်သွေးကြောင့် ဖြစ်သောထမင်း မုယောမုန်တို့ကြောင့် ကြီးပွားသော မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်းပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဤကိုယ်၏ အမည်တည်း။ (၁)

ရဟန်း နေ့က ပြုထားသော အမှုကို အာရုံပြု၍ ညဉ့်၌ကြံစည်၏။ စဉ်းစား၏။ ဤကြံစည်စဉ်းစားခြင်းသည် ညဉ့်၌ အခိုးလွတ်ခြင်းတည်း။ ရဟန်း ညဉ့်ကကြံစည်စဉ်းစား၍ နေ့၌ အမှုတိုကို ကိုယ် နှုတ် စိတ်အားဖြင့် အားထုတ်၏။ ဤအားထုတ်ခြင်းသည် နေ့၌ တောက်ပခြင်းတည်း။ (၂- ၃)

ရဟန်း ““ပုဏ္ဏား”” ဟူသော ဤအမည်သည် ကိလေသာရန်သူကို (ပယ်) သတ်ပြီးသော (တရားအားလုံးကို) အလိုလို ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အမည်တည်း။ ရဟန်း ““ပညာရှိ”” ဟူသော ဤအမည်သည် ကျင့်ဆဲ “သေက္ခ” ရဟန်း၏ အမည်တည်း။ (၄- ၅)

ရဟန်း ““ဓားလက်နက်”” ဟူသော ဤအမည်သည် အရိယာမဂ်ပညာ၏ အမည်တည်း။ ရဟန်း ““အဆင့်ဆင့်တူးခြင်း”” ဟူသော ဤအမည်သည် လုံ့လအားထုတ်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ (၆- ၇)

ရဟန်း ““တံခါးကျင် (မင်းတုပ်)”” ဟူသော ဤအမည်သည် မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ”၏ အမည်တည်း။ တံခါးကျင် (မင်းတုပ်) ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ မသိမှု “အဝိဇ္ဇာ” ကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍အဆင့်ဆင့် တူးလော့ ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၈)

ရဟန်း ““ဖား”” ဟူသော ဤအမည်ကား အားကြီးသော အမျက်ထွက်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ ဖားကိုဖယ်ပစ်လော့၊ အားကြီးသော အမျက်ထွက်ခြင်းကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးလော့ ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၉)

ရဟန်း ““လမ်းနှစ်ခွ”” ဟူသော ဤအမည်သည် တွေးတောယုံမှားခြင်း၏ အမည်တည်း။ လမ်းနှစ်ခွကို ဖယ်ပစ်လော့၊ တွေးတောယုံမှားခြင်းကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးဦး လော့ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၁၀)

ရဟန်း ““ဆပ်ပြာရေစစ်”” ဟူသော ဤအမည်သည် ကာမ၌ လိုချင်ခြင်း ဟူသော အပိတ်အပင်, ပျက်စီးစေလိုမှုဟူသော အပိတ်အပင်, ထိုင်းမှိုင်းခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်, ပျံ့လွင့်ခြင်း နောင်တရခြင်း ဟူသောအပိတ်အပင်, တွေးတောယုံမှားခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်ဟူသော ဤအပိတ်အပင် ငါးမျိုးတို့၏ အမည်တည်း။ ဆပ်ပြာရေစစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ အပိတ်အပင် ငါးမျိုးတို့ကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးလော့ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် တည်း။ (၁၁)

ရဟန်း ““လိပ်”” ဟူသော ဤအမည်သည် ရုပ်ဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ ခံစားခြင်းဟူသောစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ မှတ်သားခြင်းဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ ပြုပြင်စီရင်မှုဟူသော စွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၊ အထူးသိမှု ဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာဟူသော ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အမည်တည်း။ လိပ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့ ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၁၂)

ရဟန်း ““သန်လျက်နှင့်စဉ်းတီတုံး”” ဟူသော ဤအမည်သည် အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် စိတ်ကိုဆွဲဆောင်တတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သော သဘောရှိကုန်သော ကာမရာဂနှင့်စပ်ယှက် တပ်မက်အပ်ကုန်သောစက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အဆင်း။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အသံ။ပ။ ယာနဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အနံ့။ပ။ ဖိဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အရသာ။ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သော သဘောရှိကုန်သောကာမ ရာဂနှင့်စပ်ယှက် တပ်မက်အပ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိဟူကုန် သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၏ အမည်တည်း။ သန်လျက်နှင့်စဉ်းတီတုံးကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့ဟူသောဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၁၃)

ရဟန်း ““သားတစ်”” ဟူသော ဤအမည်သည် နှစ်သက်တပ်စွန်းခြင်း “နန္ဒိရာဂ” ၏ အမည်တည်း။ သားတစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ နှစ်သက်တပ်စွန်းခြင်း “နန္ဒိရာဂ” ကို ပယ်စွန့်လော့၊ ပညာရှိ ဓားလက်နက်ကိုယူ၍ အဆင့်ဆင့်တူးဦးလော့ ဟူသော ဤဝါကျသည်ပင် ဤပြဿနာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (၁၄)

ရဟန်း “နဂါး” ဟူသော ဤအမည်သည် ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်း၏ အမည်တည်း။ နဂါးသည်တည်ရှိပါစေ၊ နဂါးကို မထိခိုက်လင့်၊ နဂါးအား ရှိခိုးခြင်းကို ပြုလော့ ဟူသော ဤဝါကျ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁၅)။

၄။ ဂထဝိနီတသုတ်

၅။ နိဝါပသုတ်

သားသမင်လို့ မဖြစ်စေလို့

ရဟန်းတို့ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့တွင် ရှေးဦးဖြစ်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မာရ်နတ်စိုက်ပျိုးထားသော ဤမည်သော ကာမဂုဏ်မြက်ခင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော လောကအာမိသတို့သို့လည်းကောင်း တိုးဝင်၍ တပ်မက်မောကုန်လျက် အာရုံတည်းဟူသော အစာတို့ကို သုံးဆောင်ကုန်၏။ သုံးဆောင်ကုန်သော် ယစ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ယစ်ကုန်သော် သတိမေ့လျော့ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သတိမေ့လျော့ကုန်သော် မာရ်နတ်၏ ဤမည်သော ကာမဂုဏ်မြက်ခင်း၌လည်းကောင်း၊ မြည်သော လောကအာမိသ၌လည်းကောင်း အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းကို ခံကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရှေးဦးဖြစ်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မာရ်နတ်၏ တန်ခိုးအာနုဘော်မှ မလွတ်မြောက်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးဖြစ်သော သားသမင်အပေါင်းကဲ့သို့ ရှေးဦးဖြစ်သော ဤသမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို အလားတူဥပမာရှိ၏ဟု ငါဟောကြား၏။

၆။ ပါသရာသီသုတ်

ပစည်ကို ဂုဏ်ခြင်းသည် ပူဆွေးဖို့သာ

ရဟန်းတို့ မမြတ်သော ရှာမှီးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌အချို့သောသူသည် ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ပွားခြင်း “ဇာတိ” သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဖြစ်ပွားခြင်း “ဇာတိ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ဆွေးမြေ့ခြင်း “ဇရာ” သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဆွေးမြေ့ခြင်း “ဇရာ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင်နာခြင်း “ဗျာဓိ” သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် နာခြင်း “ဗျာဓိ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် သေခြင်း “မရဏ” သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် သေခြင်း “မရဏ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ပူဆွေးခြင်း “သောက” သဘောရှိ သည်ဖြစ်လျက် ပူဆွေးခြင်း “သောက” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်ကို ဖြစ်ပွားခြင်း “ဇာတိ” သဘောရှိသော အရာဟူ၍ ဆိုရကုန်မည်နည်း။

ရဟန်းတို့ သားမယားသည် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသော အရာတည်း၊ ကျွန်မိန်းမကျွန်ယောက်များသည် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသော အရာတည်း၊ ဆိတ်နှင့် သိုးသည်၊ ကြက် ဝက်သည်၊ ဆင် နွား မြင်း မြည်းသည်၊ ရွှေငွေသည်။ ရဟန်းတို့ ဤအထည်ဝတ္ထုခြစ် တို့သည် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသော အရာတို့တည်း။ ဤအထည်ဝတ္ထုခြစ်တို့၌ ဤသူသည် တက်မက် မိန်းမော သက်ဝင်လျက် ကိုယ်တိုင် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိ သည်ဖြစ်လျက် ညစ်ညူးခြင်း “သံကိလေသ” သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။

၇။ စူဠဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်

ရှေးခေတ်မှ ရဟန်းကျင့်ဝတ်

ထိုတရားကို သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသည်လည်းကောင်း၊ ဇာတ်တစ်မျိုးမျိုး၌ ဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်း နာကြားရ၏။ ထိုသူသည် ထိုတရားတော်ကို နာကြားရသော ကြောင့်မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှုကို ရ၏။ ထိုသူသည် ယုံကြည်မှုကို ရခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ဆင်ခြင်၏။

“အိမ်ရာထောင်သော ဘဝ၌ နေရခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ (ကိလေသာ) မြူထရာခရီးလမ်းမ နှင့်တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ အိမ်ရာထောင်သော ဘဝ၌ နေသူသည် ဤမြတ်သောအကျင့်ကို စင်စစ် ပြည့်စုံစွာ စင်စစ် စင်ကြယ်စွာ ခရသင်းပွတ်သစ်နှင့်တူစွာ ကျင့်ခြင်းငှါ မလွယ်၊ ငါသည်ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်၍ ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရမူကောင်းလေစွ” ဟု (ဆင်ခြင်၏)။

ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ နည်းသော ဥစ္စာစုကို ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း၊ များသော ဥစ္စာစုကိုပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း၊ နည်းသော ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်ကို ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း၊ များသော ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်ကို ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်စွန့်၍ ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ရဟန်းတို့၏ သိက္ခာသာဇီဝသို့ ရောက်လျက်အသက် သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တုတ်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ လက်နက်ကိုချထားပြီး ဖြစ်၏။ အရှက်ရှိ၏။ သနားတတ်၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက်နေ၏။

မပေးသည်ကို ယူခြင်းကို ပယ်၍ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ပေးသည်ကိုသာ ခံယူ၏။ ပေးသည်ကိုသာ နှစ်လို၏။ မခိုးမဝှက် စင်ကြယ်သော ကိုယ်ဖြင့်သာ နေ၏။

မမြတ်သော အကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏။ ယုတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိ၊ ရွာသူတို့၏ အလေ့ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်၏။

မဟုတ် မမှန်ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မဟုတ် မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အမှန်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ မှန်သော စကားချင်း ဆက်စပ်တတ်၏။ တည်သော စကားရှိ၏။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိ၏။ လောကကို လှည့်စားတတ်သူ မဟုတ်။

ကုန်းစကားကို ပယ်၍ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသူ ထိုသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ဤသူထံမှနားထောင်၍ ထိုသူထံ၌ မပြောတတ်၊ ထိုသူထံမှ နားထောင်၍ ဤသူထံ၌ မပြောတတ်၊ ဤသူ ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ်တတ်၏။ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတတ်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို နှစ်သက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုသော စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။

ကြမ်းသောစကားကို ပယ်၍ ကြမ်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အကြင်စကားသည် အပြစ်ကင်း၏။ နားချမ်းသာ၏။ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။ နှလုံးသို့ သက်၏။ ယဉ်ကျေး၏။ လူအများနှစ်သက်၏။ လူအများနှစ်ခြိုက်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော စကားကိုသာ ဆို၏။

ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပယ်၍ပြန်ဖျင်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အကျိုးနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ တရားနှင့်စပ်သည် ကိုသာဆိုလေ့ရှိ၏။ အဆုံးအမနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ (သင့်သော) အခါ၌ အကြောင်းနှင့်တကွ သောအပိုင်းအခြားရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော မှတ်သားလောက်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။

ထိုရဟန်းသည် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဆွမ်းတစ်နပ်သာ စားလေ့ရှိ၏။ ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ နေ့လွဲစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကခြင်းသီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း ပွဲကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ မြင့်သော နေရာ မြတ်သော နေရာမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မိန်းမအိုမိန်းမပျိုကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဆင် နွား မြင်းမြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ လယ်ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တမန်အမှုအစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ချိန်စဉ်းလဲအသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ် တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်းအတုပြုခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်၏။ ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဓားပြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။

ထိုရဟန်းသည် ကိုယ်ကိုမျှတရုံသော သင်္ကန်း၊ ဝမ်းကိုမျှတရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် အကြင်အကြင်အရပ်သို့ သွားသော် (ပရိက္ခရာရုစိမ်းမှုကို) ကောင်းစွာ ယူဆောင်၍သွား၏။ ဥပမာသော်ကား အတောင်ရှိသော ငှက်သည် အကြင်အကြင်အရပ်သို့ ပျံသော် မိမိအတောင်သာဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပျံ၏။ ဤအတူ ရဟန်းသည် ကိုယ်ကို မျှတရုံသော သင်္ကန်း၊ ဝမ်းကိုမျှတရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် အကြင်အကြင်အရပ်သို့ သွားသော် (ပရိက္ခရာရုစိမ်းမှုကို) ကောင်းစွာယူဆောင်၍ သွား၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော သီလအစုနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌အပြစ်ကင်းသော ချမ်းသာကို ခံစား၏။

ထိုရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် (ယောက်ျား မိန်းမဟူသော) အမှတ်နိမိတ်ကိုစွဲယူလေ့မရှိ။ (လက်ခြေ စသော) အမှတ်လက္ခဏာငယ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ။ အကြင် အကြောင်းကြောင့် စက္ခုန္ဓကို မစောင့်စည်းမှုရှိနေသော ထိုရဟန်းကို မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈ ၁” နှလုံးမသာခြင်း “ဒေါမနဿ” ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အစဉ်လိုက်၍ နိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ ထိုစက္ခုန္ဓကိုစောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏။ စက္ခုန္ဓကို စောင့်ရှောက်၏။ စက္ခုန္ဓ၌

စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိ သန္တာန်၌ (ဒုက္ခ နှင့်) မရောသော ချမ်းသာကို ခံစား၏။

ထိုရဟန်းသည် ရှေ့သို့တက်ရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရုကြည့်ရာတစောင်းကြည့်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုက္ခနှင့် သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာလျက်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိ၏။

ဤမြတ်သော သီလအစု၊ ရောင့်ရဲခြင်း၊ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်း၊ သတိ ဆင်ခြင်ဉာဏ် တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်းသည် တော သစ်ပင်ရင်း တောင် ချောက် တောင်ခေါင်း သုသာန် တောအုပ်လွင်ပြင် ကောက်ရိုးပုံဟူသော ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို မှီဝဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံရာမှပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှုကာ သတိကို ဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော) လောက၌မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ကို ပယ်၍ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေ၏။ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ပြစ်မှားမှုကို ပယ်၍မပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ပြစ်မှားမှုမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒ္ဓ” ကို ပယ်၍လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒ္ဓ” မှ ကင်းသည် ဖြစ်၍ အလင်းရောင်ကို မှတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ လေး လံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒ္ဓ” မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း “ဥဒ္ဓစ္စ” နောင်တရခြင်း “ကုက္ကုစ္စ” ကို ပယ်၍ အတွင်းသန္တာန်၌ ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မပျံ့လွင့်သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း “ဥဒ္ဓစ္စ” နောင်တရခြင်း “ကုက္ကုစ္စ” မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” ကို ပယ်၍ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” ကို လွန်မြောက်သည်ဖြစ်၍ကုသိုလ်တရားတို့၌ သို့လော သို့လော မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မဝေ ခွဲနိုင်ခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။

ထိုရဟန်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ပညာ၏ အားနည်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤပိတ်ပင်ကြောင်း “နီဝရဏ” ငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်”နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်း “ဝိစာရ” နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (နီဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း “ပိတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

၈။ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်

ငါ့သျှင်တို့ မြေဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း

မြေဓာတ်သည် အတွင်းဖြစ်သော မြေဓာတ်သည်ရှိ၏။ အပဖြစ်သော မြေဓာတ်သည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော မြေဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ခက်မာကြမ်းတမ်းခြင်းသို့ ရောက်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်တည်း။ ဤရုပ်တို့ ဟူသည်အဘယ်နည်း၊ ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျင်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊အစာဟောင်း၊ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ခက်မာကြမ်းတမ်းခြင်းသို့ရောက်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤရုပ်ကိုအတွင်းဖြစ်သော မြေဓာတ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။ အတွင်းဖြစ်သော မြေဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပူဖြစ်သော မြေဓာတ်သည်လည်းကောင်း မြေဓာတ်သာတည်း။

ထိုမြေဓာတ်ကို “ ဤမြေဓာတ်သည် ငါပိုင်မဟုတ်၊ ဤမြေဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤမြေဓာတ်သည် ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်” ဟု ဤသို့ မြေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။ ဤသို့ ဤမြေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုမြင်လတ်သော် မြေဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည်မြေဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ အပူဖြစ်သော ရေဓာတ်သည် ပျက်စီး၏။ ထိုရေဓာတ် ပျက်စီးသောအခါအပူဖြစ်သော မြေဓာတ်သည် ကွယ်ပျောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထိုသို့ ကွယ်ပျောက်သော ကြောင့်သာလျှင်ထိုမျှလောက် ကြီးသော အပူဖြစ်သော မြေဓာတ်၏ မမြဲသည့်အဖြစ်သည် ထင်ရှားလတ္တံ့၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည့် အဖြစ်သည် ထင်ရှားလတ္တံ့၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသည့် အဖြစ်သည် ထင်ရှားလတ္တံ့၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည့် အဖြစ်သည် ထင်ရှားလတ္တံ့၊ (အချိန်) အနည်းငယ်သာ တည်တံ့ခြင်းရှိသည့်တဏှာက စွဲယူအပ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာအား ““ငါဟုလည်းကောင်း ငါပိုင်ဟုလည်းကောင်း ငါဖြစ်၏”” ဟုလည်းကောင်း အဘယ်မှာ စွဲယူသင့်မည်နည်း။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းအား ဤအတွင်းဖြစ်သော မြေဓာတ်၌စွဲယူခြင်းသည် မဖြစ်သည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းကို သူတစ်ပါးတို့က အကယ်၍ ဆဲရေးကုန်ငြားအံ့၊ ရေရွတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ခြုတ်ခြယ်ကုန်ငြားအံ့၊ ညှဉ်းဆဲကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏။ ငါ့မှာ နား၌ ပေါင်းဆုံတွေ့ထိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဤဆင်းရဲခံစားခြင်းသည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ထိုဆင်းရဲခံစားခြင်းသည်လည်း အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းကို မစွဲဘဲ မဖြစ်နိုင်၊ အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သနည်း၊ တွေ့ထိခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ထိုဟန်းသည် ““တွေ့ထိခြင်းသည် အမြဲမရှိ”” ဟု ရှုမြင်၏။ ““ခံစားခြင်းသည် အမြဲမရှိ”” ဟုရှုမြင်၏။ ““မှတ်သားခြင်းသည် အမြဲ မရှိ”” ဟု ရှုမြင်၏။ ““ပြုပြင်စီရင်မှုတို့သည် အမြဲမရှိကုန်”” ဟု ရှုမြင်၏။ ““အထူးသိမှုစိတ်သည် အမြဲမရှိ”” ဟု ရှုမြင်၏။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ဓာတ်အာရုံသို့သာလျှင် သက်ဝင်၏။ ကြည်လင်၏။ ကောင်းစွာတည်၏။ ဆုံးဖြတ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းကို သူတစ်ပါးတို့က အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်သော မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော လက်အတွေ့အထိ ခဲအတွေ့အထိ တုတ်အတွေ့အထိ ဓားလက်နက်အတွေ့အထိတို့ဖြင့်အကယ်၍ လုံ့လပြုကုန်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ““ဤကိုယ်သည် လက်အတွေ့အထိများဖြစ်ရာ ခဲအတွေ့အထိများဖြစ်ရာ တုတ်အတွေ့အထိ များဖြစ်ရာ ဓားလက်နက်အတွေ့အထိများဖြစ်ရာသဘော ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လှူဥပမာရှိသော အဆုံးအမ၌ “ရဟန်းတို့ လူသတ် ခိုးသူတို့သည် နှစ်ဖက်ရိုးရှိသော လှူဖြင့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို အကယ်၍လည်း တိုက်ဖြတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့တိုက်ဖြတ်ရာ၌လည်း အကြင်သူသည် စိတ်ပြစ် မှားငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ထိုစိတ်ပြစ်မှားခြင်းဖြင့် ငါ၏အဆုံးအမကို ပြုကျင့်သူမဟုတ်” ဟူသော စကားကို ဟောထားတော်မူ၏။

ငါသည် တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိသော လုံ့လကို အားထုတ်အံ့၊ ငါ့မှာ မမေ့ပျောက်နိုင်သော သတိသည် ရှေးရှုထင်လာ၏။ (ငါ၏) ကိုယ်ခန္ဓာသည် ပူပန်ခြင်းမရှိငြိမ်းအေး၏။ (ငါ၏) စိတ်သည် တစ်ခုတည်းသော အာရုံဟူသော အဖို့အစုရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ တည်ငြိမ်၏။ ယခု ဤကိုယ်၌ လက်အတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ ခဲအတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ တုတ်အတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ ဓားလက်နက်အတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဤအဆုံးအမကို လိုက်နာ ပြုသင့်သည်သာတည်း” ဟု (ဤသို့ အပြားအားဖြင့်သိ၏)။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ တရားတော်ကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့လျက် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်အကယ်၍ ကောင်းစွာ မတည်အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ မတည်ခြင်းကြောင့် “ငါသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ တရားတော်ကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့လျက် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည် ကောင်းစွာမတည်၊ ငါ့မှာ အရမတော်လေစွတကား၊ ငါ့မှာ အရတော်သည် မဟုတ်လေစွတကား၊ ငါသည် မကောင်းသဖြင့် ရလေစွတကား၊ ငါသည်ကောင်းစွာ ရသည် မဟုတ်လေစွတကား” ဟု ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့သော် ဤသို့ တရားတော်ကိုအောက်မေ့သော် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့သော် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်အကယ်၍ ကောင်းစွာ တည်အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း ရဟန်းသည် (အဆုံးအမကို) များစွာလိုက်နာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ရေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း

ရေဓာတ်သည် အတွင်းဖြစ်သော ရေဓာတ်သည် ရှိ၏။ အပဖြစ်သော ရေဓာတ်သည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော ရေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ရေ၊ ရေအပါအဝင်ဖြစ်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း။ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ရေ၊ရေအပါအဝင်ဖြစ်သော စွဲယူအပ်သောရုပ် (သည် ရှိ၏)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤရုပ်ကို အတွင်းဖြစ်သောရေဓာတ်ဟု ဆိုရ၏။

အတွင်းဖြစ်သော ရေဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပဖြစ်သော ရေဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရေဓာတ်သာ တည်း။

ထိုရေဓာတ်ကို “ဤရေဓာတ်သည် ငါပိုင်မဟုတ်၊ ဤရေဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤရေဓာတ်သည် ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်” ဟု ဤသို့ ဤရေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။ ဤသို့ဤရေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုမြင်လတ်သော် ရေဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည်ရေဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ အပဖြစ်သော ရေဓာတ်သည် ပျက်စီး၏။ ထိုရေဓာတ်သည် ရွာကိုလည်းမျော၏။ နိဂုံးကိုလည်း မျော၏။ ။ မိကိုလည်း မျော၏။ ဇနပုဒ်ကိုလည်း မျော၏။ ဇနပုဒ်တစ်စိတ်ကိုလည်း မျော၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ယူဇနာတစ်ရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာနှစ်ရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာသုံးရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာလေးရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာငါးရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာခြောက်ရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ယူဇနာခုနစ်ရာရှိသော ရေတို့သည်လည်း ကုန်ခန်းကုန်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ထန်းခုနစ်ဆင့်ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းခြောက်ဆင့်ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းငါးဆင့်ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းလေးဆင့် ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းသုံးဆင့်ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းနှစ်ဆင့်ရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထန်းပင်မျှလောက်သော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာ တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ခုနစ်သူရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ ခြောက်သူရှိသောရေသည်လည်း တည်၏။ ငါးသူရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ လေးသူရှိသော ရေသည်လည်းတည်၏။ သုံးသူရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ နှစ်သူရှိသော ရေသည်လည်း တည်၏။ တစ်သူမျှလောက်သော ရေသည်လည်း တည်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ တစ်သူဝက်သော ရေသည်လည်း တည်၏။ ခါးမျှလောက် သောရေသည်လည်း တည်၏။ ဒူးဆစ်မျှလောက်သော ရေသည်လည်း တည်၏။ ခြေမျက်စိမျှ လောက်သောရေသည်လည်း တည်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လက်တစ်ဆစ်စွတ်ရုံမျှလည်း ရေသည် မရှိ။ ထိုအခါသည်ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ထို (သို့ မရှိသော) ကြောင့်သာလျှင် ထိုမျှလောက်ကြီးသော အပဖြစ်သော ရေဓာတ်၏မမြဲသည့် အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့။ (အချိန်) အနည်းငယ်သာ တည်တံ့ခြင်းရှိသည့် တဏှာက စွဲယူအပ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာအား ““ငါ့ဟုလည်းကောင်း၊ ငါပိုင်ဟုလည်းကောင်း၊ ငါဖြစ်၏”” ဟုလည်းကောင်း အဘယ်မှာ စွဲယူသင့်မည်နည်း။ ထိုအခါထိုရဟန်းအား ဤအတွင်းဖြစ်သော ရေဓာတ်၌ (စွဲယူခြင်းသည်) မဖြစ်သည်သာတည်း။ပ။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့သော် ဤသို့ တရားတော်ကိုအောက်မေ့သော် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့သော် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်အကယ်၍ ကောင်းစွာ တည်အံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း ရဟန်းသည် (အဆုံးအမကို) များစွာ လိုက်နာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း

အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည်အတွင်းဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ရှိ၏။ အပူဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အပူအအေး (မီး), အပူအအေး (မီး) အပါအဝင်ဖြစ်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်သည်ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း။ အကြင် အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ဖြင့်လည်း ပြင်းစွာ ပူ၏။ အကြင်အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ဖြင့်လည်း ဆွေးမြေ့ရင့်ကျက်၏။ အကြင် အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ဖြင့်လည်း ထက်ဝန်းကျင် လောင်၏။ အကြင် အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ဖြင့်လည်း စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ်လျက်အပ်သော အစာသည် ကောင်းစွာ ကျေကျက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ (အလုံးစုံ) သော မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိ ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အပူအအေး (မီး),အပူအအေး (မီး) အပါအဝင် ဖြစ်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤရုပ်ကိုအတွင်းဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အတွင်းဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပူဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည်လည်းကောင်း အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သာတည်း။

ထိုအပူအအေး (မီး) ဓာတ်ကို ““ ဤအပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ငါပိုင်မဟုတ်၊ ဤအပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤအပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ငါ၏ ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်”” ဟု ဤသို့အပူအအေး (မီး) ဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။ ဤသို့ဤအပူအအေး (မီး) ဓာတ်ကို အမှန် အတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုမြင်၍ အပူအအေး (မီး) ဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည် အပူအအေး (မီး) ဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ အပူဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ပျက်စီး၏။ ထိုအပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် ရွာကိုလည်း လောင်၏။ နိဂုံးကိုလည်း လောင်၏။ မိမိကိုလည်း လောင်၏။ ဇနပုဒ်ကိုလည်း လောင်၏။ ဇနပုဒ်တစ်စိတ်ကိုလည်း လောင်၏။ ထိုအပူအအေး (မီး) ဓာတ်သည် စိမ်းစိုသော အရာဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ လမ်းခရီး (ကြီး) ကိုလည်းကောင်း၊ ကျောက်တောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ မြေအဖို့ကိုလည်းကောင်း အကြောင်းပြုကာ မီးစာမရှိ၍ငြိမ်း၏။ ထိုအခါသည်ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ ကြက်တောင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သားရေမျှင်ဖြင့်လည်းကောင်း မီးကို ရှာမှီးကုန်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုသို့ရှာမှီးရသောကြောင့်သာလျှင် ထိုမျှလောက်ကြီးသော အပူဖြစ်သော အပူအအေး (မီး) ဓာတ်၏ မမြဲသည့် အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည့်အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည့် အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည့်အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့။ (အချိန်) အနည်းငယ်သာတည် တံ့ခြင်းရှိသည့် တကယာသည် စွဲယူအပ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာအား ““ ငါဟုလည်းကောင်း၊ ငါပိုင်ဟုလည်းကောင်း၊ ငါ ဖြစ်၏”” ဟုလည်းကောင်း အဘယ်မှာ စွဲယူသင့်မည်နည်း။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းအား ဤအတွင်းဖြစ်သော အပူ အအေး (မီး) ဓာတ်၌ စွဲယူခြင်းသည် မဖြစ်သည်သာတည်း။ပ။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့သော် ဤသို့ တရားတော်ကိုအောက်မေ့သော် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့သော် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်အကယ်၍ ကောင်းစွာ တည်အံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း ရဟန်းသည် (အဆုံးအမကို) များစွာ လိုက်နာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ လေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း

လေဓာတ်သည် အတွင်းဖြစ်သော လေဓာတ်သည်ရှိ၏။ အပဖြစ်သော လေဓာတ်သည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော လေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော လေ၊ လေအပါအဝင်ဖြစ်သော စွဲယူအပ်သော ရုပ်သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း။ အထက်သို့ တက်သော လေ၊ အောက်သို့ သက်သော လေ၊ ဝမ်း၌ တည်သော လေ၊ အူအတွင်း၌တည်သော လေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သို့ အစဉ်လျှောက်သော လေ၊ ဝင်သက် ထွက်သက်လေ၊ ဤလေတို့တည်း။ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော အမှတ်မရှိ (အလုံးစုံ) သော မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လေ၊ လေအပါအဝင်ဖြစ်သော စွဲယူ အပ်သောရုပ်သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤရုပ်ကို အတွင်းဖြစ်သော လေဓာတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အတွင်းဖြစ်သော လေဓာတ်သည်လည်းကောင်း အပဖြစ်သော လေဓာတ်သည်လည်းကောင်း လေဓာတ်သာတည်း။

ထိုလေဓာတ်ကို “ဤလေဓာတ်သည် ငါပိုင်မဟုတ်၊ ဤလေဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤလေဓာတ်သည်ငါ့ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်” ဟု ဤသို့ ဤလေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။ ဤသို့ ဤလေဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုမြင်လတ်သော် လေဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည် လေဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ အပဖြစ်သော လေဓာတ်သည် ပျက်စီး၏။ ထိုလေဓာတ်သည် ရွာကိုလည်းတိုက်လွှင့်၏။ နိဂုံးကိုလည်း တိုက်လွှင့်၏။ ။ မို့ကိုလည်း တိုက်လွှင့်၏။ ဇနပုဒ်ကိုလည်း တိုက်လွှင့်၏။ ဇနပုဒ် တစ်စိတ်ကိုလည်း တိုက်လွှင့်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ၌ နွေဥတုတို့၏ နောက်ဆုံးလ၌ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မီးခပ်ယပ်ဖြင့်လည်းကောင်း လေကို ရှာကုန်၏။ ရေစီးကျရာ တံစက်မြိတ်၌လည်း မြက်သက်ငယ် တို့သည်မလှုပ်ရှားကုန်။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ထို (သို့ဖြစ်သော) ကြောင့်သာလျှင် ထိုမျှလောက်ကြီးသော အပဖြစ်သော လေဓာတ်၏မမြဲသည့် အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည့်အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသည့်အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည့်အဖြစ်သည် ထင်လတ္တံ့။ (အချိန်) အနည်းငယ်သာ တည်တန်ခြင်းရှိသည့် တဏှာသည် စွဲယူအပ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာအား “ငါဟုလည်းကောင်း၊ ငါပိုင်ဟုလည်းကောင်း၊ ငါဖြစ်၏” ဟုလည်းကောင်း အဘယ်မှာစွဲယူသင့်မည်နည်း။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းအား ဤ အတွင်းဖြစ်သော လေဓာတ်၌ စွဲယူခြင်းသည် မဖြစ်သည်သာတည်း။

အဆဲခံရသည့်အခါ

ငါ့သျှင်တို့ အကယ်၍ ထိုရဟန်းကို သူတစ်ပါးတို့က အကယ်၍ ဆဲရေးကုန်ငြားအံ့၊ ရေရွတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ခြုတ်ခြယ်ကုန်ငြားအံ့၊ ညှဉ်းဆဲကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် ငါ့အား နား၌ ပေါင်းဆုံတွေ့ထိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဤဆင်းရဲခံစားခြင်းသည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ထိုဆင်းရဲခံစားခြင်းသည်လည်း စွဲ၍ဖြစ်၏။ မစွဲဘဲ မဖြစ်၊ အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သနည်း၊ တွေ့ထိခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ထိုတွေ့ထိခြင်းသည်လည်းအမြဲမရှိဟု ရှုမြင်၏။ ခံစားခြင်းသည် အမြဲမရှိဟု ရှုမြင်၏။ မှတ်သားခြင်းသည် အမြဲမရှိဟု ရှုမြင်၏။ ပြုပြင်စီရင်မှုတို့သည် အမြဲမရှိကုန်ဟု ရှုမြင်၏။ အထူးသိမှုစိတ်သည် အမြဲမရှိဟု ရှုမြင်၏။ ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် ဓာတ်အာရုံ၌သာလျှင် သက်ဝင်၏။ ကြည်လင်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ ဆုံးဖြတ်၏။

အရိုက်ခံရသည့်အခါ

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းကို သူတစ်ပါးတို့က အနိဗ္ဗာန်ဖြစ်သော မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော နှလုံးကို မပွါးများစေတတ်သော လက်အတွေ့အထိ ခဲအတွေ့အထိ တုတ်အတွေ့အထိ ဓားလက်နက်အတွေ့အထိတို့ဖြင့်အကယ်၍ လုံ့လပြုကုန်အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ “ဤကိုယ်သည် လက်အတွေ့အထိများဖြစ်ရာ ခဲအတွေ့အထိများဖြစ်ရာ တုတ်အတွေ့အထိများဖြစ်ရာ ဓားလက်နက်အတွေ့အထိများဖြစ်ရာသဘော ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လှူဥပမာရှိသော အဆုံးအမ၌ “ရဟန်းတို့ လူသတ် ခိုးသူတို့သည်နှစ်ဖက်ရိုးရှိသောလွှဖြင့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို အကယ်၍လည်း တိုက်ဖြတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ တိုက်ဖြတ်ရာ၌လည်း အကြင်သူသည် စိတ်ပြစ်မှားငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ထိုစိတ်ပြစ်မှားခြင်းဖြင့် ငါ၏အဆုံးအမကိုပြုကျင့်သူမဟုတ်” ဟူသောစကားကို ဟောထားတော်မူ၏။ ငါသည် တွန့်တိုဆုတ်နှစ်ခြင်းမရှိသော လုံ့လကိုအားထုတ်အံ့၊ ငါ့မှာ မမေ့ပျောက်နိုင်သော သတိသည် ရှေးရှုထင်လာ၏။ ငါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် ပူပန်ခြင်းမရှိငြိမ်းအေး၏။ ငါ၏ စိတ်သည် တစ်ခုတည်းသော အာရုံဟု သောအဖို့အစုရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာတည်ငြိမ်၏။ ယခု ဤကိုယ်၌ လက်အတွေ့အထိ တို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ ခဲအတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ တုတ်အတွေ့အထိ တို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ၊ ဓား လက်နက်အတွေ့အထိတို့သည်လည်း ဖြစ်မှုဖြစ်ကုန်စေ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဤအဆုံးအမကို လိုက်နာပြုသင့်သည် သာတည်း” ဟု (ဤသို့ အပြားအားဖြင့် သိ၏)။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ တရားတော်ကိုအောက်မေ့လျက် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့လျက် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်အကယ်၍ ကောင်းစွာ မတည်အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ထို (သို့မတည်ခြင်း) ကြောင့် “ငါသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ တရားတော်ကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့လျက် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည် ကောင်းစွာမတည်၊ ငါ့မှာ အရမတော်လေစွတကား၊ ငါ့မှာ အရတော်သည် မဟုတ်လေစွတကား၊ ငါသည် မကောင်းသဖြင့် ရလေစွတကား၊ ငါသည်ကောင်းစွာရ သည် မဟုတ်လေစွတကား” ဟု ထိတ်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို အောက်မေ့သော် ဤသို့ တရားတော်ကို အောက်မေ့သော် ဤသို့ သံဃာတော်ကို အောက်မေ့သော် ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းသည်ကောင်းစွာ တည်အံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှသော အတိုင်း အရည်ဖြင့်လည်း ရဟန်းသည် (အဆုံးအမကို) များစွာလိုက်နာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဥပမာသော်ကား သစ်သားကိုလည်းကောင်း၊ နွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မြေညက်ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ ဝိုင်းရံထားသော ဟင်းလင်းပြင်သည် အိမ်ဟူ၍သာလျှင် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူပင်လျှင် အရိုးကိုလည်းကောင်း၊ အကြောကိုလည်းကောင်း၊ အသားကိုလည်းကောင်း၊ အရေကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ ဝိုင်းရံထားသော ဟင်းလင်းပြင်သည် ရုပ်ဟူ၍သာလျှင် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော မျက်စိအကြည်ရုပ်သည်လည်း မပျက်စီး၊ အပဖြစ်သော အဆင်းရုပ်သည်လည်း ထင်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ ထိုအာရုံကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း မဖြစ်။ ထိုမျှလောက် ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော အထူးသိမှု (စက္ခုဝိညာဏ်) စိတ်အစု၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော မျက်စိအကြည်ရုပ်သည်လည်း မပျက်စီး၊ အပဖြစ်သော အဆင်းရုပ်သည်လည်း ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအာရုံကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းသည်ကား မဖြစ်။ ထိုမျှလောက် ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော အထူးသိမှု (စက္ခုဝိညာဏ်) စိတ်အစု၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ အတွင်းဖြစ်သော မျက်စိအကြည်ရုပ်သည်လည်း မပျက်စီး၊ အပဖြစ်ကုန်သောအဆင်းရုပ်တို့သည်လည်း ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော အထူးသိမှု (စက္ခုဝိညာဏ်) စိတ်အစု၏ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ရှိ၏။

ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်သည် ရုပ်ဟု စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခံစားခြင်းသည် ခံစားခြင်းဟု စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၌ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မှတ်သားခြင်းသည် မှတ်သားခြင်းဟု စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၌ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြုပြင်စီရင်မှုတို့သည် ပြုပြင်စီရင်မှုဟုစွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထူးသိမှုသည် အထူးသိမှုစိတ်ဟု စွဲယူ အပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့သိ၏ - “ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဤသို့ ပေါင်းယူခြင်း စုရုံးခြင်း အညီအမျှ ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် “စွဲ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းကို မြင်သောသူသည် အကျိုးတရားကို မြင်၏၊ အကျိုးတရားကို မြင်သောသူသည် စွဲ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းကို မြင်၏” ဟု ဤစကားကို ဟောထားတော်မူသည်သာတည်း။ ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် စွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားတို့သာတည်း။ ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လိုချင်မှု တွယ်တာမှု တပ်စွန်းမှု သက်ဝင် စွဲယူမှုတို့သည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လိုချင်တပ်စွန်းမှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်စွန်းမှုကိုပယ်ခြင်းသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာတည်း” ဟု (သိ၏)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှလောက် အတိုင်းအရှည် ဖြင့်လည်းရဟန်းသည် အဆုံးအမကို များစွာလိုက်နာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အတွင်းဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်သည်လည်း မပျက်စီး၊ အပဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မတို့သည်လည်းထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအာရုံကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းသည်ကား မဖြစ်။ ထိုမျှလောက်ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော အထူးသိမှု (မနောဝိညာဏ်) စိတ်အစု၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မရှိသည်သာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အခါ အတွင်းဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်သည်လည်း မပျက်စီး၊ အပဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မတို့သည်လည်း ထင်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ထိုအာရုံကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုအာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော အထူးသိမှု (မနောဝိညာဏ်) စိတ်အစု၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်သည် ရုပ်ဟု စွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခံစားခြင်းသည် ခံစားခြင်းဟု စွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မှတ်သားခြင်းသည်မှတ်သားခြင်းဟု စွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ပြုစီရင်မှုတို့သည် ပြုစီရင်မှုဟု စွဲယူအပ်သောခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ခိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထူးသိမှုစိတ်သည် အထူးသိမှုစိတ်ဟု စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်၏။

ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏- “ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဤသို့ ပေါင်းယူခြင်း စုရုံးခြင်းအညီအမျှဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် “စွဲယူ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းကို မြင်သောသူသည်အကျိုးတရားကို မြင်၏။ အကျိုးတရားကို မြင်သောသူသည် စွဲ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းကို မြင်၏”ဟု ဤစကားကို ဟောထားတော်မူသည်သာတည်း။ ဤစွဲယူအပ်ကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် စွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားတို့သာတည်း။ ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လိုချင်မှု တွယ်တာမှု တပ်စွန်းမှုသက်ဝင်စွဲယူမှုတို့သည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤစွဲယူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လိုချင်တပ်စွန်းမှုကိုဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်စွန်းမှုကို ပယ်ခြင်းသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာတည်း” ဟု (သိ၏)။ ငါ့သျှင်တို့ ဤမျှသောအတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း ရဟန်းသည် အဆုံးအမကို များစွာ လိုက်နာ၏ဟု အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤတရားကို ဟောကြား၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ တရားကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေကုန်သတည်း။

၉။ မဟာသာဓကပေမသုတ်

၁၀။ ဣန္ဒသာဓကပေမသုတ်

၄။ မဟာယမကဝဂ်

၁။ ဣန္ဒဂေါသိင်္ဂသုတ်

၂။ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်

၃။ မဟာဂေါပါလကသုတ်

အင်္ဂါ ၁၁-ပါးတို့ရှိနေလျှင် စည်ပင်ပြန့်ပြောခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်

ရဟန်းတို့ အဂါတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော နွားကျောင်းသားသည် နွားအုပ်ကို စောင့်ထိန်းရန်တိုးပွားအောင်ပြုရန် မစွမ်းနိုင်ပေ။ အဘယ် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤ လောက၌နွားကျောင်းသားသည်

- ၁. ရုပ်အဆင်းကို မသိပေ၊
- ၂. အမှတ်လက္ခဏာ၌လည်း မလိမ္မာပေ၊
- ၃. အနာ၌ ယင်ချေးဥတိုးပွားသည်ကိုလည်း မပယ်ဖျောက်ပေ၊
- ၄. အနာကိုလည်း ဆေးထည့်ပြီး မဖုံးလွှမ်းပေ၊
- ၅. မီးခိုးကိုလည်းမပြုပေ၊
- ၆. ရေဆိပ်ကိုလည်း မသိပေ၊
- ၇. ရေသောက်ပြီးသည် မပြီးသည်ကိုလည်း မသိပေ၊
- ၈. လမ်းခရီးကိုလည်းမသိပေ၊
- ၉. ကျက်စားရာ စားကျက်၌လည်း မလိမ္မာပေ၊
- ၁၀. နို့ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ညှစ်ပေ၏။

၁၁. နွားတို့၏ အဖနွားတို့၏ ဦးစီးဖြစ်သော နွားလားဥသဘာတို့ကို လွန်ကဲသော ပူဇော်ခြင်းဖြင့်လည်း မပူဇော်ပေ။

ရဟန်းတို့ ဤအဂါတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော နွားကျောင်းသားသည် နွားအုပ်ကို စောင့်ထိန်းရန်တိုးပွားအောင် ပြုရန် မစွမ်းနိုင်ပေ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တရားတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဤသာသနာတော်၌ကြီးပွားခြင်း စည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ရန် မစွမ်းနိုင်ပေ။ အဘယ်တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် **ရုပ်အဆင်းကိုလည်း မသိပေ**။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ရုပ်အဆင်းကို မသိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “မဟာဘုတ်လေးပါးနှင့် မဟာဘုတ်လေးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော “ဥပါဒါ” ရုပ်ဟူသော ရုပ်အားလုံးကို” အမှန်အတိုင်း ခွဲခြား၍ မသိ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရုပ်ကိုမသိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် **အမှတ်လက္ခဏာ၌ မလိမ္မာသနည်း**။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “လူမိုက်ဟူသည် မကောင်းမှုသာလျှင် မှတ်ကြောင်းရှိ၍

လူလိမ္မာဟူသည်ကောင်းမှုသာလျှင် မှတ်ကြောင်းရှိ၏” ဟု အမှန်အတိုင်း ခွဲခြား၍ မသိ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အမှတ်လက္ခဏာ၌ မလိမ္မာပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အနာ၌ ယင်ချေးဥ တိုးပွားသည်ကို မပယ်ဖျောက် သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမဂုဏ်၌ကြံစည်ခြင်း “ကာမဝိတက်” ကိုလက်ခံ၏။ မပယ်စွန့်၊ မပယ်ဖျောက်၊ မပယ်ဖျက်၊ မရှိခြင်းသို့ မရောက်စေ။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေရန်ကြံစည်ခြင်း “ဗျာပါဒဝိတက်” ကို။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ညှဉ်းဆဲရန်ကြံစည်ခြင်း “ဝိဟိ” သာဝိတက်” ကို။ပ။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်တရားယုတ်တို့ကို လက်ခံ၏။ မပယ်စွန့်၊ မပယ်ဖျောက်၊ မပယ် ဖျက်၊ မရှိခြင်းသို့ မရောက်စေ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အနာ၌ ယင်ချေးဥတိုးပွားသည်ကို မပယ်ဖျောက်ပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အနာကို ဆေးထည့်ပြီး မဖုံးလွှမ်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် (ယောက်ျား မိန်းမဟူသော) အမှတ်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ရှိ၏။ (လက်ခြေ စသော) အမှတ်လက္ခဏာငယ်ကို စွဲယူလေ့ရှိ၏။ အကြင် အကြောင်းကြောင့်စက္ခုန္ဓကို မစောင့်စည်းမှု၍နေသော ထိုရဟန်းကို မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” နှလုံးမသာခြင်း “ဒေါမနဿ” ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အစဉ်လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ ထိုစက္ခုန္ဓကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ မပြုကျင့်၊ စက္ခုန္ဓကို မစောင့်ရှောက်၊ စက္ခုန္ဓ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့မရောက်။ ပ။ ထိုမနိန္ဓကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ မပြုကျင့်၊ မနိန္ဓကို မစောင့်ရှောက်၊ မနိန္ဓ၌စောင့်စည်းခြင်းသို့ မရောက်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အနာကို ဆေးထည့်ပြီး မဖုံးလွှမ်းပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မီးခိုးကို မပြုသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နာကြားသင်ယူထားသည့်အတိုင်း တရားကို အကျယ်အားဖြင့် သူတစ်ပါးကို မဟောကြား။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် (တရားဟောခြင်းဟူသော) မီးခိုးကို မပြုပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရေဆိပ်ကို မသိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော် ၌ရဟန်းသည် အကြားအမြင်များကုန်သော ပါဠိတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ကုန်သော ဓမ္မဝိနယကို ဆောင်ကုန်သော ပါတိမောက်ကို ဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့သို့ အခါအားလျော်စွာ ချဉ်းကပ်၍ “အသျှင်ဘုရားဤသဒ္ဓါကား အဘယ်သို့နည်း။ ဤသဒ္ဓါ၏ အနက်ကား အဘယ်သို့နည်း” ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာကို မမေးမြန်း။ ထိုရဟန်းအား ထိုအသျှင်တို့သည် မပွင့်သော အရာကိုလည်း မဖွင့်ပြကုန်၊ မပေါ်လွင်သောအရာကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင် မပြုကုန်၊ များစွာကုန်သော ယုံမှားရာ (ဌာန) တရားတို့၌လည်း ယုံမှားမှုကိုမပယ်ဖျောက်ကြကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရေဆိပ်ကို မသိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရေသောက်ပြီးသည် မပြီးသည်ကို မသိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မဝိနယ “သာသနာတော်” ကိုဟောကြားသော် (အနက် အဓိပ္ပါယ်) အကျိုး၌ သိသော ဉာဏ်ကို မရ၊ (ပါဠိ သဒ္ဓါ စကား) အကြောင်း၌သိသော ဉာဏ်ကို မရ၊ တရားနှင့်စပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မရ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်ရေသောက်ပြီးသည် မပြီးသည်ကို မသိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် လမ်းခရီးကို မသိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ရဟန်းသည် ဖြူစင်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ကို အမှန်အတိုင်း ခွဲခြား၍ မသိ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် လမ်းခရီးကို မသိပေ။ (၈)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကျက်စားရာ စားကျက်၌ မလိမ္မာသနည်း။ ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အမှန်အတိုင်း ခွဲခြား၍ မသိ။ ရဟန်းတို့ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကျက်စားရာ စားကျက်၌ မလိမ္မာပေ။ (၉)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နို့ရည်ကို အကြွင်းမဲ့ ညှစ်တတ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းကို သဒ္ဓါတရားရှိသော ဒါယကာတို့က ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကြားလာသောသင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတို့၌ ရဟန်းသည်ခံယူခြင်းငှါ အတိုင်းအရှည်ကို မသိ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နို့ရည်ကို အကြွင်းမဲ့ညှစ်တတ်သည် မည်ပေ၏။ (၁၀)

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရဟန်းဝါရင့်၍ ရဟန်းသက်ရှည်သော သံဃာ့အဖ သံဃာ့ဦးစီးဖြစ်သော ထေရ်ကြီးရဟန်းတို့ကို လွန်ကဲသော ပူဇော်ခြင်းဖြင့် မပူဇော်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရဟန်းဝါရင့်၍ ရဟန်းသက်ရှည်ကြသော သံဃာ့အဖ သံဃာ့ဦးစီးဖြစ်သောထေရ်ကြီးရဟန်းတို့၌ ကာယကံမေတ္တာကို မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း မဖြစ်စေ။ ဝစီကံမေတ္တာကိုလည်း မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း မဖြစ်စေ။ မနောကံမေတ္တာကိုလည်း မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း မဖြစ်စေ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် ရဟန်းဝါရင့်၍ ရဟန်းသက် ရှည်သော သံဃာ့အဖ သံဃာ့ဦးစီးဖြစ်သော ထေရ်ကြီးရဟန်းတို့ကို လွန်ကဲသော ပူဇော်ခြင်းဖြင့် မပူဇော်ပေ။ (၁၁)

ရဟန်းတို့ ဤတရားတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သာသနာတော်၌ကြီးပွား ခြင်းစည်ပင်ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ရန် မစွမ်းနိုင်။

၄။ ဣန္ဒဂေါပါလကသုတ်

၅။ ဣန္ဒသစ္စကသုတ်

အာဏာမထားနိုင် (အနုတ္တ)

အဂ္ဂိဝေဿန ထိုငါမေးမည့်အချက်ကို သင်အဘယ်သို့ ထင်မှတ်သနည်း။ အကြင်ရုပ်ကို “ရုပ်သည် ငါ၏ ကိုယ် “အတ္တ” တည်း” ဟု သင် ဤသို့ ဆို၏။ ထိုရုပ်၌ “ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ငါ၏ ရုပ်သည် ဤသို့ မဖြစ်စေလင့်” ဟု သင်အာဏာထားနိုင်သလော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။ “အသျှင်ဂေါတမ အာဏာမထားနိုင်ပါ” ဟု (လျှောက်၏)။ (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်)

အဂ္ဂိဝေဿန ထိုငါမေးမည့်အချက်ကို သင် အဘယ်သို့ ထင်မှတ်သနည်း။ ရုပ်သည် မြိသလော၊ မမြိသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဂေါတမ မမြိပါဟု (လျှောက်၏)။ မမြိသောအရာသည် ဆင်းရဲမှု

ဖြစ်သလော၊ ချမ်းသာမှု ဖြစ်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဂေါတမ ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မမြဲခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော ထိုရုပ်ကို “ဤရုပ်သည် ငါပိုင်ဖြစ်၏၊ ဤရုပ်သည် ငါဖြစ်၏၊ ဤရုပ်သည် ငါ၏ ကိုယ် “အတ္တ” တည်း” ဟု ရှုခြင်းငှါ လျော်ကန်ပါမည်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဂေါတမ မလျော်ကန်ပါဟု (လျှောက်၏)။

အဂ္ဂိဝေဿန ထိုငါမေးမည့်အချက်ကို သင် အဘယ်သို့ ထင်မှတ်သနည်း၊ အကြင်သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို တွယ်တာလျက်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခသို့ ကပ်ရောက်လျက်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခသို့ သက်ဝင်လျက် ဆင်းရဲဒုက္ခကို “ဤဆင်းရဲ ဒုက္ခသည် ငါပိုင်ဖြစ်၏၊ ဤဆင်းရဲ ဒုက္ခသည် ငါ ဖြစ်၏၊ ဤဆင်းရဲ ဒုက္ခသည် ငါ၏ ကိုယ် “အတ္တ” တည်း” ဟု ရှု၏။ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် ကိုယ်တိုင် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍သော်လည်းသိနိုင်ရာသလော၊ ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို ကုန်ခန်းစေ၍သော်လည်း နေနိုင်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဂေါတမ ဤအချက်သည် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ရာပါအံ့နည်း၊ မဖြစ်နိုင်ရာသည်သာတည်းဟု (လျှောက်၏)။

၆- မဟာသစ္စကသုတ်

၇- ဣဒ္ဓတဏှာသင်္ခယသုတ်

၈- မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်

မျက်စိသိသာ ငါသိမဟုတ်

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အကြင် အကြင် အကြောင်းကိုသာလျှင် စွဲ၍ မီးသည် တောက်လောင်၏။ ထိုထိုအကြောင်းအားဖြင့်သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ သစ်သားထင်းကို စွဲ၍ မီးသည် တောက်လောင်၏။ “သစ်သားထင်းမီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝါးခြမ်းကို စွဲ၍ မီးသည်တောက် လောင်၏။ “ဝါးခြမ်း မီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြက်ကို စွဲ၍ မီးသည်တောက်လောင်၏။ “မြက်မီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ နွားချေးကို စွဲ၍ မီးသည်တောက်လောင်၏။ “နွားချေးမီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဖွဲကို စွဲ၍ မီးသည်တောက်လောင်၏။ “ဖွဲမီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အမှိုက်ကို စွဲ၍ မီးသည်တောက် လောင်၏။ “အမှိုက်မီး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် အကြင် အကြင် အကြောင်းကိုသာလျှင် စွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုထို အကြောင်းဖြင့်သာလျှင် ဝိညာဏ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

- မျက်စိနှင့် အဆင်းတို့ကို စွဲ၍သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “မျက်စိသိ” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။
- နားနှင့် အသံတို့ကိုစွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “နားသိ” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

- နှာခေါင်းနှင့် အနံ့တို့ကို စွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “နှာခေါင်းသိ” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။
- လျှာနှင့် အရသာတို့ကို စွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “လျှာသိ” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်း သို့ရောက်၏။
- ကိုယ်နှင့် အတွေ့အထိတို့ကို စွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “ကိုယ်သိ” ဟူ၍ သာလျှင်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။
- စိတ်နှင့် သဘာဝဓမ္မများကို စွဲ၍ သိမှုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “စိတ်သိ” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ “ဤခန္ဓာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏” ဟု ရှုမြင်ကြကုန်၏လော။ အသျှင်ဘုရား ရှုမြင်ကြပါကုန်။

ရဟန်းတို့ “ထိုခန္ဓာသည် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၏” ဟု ရှုမြင်ကြကုန်၏လော။ အသျှင်ဘုရား ရှုမြင်ကြပါကုန်။

ရဟန်းတို့ ထိုအကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် “ဖြစ်ပေါ်လာသော ခန္ဓာသည် ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏” ဟုရှုမြင်ကြကုန်၏လော။ အသျှင်ဘုရား ရှုမြင်ကြပါကုန်။

တွယ်ထားဖို့ရန်မဟုတ် ကူးမြောက်ဖို့ရန်သာ

ရဟန်းတို့ အကယ်၍ သင်တို့သည် ဤသို့ စင်ကြယ်ဖြူဖွေးသော ဤအယူကို (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မကပ်ငြိကုန်ငြားအံ့၊ မတွယ်တာကုန်ငြားအံ့၊ ဥစ္စာကဲ့သို့ မလိုလား မမက်မောကုန်ငြားအံ့၊ ငါ့ဥစ္စာဟုမမြတ်နိုးကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ စင်စစ် သင်တို့သည် သိမ်းပိုက်ထားရန် မဟုတ်ဘဲ ကူးမြောက်ဖို့ရန်အကျိုးငှာ ငါ့ဟောထားသော ဖောင်ဥပမာရှိသော တရားကို သိကုန်သည် မည်သလောဟု (မေးတော်မူ၏)။

အာဟာရလေးပါးနှင့်စသော အကြောင်းတရားများ

ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပြီးသောသတ္တဝါတို့၏ တည်တံ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့ကိုထောက်ပံ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း အာဟာရတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

- ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်သော အလုပ်အလွေးပြုအပ်သည့် အစာအာဟာရ ဟူသော “ကဗဠိကာရာဟာရ” ၊
- နှစ်ခုမြောက် အတွေ့အထိဟူသော “ဖဿာဟာရ” ၊
- သုံးခုမြောက် စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုဟူသော “မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရ” ၊
- လေးခုမြောက် သိမှုဟူသော “ဝိညာဏာဟာရ” တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအာဟာရလေးပါးတို့သည် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် ဖြစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိကုန်သနည်း၊ ဤအာဟာရလေးပါးတို့သည် တဏှာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ တဏှာလျှင် ဖြစ်မြစ်ရှိကုန်၏၊ တဏှာလျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတဏှာသည်လည်း အဘယ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အာရုံဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အာရုံအစရှိသနည်း။ တဏှာသည် ဝေဒနာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဝေဒနာလျှင် အာရုံဖြစ်သနည်း၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံအစရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသည်လည်း အဘယ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အာရုံဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်လျှင် အာရုံအစရှိသနည်း။ ဝေဒနာသည် တွေ့ထိမှုဗျာဓိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဗျာဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဗျာဓိလျှင် အာရုံဖြစ်သနည်း၊ ဗျာဓိလျှင် အာရုံအစရှိ၏။ (သဠာယတန- နာမ်ရုပ်- ဝိညာဏ်- သင်္ခါရ- အဝိဇ္ဇာ)

၉။ မဟာအဿပုရသုတ်

မျက်စိကိုမစောင့်ထိန်းရင် နှိပ်စက်မယ်

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် အထက်ဖြစ်သော ပြုဖွယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတံခါးတို့ကို ပိတ်ထားသူဖြစ်ကုန်အံ့၊ မျက်စိဖြင့် အဆင်း “ရူပါရုံ”ကို မြင်သော် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ မရှိကုန်အံ့၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါပြုဟန်ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေမရှိကုန်အံ့၊

(အကယ်၍) စက္ခုဇ္ဈေဒ္ဓကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုဇ္ဈေဒ္ဓကိုမစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” နှလုံးမသာခြင်း “ဒေါမနဿ”ဟူသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို အစဉ်လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုစက္ခုဇ္ဈေဒ္ဓကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်ကုန်အံ့၊ စက္ခုဇ္ဈေဒ္ဓကို စောင့်စည်းကုန်အံ့၊ စက္ခုဇ္ဈေဒ္ဓစောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်အံ့။

နေထိုင်ရမည့်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် အထက်ဖြစ်သော ပြုဖွယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ “နိးကြားခြင်းကို အားထုတ်သူတို့ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ နေ့အခါ၌ စင်္ကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် အပိတ်အပင် “နီဝရဏ” တရားတို့မှစိတ်ကို သုတ်သင်ကုန်အံ့၊ ညဉ့်ဦးယံ၌ စင်္ကြံသွားခြင်းဖြင့် အပိတ်အပင် “နီဝရဏ” တရားတို့မှ စိတ်ကိုသုတ်သင်ကုန်အံ့၊ သန်းခေါင်ယံ၌ လက်ျာနံတောင်းဖြင့် (လက်ျာ) ခြေ၌ (လက်ဝဲ) ခြေကိုစဉ်းငယ် လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထအံ့ဟု အမှတ်သညာကိုနှလုံးသွင်းလျက် မြတ်သော အိပ်ခြင်းကို ပြုကုန်အံ့၊ မိုးသောက်ယံ၌ စောစောထ၍ စင်္ကြံသွားခြင်းထိုင်ခြင်းဖြင့် အပိတ် အပင် “နီဝရဏ” တရားတို့မှ စိတ်ကို သုတ်သင်ကုန်အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့သည်ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်။

ရဟန်းတို့ ရံခါ သင်တို့အား “ရက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ငါတို့၏ ကိုယ်အမူအရာ သည် စင်ကြယ်၏။ နှုတ်အမူအရာသည် စင်ကြယ်၏။ စိတ်အမူအရာသည်စင်ကြယ်၏။ အသက်မွေးမှုသည် စင်ကြယ်၏။ ဣန္ဒြေတံခါးတို့ကို ပိတ်ဆို့ထားသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ နိးကြားခြင်းကို အားထုတ်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမျှဖြင့် သင့်တော်ပြီ၊ ဤမျှဖြင့် အလုပ် ကိစ္စပြီးပြီ။

ငါတို့သည် ရဟန်းအကျိုးကို ရရောက်ပြီးပြီ၊ ငါတို့မှာ ထိုထက်အလွန် ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံ တစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီ” ဟု ဤသို့ အကြံအစည် ဖြစ်ရာ၏။

သိပြီးမှ လှုပ်ရှားပါ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သည် အထက်ဖြစ်သော ပြုဖွယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ “သတိသမ္ပဇင်နှင့်ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ရှေ့သို့တိုးရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ တူရှုကြည့်ရာတစ်စောင်း ကြည့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူဖြစ်ကုန်အံ့၊ ဒုက္ခ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ စားရာ သောက်ရာခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိသူ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူဖြစ်ကုန်အံ့၊ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူဖြစ်ကုန်အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့သည် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်။

ရဟန်းတို့ ရံခါ သင်တို့အား “ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ငါတို့၏ ကိုယ်အမူအရာ သည် စင်ကြယ်၏၊ နှုတ်အမူအရာသည် စင်ကြယ်၏၊ စိတ်အမူအရာသည် စင်ကြယ်၏၊ အသက်မွေးမှုသည် စင်ကြယ်၏၊ ဣန္ဒြေ တံခါးတို့ကို ပိတ်ဆို့ထားသူ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ ဖြစ်ကုန်၏၊ နိုးကြားခြင်းကို အားထုတ်သူ ဖြစ်ကုန်၏၊ သတိသမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမျှဖြင့် သင့်တော်ပြီ၊ ဤမျှဖြင့် အလုပ်ကိစ္စပြီးပြီ၊ ငါတို့သည် ရဟန်းအကျိုးကို ရရောက်ပြီးပြီ၊ ငါတို့မှာ ထိုထက်အလွန်ပြုဖွယ်ကိစ္စ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီ” ဟု ဤသို့ အကြံအစည် ဖြစ်ရာ၏။

၁၀။ စူဠာဿပုရသုတ်

မသင့်လျော်သောအကျင့်များ

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းနှင့် သင့်လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်သနည်း။

ရဟန်းတို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည် ရှေးရှုကြံစည်ခြင်းများလျက် ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ကို မပယ်၊

- ဖျက်ဆီးလိုသောစိတ်ရှိလျက် ဖျက်ဆီးလိုခြင်း “ဗျာပါဒ” ကို မပယ်၊
- အမျက်ထွက် လေ့ရှိလျက် အမျက်ထွက်ခြင်း “ကောဓ” ကို မပယ်၊
- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းရှိလျက် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း “ဥပနာဟ” ကို မပယ်၊
- ဂုဏ်ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်း ရှိလျက် ဂုဏ်ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်း “မက္ခ” ကို မပယ်၊
- ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း ရှိလျက် ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း “ပဠာသ” ကို မပယ်၊
- မနာလိုခြင်းရှိလျက် မနာလိုခြင်း “ဣဿာ” ကိုမပယ်၊
- ဝန်တိုခြင်းရှိလျက် ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ” ကို မပယ်၊
- စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သူဖြစ်လျက် စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်ခြင်း “သာဠေယျ” ကို မပယ်၊
- လှည့်ပတ်ခြင်းရှိလျက် လှည့်ပတ်ခြင်း “မာယာ” ကိုမပယ်၊ အလိုဆိုးရှိလျက် အလိုဆိုး “ပါပိစ္ဆာ” ကို မပယ်၊ မှားသောအယူရှိသူဖြစ်လျက် မှားသောအယူ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” ကို မပယ်၊

ရဟန်းတို့ အပါယ်၌ ဖြစ်စေတတ်သည့် အကြောင်းဖြစ်သော မကောင်းရာဘုံဘဝ၌ခံစား ရခြင်းရှိကုန်သော ဤရဟန်းအညစ် အကြေး၊ ဤရဟန်းအပြစ်ဒေါသ၊ ဤရဟန်းအမှိုက်တို့ကို မပယ်ခြင်းကြောင့် “ရဟန်းနှင့် သင့်လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်” ဟု ငါ ဟောကြား၏။

အဝတ် ရုံထားရုံမျှဖြင့် ရဟန်းမဟုတ်

ရဟန်းတို့ ချုပ်စပ်ထားသောအဝတ်ကို ဝတ်ရုံထားသော်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော ရှေးရှုကြံစည်ခြင်းများသူ၊ ဖျက်ဆီးလိုစိတ်ရှိသူ၊ အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းရှိသူ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းရှိသူ၊ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းရှိသူ၊ မနာလိုခြင်းရှိသူ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသူ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်းရှိသူ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသူ၊ အလိုဆိုးရှိသူ၊ အယူမှားရှိသူတို့ကို ငါတွေ့မြင်နေရသောကြောင့် ချုပ်စပ်ထားသော အဝတ်ကိုဝတ်ရုံသူအား ချုပ်စပ်ထားသော အဝတ်ကို ဝတ်ရုံခြင်းမျှဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ကို ငါ မဟောပေ။

၅။ ဂုဏ်သမာဓိ

၁။ သာယောဓိ

၂။ ဝေဒနာဓိ

၃- မဟာဝေဒနာဓိ

ဆင်းရဲကို မသိတာ ပညာမဲ့

“ငါ့သျှင် ပညာမဲ့သူ ပညာမဲ့သူဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုရသနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ငါ့သျှင် “အပြားအားဖြင့် မသိတတ်၊ အပြားအားဖြင့် မသိတတ်” ဟူသော အကြောင်းကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုရ၏။

အဘယ်သို့လျှင် အပြားအားဖြင့် မသိတတ်သနည်း။

- ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု အပြားအားဖြင့်မသိတတ်၊
- ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု အပြားအားဖြင့် မသိတတ်၊
- ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာတည်းဟု အပြားအားဖြင့် မသိတတ်၊
- ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟုအပြားအားဖြင့် မသိတတ်။

ငါ့သျှင် (ဤသို့လျှင်) “အပြားအားဖြင့် မသိတတ်၊ အပြားအားဖြင့် မသိတတ်” ဟူသော အကြောင်းကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုရ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပညာနှင့် အထူးသိမှုဝိညာဏ် တူတူ

ငါ့သျှင် အပြားအားဖြင့် သိမှု “ပညာ” အထူးသိမှု “ဝိညာဏ်” ဤတရားတို့သည် ရောနှောကြကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် မရောနှောကြကုန်သလော၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကိုပညတ်ရန် ရနိုင်ပါသလောဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင် အပြားအားဖြင့် သိမှု “ပညာ” အထူးသိမှု “ဝိညာဏ်” ဤတရားတို့သည် ရောနှောကြကုန်၏။ မရောနှောသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန် မရနိုင်ပေ။ ငါ့သျှင် အပြားအားဖြင့်သိသော အရာကိုပင် အထူးသိ၏။ အထူးသိသော အရာကိုပင် အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤတရားတို့သည် ရောနှောကြကုန်၏။ မရောနှောသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန် မရနိုင်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဝေဒနာဓိ

ငါ့သျှင် “ဝေဒနာ ဝေဒနာ” ဟု ဆိုရ၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် “ဝေဒနာ” ဟုဆိုရသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် “ခံစားတတ်၊ ခံစားတတ်” သော အကြောင်းကြောင့် “ဝေဒနာ” ဟု ဆိုရ၏။

အဘယ်ကို ခံစားတတ်သနည်း။ ချမ်းသာကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ဆင်းရဲကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သည်ကိုလည်း ခံစားတတ်၏။ ငါ့သျှင် “ခံစားတတ် ခံစားတတ်” သောအကြောင်းကြောင့် “ဝေဒနာ” ဟု ဆိုရ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သညာဟူသည်

ငါ့သျှင် “သညာ သညာ” ဟု ဆိုရ၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် “သညာ” ဟု ဆိုရသနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် “မှတ်သားတတ် မှတ်သားတတ်” သော အကြောင်းကြောင့် “သညာ” ဟု ဆိုရ၏။

အဘယ်ကို မှတ်သားတတ်သနည်း။ ညိုသောအရာကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏။ ရွှေသောအရာကိုလည်းမှတ်သားတတ်၏။ နီသောအရာကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏။ ဖြူသောအရာကိုလည်း မှတ်သားတတ်၏။ ငါ့သျှင် “မှတ်သားတတ် မှတ်သားတတ်” သော အကြောင်းကြောင့် “သညာ” ဟု ဆိုရ၏ဟု (မိန့် ဆို၏)။

ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏ်တို့ တူတူဖြစ်ပုံ

ငါ့သျှင် ခံစားမှု “ဝေဒနာ”၊ မှတ်သားမှု “သညာ”နှင့် အထူးသိမှု “ဝိညာဏ်”၊ ဤတရားတို့သည် ရောနှောကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် မရောနှောကုန်သလော၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ခြားနားချက် ကို ပညတ်ရန် ရနိုင်ပါသလောဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင် ခံစားမှု “ဝေဒနာ”၊ မှတ်သားမှု “သညာ”နှင့် အထူးသိမှု “ဝိညာဏ်”၊ ဤတရားတို့သည်ရောနှောကုန်၏။ မရောနှောသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန် မရနိုင်ပေ။ ငါ့သျှင် အာရုံကိုပင် ခံစား၏။ ခံစားသော အာရုံကိုပင် မှတ်သား၏။ မှတ်သားသောအာရုံ ကိုပင် အထူးသိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤတရားတို့သည် ရောနှောကုန်၏။ မရောနှောသည်မဟုတ်ကုန်၊ ဤတရားတို့ကို အသီးအသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန် မရနိုင်ပေဟု (မိန့်ဆို၏)။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရန် အကြောင်း

ငါ့သျှင် မှန်သောအယူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်ရန် အကြောင်းတို့ကား အဘယ်တို့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် မှန်သောအယူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်ရန် အကြောင်းတို့ကား-
(၁) သူတစ်ပါးတရားသံနှင့် (၂) အသင့်အား ဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်း ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။

ပဌမဈာန်သည် အင်္ဂါ

ငါ့သျှင် ပဌမဈာန်သည် အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသောရဟန်းအား ကြံစည်မှု “ဝိတက်” သည်လည်းကောင်း၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု “ဝိစာရ”သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်မှု (ပီတိ) သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာမှု “သုခ”သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်တည်ကြည်မှု “စိတ္တေကဂ္ဂတာ” သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင် ပဌမဈာန်သည် ဤသို့ အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ငါ့သျှင် ပဌမဈာန်သည် အဘယ်မျှသော အင်္ဂါတို့ကို ပယ်၍ အဘယ်မျှသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ သနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် ပဌမဈာန်သည် ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့ကို ပယ်၍ ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ့သျှင်ဤသာသနာတော်၌ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသော ရဟန်းသည် လိုချင်တပ်မက်မှု “ကာမစ္ဆန္ဒ” ကို ပယ်၏။ ဖျက်ဆီးလိုမှု “ဗျာပါဒ” ကို ပယ်၏။ ထိုင်းမှိုင်းမှု “ထိနမိဒ္ဓ” ကို ပယ်၏။ ပျံ့လွင့်မှု နောင်တပူပန်မှု “ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ” ကို ပယ်၏။ တွေးတောယုံမှားမှု “ဝိစိကိစ္ဆာ” ကို ပယ်၏။

သေသည့်အခါ

ငါ့သျှင် ဤကိုယ်ကို အသက် “ဇီဝိတိန္ဒြေ”၊ ကိုယ်ငွေ့ “ကမ္မဇတေဇောဓာတ်”၊ ဝိညာဏ်၊ ဤတရားသုံးပါးတို့ စွန့်ခွါသွားသောအခါ ဤကိုယ်သည် စိတ်မရှိသော ထင်းတုံးကဲ့သို့ စွန့်ပစ်ချထားအပ် သည်ဖြစ်၍ လဲလျောင်းရ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သေသျှင် သမာပတ်ဝင်စားသူ

ငါ့သျှင် သေဆုံးကွယ်လွန်သူ (လူသေကောင်) နှင့် မှတ်သားမှု “သညာ”, ခံစားမှု “ဝေဒနာ”တို့ ချုပ်ရာ “နိရောဓသမာပတ်” ကို ဝင်စားသူ ရဟန်းတို့၏ ခြားနားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု (လျှောက်၏)။

သေသူ။ ။ငါ့သျှင် သေဆုံးကွယ်လွန်သူ (လူသေကောင်)အား ကိုယ်၏ အပြုခံ (ထွက်သက် ဝင်သက်)တို့သည်ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုပြင်တတ်သော ဝိတက် ဝိစာရတို့သည် ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ စိတ်၏ အပြုခံ (သညာ, ဝေဒနာ)တို့သည် ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ အသက် “ဇီဝိတိန္ဒြေ” သည် ကုန်၏။ ကိုယ်ငွေ့ “ကမ္မဇတေဇောဓာတ်” သည်ငြိမ်း၏။ ဣန္ဒြေတို့သည် ပျက်စီးကုန်၏။

သမာပတ်ဝင်စားသူ။ ။မှတ်သားမှု “သညာ”, ခံစားမှု “ဝေဒနာ”တို့ ချုပ်ရာ “နိရောဓသမာပတ်” ကို ဝင်စားသော ရဟန်းအားကိုယ်၏ အပြုခံ (ထွက်သက် ဝင်သက်)တို့သည် ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုပြင်တတ်သော ဝိတက်ဝိစာရတို့သည် ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ စိတ်၏ အပြုခံ (သညာ, ဝေဒနာ)တို့သည် ချုပ်ကုန်ငြိမ်းကုန်၏။ အသက် “ဇီဝိတိန္ဒြေ” သည် မကုန်၊ ကိုယ်ငွေ့ “ကမ္မဇတေဇောဓာတ်” သည် မငြိမ်း၊ ဣန္ဒြေတို့သည် အထူး ကြည်လင်ကုန်၏။

ဖလသမာပတ်တည်တံ့ရန်အကြောင်း

ငါ့သျှင် (သင်္ခါရအာရုံ) နိမိတ်မရှိသော လွတ်မြောက်သော စိတ် (ဖလသမာပတ်) တည်တံ့ရန် အကြောင်းတို့သည် သုံးပါးတို့တည်း။

- အလုံးစုံသော (အာရုံ) နိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း၊
- သင်္ခါရနိမိတ်မရှိရာ (နိဗ္ဗာန်) ဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၊

- ရှေးဦးကပင် (မည်မျှကြာအောင် ဝင်စားမည်ဟု အချိန်ကာလပိုင်းခြားမှု) ပြုစီရင်ခြင်းတို့တည်း။

၄။ ဂုဏ်သိက္ခာ

သက္ကာယဟုသည်

အသျှင်မ ““သက္ကာယ သက္ကာယဟု ဆို၏။ အသျှင်မ အဘယ်ကို သက္ကာယဟု မြတ်စွာဘုရားဟောထားပါသနည်း”” ဟု (လျှောက်၏)။ ဒါယကာဝိသာခ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ) ငါးပါးတို့ကို သက္ကာယဟု မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ၏။

အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း ဟူမူ- ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ (ရုပ်ဟူသော စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ)၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ (ခံစားမှုဟူသော စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ)၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ (မှတ်သားမှုဟူသော စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ)၊ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ (ပြုစီရင်မှုဟူသော စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ)၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ (အထူးသိမှုဟူသော စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ)တို့တည်း။ ဒါယကာဝိသာခ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (စွဲလမ်းဖွယ်ခန္ဓာ) ငါးပါးတို့ကို သက္ကာယဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်း

“အသျှင်မ သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်း သက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟု ဆို၏။ အသျှင်မ အဘယ်ကိုသက္ကာယ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသနည်း”” ဟု (လျှောက်၏)။

ဒါယကာဝိသာခ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်တပ်စွန်းမှု “နန္ဒီရာဂ” နှင့် တစ်ကွဖြစ်သော

- ထိုထိုဘုံဘဝ၌ အလွန်နှစ်သက်တတ်သော ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်မှု “ကာမတဏှာ”၊
- ဘုံဘဝကိုတပ်မက်မှု “ဘဝ တဏှာ”၊
- ဘုံဘဝကင်းပြတ်မှုကို တပ်မက်မှု “ဝိဘဝတဏှာ”၊

ဤတပ်မက်မှု “တဏှာ” ကိုသက္ကာယဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သက္ကာယချုပ်ရာ

““အသျှင်မ သက္ကာယချုပ်ရာ၊ သက္ကာယချုပ်ရာဟု ဆို၏။ အသျှင်မ အဘယ်ကို သက္ကာယချုပ်ရာဟုမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသနည်း”” ဟု (လျှောက်၏)။

ဒါယကာဝိသာခ ထိုတပ်မက်မှု “တဏှာ”၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ တပ်စွန်းခြင်းကင်းသောအားဖြင့် ချုပ်ရာ၊ စွန့်လွှတ်ရာ၊ တစ်ဖန်စွန့်လွှတ်ရာ၊ လွတ်မြောက်ရာ၊ တွယ်တာကပ်ငြိမှုမရှိရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို သက္ကာယချုပ်ရာဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပုံ

“အသျှင်မ အဘယ်သို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သနည်း”” ဟု (လျှောက်၏)။ ဒါယကာဝိသာခ ဤလောက၌

- အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊
- အရိယာတရား၌ မကျွမ်းကျင် သော၊
- အရိယာတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊
- သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊
- သူတော်ကောင်း တရား၌မကျွမ်းကျင်သော၊
- သူတော်ကောင်းတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊
- အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ် သည်-

- ❁ ရုပ်ကို အတ္တဟု ရှု၏။
- ❁ (ကြွင်းခန္ဓာကို) ရုပ်ရှိသော အတ္တဟုလည်းကောင်း၊
- ❁ အတ္တ၌ ရုပ်ဟုလည်း ကောင်း၊
- ❁ ရုပ်၌ အတ္တဟုလည်းကောင်း ရှု၏။

ခံစားမှု “ဝေဒနာ” ကို။ပ။ မှတ်သားမှု “သညာ” ကို။ပ။ ပြုစီရင်မှု “သင်္ခါရ” တို့ကို။ပ။ အထူးသိမှု “ဝိညာဉ်” ကို။ ဝိသာခ ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ဖြင့် အစု “ခန္ဓာ” သုံးပါး

ဒါယကာဝိသာခ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ဖြင့် အစု “ခန္ဓာ” သုံးပါးတို့ကို မသိမ်းယူရ။ အစု “ခန္ဓာ” သုံးပါးတို့ဖြင့်သာ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ကို သိမ်းယူရ၏။

- ဒါယကာဝိသာခမှန်သောစကား “သမ္မာဝါစာ”၊ မှန်သောအမှု “သမ္မာကမ္မ န္တိ”၊ မှန်သောအသက်မွေးမှု “သမ္မာအာဇီဝ”၊ ဤတရားတို့ကို သီလအစု “သီလက္ခန္ဓာ” ၌ သိမ်းယူရကုန်၏။
- မှန်သောအားထုတ်မှု “သမ္မာဝါယာမ”၊ မှန်သော အောက်မေ့မှု “သမ္မာသတိ”၊ မှန်သော တည်ကြည်မှု “သမ္မာသမာဓိ”၊ ဤတရားတို့ကို တည်ကြည်မှုအစု “သမာဓိက္ခန္ဓာ” ၌ သိမ်းယူရကုန်၏။
- မှန်သော အယူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”၊ မှန်သောအကြံအစည် “သမ္မာသင်္ကပ္ပ”၊ ဤတရားတို့ကို အပြားအားဖြင့် သိမှုအစု “ပညာက္ခန္ဓာ” ၌ သိမ်းယူရကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သမာဓိနှင့် ထို၏ဖြစ်ကြောင်း အခြံအရံ

အသျှင်မ အဘယ်သည် တည်ကြည်မှု “သမာဓိ” ပါနည်း၊ အဘယ်တရားတို့သည် တည်ကြည်မှုဖြစ်ကြောင်း “သမာဓိနိမိတ်” တို့ပါနည်း၊ အဘယ်တရားတို့သည် တည်ကြည်မှု၏ အခြံအရံ တို့ပါနည်း။ အဘယ် သည် တည်ကြည်မှုကို ပွားများခြင်းပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

- ဒါယကာဝိသာခ စိတ်၏ အာရုံတစ်မျိုးတည်းသာရှိခြင်းသည် တည်ကြည်မှု “သမာဓိ” တည်း။
- လေးပါးသော အောက်မေ့မှု ထင်ခြင်း “သတိပဋ္ဌာန်” တို့သည် တည်ကြည်မှုဖြစ်ကြောင်း “သမာဓိနိမိတ်” တို့တည်း။
- လေးပါးသော ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း “သမ္မပ္ပဓာန်” တို့သည် တည်ကြည်မှု၏အခြံအရံ တို့တည်း။

- ထိုတရားတို့ကိုသာလျှင် မှီဝဲခြင်း၊ ပွားများခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုခြင်းသည် ဤအရာ၌ တည်ကြည်မှုကို ပွားများခြင်းတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

သင်္ခါရသုံးမျိုး

ဒါယကာဝိသာခ ထိုထွက်သက်ဝင်သက်တရားတို့သည် ကိုယ်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ကိုယ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု “ကာယသင်္ခါရ” မည်၏။

ဒါယကာဝိသာခရှေးဦးကပင်ကြံစည်၍ စဉ်းစား၍ နောက်မှ စကားကို မြွက်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဝိတက် ဝိစာရတို့သည်နှုတ်ကို ပြုစီရင်မှု “ဝစီသင်္ခါရ” မည်၏။

ထိုသညာ၊ဝေဒနာတို့သည် စိတ်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သညာ၊ ဝေဒနာတို့သည် စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု “စိတ္တသင်္ခါရ” မည်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သုခထွင် ပယ်ရမည့် အနုသယများ

“အသျှင်မ ချမ်းသာခံစားမှု၌ အဘယ်ကို ပယ်ရပါမည်နည်း၊ ဆင်းရဲခံစားမှု၌ အဘယ်ကို ပယ်ရပါမည်နည်း၊ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ခံစားမှု၌ အဘယ်ကို ပယ်ရပါမည်နည်း” ဟု (လျှောက်၏)။ ဒါယကာဝိသာခ-

- ချမ်းသာခံစားမှု၌ ရာဂါနုသယကို ပယ်ရမည်၊
- ဆင်းရဲခံစားမှု၌ ပဋိဃာနုသယကိုပယ်ရမည်၊
- ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ခံစားမှု၌ အဝိဇ္ဇာနုသယကို ပယ်ရမည်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၅- ဣန္ဒြေဓမ္မသမာဒါနုသုတ်

၆- မဟာဓမ္မသမာဒါနုသုတ်

ချမ်းသာကို ဆောက်တည်ခြင်း

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းချမ်းသာ နောင်အခါ၌လည်း ချမ်းသာကျိုးရှိသည့် တရားဆောက် တည်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း။

- သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- မပေးသည် ကိုယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- မုသားပြောဆိုခြင်း မှကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။

- ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာ မှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကိုခံစားရ၏။
- ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- ရှေးရှုမကြံစည်မှု ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာ မှု ဝမ်းမြောက်မှုကိုခံစားရ၏။
- မဖျက် ဆီးလို့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကို ခံစားရ၏။
- မှန်သောအယူဟူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှုကိုခံစားရ၏။

ထိုသူသည် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့လားရာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ချမ်းသာ နောင်အခါ၌လည်းချမ်းသာကျိုးရှိသည့် တရားဆောက်တည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

၇- ဝိမံသကသုတ်

၈- ကောသမ္ဗိယသုတ်

၉- ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်

၁၀- မာရတဇ္ဇနိယသုတ်

အကျဉ်းချုပ်

စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေး

- သာသနာတွင် အသုံးအဆောင်ကို ရယူနေခြင်းသည် အာမိသအမွေခံသာဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်မကြိုက်။ တရားကို ရယူနေခြင်းသည်သာ တရားအမွေခံဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်ကြိုက်၏။
- လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။ စိတ်ဆိုးခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။ အမျက်ထွက်ခြင်းသည် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်။ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းသည်။ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းသည်။ ငြူစူခြင်းသည်။ ဝန်တိုခြင်းသည်။ လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ ဟန်ဆောင်ခြင်းသည်။ ခက်ထန်ခြင်းသည်။ ခြုတ်ခြယ်ခြင်းသည်။ မောက်မော်ခြင်းသည်။ အလွန်မောက်မော်ခြင်းသည်။ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ သတိမေ့လျော့ခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။
- မကောင်းသော ကိုယ် စိတ်နုတ်ရှိသူ၊ လိုချင်မှုများသူ၊ ထိုင်းမှိုင်းသူ၊ သိတ်ပျံလွင့်သူ၊ လာဘ်လာဘ လိုလားသူ၊ ပျင်းရိသူ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူတွေဟာ တောထွက်ရန် တစ်ဦးတည်းနေရန် မသင့်လျော်။
- ထိုင်ရင်းဖြစ်လာသော ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ထိုင်းရင်ပယ်နိုင်အောင်ကြိုးစား။
- စွာနုချမ်းသာဖြင့်နေခြင်းကို ကိလေသာခေါင်းပါးနေသည်ဟု မခေါ်ဆို။
- သူတစ်ပါးအကုသိုလ်တွေလုပ်နေသော်လည်း မိမိမှ မလုပ်ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုရမယ်။
- အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ခွဲခြားသိရမယ်။ ၅ပါးသီလနှင့် ကုန်ချောပြောတာ၊ ကြမ်းတမ်းပြောတာ၊ ပြိန်ဖျင်းသောစကားပြောတာ၊ သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလိုတာတွေဟာ အကုသိုလ်တွေဘဲ။
- မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုက်မှု မကြိုက်မှုတို့ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ သူတစ်ပါးအား မပြုလုပ်ပါနှင့်။
- စိတ်အလိုဆိုးတွေကို ပယ်ထုတ်ပါ။
- မိမိကိုယ်တွင် တပ်မက်မှု အပြင်ပအာရုံတွင် တပ်မက်မှုတို့ကို ပယ်ထုတ်ပါ။
- မိမိမှီခိုနေသောနေရာသည် မိမိအတွက် သတိမထင် အာသဝေါမကုန်လျှင် ထိုနေရာမှ ပယ်ခွာသင့်။
- အကုသိုလ်ဝင်လာလျှင် ကုသိုလ်အတွေးကို တွေး၊ ထိုအကုသိုလ်အတွေး၏ အပြစ်ကိုဆင်ခြင်။ နောက်ဆုံး မအောက်မေ့ နှလုံးမသွင်းခြင်းဖြင့်နေ။
- ထမင်းကို တစ်ထပ်တည်းသာစားရင် အနာရောဂါကင်းတယ်။ ပေါ့ပါးသန်စွမ်းလာမယ်။
- မဂ်ဖိုလ်အတွက် စာသင်ယူခြင်းမဟုတ်လျှင် မကောင်းသဖြင့် သင်ယူခြင်းသာဖြစ်တယ်။
- တရား(နည်းနာနိသယျ)တွေက သိမ်းပိုက်ထားရန်မဟုတ် ကူးမြောက်ဖို့ရန်သာဖြစ်တယ်။
- သူတစ်ပါးတို့က ဆဲသော်လည်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်မနှစ်မြို့ခြင်းကို မပြုသင့်။
- သူတစ်ပါးတို့က အရိုအသေပြုသော်လည်း အလေးအမြတ်ပြုသော်လည်း မြတ်နိုးခြင်းပြုသော်လည်း ပူဇော်ခြင်းပြုသော်လည်း နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ စိတ်တက်ကြွခြင်းကို မပြုသင့်။
- ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ကို ပယ်။
- ဖျက်ဆီးလိုခြင်း “ဗျာပါဒ” ကို ပယ်။
- အမျက်ထွက်ခြင်း “ကောဓ” ကို ပယ်။
- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း “ဥပနာဟ” ကို ပယ်။
- ဂုဏ်ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်း “မက္ခ” ကို ပယ်။
- ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း “ပဠာသ” ကို ပယ်။
- မနာလိုခြင်း “က္ကဿာ” ကိုပယ်။
- ဝန်တိုခြင်း “မစ္ဆရိယ” ကို ပယ်။

- စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်ခြင်း “သာဠေယျ” ကိုပယ်၊
- လှည့်ပတ်ခြင်း “မာယာ” ကိုပယ်၊ အ
- အလိုဆိုး “ပါပိစ္ဆာ” ကို ပယ်၊
- မှားသောအယူ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” ကိုပယ်၊
- အဝတ်ဝတ်ထားရုံမျှဖြင့် အကျင့်မရှိရင် ရဟန်းမဟုတ်။
- သူတစ်ပါးအသက်မသတ်၊ မခိုး၊ ကာမမမှား၊ မုသားမပြော၊ ကုန်းတိုက်စကားမဆို၊ ကြိမ်တမ်းစွာ မမြော၊ ပြိန်ဖျင်စွာမပြော၊ အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်စီးလိုခြင်းမရှိ၊ အယူမှန်၏ဟူသော သဘောတို့သည် ချမ်းသာကို တည်ဆောက်ခြင်းတွေဘဲ။

တရားအောင်နိုင်ရေး

- ဆိတ်ငြိမ်အောင်မနေ၊ အကုသိုလ်ကိုပယ်၊ အဆုံးအမကို လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ နာမယ်ဆိုရင်၊ ထိုသူသည် နိဗ္ဗာန်ရရေး၌ တာဝန်မဲ့သူများသာဖြစ်တယ်။
- မိမိ၏စိတ်ကို ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိရင် ရှိမှန်း မရှိရင်မရှိမှန်သိရတယ်။
- သေသူတွေ အောက်မေ့တဲ့အခါ ကြီးမားသောအာနိသင်ရှိစေဖို့- သီလရှိရမယ်။ စိတ်ကို ငြိမ်သက်ရမယ်။ တရားရှုမှတ်မှုရှိရမယ်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို လိုလားသူဖြစ်ရမယ်။
- လိုချင်တာတွေ၊ သူတစ်ပါးအား ပျက်စီးစေလိုတာတွေ၊ အမျက်ထွက်တာတွေ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာတွေ ဂုဏ်ပြိုင်တာတွေ၊ ဝန်တိုတာတွေ၊ မောက်မာန်တာတွေ၊ သတိမေ့လျော့နေတာတွေဟာ စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတွေဘဲ။
- အကုသိုလ်အကြောင်းရင်းတွေဟာ လိုချင်မှု ကြမ်းတမ်းမှု တွေဝေမိုက်မဲခြင်းတွေဘဲ။
- တဏှာရှိလို့ အစဉ်မပြတ် ခန္ဓာတွေဖြစ်နေတယ်။
- နှစ်သက်တပ်မက်ခြင်းဟာ ဆင်းရဲကြောင်းတွေဘဲ။
- အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိတို့ဟာ အာရုံ ၅ပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေဘဲ။
- အာရုံ ငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့သည် အေးချမ်းရခြင်းထက် ပူပင်ရခြင်းက ပိုများ၏။
- လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပျောက်ခြင်းသည် ကာမတို့မှ ထွက်ရာလမ်းပင်ဖြစ်တယ်။
- အိုမင်းလာခြင်း နာကျင်ရခြင်းတို့သည် ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်တည်း။
- ချမ်းသာစွာ ခံစားရသော ဝေဒနာတို့၏ အပြစ်ကား အမြဲမရှိခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ပင်တည်း။
- ဟုတ်မှန်စွာဖြစ်စေ မဟုတ်မမှန်သည့်အတိုင်းဖြစ်စေ ပြောဆိုခဲ့ပါလျှင်- ငါတို့၏ စိတ်သည် ဖောက်ပြန်မှု မဖြစ်လတ္တံ့၊ ယုတ်ညံ့သော စကားကိုလည်း မမြွက်ဆိုကြကုန်အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်။ မေတ္တာနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍ နေရမယ်။
- ရှေးခေတ်က ရဟန်းဝတ်တာသည် တရားကျင့်ဖို့အတွက်သာ။
- မျက်စိကို မစောင့်ထိန်းနိုင်ရင် မက်မောခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းဟူသော အကုသိုလ်တွေ နှိပ်စက်ခံရမယ်။
- အမှုအရာတိုင်း သတိထားကာကြည့်။
- ဆင်းရဲကို ဆင်းရဲဟုသိမှ။ ဆင်းရဲကြောင်းကိုသိမှ ပညာဖြစ်မယ်။
- တရားနာယူခြင်းနှင့် အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းရင် မှန်သောအယူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်တယ်။
- သေသူတွင် အသက် “ဇီဝိတိန္ဒြေ” ကိုယ်ငွေ့ “ကမ္မဇတေဇောဓာတ်”၊ ဝိညာဏ်မရှိတော့ဘူး။
- တပ်မက်မှုတဏှာရှိလို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။
- တပ်မက်မှုမရှိရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမရှိ။

- အောက်မေ့မှုထင်ခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသည် သမာဓိဖြစ်ကြောင်း။
- ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း “သမ္မပ္ပဓာန်” တို့သည် တည်ကြည်မှု(သမာဓိ)၏အခြံအရံ။
- ဝိတက် ဝိစာရတို့သည် နှုတ်ကို ပြုစီရင်မှု “ဝစီသင်္ခါရ။ သညာ, ဝေဒနာတို့သည် စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု “စိတ္တသင်္ခါရ”။

ခန္ဓာတွင်ဂြုပ္ပတ်ရေး

- လူကို လူလောက်ဘဲသိလျှင် တရားမရသေး၊ လူကိုလို့လဲသိရမယ်၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝလည်း ထင်ရမယ်။
- အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကယိုစီးလာ(အာသဝ)လျှင် ဆင်းရဲဖြစ်တော့မယ်လို့သိကာ ပယ်ထုတ်ပါ။
- အာရုံတို့သည် ပင်ပန်းခြင်း ပူလောင်ခြင်းတို့ကို ပြုတတ်၏ဟုသိပြီး မျက်စိ နားစသည်ကို စောင့်ထိန်း ကာနေသင့်တယ်။
- အသုံးအဆောင်တို့ကို မက်မောစေခြင်းမရှိဘဲ သုံးဆောင်ရမယ်။
- နာကျင်ခြင်းနှင့် အပူအအေးစသည်တို့ကို သည်းခံနိုင်ရမယ်။
- မသင့်သော တစ်စုံတစ်ခု အနှောက်အယှက်ပေးနိုင်သော နေရာဌာနတွင် တရားအားမထုတ်သင့်။
- လိုချင်ခြင်း မကြိုက်ခြင်းတို့ကို လက်မခံနှင့် စွန့်ပါ ဖျောက်ဖျက်ပါ။ အဆုံးစွန်အောင် ပြုပါ။
- ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း တပ်စွန်းခြင်း ချုပ်ခြင်း စွန့်လွတ်ခြင်းတို့ကို မှီသော (အကြောင်းဖြစ်သော) သတိ ဓမ္မဝိစယစသော သမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့ကို ပွားများ။
- အာရုံတစ်ခုခုကို တပ်မက်ပြီးဆိုလျှင် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဖြစ်တော့တာပါဘဲ။
- မြင်ချင်တာလည်း တဏှာဘဲ၊ ကြားချင်တာလဲ တဏှာဘဲ။ တွေးနေချင်တာလည်း တဏှာဘဲ။
- ခံစားခြင်း “ဝေဒနာ”၊ သိမှတ်ခြင်း “သညာ”၊ စေ့ဆော်ခြင်း “စေတနာ”၊ တွေ့ထိခြင်း “ဖဿ”၊ နှလုံးသွင်းခြင်း “မနသိကာရ”၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို နာမ်ဟုဆို၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ယင်းမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ရုပ်၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစုကို ရုပ်ဟုဆို၏။
- မြင်တော့ သိလာတာ ဝိညာဏ်၊ ကြားတော့ သိလာတာတွေဟာ ဝိညာဏ်တွေပါဘဲ။
- ဆင်းရဲကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာ၊ ဆင်းရဲကြောင်းကိုမသိတာ အဝိဇ္ဇာ။ လမ်းကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာ။
- လောကမှာ- မျက်စိသည် သာယာဖွယ်၊ ထိုမှာ တဏှာဖြစ်တယ်။ ထိုမှာပင် တဏှာချုပ်၏။ အဆင်းသည် သာယာဖွယ်၊ မြင်စိတ်သည် သာယာဖွယ်၊ မျက်စိအတွေ့အထိသည် သာယာဖွယ်။ ဝေဒနာသည် သာယာဖွယ်၊ ရုပ်တွင်မှတ်သားမှုသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် စေ့ဆော်မှုစေတနာသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် တပ်မက်မှုတဏှာသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် ကြံစည်မှုသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် သုံးသပ်မှုသည် သာယာဖွယ်။ တဏှာဖြစ်လျှင် ထိုတရားတို့တွင် ဖြစ်တယ်။ ချုပ်လျှင်လည်း ထိုတရားတို့တွင် ချုပ်တယ်။
- မျက်စိ+ အဆင်း+ မြင်စိတ်တို့၏တွေ့ထိခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်းဖြစ်၏။ ခံစားပြီးသော အာရုံကို မှတ်သား၏။ မှတ်သားပြီးသော အာရုံကို ကြံစည်၏။ ကြံစည်ပြီးသောအာရုံကို ချဲ့ထွင်၏။
- ချဲ့ထွင်မှု သညာအစုမရှိလျှင် အဆုံးသို့ရောက်တာပါဘဲ။
- ထိုကာမနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်းသည်ကား မိမိဆင်းရဲခြင်း သူတစ်ပါးဆင်းရဲခြင်း နှစ်ဦးလုံး ဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ပညာကို တားမြစ်တတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဖို့လည်း ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် မဖြစ်စေနိုင်ဟု သိပေးရမည်။
- သင့်မျက်မှောက်၌ သင်၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုခဲ့လျှင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အလိုဆန္ဒ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အကြံအစည် တို့ကို ပယ်စွန့်ရ၏။

- ကာမဂုဏ်တို့သည် သာယာဖွယ်နည်းကုန်၏၊ ဆင်းရဲများကုန်၏၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း များကုန်၏၊ မြက်မီးရှူးနှင့်တူကုန်၏၊ မီးကျိုး တွင်းနှင့်တူကုန်၏၊ အိပ်မက်နှင့်တူကုန်၏၊ အငှားပစ္စည်းနှင့်တူကုန်၏။
- ရုပ်၌ဖြစ်သော (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်၌ဖြစ်သော) ဆန္ဒရာဂကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။ ပယ်စွန့်သော် ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။
- မာရ်နတ်စိုက်ပျိုးထားသော ကာမဂုဏ်မြက်ခင်းသို့ တိုးဝင်၍ တပ်မက်မောကုန်လျက် အာရုံတည်း ဟူသော အစာတို့ကို သုံးဆောင်လျှင် မာရ်နတ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်နိုင်။
- တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းကို ရအောင်ယူခြင်း၊ ရှာဖွေလိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်ပွားခြင်း ဇာတိ၊ ပူဆွေးခြင် သောကာ၊ ညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသကို မွေးမြူလိုက်တာပါဘဲ။
- ကြီးကျယ်တဲ့ ကမ္ဘာမြေကြီးတောင် ပျက်စီးသေးတယ်၊ သမုဒရာရေပြင်ကြီးတောင် ခမ်းခြောက်သေး တယ်။ မီးထောက်ကြီးဟာ မီးစာမရှိရင်ငြိမ်းသွားတယ်၊ လေကလည်း တစ်မြို့လုံးကို တိုက်ခတ်နိုင်သော် လည်း နွေ၏နောက်ဆုံးလတွင် သစ်ရွက်ပင်လှုပ်ခြင်းမရှိ ပျောက်ကွယ်နေတယ်။ ခန္ဓာရှိသော မြေဓာတ် ရေ လေဓာတ် မီးဓာတ်တို့သည် မပျက်စီးဘဲ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။
- သူတစ်ပါးတို့က အကယ်၍ ဆဲမယ်၊ ရေရွတ်မယ်၊ ခြုတ်ခြယ်မယ်၊ ညှဉ်းဆဲမယ်ဆိုရင်လည်း၊ မှတ်ရမှာက- ငါ့မှာ နား၌ ပေါင်းဆုံတွေ့ထိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဤဆင်းရဲခံစားခြင်းသည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ထိုဆင်းရဲခံစားခြင်းသည်လည်း အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းကို မစွဲဘဲ မဖြစ်နိုင်၊ အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သနည်း၊ တွေ့ထိခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ “တွေ့ထိခြင်းသည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ “ခံစားခြင်းသည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ “မှတ်သားခြင်းသည် အမြဲ မရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ “ပြုပြင်စီရင်မှုတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ “အထူးသိမှုစိတ်သည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ဓာတ်အာရုံသို့သာလျှင် သက်ဝင်၏။ ကြည်လင်၏။ ကောင်းစွာတည်၏။ ဆုံးဖြတ်၏။
- ဆင်းရဲတာလည်း ငါမဟုတ်၊ ချမ်းသာတာလည်း ငါမဟုတ်။ သဘာဝတရားသာ။
- မျက်စိနှင့် အဆင်းတိုက်လို့ သိမှုဝိညာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ မျက်စိသိလို့သာ ပြောထိုက်တယ်။ ငါသိတာ၊ ငါမြင်တာမဟုတ်။
- အာဟာရလေးပါး- ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်သော အလုပ်အလွှေး ပြုအပ်သည့် အစာအာဟာရ ဟူသော “ကဗဇီကာရာဟာရ”၊ အတွေ့အထိဟူသော “ဖဿာဟာရ”၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုဟူသော “မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရ”၊ သိမှုဟူသော “ဝိညာဏာဟာရ” တို့တည်း။
- ချမ်းသာခံစားမှု၌ ရာဂါနုသယကို ပယ်ရမည်၊ ဆင်းရဲခံစားမှု၌ ပဋိဗ္ဗာနသယကိုပယ်ရမည်၊ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ခံစားမှု၌ အဝိဇ္ဇာနုသယကို ပယ်ရမည်ဟုသိ။

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ပြီး၏။
၂၅၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀

မရွှိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ဟောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း [၉+၁၀]

မရွှိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် (စာအုပ်) ရှိ ဝိပဿနာတရားတို့ကို ထုတ်နှုတ်လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

- ရှေးဦးသိဖွယ်
- ဂဟပတိဝင်
- ဘိက္ခုဝင်
- ပရိဗ္ဗာဇကဝင်
- ရာဇဝင်
- ဗြာဟ္မဏဝင်
- အကျဉ်းချုပ်

ရှေးဦးသိပ္ပံ

မဇ္ဈိမနိကာယ်တွင် စာအုပ်သုံးအုပ်ရှိသည့်အနက် ပထမစာအုပ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်တွင် ဝဂ်(အုပ်စု)အားဖြင့် ငါးစုရှိသည်။ သုတ်တော်အားဖြင့် ၅၀ ရှိသည်။

ထိုတွင် ရဟန်းတော်များအတွက် သီလဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးရေးတရားနှင့် ရဟန်းတစ်ပါးအတွက် လိုအပ်သော ညွှန်ကြားချက်များစွာကို တွေ့ရ၏။ တိတ္ထိတို့၏အယူဝါဒကိုချေဖျက်ကာ သီလ သမာဓိ ပညာကျင့်ကြံရေးတရားတို့ကို တွေ့ရ၏။ ဘုရားလောင်းဘဝ ကျင့်စဉ်များ၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာနှင့် တရားအားထုတ် နေသူများအတွက် မကြည့်မဖြစ် မသိမဖြစ်သော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ဖြစ် ပါသည်။

ရေးသားမှတ်စုထုတ်သည့်အခါ အထက်အထက်သုတ်တော်များတွင် ပါဝင်ပြီးအကြောင်းအရာများကို အောက်အောက် သုတ်တော်များတွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း မပြုတော့ပါ။

၁။ ဂဟပတိဝဂ်

၁။ ကန္ဒရကသုတ်

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၏ စည်းကမ်း

ဤရဟန်းအပေါင်း၌ မြဲသောသီလ မြဲသောအသက်မွေးမှုရှိကြသော ရင့်ကျက်သောပညာ ရင့်ကျက်သောအသက်မွေးမှု ရှိကြသော ကျင့်ဆဲ “သေက္ခ” ဖြစ်သောရဟန်းတို့လည်း ရှိကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်နေသောစိတ်ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍ နေထိုင်ကြကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ- ကန္ဒရက ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်-

- ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍
- သမ္မုဒဉ်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍
- သတိရှိသည်ဖြစ်၍
- လောက၌ အဘိဇ္ဈာ
- ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍

ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

လူတွေဟာ တိရစ္ဆာန်ထက်ရှုပ်ထွေးတယ်

အသျှင်ဘုရား လူတို့သည်ကား အကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးကျွန် အစေခံ အလုပ်သမားတို့သည်ပင် ကိုယ်ဖြင့် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြုတတ်ကြပါ၏။ နှုတ်ဖြင့် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောတတ်ကြပါကုန်၏။ လူတို့၏ စိတ်ကားတစ်မျိုး တစ်ဖုံသာ ဖြစ်ပါသည်။ အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်စဖူးဖြစ်ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ လူတို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိလေသာအစွဲအလမ်း၊ လူတို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိလေသာအရှုပ်အထွေး၊ လူတို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော စဉ်းလဲခြင်းသည် ရှိနေသည်ဖြစ်ပါလျက် (ထို) သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားရှိ မရှိကို သိတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား လူတို့သည် ရှုပ်ပွေလှပါ၏။ အသျှင်ဘုရား တိရစ္ဆာန်တို့သည် ပေါ်လွင်လှပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး

ပေဿလောက၌ ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- ပေဿ လောက၌ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်၏။

- ပေဿ လောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါးကို ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်၏။ သူတစ်ပါးကိုပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌ အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်၏။
- ပေဿ လောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကိုလည်း ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကိုပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌လည်း အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်၏။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌လည်း အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်၏။
- ပေဿ လောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်သူလည်း မဟုတ်။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌ အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်သူလည်း မဟုတ်။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်သူလည်း မဟုတ်။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်ဆင်းရဲစေမှု၌ အဖန်တလဲလဲ ပြုကျင့်အားထုတ်သူလည်း မဟုတ်။ ထိုသူသည် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်သည် ဖြစ်၍ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင် ကိလေသာဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုမရှိသည် ငြိမ်းချမ်းသည် အေးမြသည် ချမ်းသာသုခကို ခံစားရသည် ဖြစ်၍ မြတ်သောကိုယ်ဖြင့် နေထိုင်ရ၏။

မိမိ/သူတစ်ပါးကိုလည်း မပူပန်ဆင်းရဲစေတတ်သူဟူသည်

ထိုသူသည် ဤသို့ ရဟန်း ပြုပြီးသည်ရှိသော် ရဟန်းတို့၏ (ရဟန်းအကျင့်, ရဟန်းအသက် ဟူသော) သိက္ခာ, သာဇီဝသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍

- အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၏။ အသက်သတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ တုတ်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ ရှက်ခြင်းရှိ၏။ သနားတတ်၏။ ခပ်သိပ်သောသတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။
- မပေးသည်ကိုယူခြင်းကို ပယ်၍ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ပေးသည်ကိုသာ ယူ၏။ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏။ မခိုးမဝှက် စင်ကြယ်သော ကိုယ်ဖြင့် နေ၏။
- မမြတ်သောအကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ယုတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိ။ ရွာသူတို့၏ အလေ့ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်၏။
- မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အမှန်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ မှန်သော စကားချင်း ဆက်စပ်စေ၏။ တည်သော စကားရှိ၏။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိ၏။ လောက ကို လှည့်စားတတ်သူ မဟုတ်။
- ကုန်းစကားကို ပယ်၍ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ထိုသူတို့နှင့်) ဤသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ထိုသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်။ ထိုသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ ဤသူတို့နှင့် ထိုသူတို့ကွဲပြားခြင်းငှါ ဤသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်။ ဤသို့ ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ်တတ်၏။ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတတ်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကိုနှစ်သက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုသောစကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။
- ကြမ်းသော စကားကို ပယ်၍ ကြမ်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အကြင်စကားသည် အပြစ်ကင်း ၏။ နားချမ်းသာ၏။ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။ နှလုံးသို့ သက်၏။ ယဉ်ကျေး၏။ လူအများ နှစ်သက်၏။ လူအများနှစ်ခြိုက်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော စကားကိုသာ ဆို၏။

- ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပယ်၍ ပြန်ဖျင်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ (သင့်သော) အခါ၌သာဆိုလေ့ရှိ၏။ ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ တရားနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အဆုံးအမနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ (သင့်သော) အခါအကြောင်းနှင့်တကွသော အပိုင်းအခြားရှိသော အစီးအပွားနှင့်စပ်သော မှတ်သားလောက်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။
- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွမ်းတစ်နပ်သာစားလေ့ရှိ၏။ ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ နေလွဲစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော ပွဲကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ရွှေငွေ ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အသားစိမ်းကိုခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မိန်းမအို မိန်းမပျိုကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားကိုခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဆိတ်နှင့် သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှရှောင်ကြဉ်၏။ ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာစဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တံစိုးယူခြင်းလှည့်ဖြားခြင်း အတုပြုခြင်း တည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်းနှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဓားပြတိုက်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။
- ထိုရဟန်းသည် ကိုယ်ကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့် ဝမ်းကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ ၏။ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့်အတူ ပါခြံပရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တပါတည်း ယူပြီးဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏။
- ထိုရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း “ရူပါရုံ” ကို မြင်သော် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြီးဟန်ရယ်ဟန်စသော အမှုအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကိုစွဲယူလေ့မရှိ၊ အကယ်၍ စက္ခုန္ဓကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုန္ဓကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” နှလုံးမသာခြင်း “ဒေါမနဿ” ဟူသော ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။
- ထိုရဟန်းသည် သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာအိပ်ရာ နီးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။
- ထိုရဟန်းသည် တော၊ သစ်ပင်ရင်း၊ တောင်၊ ချောက်၊ တောင်ခေါင်း၊ သင်းချိုင်း၊ တောအုပ်၊ လွင်ပြင်၊ ကောက်ရိုးပုံဟူသော ဆိတ်ငြိမ်သော အိပ်ရာနေရာကို မှီဝဲ၏။
- ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု သတိကို ဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော) လောက၌ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ပြစ်မှားမှုမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒ္ဓ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း “ဥဒ္ဓစ္စ” နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း “ကုက္ကစ္စ” မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။ ယုံမှားခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။

- ထိုရဟန်းသည် စိတ်ညစ်ညူးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ပညာ၏ အားနည်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော နိဝရဏတရားငါးပါးတို့ကို ပယ်ဖျောက်၍- ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း “ဝိစာရ” နှင့် တကွဖြစ်သော၊ (နိဝရဏ) ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း “ဝိတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

၂။ အဋ္ဌကနာဂရသုတ်

မေတ္တာစွာနိဗ္ဗ ဝိပဿနာသို့

သူကြွယ် နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် ချမ်းသာစေလိုခြင်းမေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တစ်ခု သောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ် မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့ .နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက်ဖီလာ အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့ .နှံ့စေ၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၏- ““မေတ္တာဟူသော ဤလွတ်မြောက်သော စိတ်သည်လည်း အပြုပြင်ခံတရားဖြစ်၏။ စေ့ဆော်အားထုတ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းအပြုပြင်ခံတရား, စေ့ဆော်အားထုတ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားအားလုံးသည် အမြဲမရှိ၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း သဘော ရှိ၏”” ဟု သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ထိုတရား၌ တည်လျက် မကုန်ခန်းသေးသော အာသဝေါတို့သည်မူလည်း ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မရောက်ရ သေးသော အတုမဲ့ ယောဂကုန်ရာ (ဘေးကင်းရာ) သို့လည်း ရောက်နိုင်၏။

၃။ သေသုတ်

ဘုရားတပည့်သည် ဣန္ဒြေတို့၌ စောင့်စည်းအပ်သောတံခါး ရှိပုံ

မဟာနာမ် အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သူသည် ဣန္ဒြေတို့၌ စောင့်စည်းအပ်သော တံခါးရှိသနည်း-

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း “ရူပါရုံ”ကို မြင်သော် -

- (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊
- (လက် ခြေစသောအင်္ဂါ, ပြုံးဟန် ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊

(အကယ်၍) စက္ခုမြေ့ကိုမစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုမြေ့ကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” နှလုံးမသာခြင်း “ဒေါမနဿ” ဟူသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်ထိုမစောင့်စည်း သူကို လိုက်၍နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည်ထိုစက္ခုမြေ့ကို စောင့်စည်း ခြင်းငှါ ကျင့်၏။ စက္ခုမြေ့ကို စောင့်စည်း၏။ စက္ခုမြေ့၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ရောက်၏။

(နားဖြင့် အသံ “သဒ္ဓါရုံ”ကို ကြားသော်။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ “ဂန္ဓာရုံ” ကို နမ်းသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ “ရသာရုံ” ကို လျက်သော်။ပ။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ “ဖောဠဗ္ဗာရုံ” ကို ထိသော်။ပ။ စိတ်ဖြင့် သဘော “ဓမ္မာရုံ” ကို သိသော်)

ဘုရားရှင်၏တပည့် ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိပုံ

မဟာနာမ် အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသနည်း-မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် သင့်လျော်သော အကြောင်း အားဖြင့်ဆင်ခြင်၍ အာဟာရကို သုံးဆောင်၏။

- မြူးထူးရန် မဟုတ်၊
- မာန်ယစ်ရန် မဟုတ်၊
- (အသား) ပြည့်ဖြိုးရန်မဟုတ်၊
- (အရေအဆင်း) ကြည်လင်ရန် မဟုတ်။
- ဤကိုယ်သည် တည်တံ့ရန်မျှသာ မျှတရန်မျှသာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရန်မျှသာ မြတ်သောအကျင့်ကို အားထုတ်ရန်မျှသာ အာဟာရကိုသုံးဆောင်၏။

ဤသို့ မှီဝဲခြင်းဖြင့်-

- ဝေဒနာဟောင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်အံ့၊
- ဝေဒနာသစ်ကို လည်းမဖြစ်စေအံ့၊
- ငါ့အား မျှတခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
- အပြစ်မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
- ချမ်းသာစွာနေခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (ဆင်ခြင်၍) အာဟာရကို သုံးဆောင်၏။

ဘုရားတပည့် နိုးကြားခြင်းကို အားထုတ်ပုံ

မဟာနာမ် အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် နိုးကြားခြင်းကို အားထုတ်သနည်း- မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည်

- နေ့အခါ၌ စကြိုသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့်ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ပင်တတ်သော နိဝရဏတရား တို့မှ စိတ်ကို သုတ်သင်၏။

- ညဉ့်ဦးယံ၌ စကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ပင်တတ်သော နီဝရဏတရားတို့မှ စိတ်ကို သုတ်သင်၏။
- သန်းခေါင်ယံ၌ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် (လက်ယာ) ခြေ၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍သတိ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထအံ့ဟု အမှတ်သညာကို နှလုံးသွင်းလျက် မြတ်သောအိပ်ခြင်းကို ပြု၏။
- မိုးသောက်ယံ၌ စောစောထ၍ စကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ပင်တတ်သော နီဝရဏတရားတို့မှ စိတ်ကို သုတ်သင်၏။

ဘုရားတပည့် သူတော်ကောင်းတရား ၇-ပါးနှင့်ပြည့်စုံပုံ

မဟာနာမ် အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် သူတော်ကောင်းတရားခုနစ်ပါး တို့နှင့်ပြည့်စုံသနည်း- မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည်-

- ယုံကြည်မှု “သဒ္ဓါ” တရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း “အရဟံ” မည်တော်မူ၏။ ။။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသောအကြောင်း ကြောင့်လည်း “ဘဂဝါ” မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ် ကို ယုံကြည်၏။
- ရှက်တတ်သူဖြစ်၏။ ကာယဒုစရိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစရိုက် ကိုလည်းကောင်း ရှက်တတ်၏။ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သို့ ရောက်ခြင်းမှရှက်တတ်၏။
- ကြောက်လန့်တတ်သူ ဖြစ်၏။ ကာယဒုစရိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစရိုက်ကိုလည်းကောင်း ကြောက်လန့်တတ်၏။ ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်တရားတို့သို့ ရောက်ခြင်းမှ ကြောက်လန့်တတ်၏။
- အကြား အမြင်များ၏။ အကြားအမြင်ကို ဆောင်၏။ အကြားအမြင်ကို စုဆောင်း၏။ အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်း ရှိကုန်သော အနက်၊ သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံလျက် စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ပြတတ်ကုန်သော တရားတို့ကိုများစွာကြားနာဖူးကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ဆောင်ဖူးကုန်၏။ လေ့ကျက်ဖူးကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ဖူးကုန်၏။ ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိဖူးကုန်၏။
- အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ လုံ့လအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားထုတ်နိုင်စွမ်း၏။ မြဲမြံသော လုံ့လရှိ၏။ ဝန်ကိုမချထား။
- အောက်မေ့ခြင်း သတိရှိ၏။ မြတ်သော ရင့်ကျက်သည့် သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ်ပြောဆိုဖူးသည်ကိုလည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်၏။
- ပညာရှိ၏။ ဖြစ် ပျက်ကို သိစွမ်းနိုင်သော၊ မြတ်သော၊ ဖောက်ထွင်းနိုင်သော၊ ဒုက္ခကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သည် သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

၄။ ပေါ်တလီယသုတ်

လူ့အသုံးအနှုန်းကို ဖြတ်စေဖို့ တရား ဝမ်း

သူကြွယ် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ၌ ရှစ်ပါးသော ဤတရားတို့သည် လူ့အသုံးအနှုန်းဖြတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း ဟူမူ-

- အသက်မသတ်ခြင်းကို မှီ၍ အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်ရမည်။
- ပေးသောဥစ္စာယူခြင်းကို မှီ၍ မပေးသောဥစ္စာယူခြင်းကို ပယ်ရမည်။
- မှန်ကန်သောစကားကို မှီ၍ မမှန်ကန်သောစကားကို ပယ်ရမည်။
- ကုန်းမတိုက်သောစကားကို မှီ၍ ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပယ်ရမည်။
- မတပ်မက်မလိုချင်မှုကို မှီ၍ တပ်မက်မလိုချင်မှုကို ပယ်ရမည်။
- မကဲ့ရဲ့မခြုတ်ခြယ်ခြင်းကို မှီ၍ ကဲ့ရဲ့ခြုတ်ခြယ်ခြင်းကို ပယ်ရမည်။
- အမျက်ထွက်ခြင်း မပင်ပန်းခြင်းကို မှီ၍ အမျက်ထွက်ခြင်း ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ရမည်။
- လွန်စွာ မာန်မူခြင်းကို မှီ၍ လွန်စွာ မာန်မူခြင်းကို ပယ်ရမည်။

ဆင်ခြင်ပုံ။ ။ငါသည် ထို (အနှောင်အဖွဲ့) သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ ကျင့်ကြံနေ၏။ အကယ်၍ ငါသည် လွန်စွာ မာန်မူခြင်းရှိသူ ဖြစ်အံ့၊ လွန်စွာ မာန်မူခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် -

- ငါ့ကို ငါ့ကိုယ် တိုင်လည်း စွပ်စွဲရာ၏။
- ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း ဆင်ခြင်နှိုင်းချိန်စိစစ်ကြကုန်၍ ကဲ့ရဲ့ကုန်ရာ၏။
- ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌မကောင်းသောလားရာရှိသည်သာ ဧကန်ဖြစ်ရမည်။

ဤလွန်စွာ မာန်မူခြင်းသည်ပင်လျှင်-

- (အနှောင်အဖွဲ့) သံယောဇဉ် ဖြစ်၏။
- ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်သော နီဝရဏဖြစ်၏။

လွန်စွာ မာန်မူခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်-

- ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အာသဝေါတရား၊
- ပင်ပန်းခြင်း၊
- ပူပန်ခြင်းတရားတို့သည်

လွန်စွာ မာန်မူခြင်းမရှိသူအား မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်။

၅။ ဂိဝကသုတ်

၆။ ဥပါသိသုတ်

၇။ ကုမ္ပဏီဥပဒေ

မည်းညစ်သောအကျိုးရှိသော ကံဟူသည်

ပုဏ္ဏ မည်းညစ်၍ မည်းညစ်သောအကျိုးရှိသော ကံဟူသည် အဘယ်နည်း-ပုဏ္ဏ အချို့သော သူသည်

- ဆင်းရဲ (ကြောင်းဖြစ်) သော ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်မှု “ကာယသင်္ခါရ” ကို ပြုလုပ်၏။
- ဆင်းရဲ (ကြောင်းဖြစ်) သော နှုတ်ဖြင့် ပြုလုပ်မှု “ဝစီသင်္ခါရ” ကို ပြုလုပ်၏။
- ဆင်းရဲ (ကြောင်းဖြစ်) သော စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်မှု “မနောသင်္ခါရ” ကို ပြုလုပ်၏။

ထိုသူသည် ဆင်းရဲ (ကြောင်းဖြစ်) သော ကိုယ်ဖြင့် (နှုတ်ဖြင့် စိတ်ဖြင့်) ပြုလုပ်မှုကို ပြုလုပ်သောကြောင့်-

- ဆင်းရဲသော လောကသို့ ရောက်ရ၏။
- ဆင်းရဲသောလောကသို့ ရောက်ရသော ထိုသူကို ဆင်းရဲသော အတွေ့အထိတို့သည် တွေ့ထိကုန်၏။
- ထိုသူသည်ဆင်းရဲသော အတွေ့အထိတို့ တွေ့ထိသည်ရှိသော် စင်စစ် ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားရ၏။
- ငရဲသို့ကျခံရသော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့တည်း။

၈။ အဘယဂုဏကုမ္မာရသုတ်

၉။ ဗဟုဝေဒနီယသုတ်

ကာမဂုဏ်တရား ငါးပါး

အာနန္ဒာ ကာမဂုဏ်တရားတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

- စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော သဘောရှိကုန်သော ကာမတရားနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော တပ်နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊
- သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ပ။ သဒ္ဓါရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ယာနဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ပ။ ဂန္ဓာရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ပ။ ရသာရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော သဘောရှိကုန်သော ကာမတရားနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော တပ်နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ဖောဠုဗ္ဗာရုံတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။

ကာမဂုဏ်ထက်ချမ်းသာသော ချမ်းသာခြင်းရှိ

အာနန္ဒာ ငါးပါးကုန်သော ဤကာမဂုဏ်တရားတို့ကို အစွဲပြု၍ အကြင်ချမ်းသာခြင်း “သုခ”ဝမ်းမြောက်ခြင်း “သောမနဿ” သည် ရှိ၏။ ဤကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာကို “ကာမသုခ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အာနန္ဒာ ““သတ္တဝါတို့သည် ဤမျှလောက်သာဖြစ်သော ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရကုန်၏”” ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်က ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ ထိုသူ၏ ဤစကားကို ငါခွင့်မပြုနိုင်၊ အဘယ်ကြောင့် နည်း။ အာနန္ဒာ ဤကာမသုခမှ တစ်ပါးသော သာလွန်၍ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သောသာလွန်၍ မွန်မြတ်သော သုခရှိသေးသောကြောင့်တည်း။ (စျာန်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာ)။

၁၀။ အပဏ္ဏကသုတ်

၂။ ဘိက္ခုဝင်

၁။ အမွေလွှဲကဏ္ဍဟုလောဝါဒသတ်

ရေအင်တုံပမာ မုသားဆိုသူမှာ

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကို ရေအင်တုံ၌ထား၍ အသျှင်ရာဟုလာကို မိန့်တော်မူ၏

“ရာဟုလာ သင်သည် ဤအနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကိုခြေဆေးရေအင်တုံ၌ ထားသည်ကို မြင်၏လော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာမုသား “သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော” စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ နည်းပါးလှချေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည်အနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကို စွန့်တော်မူ၍ အသျှင် ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ အနည်းငယ်သောရေကြွင်းရေကျန်ကို စွန့်လိုက်သည်ကို မြင်၏လော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာ မုသား “သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော” စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ စွန့်ထားပြီးဖြစ်သည်သာတည်း။

ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခြေဆေးရေအင်တုံကို မှောက်၍ အသျှင်ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ သင်သည်ဤရေအင်တုံကို မှောက်ထားသည်ကို မြင်၏လော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာ မုသား “သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော” စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ မှောက် ထားပြီးဖြစ်သည် သာတည်း။

ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခြေဆေးရေအင်တုံကို လှန်၍ အသျှင် ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ သင်သည်ဤရေအင်တုံကို အချည်းနှီး ဘာမျှမရှိသည်ကို မြင်၏လော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရားမြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာ မုသား “သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော” စကားကို ပြောဆိုရာ၌အရှက်မရှိသော ရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ အချည်းနှီး ဘာမျှ မရှိသည်သာတည်း။

ရယ်မြူကာမျှလည်း မုသားမပြောနှင့်

ရာဟုလာ ဤဥပမာအတူသာလျှင် မုသား “သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော” စကားကို ပြောဆိုရာ၌အရှက်မရှိသော မည်သည့်ရဟန်းအား မဆို မပြုလုပ်ဝံ့သော အကုသိုလ်မကောင်းမှု သည်လည်း တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိပြီဟူ၍ ငါဟော၏။

ရာဟုလာ ထို့ကြောင့် ဤမုသာဝါဒ၌ “ရယ်ရွှင်မြူးထူးလို၍မျှလည်း ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မဆိုအံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်။

ကြေမ့်မှန်ပမာ ကြည့်ကာ ပြုလုပ်ပါ

ရာဟုလာ ထိုငါဆိုမည့်စကားကို သင်အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ကြေးမုံ “မှန်” သည်အဘယ်အကျိုးရှိသနည်းဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ကြေးမုံ “မှန်” သည် ကြည့်ရှုခြင်း အကျိုးရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာ ဤဥပမာအတူသာလျှင်-

- ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ ကိုယ်အမှုကို ပြုရမည်၊
- ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ နှုတ်အမှုကို ပြုရမည်၊
- ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ၍ စိတ်အမှုကို ပြုရမည်။

ရာဟုလာ သင်သည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလိုသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုကိုယ်အမှုကို သင် ကြည့်ရှု “ဆင်ခြင်” ရမည်၊ “ငါသည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလို၏။

- ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိဆင်းရဲစေခြင်းငှါလည်း ဖြစ်ရာသလော၊
- သူတစ်ပါးကို ဆင်းရဲစေခြင်းငှါလည်း ဖြစ်ရာသလော၊
- မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ပါးစုံကိုဆင်းရဲစေခြင်းငှါလည်း ဖြစ်ရာသလော၊
- ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်လော၊
- ဆင်းရဲကို ပွားစေတတ်သလော၊
- ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိလေသလော”” ဟု (ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရမည်)။ (ကိုယ် နတ် စိတ်)

၂။ မဟာရာဟုလာဝါဒသတ်

အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်

မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်သို့ ပြန်ကြည့်တော်မူ၍ အသျှင်ရာဟုလာကို-

- ရာဟုလာ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်သော
- အတွင်းအဖျတ္တသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော အပဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော
- ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော
- ယုတ်သည်လည်းဖြစ်သော မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော
- ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော နီးသည်လည်းဖြစ်သော

အကြင် အလုံးစုံသောရုပ်သည် ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်သည်-

ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ ကိုယ်“အတ္တ”မဟုတ်ဟု ဤသို့ ထိုရုပ်ကိုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ရုပ်ကိုသာလျှင် ရှုရပါမည်လော၊ စကားကောင်းကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ရုပ်ကိုသာလျှင် ရှုရပါမည်လောဟု (လျှောက်၏)။ ရာဟုလာ ရုပ်ကိုလည်းရှုရမည်၊ ဝေဒနာကိုလည်း ရှုရမည်၊ သညာကိုလည်း ရှုရမည်၊ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ရှုရမည်၊ ရာဟုလာဝိညာဏ်ကိုလည်း ရှုရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဓာတ် ၅-ပါးဂ္ဂဟတံ

ပထဝီဓာတ်

ရာဟုလာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းသော ကြမ်းတမ်းခြင်းသို့ ရောက်သောအကြင်အလုံး စုံသော ဥပါဒိန္နမည်သော ကံတရားသည် အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ရုပ်တရားသည်ရှိ၏။ ဤဥပါဒိန္န ရုပ်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း -

ဆံပင်, အမွေး, ခြေသည်း လက်သည်း, သွား, အရေ အသား, အကြော, အရိုး, ရိုးတွင်းခြင်ဆီ, အညှို့, နှလုံး, အသည်း, အမြှေး, အဖျဉ်း, အဆုတ်, အူမ, အူသိမ်, အစာသစ်, အစာဟောင်း။

အတွင်း အပြင်။ ။ထိုအပြင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သောကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းသော ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော အခြားအလုံးစုံသောဥပါဒိန္နရုပ်တရားသည် ရှိ၏။ ရာဟုလာ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော ရုပ်တရားကို အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပေ၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြင်အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော ပထဝီဓာတ် သည် ပထဝီဓာတ် ချင်းတူသည်သာတည်း။

ငါမဟုတ်။ ။ထိုအလုံးစုံသော ပထဝီဓာတ်သည် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်” ဟူ၍ ဤသို့ ထိုနှစ်ပါးသော ပထဝီဓာတ်ကိုမဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်၏။ ဤသို့ ထိုပထဝီဓာတ်ကိုမဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုလတ်သော် ပထဝီဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ ပထဝီဓာတ်၌ စိတ်သည် တပ်ခြင်းကင်း၏။

အာပေါဓာတ်

ရာဟုလာ အာပေါဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း- အာပေါဓာတ်သည် အချို့ကား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ ရာဟုလာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ယိုစီးသော ယိုစီးခြင်းသို့ရောက်သော အကြင်ဥပါဒိန္နဓာတ် သဘောသည် ရှိ၏။ ဤဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောဟူသည် အဘယ်နည်း။

သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်။

အတွင်း အပြင်။ ။ထိုအပြင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ယိုစီးသော ယိုစီးခြင်းသို့ရောက်သော အခြားအလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောသည် ရှိ၏။ ရာဟုလာ ဤသို့သဘောရှိသော ဓာတ်သဘောကို အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြင်အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤအလုံးစုံသော အာပေါဓာတ်သည် အာပေါဓာတ်ချင်း တူသည်သာတည်း။

ငါမဟုတ်။ ။ထိုအလုံးစုံသော အာပေါဓာတ်သည် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်” ဟူ၍ ဤသို့ ထိုအာပေါဓာတ်ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်၏။ ဤသို့ ထိုအာပေါဓာတ်ကိုမဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုလတ်သော် အာပေါဓာတ်၌ငြီးငွေ့၏။ အာပေါဓာတ်၌ စိတ်သည် တပ်ခြင်းကင်း၏။

တေဇာဓာတ်

ရာဟုလာ တေဇာဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း-တေဇာဓာတ်သည် အချို့ကား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ ရာဟုလာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဇာဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပူလောင်သော ပူလောင်ခြင်းသို့ရောက်သော အကြင် ဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောသည် ရှိ၏။ ဤဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောဟူသည် အဘယ်နည်း။

ပူလောင်ကြောင်းဖြစ်သော ပူလောင်တတ်သော ဓာတ်သဘော၊ ရင့်ရော်ဆွေးမြေ့ကြောင်း ဖြစ်သောဓာတ်သဘော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘော၊ စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ်လျက်အပ်သော အစာအာဟာရကောင်းစွာ ကြေကျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘော။

အတွင်း အပြင်။ ထိုအပြင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပူလောင်သော ပူလောင်ခြင်းသို့ရောက်သောအခြားအလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောသည် ရှိ၏။ ရာဟုလာ ဤအလုံးစုံသော ဓာတ်သဘောကိုအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဇာဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြင်အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဇာဓာတ်သည်လည်းကောင်း အကြင်ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဇာဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော တေဇာဓာတ်သည်တေဇာ ဓာတ်ချင်း တူသည်သာတည်း။

ငါမဟုတ်။ ။ထိုအလုံးစုံသော တေဇာဓာတ်သည် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုတေဇာဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ထိုတေဇာဓာတ်သည် ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်”” ဟူ၍ ဤသို့ထိုတေဇာဓာတ်ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်၏။ ဤသို့ ထိုတေဇာဓာတ် ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ရှုလတ်သော် တေဇာဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ တေဇာဓာတ်၌ စိတ်သည် တပ်ခြင်းကင်း၏။

ဝါယောဓာတ်

ရာဟုလာ ဝါယောဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း- ဝါယောဓာတ်သည် အချို့ကား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ ရာဟုလာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သောဝါယောဓာတ် ဟူသည် အဘယ်နည်း- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောထောက်ပံ့ခိုင်မာသော ထောက်ပံ့ ခိုင်မာခြင်းသို့ရောက်သော အကြင်ဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောသည် ရှိ၏။ ဤဥပါဒိန္နဓာတ်သဘောသည် အဘယ် နည်းဟူမူ-

အထက်သို့ ဆန်တက်သောလေ၊ အောက်သို့စုန်ဆင်းသောလေ၊ ဝမ်း၌ တည်သောလေ၊ အူအတွင်း၌ တည်သောလေ၊ အင်္ဂါကြီး ငယ်သို့အစဉ်လျှောက်တတ်သောလေ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်လေ။

အတွင်း အပြင်။ ။ထိုအပြင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သောကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ထောက်ပံ့ ခိုင်မာသော ထောက်ပံ့ခိုင်မာခြင်းသို့ ရောက်သော အခြားအလုံးစုံသောဥပါဒိန္နဓာတ် သဘောသည် ရှိ၏။ ရာဟုလာ ဤအလုံးစုံသော ဓာတ် သဘောကိုအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြင်အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည်လည်းကောင်း အကြင် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော ဝါယောဓာတ်သည် ဝါယောဓာတ်ချင်း တူသည်သာတည်း။

ငါမဟုတ်။ ။ထိုအလုံးစုံသော ဝါယောဓာတ်သည် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထို ဝါယောဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ထိုဝါယောဓာတ်သည် ငါ၏ ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်””ဟူ၍ ဤသို့ ထိုဝါယောဓာတ်သဘောကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်၏။ ဤသို့ထိုဝါယောဓာတ်ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုလတ်သော်ဝါယောဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ ဝါယောဓာတ်၌ စိတ်သည် တပ်ခြင်းကင်း၏။

အာကာသဓာတ်

ရာဟုလာ အာကာသဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း- အာကာသဓာတ်သည် အချို့ကားအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ ရာဟုလာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း-အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မရေးမခြစ်အပ်သော မရေးမခြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သော အကြင်ဥပါဒိန္နအာကာသဓာတ် သည် ရှိ၏။ ဤဥပါဒိန္နအာကာသဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း-

နားပေါက်၊ နှာခေါင်းပေါက်၊ ခံတွင်းပေါက်၊ စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ်လျက်အပ်သော အစာကို မျိုချရာ အပေါက်၊ စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အစာတည်နေရာ အပေါက်၊ စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အစာ အောက်သို့ ထွက်ရာအပေါက်၊

အတွင်း အပြင်။ ။ထိုအပြင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဟင်းလင်းပြင်၊ ဟင်းလင်းပြင်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကောင်းကင်၊ ကောင်းကင်အဖြစ်သို့ ရောက်သော အပေါက်၊ အပေါက်အဖြစ်သို့ရောက်သော အသားအသွေးတို့နှင့် မထိစပ်သော ကိုယ်၌ တည်သော ဤအရာအားလုံးကို အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အကြင်အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်သည်လည်းကောင်း အကြင်ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်သည်လည်းကောင်းရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော အာကာသဓာတ်သည် အာကာသဓာတ်ချင်းတူသည်သာတည်း။

ငါမဟုတ်။ ။ထိုအာကာသဓာတ်သည် ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ထိုအာကာသဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ထိုအာကာသဓာတ်သည် ငါ၏ကိုယ် “အတ္တ” မဟုတ်””ဟူ၍ ဤသို့သာလျှင် ထိုအာကာသဓာတ်ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်၏။ ဤသို့ ထိုအာကာသဓာတ်ကို မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုလတ်သော်အာကာသဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ အာကာသဓာတ်၌ စိတ်သည် တပ်ခြင်းကင်း၏။

မြေကြီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများပါ

ရာဟုလာ မြေကြီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ မြေကြီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကိုပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကိုသိမ်းကျုံး၍ မတည်ကုန်လတ္တံ့။

ရာဟုလာ ဥပမာသော်ကား မြေကြီး၌ စင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကို လည်းပစ်ချကုန်၏။ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ ကျင်ကြီးကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ ကျင်ငယ်ကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။

တံတွေးကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ ပြည်ကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ သွေးကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ မြေကြီးသည် ထိုစင်ကြယ်သောဝတ္ထု မစင်ကြယ်သောဝတ္ထုဖြင့်ငြီးငွေ့ ရွံရှာစက်ဆုပ်မှု မဖြစ်။

ရေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများပါ

ရာဟုလာ ရေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ ရေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသောသင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ရာဟုလာ ဥပမာသော်ကား ရေ၌ စင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်းဆေးကြောကုန်၏။ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း ဆေးကြောကုန်၏။ ကျင်ကြီးကိုလည်းဆေးကြောကုန်၏။ ကျင်ငယ်ကိုလည်း ဆေးကြောကုန်၏။ တံတွေးကိုလည်း ဆေးကြောကုန်၏။ ပြည်ကိုလည်း ဆေးကြောကုန်၏။ သွေးကိုလည်း ဆေးကြောကုန်၏။ ရေသည် ထိုစင်ကြယ်သောဝတ္ထုမစင်ကြယ်သောဝတ္ထုဖြင့် ငြီးငွေ့ ရွံရှာ စက်ဆုပ်မှု မဖြစ်။ ရာဟုလာ ဤဥပမာအတူ သာလျှင် သင်သည်ရေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ ရေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသော သင့်အားဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ် သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

မီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများပါ

ရာဟုလာ မီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ မီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသောသင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ရာဟုလာ ဥပမာသော်ကား မီးသည် စင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း လောင်၏။ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း လောင်၏။ ကျင်ကြီးကိုလည်း လောင်၏။ ကျင်ငယ်ကိုလည်း လောင်၏။ တံတွေးကိုလည်း လောင်၏။ ပြည်ကိုလည်း လောင်၏။ သွေးကိုလည်း လောင်၏။ မီးသည် ထိုစင်ကြယ်သောဝတ္ထု မစင်ကြယ်သောဝတ္ထုဖြင့် ငြီးငွေ့ ရွံရှာ စက်ဆုပ်မှု မဖြစ်။ ရာဟုလာ ဤဥပမာအတူသာလျှင်သင်သည် မီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ မီးနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသောသင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

လေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများပါ

ရာဟုလာ လေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ လေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသောသင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ရာဟုလာ ဥပမာသော်ကား လေသည် စင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ ကျင်ကြီးကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ ကျင်ငယ်ကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ တံတွေးကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ ပြည်ကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ သွေးကိုလည်း တိုက်ခတ်၏။ လေသည် ထိုစင်ကြယ်သော ဝတ္ထု မစင်ကြယ်သောဝတ္ထုဖြင့် ငြီးငွေ့ ရွံရှာ စက်ဆုပ်မှု မဖြစ်။ ရာဟုလာဤဥပမာအတူသာလျှင် သင်သည် လေနှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ လေနှင့်

တူစွာဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည်စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ကောင်းကင်နှင့်တူစွာ ဘဝနာကို ပွားများပါ

ရာဟုလာ ကောင်းကင်နှင့်တူစွာ ဘဝနာကို ပွားများလော့၊ ရာဟုလာ ကောင်းကင်နှင့်တူစွာ ဘဝနာကိုပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကိုသိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ရာဟုလာ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်သည် တစ်စုံတစ်ခု သောအရပ်၌ မတည်။ ရာဟုလာ ဤဥပမာအတူသာလျှင် သင်သည် ကောင်းကင်နှင့်တူစွာ ဘဝနာကိုပွားများလော့၊ ရာဟုလာ ကောင်းကင်နှင့်တူစွာ ဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သောနှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။

မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာဘဝနာကိုပွား

- ရာဟုလာ မေတ္တာဘဝနာကို ပွားများလော့၊ မေတ္တာဘဝနာကို ပွားများသောသင့်အား အမျက်ထွက်ခြင်းဗျာပါဒ ကင်းပျောက်လတ္တံ့။
- ရာဟုလာ ကရုဏာဘဝနာကို ပွားများလော့၊ ကရုဏာဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ညှဉ်းဆဲမှုကင်းပျောက်လတ္တံ့။
- ရာဟုလာ မုဒိတာဘဝနာကို ပွားများလော့၊ မုဒိတာဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား မပျော်ပိုက်ခြင်း ကင်းပျောက်လတ္တံ့။
- ရာဟုလာ ဥပေက္ခာဘဝနာကို ပွားများလော့၊ ဥပေက္ခာဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ထိပါးခြင်း ကင်းပျောက်လတ္တံ့။
- ရာဟုလာ အသုဘဘဝနာကို ပွားများလော့၊ အသုဘဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား တပ်နှစ်သက်မှုရာဂ ကင်းပျောက်လတ္တံ့။
- ရာဟုလာ အနိစ္စသညာဘဝနာကို ပွားများလော့၊ အနိစ္စသညာဘဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ငါတူသောမာန်မာန ကင်းပျောက်လတ္တံ့။

အာနာပါန နည်းမျိုးစုံ

ရာဟုလာ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အောက်မေ့ခြင်း “အာနာပါနဿတိ” ဘဝနာကို ပွားများ လော့၊ ရာဟုလာ အာနာပါနဿတိဘဝနာသည် ပွားများအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာ လေ့လာအပ်သည်ရှိသော် သင့်အား များမြတ်သော အကျိုး များမြတ်သောအာနိသင် ရှိ၏။ ရာဟုလာ အာနာပါနဿတိဘဝနာသည် အဘယ်ကဲ့သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်ကဲ့သို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာသည်ရှိသော်များမြတ်သောအကျိုး များမြတ်သောအာနိသင် ရှိသနည်း။

ရာဟုလာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ကပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း တင်ပလွင်ခွေ၍ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားပြီးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု သတိကိုဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။

- ထိုရဟန်းသည်သတိနှင့် မကင်းမှု၍သာလျှင် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။
- ရှည်စွာသော ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေသည်ရှိသော် ရှည်စွာသော ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု သိ၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု သိ၏။ တိုသောထွက်သက်ကို ဖြစ်စေသည်ရှိသော် တိုသော ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု သိ၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု သိ၏။
- အစအလယ်အဆုံးဟူသော အလုံးစုံသော ထွက်သက်အပေါင်းကို ထင်စွာသိလျက် ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ရှုန့်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ပီတိကို ထင်စွာသိလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- သုခကို ထင်စွာသိလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်စွာသိလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟုကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ရှုန့်ရင်းသော စိတ္တသင်္ခါရကိုငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- စိတ်ကို ထင်စွာသိလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- စိတ်ကို ဝမ်းမြောက်စေလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- စိတ်ကို ကိလေသာမှ လွတ်စေလျက် ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ရာဂကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ရာဂ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။
- ကိလေသာကို စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်စွန့်တတ်သောမဂ်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။

၃။ ဂုဏ်မာလကျသုတ်

၄။ မဟာမာလုကျသုတ်

အောက်သံယောဇဉ် ၅-ပါး

အာနန္ဒာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပညာမျက်စိဖြင့် မြင်သော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရား၌လိမ္မာသော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရား၌ ဆုံးမအပ်ပြီသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မြင်သော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ လိမ္မာသော၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၌ ဆုံးမအပ်ပြီးသော၊ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ၏ တပည့်သည်-

- မိမိကိုယ်ကောင်၌ ငါဟု စွဲယူမှု မမြှေးယှက်သော မိမိကိုယ်ကောင်၌ ငါဟုစွဲယူမှုမဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ “မိမိကိုယ်ကောင်၌ ငါဟု စွဲယူမှု” ၏ထွက်မြောက်ရာကို လည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုသူအား ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ “မိမိကိုယ်ကောင်၌ ငါဟုစွဲယူမှု” သည် အနုသယနှင့်တကွ ပျောက်ကင်း၏။
- ယုံမှားမှု မမြှေးယှက်သော ယုံမှားမှုမဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိစိကိစ္ဆာ “ယုံမှားမှု” ၏ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုသူအား ထိုဝိစိကိစ္ဆာ “ယုံမှားမှု” သည်အနုသယနှင့်တကွ ပျောက်ကင်း၏။
- အလေ့အကျင့်၌ အမှားသုံးသပ်မှု မမြှေးယှက်သော အလေ့အကျင့်၌ အမှားသုံးသပ်မှုမဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်နေထိုင်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သီလဗ္ဗတပရာမာသ “အလေ့အကျင့်၌ အမှားသုံးသပ်မှု” ၏ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုသူအား ထိုသီလဗ္ဗတပရာမာသ “အလေ့အကျင့်၌အမှားသုံးသပ်မှု” သည် အနုသယနှင့် တကွ ပျောက်ကင်း၏။
- ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှု မမြှေးယှက်သော ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှုမဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ “ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှု” ၏ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုသူအား ထိုကာမရာဂ “ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှု” သည် အနုသယနှင့်တကွ ပျောက်ကင်း၏။
- ဖျက်ဆီးလိုမှု မမြှေးယှက်သော ဖျက်ဆီးလိုမှုမဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒ “ဖျက်ဆီးလိုမှု” ၏ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုသူအား ထိုဗျာပါဒ “ဖျက်ဆီးလိုမှု” သည် အနုသယနှင့်တကွ ပျောက်ကင်း၏။

အောက်သံယောဇဉ် ၅-ပါးပယ်ရန်လမ်း

အာနန္ဒာ အောက်တန်း၌ ဖြစ်စေတတ်သည့် သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန်လမ်းကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အကျင့်ကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်ကာမဂုဏ် ကင်းဆိတ်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အချင်းခပ်သိမ်း ကိုယ်လေးတွဲခြင်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ဝိတက်နှင့်လည်း တကွ၊ ဝိစာရနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ (နိဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝိတိ သုခရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ထိုသမာပတ်၌ ပါဝင်သော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် တရားတို့ကို-

- မမြဲသောအားဖြင့်
- ဆင်းရဲသောအားဖြင့်

- ရောဂါအားဖြင့်
- အိုင်းအမာအားဖြင့်
- မြားငြောင့်အားဖြင့်
- မချမ်းသာသောအားဖြင့်
- အနာအားဖြင့်
- သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့်
- ပျက်စီးတတ်သောအားဖြင့်
- သတ္တမှကင်းသောအားဖြင့်
- အနှစ်အသားမရှိသော အားဖြင့် ကောင်းစွာ ရှု၏။

ထိုရဟန်းသည် ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့မှ စိတ်ကို ကွာစေ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုခန္ဓာငါးပါး တရားတို့မှ စိတ်ကို ကွာစေ၍-

- “သင်္ခါရအားလုံးတို့၏ငြိမ်းရာ ဥပမိအားလုံးတို့ကိုစွန့်လွှတ်ရာ တောင့်တမှုကုန်ရာ တပ်မက်မှု ကင်းရာ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏ မွန်မြတ်၏” ဟု အမြိုက်ဓာတ်သို့ စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်၏။

ထိုရဟန်းသည် ထိုဝိပဿနာ၌တည်လျက် အာသဝေါတရားကုန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာသဝေါ ကုန်ခြင်းသို့ အကယ်၍ မရောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုဝိပဿနာတရား၌ တပ်မက်မှုဖြင့်၊ ထိုဝိပဿနာတရား၌ နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် အောက်တန်း၌ ဖြစ်စေတတ်သည့် သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေသော ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်၌ပင်လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရ၏။

တရားရခြင်း မရခြင်းဟာ ဣန္ဒြေထူးခြားလို့

အသျှင်ဘုရား အောက်တန်း၌ ဖြစ်စေတတ်သည့် သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် ဤသည်ပင်လမ်းကြောင်း၊ ဤသည်ပင် အကျင့်ဖြစ်ပါမူ ဤသာသနာတော်၌ အဘယ့်ကြောင့်

- အချို့သော ရဟန်းတို့သည် စေတောဝိမုတ္တိဖြစ်ကုန်၍
- အချို့သော ရဟန်းတို့သည် (ကိလေသာမှလွတ်မြောက်သူ)ပညာဝိမုတ္တိဖြစ်ပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤအရာ၌ ဣန္ဒြေထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကို စွဲ၍ ဤသို့ ဖြစ်၏ဟူ၍ ငါယော၏ဟုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။

၅။ ဘဒ္ဒါလိသုတ်

တစ်ထပ်တည်းစာခြင်းက ဂျောဂါကင်းတယ်

ရဟန်းတို့ ငါသည်ကား တစ်ထပ်တည်းသောအစာကို စား၏။ ရဟန်းတို့ ငါသည် တစ်ထပ်တည်းသောအစာကို စားသည်ရှိသော်-

- အနာကင်းသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
- ကြောင့်ကြကင်းသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
- လျင်စွာထနိုင်သော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
- အားရှိသည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
- ချမ်းသာစွာ နေခြင်းရှိသည်ကိုလည်းကောင်း သိရ၏။

ရဟန်းတို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့လည်း တစ်ထပ်တည်းသော အစာကို စားကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့သင်တို့လည်း တစ်ထပ်တည်းသော အစာကို စားကြကုန်သည်ရှိသော် အနာကင်းသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကြောင့်ကြကင်းသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ လျင်စွာ ထနိုင်သည့် အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အားရှိသည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းရှိသည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိကြကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၆။ လဠုကိကောပမသုတ်

၇။ စာတုမသုတ်

၈။ နုဠကပါနုသုတ်

၉။ ဂေါလိယာနိသုတ်

၁၀။ ကိဠာဂီရိသုတ်

၃။ ပရိဗ္ဗာဏကဝင်

၁။ တေဝိဂ္ဂဝစ္စသုတ်

၂-အဂ္ဂိဝစ္စသုတ်

၃-မဟာဝစ္စသုတ်

အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်

- ဝစ္စ အသက်သတ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှောက်မှားသော အကျင့်သည် အကုသိုလ်တည်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှောက်မှားသော အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ ကုန်းတိုက်စကား ပြောဆိုခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ ကုန်းတိုက်စကား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ ကြမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ ကြမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ အဖျင်းပြောခြင်းသည်အကုသိုလ်တည်း၊ အဖျင်းပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ သူတစ်ပါးဥစ္စာကိုရှေးရှုကြံ့စည်ခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ရှေးရှုကြံ့စည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ သတ္တဝါတို့ကို ပျက်စီးစေလိုခြင်းသည် အကုသိုလ်တည်း၊ မပျက်စီးစေ လိုခြင်းသည် ကုသိုလ်တည်း။
- ဝစ္စ မှားသော အမြင်သည် အကုသိုလ်တည်း၊ မှန်သော အမြင်သည် ကုသိုလ်တည်း။

ဝစ္စ ဤသို့လျှင် ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည် အကုသိုလ်တို့တည်း၊ ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည် ကုသိုလ်တို့တည်း။

၄။ ဒီဃနုဒသုတ်

၅။ မာဂဏ္ဍိယသုတ်

မျက်စိကျက်စားရာ

မာဂဏ္ဍိယ -

- မျက်စိသည် ရူပါရုံ၌ မွေ့လျော်၏။
- ရူပါရုံ၌ ပျော်ပိုက်၏။
- ရူပါရုံ၌ နှစ်ခြိုက်၏။
- ထိုမျက်စိကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမထားပြီ။
- လုံအောင်ပြုထားပြီ။
- စောင့်ရှောက်ထားပြီ။
- ပိတ်ဆို့ထားပြီ။
- ထိုမျက်စိကို ပိတ်ဆို့ခြင်းငှါလည်း တရားဟော၏။

မာဂဏ္ဍိယ သင်သည် ဤအကြောင်းကို ရည်ရွယ်၍ရဟန်းဂေါတမသည် အညွန့်တုံးသူတည်းဟု ဆိုသလော””ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

(နားသည် သဒ္ဓါရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ နှာခေါင်းသည် ဂန္ဓာရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ လျှာသည် ရသာရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ ကိုယ်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ စိတ်သည်ဓမ္မာရုံ၌ မွေ့လျော်၏။)

ရူပါရုံမှ လွတ်မြောက်ခြင်း

မာဂဏ္ဍိယ ထိုငါဆိုမည့် စကားကို အဘယ်သို့ အောက်မေ့သနည်း- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော အလိုရှိအပ်ကုန်သော နှစ်သက်အပ်ကုန်သော နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော တပ်နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့ဖြင့် မွေ့လျော်ပျော်ပါးဖူး၏။

ထိုသူသည် နောက်အခါ၌ ရူပါရုံတို့၏

- ဖြစ်ခြင်း၊
 - ချုပ်ခြင်း၊
 - သာယာဖွယ်သဘော၊
 - အပြစ်၊
 - ထွက်မြောက်ရာတို့ကိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍၊
 - ရူပါရုံ၌ တပ်နှစ်သက်ခြင်းတဏှာကို စွန့်၍၊
 - ရူပါရုံကြောင့်ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍၊
 - ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍၊
- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။

သက်သာရာမှုသင်္ကြံတပ်

မာဂဏ္ဍိယ အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် -

- ကာမဂုဏ်တို့၌မကင်းသော
- ရာဂရှိကုန်သော
- ကာမတဏှာတို့သည် ခဲစားအပ်ကုန်သော
- ကာမအပူဖြင့်လည်း ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်အပ်ကုန်သော

သတ္တဝါတို့သည် ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီဝဲကုန်၏။ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုထိုသတ္တဝါတို့အား -

- ကာမတဏှာတို့သည်လည်း အဖန်ဖန်တိုးပွားကုန်၏။
- ကာမအပူဖြင့်လည်းထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်ကုန်၏။

ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အစွဲပြု၍ဖြစ်သော သက်သာရာမှု သာယာကာမုသည့်သာလျှင် ဖြစ်၏။

၆-သဒ္ဓကသုတ်

၇-မဟာသကုလုဒါယိသုတ်

သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- မဖြစ်ပေါ်သေးသည့် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန်အလို “ဆန္ဒ” ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လကို ဖြစ်စေ၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ကြိုးစား၏။
- ဖြစ်ပြီးသည့် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် အလို “ဆန္ဒ” ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လကို ဖြစ်စေ၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ကြိုးစား၏။
- မဖြစ်သေးသည့် ကုသိုလ်တရားတို့ကိုဖြစ်စေရန် အလို “ဆန္ဒ” ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လကို ဖြစ်စေ၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ကြိုးစား၏။
- ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် လွန်စွာပွားများစေရန်ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံစေရန် အလို “ဆန္ဒ” ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လကိုဖြစ်စေ၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ကြိုးစား၏။

ထိုသမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးကို ပွားများရာ၌ များစွာကုန်သောငါ၏တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက်သို့ရောက်၍ နေကြကုန်၏။

ထိုက္ခိပါဒ် လေးပါး

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် ထိုက္ခိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော သမာဓိ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဟူသောဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသော ပြည့်စုံပြီးစီးခြင်း “ထိုက္ခိပါဒ်” ၏အကြောင်းကို ပွားများ၏။
- ဝီရိယလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသောသမာဓိ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဟု ဆိုအပ်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော ပြည့်စုံပြီးစီးခြင်း “ထိုက္ခိပါဒ်” ၏အကြောင်းကို ပွားများ၏။
- စိတ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော သမာဓိ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဟုဆိုအပ်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော ပြည့်စုံပြီးစီးခြင်း “ထိုက္ခိပါဒ်” ၏ အကြောင်းကို ပွားများ၏။
- ဝီဓံသဟူသော ပညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော သမာဓိ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဟု ဆိုအပ်သောဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော ပြည့်စုံပြီးစီးခြင်း “ထိုက္ခိပါဒ်” ၏အကြောင်းကို ပွားများ၏။

ထိုထိုက္ခိပါဒ် လေးပါးတို့ကိုပွားများရာ၌ များစွာသော ငါ၏ တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၍နေကြကုန်၏။

ဣန္ဒြေငါးပါး

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တရားတို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- အေးငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓါန္တို့ကို ပွားများ၏။ပ။
- ဝီရိယိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ပ။
- သတိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ပ။
- သမာဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။
- အေးငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။

ထိုဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများရာ၌လည်း များစွာကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၍ နေကြကုန်၏။

ဗိုလ်ငါးပါး

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တရားတို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- အေးငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်သို့ ရောက်စေတတ်သောသဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ပ။
- ဝီရိယဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ပ။
- သတိဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ပ။
- သမာဓိဗိုလ်ကိုပွားများ၏။

- အေးငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေတတ်သော မင်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ထိုဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများရာ၌လည်း များစွာသော ငါ၏ တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၍ နေကြကုန်၏။

ဟောပြောချက်ပါး:

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တရားတို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် ခုနစ်ပါးသောဟောပြောချက်တရားတို့ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ဥပဓိဝိဝေကကို မှီသော ရာဂကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မှီသော ရာဂ၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသေစွာကို မှီသော စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုညွတ်သောသတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။
- ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။
- ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။
- ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။
- ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။
- သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။
- (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ဥပဓိဝိဝေကကို မှီသော ရာဂကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော ရာဂချုပ်ရာ နိရောဓသေစွာကို မှီသော စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ထိုဟောပြောချက်ပါးကို ပွားများရာ၌လည်း များစွာကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၍ နေကြကုန်၏။

မဂ္ဂင်ဂုဏ်ပါး:

ဥဒါယီ တစ်ဖန်လည်း ငါသည် တပည့်တို့အား အကျင့်တရားတို့ကို ဟောကြားထား၏။ ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကုန်သော ငါ၏ တပည့်တို့သည် မြတ်သောအင်္ဂါဂုဏ်ပါးရှိသော မင်ကို ပွားများကုန်၏။ ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

- မှန်ကန်သော အယူ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော အကြံ “သမ္မာ သင်္ကပ္ပ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော စကား “သမ္မာဝါစာ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော အမှု “သမ္မာကမ္မန္တ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု “သမ္မာအာဇီဝ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော လုံ့လ “သမ္မာဝါယာမ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော သတိ “သမ္မာသတိ” ကို ပွားများ၏။
- မှန်ကန်သော တည်ကြည်ခြင်း “သမ္မာသမာဓိ” ကို ပွားများ၏။

ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများရာ၌လည်း များစွာသော ငါ၏ တပည့်တို့သည် အဘိညာဉ်၏အဆုံး ကမ်းတစ်ဖက် သို့ ရောက်၍ နေကြကုန်၏။

၈-သမကမုဏ္ဍိကသုတ်

၉-စူဠသကုလုဒါယိသုတ်

၁၀-ဝေဒနသသုတ်

၄။ ရာဇဝင်

၁။ ယဇ်ကာရသုတ်

၂-ရဋ္ဌပါလသုတ်

ရဋ္ဌပါလရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း

လူအပေါင်းသည် အလိုမပြည့်ယုတ်လျက် သာ ရှိချေ၏။ ရောင့်ရဲမှုမရှိ၊ တဏှာ၏ ကျွန်တည်း”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ငါသည်ယင်းတရားကို သိ၍ မြင်၍ ကြား၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါ၏ဟု (ဆို၏)။ အသျှင်ရဋ္ဌပါလလူအပေါင်းသည် အလိုမပြည့်ပါ။ ယုတ်လျော့လျက်သာ ရှိပါ၏။ မရောင့်ရဲပါ။ တဏှာ၏ ကျွန်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။

အသျှင်ရဋ္ဌပါလသည် ဤစကားကို ဟောကြား၏။ ဤတရားစကားကို ဟောကြားပြီးနောက် ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာများကို ဟောကြားပြန်၏ -

(မင်းကြီး) လောက၌ ဥစ္စာရှိသူ လူတို့ကို ငါမြင်ရသည်မှာ မောဟဖက်၍ ရှုပြီး ဥစ္စာကိုမလျှူရက်ကြသည်ပြင် လောဘတက်၍ ဥစ္စာသိမ်းဆည်းမှုကိုသာ ပြုကြကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့ကို တိုး၍တိုး၍သာ တောင့်တကြကုန်၏။

မင်းကြီးသည်ပင် ရန်သူအပေါင်းကို ဖိနှိပ်၍ သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိ မြေပြင်အလုံးကို အောင်နိုင်ကာ မြေပြင်အလုံးကို စိုးအုပ်ရသူဖြစ်လျက် သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက် မိမိတိုင်းပြည်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည်သဘော မရှိဘဲ သမုဒ္ဒရာ၏ ထိုမှာဘက် သူပိုင် တိုင်းပြည်ကိုလည်း တောင့်တသေး၏။

မင်းသည်လည်းကောင်း အခြားလူအများသည်လည်းကောင်း တပ်မက်မှု မကင်း ခြင်းဖြင့်သာ သေခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝသည် မရှိ၊ ယုတ်လျော့ကုန်လျက်သာလျှင် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို စွန့်ကြကုန်၏။ လောက၌ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ရောင့်ရဲမှု မရှိသည်သာတည်း။

ထို (သေ) သူကို ဆွေမျိုးတို့သည် ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်ကြဲလျက် ငါတို့၏ (သားကား) သေသွားလေပြီ တကားဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းကာ ပြောဆိုကြကုန်၏။ အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ထားသောထိုသူကို ထိုသေရာအိမ်မှ ထုတ်ဆောင်ကြပြီးလျှင် ထင်းပုံသို့ ယူဆောင်ကာ မီးတိုက်ကြကုန်၏။

ထိုသေသူသည် စည်းစိမ်တို့ကိုစွန့်၍ အဝတ်တစ်ထည်တည်းဖြင့်သာ မီးတိုက်ခံရ၏။ တံကျင်တို့ဖြင့်အထိုးခံရ၏။ ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတို့သည် ထို သေရသူ၏ အားထားမှီခိုရာတို့ မဖြစ်လာကြကုန်။

အမွေခံတို့သည် ထိုသေသူ၏ အမွေဥစ္စာကို ဆောင်ကြကုန်၏။ သေသောသတ္တဝါ သည်ကားကံ အား လျော်စွာသာ လားရ၏။ သားသမီးဖြစ်စေ၊ မယားဇနီးဖြစ်စေ၊ ဥစ္စာဖြစ်စေ၊ တိုင်းနိုင်ငံဖြစ်စေမည်သည့် ဥစ္စာမဆို သေသူ၏နောက်သို့ အစဉ်မလိုက် ကြကုန်။

အသက်ရှည်မှုကို ဥစ္စာပေး၍ မရနိုင်၊ စည်းစိမ်ပေးသဖြင့်လည်း အိုခြင်းကို မပယ်ဖျောက်နိုင်ကြကုန်၊ ပညာရှိတို့သည် ဤအသက်ကားနည်းငယ်တိုလှ၏။ အမြဲမရှိ၊ ဗမာက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိ၏ ဟုဆိုကြကုန်၏။

ကြွယ်ဝသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ သေခြင်းအတွေ့ကိုတွေ့ကြရကုန်၏။ ထို့အတူ သူ့မိုက်သည်လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသည် လည်းကောင်း၊ သေခြင်းအတွေ့ရမည်သာတည်း။ သူ့မိုက်သည်ကား မိုက်သည့်အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် တုန်လှုပ်ချောက်ချားကာ သေရာညောင်စောင်း၌ လျောင်းအိပ်ရ၏။ ပညာရှိသည်သာ သေခြင်းအတွေ့ဖြင့် တွေ့သော်လည်း မတုန်လှုပ်။

ထို့ကြောင့် ပညာသည်သာ ဥစ္စာထက် မြတ်၏။ ယင်းပညာဖြင့် ကိစ္စအားလုံး ပြီးဆုံးရာ အရဟတ္တဖိုလ် ကို ရနိုင်၏။ မိုက်မဲတွေဝေသူတို့သည် (ကိစ္စအားလုံး) မပြီးဆုံးသေး သောကြောင့်သာလျှင် ဘဝကြီးငယ်တို့ ၌ ယုတ်မာမှု အကုသိုလ်တို့ကို ပြုမိကြကုန်၏။

ဘဝအဆက်ဆက် ကျင်လည်၍ အမိဝမ်းတိုက်သို့လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောက သို့လည်းကောင်းကပ်ရောက်ရ၏။ ထိုပညာမရှိသူ၏ စကားကို ပညာနည်းသူသည် အလွန် ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍အမိဝမ်းတိုက်သို့လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကသို့ လည်းကောင်း ကပ်ရောက်ရ၏။

စည်းခြံစပ်အဝ၌ ခိုးယူတတ်သော ယုတ်မာသော သဘောရှိသူကို မိမိအမှုက ညှဉ်းဆဲဘိသကဲ့သို့ထို့အတူ တမလွန်လောက၌ အကုသိုလ်တရားယုတ်ရှိသည့် သတ္တဝါအပေါင်းကို မိမိအမှုကပင် ညှဉ်းဆဲလေ၏။

မင်းကြီး ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် ဆန်းကြယ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ သာယာဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မွေ့လျော်ဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အထူးထူးသော သဘောဖြင့် စိတ်ကို မွေ့နှောက်တတ်ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို မြင်သော ကြောင့် ငါသည် ရဟန်းပြု၏။

မင်းကြီး (ငယ်ငယ်ကြီးကြီး) သစ်သီးတို့သည် ကြွေကျကုန်သကဲ့သို့ လုလင်ပျိုတို့သည်လည်းကောင်း၊ ငယ်ရွယ်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကြီးသူတို့သည်လည်း ကောင်း သေကြကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကိုလည်းမြင်၍ မချွတ်မယွင်း ဝဋ်ဆင်းရဲတွင်းမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်သည်သာ မြတ်လှပေ၏ဟု နှလုံးသွင်းလျက် ငါသည် ရဟန်းပြုခဲ့ပေတည်း။

၃။ မဃဒေဝသုတ် ၄-မဇ္ဈသုတ်

၅။ ဖောဓိဂုဏကုမ္ပဏီ

အံ့ဩဖွယ်ရာ ဥပမာ

မင်းသား ရေ၌ ချထားအပ်သည့် အစေးရှိသော ထင်းစိုသည် ရှိ၏။ ထိုအခါ ယောက်ျားသည် မီးပွတ်ခုံကို ယူ၍ “မီးကို ဖြစ်စေအံ့၊ တေဇောဓာတ်ကို ထင်ရှားပြုအံ့” ဟု လာရာ၏။

မင်းသားထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်မှတ်သနည်း၊ စင်စစ် ထိုယောက်ျားသည် ဤမည်သောရေ၌ ချထားအပ်သည့်အစေးရှိသော ထင်းစိုကို မီးပွတ်ခုံသို့ ယူ၍ ပွတ်တိုက်သော် မီးကို ဖြစ်စေနိုင်ရာသလော၊ တေဇောဓာတ်ကို ထင်ရှားပြုနိုင်ရာသလောဟု (မေး၏)။ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်နိုင်ပါ။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ- အသျှင်ဘုရား ဤမည်သော ထင်းသည် စို၍ အစေးရှိသည့်ပြင် ရေ၌လည်း ချထားသောကြောင့်တည်း၊ ထိုယောက်ျားသည် ကိုယ်ပင်ပန်းရုံ စိတ်ဆင်းရဲရုံသာ ဖြစ်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းသား ဤအတူပင်လျှင် အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း လိုချင်မှုတို့မှ မကင်းဆိတ်ဘဲ နေကုန်၏။

အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်-

- ကိုယ်တွင်းသန္တာန်ဝယ်လိုချင်ဖွယ်
- ဝတ္ထုတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှု
- လိုချင်မှုအစေး
- လိုချင်သောအားဖြင့်တွေဝေခြင်း
- လိုချင်မှုမှတ်သိပ်ခြင်း
- လိုချင်မှုပူဆာခြင်းကို ကောင်းစွာ မပယ်ရသေး၊ ကောင်းစွာ မငြိမ်းရသေး။

အကယ်၍ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လုံ့လကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ကြီးမားကြမ်းတမ်း စပ်ရှားကုန်သောဆင်းရဲခံစားခြင်းတို့ကို ခံစားကုန်သော်လည်း ဉာဏ်အကျိုးငှါ အမြင်အကျိုးငှါ အတုမဲ့ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါမထိုက်တန်ကုန်၊ မင်းသား ငါ့အား ရှေးက မကြားဖူးသောဤရှေးဦးစွာ အံ့ဩဖွယ်ရာ ဥပမာသည် ထင်လာ၏။

၆။ အင်္ဂုလိမာလသုတ်

ရုပ်နေ့နှင့် ပြေးနေ့သူ

အင်္ဂုလိမာလခိုးသူသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထား၏-

“ရဟန်း သွားနေလျက် ငါရပ်၏ဟု ဆိုဘိ၏။ ရပ်သော အကျွန်ုပ်ကိုလည်း မရပ်ဟု ဆိုဘိ၏။ ရဟန်းသင့်အား ထိုအကြောင်းကို မေးပါအံ့၊ သင်သည် အဘယ်သို့ ရပ်တည်၍ အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်သို့မရပ်တည်ပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

အင်္ဂုလိမာလ ငါသည် အခါခပ်သိမ်း အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၌ တုတ် လှံတံကို ချထားပြီးဖြစ်၍ ရပ်လျက်ရှိ၏။ သင်သည်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ သတ် ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းမှ မစောင့်စည်းသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ရပ်တည်သူဖြစ်၍ သင်သည် မရပ်တည်သူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၇။ ပိယဇာတိကသုတ်

ချစ်ခြင်းသည် တရားခံ

သူကြွယ် ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း တို့သည် ချစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ချစ်ခြင်းလျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၈။ ဗာဟိတိကသုတ်

၉။ ဓမ္မစေတီယသုတ်

၁၀။ ကဏ္ဍကတ္ထုလသုတ်

ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု ပဓာနအလုပ်ကို ပြုလုပ်သူတို့၏ အင်္ဂါ

မင်းကြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု ပဓာနအလုပ်ကို ပြုလုပ်သူတို့၏ အင်္ဂါတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-မင်းကြီး ဤသာသနာတော်၌ -

- ရဟန်းသည် ယုံကြည်ခြင်း “သဒ္ဓါ” ရှိ၏။ ““ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း “အရဟံ” မည်တော်မူ၏ ။ပ။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော် မူသောအကြောင်း ကြောင့်လည်း“ဘဂဝါ” မည်တော်မူ၏””ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်ကို ယုံကြည်၏။
- အနာကင်း၏။ ရောဂါ ကင်း၏။ အညီအမျှကျကျကျစေတတ်သော မပူလွန်း မအေးလွန်းသော အလယ်လတ်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းငှါ ခံသော ပါစကတေဇောဓာတ် (ဝမ်းမီး) နှင့် ပြည့်စုံ၏။
- မစဉ်းလဲတတ်၊ မလှည့်ပတ်တတ်၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း၊ သိကြားလိမ္မာသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၌လည်းကောင်းဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မိမိကိုယ်ကို ထင်စွာပြုတတ်၏။
- အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံသော လုံ့လရှိ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မချထားအပ်သော ဝန်ရှိ၏။
- ပညာရှိ၏။ ဖြစ်မှု ပျက်မှု (ဥပါဒိစွန်း ဘင်စွန်း) ကို ပိုင်းခြားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဒုက္ခ၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မြတ်သော ဝိပဿနာပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မဂ်ဖိုလ်သဘာဝ အတူတူသာ

အသျှင်ဘုရား မင်းမျိုး ပုဏ္ဏားမျိုး ကုန်သည်မျိုး သူဆင်းရဲမျိုးအားဖြင့် ဤအမျိုးလေးပါးတို့ သည် ဤကမ္ဘာ့ဇာတိအဖြစ်အပျက် အင်အားပေးပေးတို့နှင့် အကယ်၍ ပြည့်စုံခဲ့မှု ထိုအမျိုးလေးပါးတို့သည် အကယ်၍ ကောင်းစွာအားထုတ်မှုရှိခဲ့မှု ထိုသူတို့၏ ဤအရာ၌ အထူးရှိပါသေးသလော၊ ခြားနားမှုရှိပါသလောဟု (လျှောက်၏)။

မင်းကြီး ထိုသူတို့၏ ဤအရာ၌ မဂ်ဖိုလ်အချင်းချင်း တစ်စုံတစ်ခုသော ခြားနားမှုကို ငါ မဟော။

မင်းကြီး ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ကျွန်းသား ထင်းခြောက်ကို ယူ၍ မီးမွှေးရာ၏၊ တေဇော ဓာတ်ကို ပြုရာ၏၊ အခြားယောက်ျားသည် အင်ကြင်းသားထင်း ခြောက်ကို ယူ၍ မီးမွှေးရာ၏၊ တေဇော ဓာတ်ကို ပြုရာ၏၊ အခြားယောက်ျားသည် သရက်သားထင်းခြောက်ကို ယူ၍ မီးမွှေးရာ၏၊ တေဇောဓာတ် ကို ပြုရာ၏၊ အခြားယောက်ျားသည် ရေသဖန်းသားထင်းခြောက်ကို ယူ၍ မီးမွှေးရာ၏၊ တေဇောဓာတ်ကို ပြုရာ၏။ မင်းကြီး ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ထင်းအမျိုးမျိုးမှဖြစ်ကုန်သော ထိုမီးတို့၏ တစ်စုံတစ်ခု ခြားနားမှုသည် ရှိသေးသလော၊ မီးလျှံအချင်းချင်းအဆင်းအချင်းချင်း အရောင်အချင်းချင်း တစ်စုံတစ်ခုခြားနားမှုသည် ရှိသေးသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မရှိပါဟု (လျှောက်၏)။

၅။ ဗြာဟ္မဏဝဂ်

၁။ ဗြဟ္မာယုသုတ်

ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တစ်မျိုး

ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် မိမိကိုယ်ကို ဆင်းရဲစေရန်လည်း အားမထုတ်၊ သူတစ်ပါးကို ဆင်းရဲစေရန်လည်း အားမထုတ်၊ နှစ်ဦးလုံး ဆင်းရဲစေရန်လည်း အားမထုတ်၊ ကိုယ်ကျိုး သူကျိုး နှစ်ပါးစုံ လောကသားအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာလျှင် ကြံစည်စဉ်းစား၍ နေတော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အရံသို့ ရောက်သည်ရှိသော် ပရိသတ်၌ တရားဟောတော် မူ၏။ ထိုပရိသတ်ကို မမြှောက်ပင့်၊ ထိုပရိသတ်ကိုမနှိမ့်ချ။ စင်စစ်အမှန်အားဖြင့် ထိုပရိသတ်ကို တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရား ကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ခံတွင်းတော်မှ သန့်ရှင်းသိလွယ်သော သာယာဖွယ် နာပျော်ဖွယ်ကောင်းသောလုံးစည်းသော ဖရိုဖရဲမကျဲ သော နက်နဲသော ပဲ့တင်ထပ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် အသံတော်သည် ပေါ်ထွက်၏။ ထိုအသျှင် ဂေါတမ သည် ပရိသတ်ရှိသလောက် အသံတော်ဖြင့်သိစေနိုင်၏။ ထိုပရိသတ်မှ အပသို့ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ အသံတော်သည် မထွက်။

ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေ လျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးသော် ထိုပရိသတ်ရှိ လူတို့သည် မစွန့်လိုသော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖူးမြော်ကြကုန်လျက်သာလျှင် နေရာမှ ထကာ ဖဲသွား ကြကုန်၏။

၂။ သေလသုတ်

၃-အဿလာယနသုတ်

၄-ယောဠုမ္မာသုတ်

စိတ်အညစ်အကြေးပယ်ပုံ

ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုသတိကို ဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။ ထိုရဟန်းသည်

- (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော) လောက၌ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” ကို ပယ်၍ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” မှ ကင်းသောစိတ်ဖြင့် နေ၏။ မက်မောခြင်း “အဘိဇ္ဈာ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။
- ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသကိုပယ်၍ မပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက်နေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ပြစ်မှားမှုမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။

- လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒွ” ကိုပယ်၍ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒွ” မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ အလင်းရောင်ကို မှတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း “ထိနမိဒွ” မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။
- ပျံ့လွင့်ခြင်း “ဥဒ္ဒစ္စ” နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်ခြင်း “ကုက္ကုစ္စ” ကို ပယ်၍ အတွင်းသန္တာန်၌ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ မပျံ့လွင့်သည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း “ဥဒ္ဒစ္စ” နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်ခြင်း “ကုက္ကုစ္စ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။
- ယုံမှားခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” ကို ပယ်၍ယုံမှားခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” ကို လွန်မြောက်သည် ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့၌ သို့လော သို့လော မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ယုံမှားခြင်း “ဝိစိကိစ္ဆာ” မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။

ထိုရဟန်းသည် စိတ်ညစ်ညူးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပညာ၏ အားနည်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော နိဝရဏတရားငါးပါးတို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ် တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း “ဝိတက်” နှင့်တကွဖြစ်သောသုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း “ဝိစာရ” နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း “ဝီတိ” ချမ်းသာခြင်း “သုခ” ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

၅-စင်္ကြာသတ်

ဘုရားဂုဏ်တော် ၉-ပါး

- ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏-
- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း “အရဟံ” မည်တော်မူ၏။
- (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ” မည် တော်မူ၏။
- အသိဉာဏ် “ဝိဇ္ဇာ” အကျင့် “စရဏ” နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း “ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ဗန္ဓ” မည်တော်မူ၏။
- ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း “သုဂတ” မည်တော်မူ၏။
- လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း “လောကဝိဒူ” မည်တော်မူ၏။
- ဆုံးမ ထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း “အနတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ” မည်တော်မူ၏။
- နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း “သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ” မည်တော် မူ၏။
- (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း “ဗုဒ္ဓ” မည်တော်မူ၏။
- ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း “ဘဂဝါ” မည်တော်မူ၏” ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏)။

စူးစမ်းမှုမှ ရလဒ်သောအကျိုး

စူးစမ်းသူသည် မောဟတရားတို့မှ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ထိုရဟန်းကို မြင်သောကြောင့် ထိုရဟန်း၌

- ယုံကြည်မှုကို ဖြစ်ပွားစေ၏။
- ယုံကြည်မှု ဖြစ်သည်ရှိသော် ချဉ်းကပ်၏။
- ချဉ်းကပ်သည်ရှိသော် ဆည်းကပ်၏။
- ဆည်းကပ်သည်ရှိသော် နားထောင်၏။
- နားထောင်သောသူသည် တရားကို နာယူ၏။
- ကြားနာရ၍ တရားကို ဆောင်၏။
- ဆောင်ထားသော တရားတို့၏ အနက်သဘောကို စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။
- အနက်သဘောကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော် တရားတို့သည် ရှုဆင်ခြင်ခြင်းငှါ ခံကုန်၏။
- တရားတို့သည်ရှုဆင်ခြင်ခြင်းငှါ ခံသည်ရှိသော် အလိုဆန္ဒသည် ဖြစ်၏။
- အလိုဆန္ဒဖြစ်သည်ရှိသော် အားထုတ်၏။
- အားထုတ်သည်ရှိသော် နှိုင်းချိန်၏။
- နှိုင်းချိန်ပြီးသော် ပြင်းစွာအားထုတ်၏။
- စိတ်စိုက်နေသည်ရှိသော် ကိုယ် (နာမကာယ) ဖြင့်လည်း မွန်မြတ်သောသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။
- ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်နိုင်၏။

အာရဒ္ဒါ၇ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့် မဂ်ကို လျော်စွာ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့်မဂ်ကို လျော်စွာ သိတက်သူ ဖြစ်၏။ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း ငါတို့သည် သစ္စာကို လျော်စွာသိခြင်းကို ပညတ်ပြောဆိုကုန်၏။ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်ကား မဖြစ်သေးသည်သာ တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၆-သေကာရီသတ်

၇-ဓနုဇ္ဈာနီသတ်

ငရဲမှာ အကြောင်းပြမရှိ

ဓနုဇ္ဈာနီ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ဘိသနည်း-

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မိဘတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။ ထိုသူကို မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့် ကျင့်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ငရဲထိန်းတို့သည် ငရဲသို့ ဆွဲချကုန်ရာ၏။

ထိုသူသည် “ငါသည် မိဘတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကိုကျင့်ခဲ့ပါ၏။ ငရဲထိန်းတို့သည် ငါ့ကို ငရဲသို့ ဆွဲမချကြပါကုန်လင့်” ဟု (တောင်းပန်၍) ရကောင်းအံ့လော။ ထိုသို့မဟုတ် ထိုသူ၏ အမိအဖတို့ကသော်လည်း “ဤသူသည် ငါတို့ကို အကြောင်းပြု၍မတရားသောအကျင့် မမျှတ သောအကျင့်ကို ကျင့်ခဲ့ပါ၏။ ငရဲထိန်းတို့သည် ထိုသူကို ငရဲသို့ဆွဲမချကြပါကုန်လင့်” ဟု (တောင်းပန်၍) ရကောင်းအံ့လောဟု (မေး၏)။ အသျှင်သာရိပုတြာ ဤသို့ကားမရနိုင်ပါ။ စင်စစ်မှာ ထိုသူကို ငိုကြွေးစဉ် သာလျှင် ငရဲထိန်းတို့သည် ငရဲ၌ ပစ်ချကုန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် သား မယားကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ကျွန်အမှု လုပ်ယောက်ျားကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသော အကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဧည့်သည်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤ လောက၌ အချို့သော သူသည် ရှေးကသေပြီးသူတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် နတ်တို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မင်းတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့။
- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ကိုယ်ပြည့်ဖြိုးရန် အကြောင်းပြု၍ ပွားစီးရန် အကြောင်းပြု၍ မတရားသော အကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကိုကျင့်ငြားအံ့။
- အကြင်သူသည် မိဘတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်ရာ၏။
- အကြင်သူသည် သားမယားကို အကြောင်း ပြု၍မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည် ကျွန်အမှုလုပ်ယောက်ျားကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည်ကား မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည်ကား ဆွေမျိုး သားချင်းတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည်ကား ဧည့်သည်တို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။

- အကြင်သူသည်ကား ရှေးက သေပြီးသူတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ မတရားသောအကျင့် မမျှတသော အကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည် နတ်တို့ကို အကြောင်းပြု၍မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည် မင်းကို အကြောင်းပြု၍မတရားသောအကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။
- အကြင်သူသည်ကား ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်ဖြိုးရန်အကြောင်းပြု၍ ပွားစီးရန် အကြောင်းပြု၍ မတရားသော အကျင့် မမျှတသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။

ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ကြောင်းအကျင့်

ဓနုဇ္ဈာန် ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်စေခြင်းငှါ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ကြောင်း တရားကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

ဓနုဇ္ဈာန် ဤလောက၌ရဟန်းသည် မေတ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထိုအတူနှစ်ခုမြောက်သောအရပ်ကို။ ထိုအတူ သုံးခုမြောက်သောအရပ်ကို။ ထိုအတူ လေးခုမြောက်သောအရပ်ကို။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသောအရပ်အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၌ မိမိနှင့်တူစွာ သတ္တဝါအားလုံးရှိသော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြတ်သောအပိုင်းအခြားမရှိသော ရန်မရှိသော ကြောင့်ကြမရှိသော ချစ်ခြင်းမေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍နေ၏။

ဓနုဇ္ဈာန် ဤတရားကား ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်စေခြင်းငှါ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ကြောင်း ခရီးတည်း။

(ကရုဏာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။။ မုဒိတာနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဥပေက္ခာနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။)

၈-ဝါသေဋ္ဌသုတ်

ဗြာဟ္မဏဟု ခေါ် ထိုက်ပုံ

ဗြာဟ္မဏဟူသော အမည်သည် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှါ သမုတ်ထားသော အမည်မျှသာတည်းဟုမသိ သောသူတို့၏ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစဉ်ကိန်းနေသော မှားသောအယူအဆမျှသာတည်း။ မသိသောသူတို့သည် ဗြာဟ္မဏဟူသည် ဇာတ် အားဖြင့်ဖြစ်၏ဟု အစဉ်အဆက်ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဇာတ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ မဖြစ်နိုင်၊ ဇာတ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ မဟုတ်သူ မဖြစ်နိုင်၊ မိမိပြုလုပ်သော အလုပ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သော အလုပ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ မဟုတ်သူဖြစ်၏။

မိမိပြုလုပ်သော အမှုကြောင့် လယ်သမား ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သော အလုပ် ကြောင့် အတတ်ပညာသည်ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သောအလုပ်ကြောင့် ကုန်သည် ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သော အလုပ်ကြောင့် အစေခံ ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သောအလုပ်ကြောင့် ခိုးသူ ဖြစ်၏။ မိမိပြုလုပ်သော အလုပ်ကြောင့် စစ်သား ဖြစ်၏။ မိမိပြု လုပ်သောအလုပ်ကြောင့် ယဇ်ပူဇော်သမား ဖြစ်၏။ မိမိပြု လုပ်သော အလုပ်ကြောင့် မင်းဖြစ်၏။

အကြောင်းကို စွဲ၍ အကျိုးဖြစ်၏ဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မြင်လေ့ရှိကုန်သော၊ ကံ ကံ၏ အကျိုး၌လိမ္မာ
ကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဤ ကံတရားကို မြင်ကြကုန်၏။

လောကသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏။ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏။ သွားသော
ရထား၏နားပန်းစွန်းကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ကို ကံက ဖွဲ့စပ်ထား၏။

ကိလေသာကို ခါတွက်တတ်သော ဓုတင်အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မေထုန်အကျင့်
ကိုရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောင့်စည်းအပ်သော သီလဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို
ဆုံးမခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဤချီးမွမ်းအပ်သော အထူးစင် ကြယ်သော အကြောင်းကံကြောင့် ဗြာဟ္မဏ
မည်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ကို မြတ်သော ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ငါ ဆို၏။

ဝါသေဋ္ဌ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာ ရှိသော၊
တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းကုန်ပြီးသောသူသည် သိကြားနားလည် သူတို့၏ ဗြဟ္မာလည်း မည်၏။
သိကြားလည်းမည်၏။ ဤသို့ သင် သိလော့””” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၉။ သုဘသုတ်

၁၀။ သင်္ဂါရဝသုတ်

အကျဉ်းချုပ်

ခိတ်စာတိဗြုဗြင်ရေး

- လူတို့သည် ရှုပ်ပွေလှ၏။ တိရစ္ဆာန်တို့သည် ပေါ်လွင်လှ၏။
- မိမိလည်းပူ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပူစေသူ မဖြစ်စေနှင့်။
- ကိုယ်နတ်စိတ်သုံးပါးမှာ မကောင်းမှုပြုရမှာ ရှက်တတ်ပါစေ။
- မှန်ကန်သောစကားဖြင့်နေ၊ မကဲရဲ့နှင့်၊ အမျက်မထွက်နှင့်၊ မာန်မရစ်နှင့်၊ ပင်ပန်းခြင်းနှင့် ပူပန်ခြင်းဘဲရမယ်။
- ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ် နတ် စိတ်ဖြင့် သင်္ခါရလုပ်ရင် ဆင်းရဲတာဘဲရမယ်။
- ဘာမှပြောဆို တုံ့ပြန်ခြင်းမရှိသော မြေကြီးနှင့်တူစွာကျင့်၊ ရေနှင့်တူစွာကြည့်၊ လေနှင့်တူစွာကျင့်၊ မီးနှင့်တူစွာကျင့်ပါ။
- အကုသိုလ်အလုပ်နှင့် ကုသိုလ်အလုပ် ခွဲခြားသိပါ။
- မကောင်းသော ကိုယ် နတ် စိတ် တို့ဟာ မိမိ သူတစ်ပါးအတွက် ဆင်းရဲကြောင်းသာဖြစ်။
- ကာမတွင် ချမ်းသာရာသော်လည်း ချမ်းသာအစစ်ကို မရ၊ သက်သာရာ သာယာကာမ္မကိုသာ ရမယ်။
- ယုံကြည်ခြင်း၊ အားစိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ သတိရှိခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ ပညာရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်နေ။
- ရဋ္ဌပါလက လောကအပြစ် စိည်းစိမ်အပြစ်ကို ကြည့်ကာ ရဟန်းဝတ်တယ်။
- တဦးနှင့်တစ်ဦးရသော မဂ်ဖိုလ်သဘော အတူတူသာ။
- ဘုရားရှင်သည် လောကကောင်းကျိုးအတွက်သာ အမြဲ ကြံစည်နေတော်မူ၏။

တရားအောင်နိုင်ရေး

- အရှုညာဏ်သည် လုံ့လရှိရမယ်၊ ပညာရှိရမယ်၊ သတိရှိရမယ်။
- အရှုခံကို ကြိုက်ခြင်း မကြိုက်ခြင်းဖြင့် မဆက်ဆံရ။
- စားစရာကို ဆင်ခြင်စား၊ တရားအာထုတ်ရန်အလို့ငှါသာစားပါ။
- သတိဖြင့် အမြဲနိုးကြားစွာနေ၊ ကိလေသာမဝင်စေနှင့်။
- အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိတို့ဟာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေဘဲ။
- ကာမဂုဏ်ထက်ချမ်းသာတဲ့ ဈာန်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာကို ရအောင်ယူ။
- မုသားပြောရဲသူဟာ တရားမရှိသူသာ။
- ရယ်မြူကာမူတောင် မုသားမပြောရ။
- မုသားပြောရဲသူသည် မပြုလုပ်ဝံ့သော အကုသိုလ်မရှိ။
- မှန်ကဲ့သို့ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ကာ မိမိ၏ ကိုယ် နတ် စိတ်အမှုအရာကို ပြုလုပ်ပါ။

- မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာဘာဝနာဖြင့် အမြဲနေ
- တစ်ထပ်တည်းစာခြင်းက ရောဂါကင်းတယ်၊ ချမ်းသာစွာနေရတယ်
- လိုချင်မှု တပ်မက်မှုတွေ မပယ်ဘဲ တရားမရနိုင်။
- တရားရှိသူက ရပ်နေသူဖြစ်၏။ တရားမရှိသူက ပြေးနေသူဖြစ်၏။
- ယုံကြည်မှုလည်းရှိ၊ အနာလည်းကင်း မလှည့်ပတ်တတ်သူလည်းဖြစ်၊ ဝီရိယလည်းရှိ ပညာလည်းပြည့်စုံရင် တရားရနိုင်၏။
- လိုချင်မှု ပျက်စီးစေလိုမှု အိပ်ချင်မှု ယုံမှားမှု ပျံ့လွင်မှု တွေဟာ တရားအနှောက်အယှက်တွေဘဲ
- စူးစမ်းရင် မရသေးတာရလာမယ်၊မသိသေးတာသိလာမယ်။
- ငရဲမှာ ဘယ်သူ့ကြောင့်လုပ်ခဲ့တာပါဟု အကြောင်းပြချက်မရှိ။

ခန္ဓာတွင်ရှုမှတ်ကျင့်သုံးရေး

- သမထဈာန်တရားတွေကို မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်ဟုရှု
- မြင်ရင် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊ (လက် ခြေစသောအင်္ဂါ၊ ပြုံးဟန် ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့ မရှိအောင် နေရမယ်။
- ရုပ်နာမ်ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတွင်း၊ အပ၊ အကုန်လုံး ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ်“အတ္တ”မဟုတ်ဟု ရှု။
- မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ် ရောဂါ သူစိမ်းပြင်ပ စသည်ရှုလျှက် အောက်သံယောဇဉ် ငါးပါးကို ပယ်သတ်နိုင်အောင်ကြိုးစား။
- ပူဆွေး ငိုကြွေး ပူလောင်ခြင်းတို့၏ တရားခံကား ချစ်ခြင်းပင်တည်း။
- တရားရခြင်း မရခြင်းဟာ ဣန္ဒြေထူးခြားလို့။
- မျက်စိသည် ရူပါရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ ရူပါရုံ၌ ပျော်ပိုက်၏။ ရူပါရုံ၌ နှစ်ခြိုက်၏။
- အာရုံကိုတပ်မက်ရင် ပူလောင်ခြင်းသာရမယ်။
- မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာနှင့်နေရင် ဗြဟ္မာပြည်ရောက်မယ်။

သုခိ ဟောထ။

ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ဟောစဉ် သုတ္တံ-ဝိပဿနာ အပိုင်း [၁၁+၁၂]

ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် (စာအုပ်) ရှိ ဝိပဿနာတရားတို့ကို ထုတ်နှုတ်လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

ရှေးဦးသိဖွယ်

J

ဒေဝဒဟဝဂ်

အနုပဒဝဂ်

သုညတဝဂ်

ဝိဘင်္ဂဝဂ်

သဠာယတနဝဂ်

ရှေးဦးသိပ္ပံ

မဇ္ဈိမနိကာယ်တွင် စာအုပ်သုံးအုပ်ရှိသည့်အနက် တတိယစာအုပ်ဖြစ်သော ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်တွင် ဝဂ်(အုပ်စု)အားဖြင့် ငါးစုရှိသည်။ သုတ်တော်အားဖြင့် ၅၂ ရှိသည်။

ရေးသားမှတ်စုထုတ်သည့်အခါ အထက်အထက်သုတ်တော်များတွင် ပါဝင်ပြီး အကြောင်းအရာများ ကို အောက်အောက် သုတ်တော်များတွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း မပြုတော့ပါ။

၁။ ဒေသဟောင်း

၁။ ဒေသဟောင်း

အကျိုးရှိသော အားထုတ်ခြင်း

ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်

ဆင်းရဲအနိပ်စက်မခံရသော အတ္တဘောကို ဆင်းရဲမနိပ်စက်စေ၊ တရားနှင့်လျော်သော ချမ်းသာကိုလည်း မစွန့်၊ ထိုချမ်းသာ၌လည်း မမက်မော။ ထိုရဟန်းသည်-

လွန်ကဲသော ဝီရိယကို အားထုတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လွန်ကဲသော ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်း တဏှာကင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုဆင်းရဲသည် ကျေပျက်၏။

လျစ်လျူရှုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လျစ်လျူရှုမှုကို ပွားခြင်းကြောင့် ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်း တဏှာကင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထို ဆင်းရဲသည် ကျေပျက်၏။

အသုံးအဆောင်တို့မှာ ဖျော့ပျော့ပါ

ရဟန်းသည် ကိုယ်ကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ဝမ်းကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့် ရဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့်အတူ ပါမြိပ်ရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တပါတည်းယူပြီး ဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏။ ဥပမာအားဖြင့် အတောင်ရှိသောငှက်သည် ပျံလေရာရာသို့ မိမိအတောင်သာ ဝန်ရှိ သည်ဖြစ်၍ ပျံ၏။

ဤအတူ ရဟန်းသည် ကိုယ်ကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့် ဝမ်းကိုမျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့်အတူ ပါမြိပ်ရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တပါတည်းယူပြီးဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏။ ထိုရဟန်းသည် မြတ်သော ဤသီလအစုနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိအတွင်းသန္တာန်၌ အပြစ်ကင်းသော ချမ်းသာကို ခံစား၏။

စောင့်ထိန်းပါ

ထိုရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကို မြင်သော်-

- (မိန်းမ ယောက်ျားစသော) ပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊

- (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြီးဟန် ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ။

(အကယ်၍) စက္ခုမြွေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုမြွေ ကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူ သော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို အစဉ်လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

(နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ ကို ကြားသော်။။။။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ကို နံသော်။။။။ လျှာဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ ကို လျက်သော်။။။။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ ကို ထိသော်။။။။ စိတ်ဖြင့် သဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ကို သိသော်)

၂။ ပဗ္ဗတ္တယသုတ်

၃။ ကိန္တိသုတ်

သဘောတရားတူရှင် လက်ခံ

ထိုတရားတို့၌ “ဤအသျှင်တို့အား အနက်အားဖြင့် တူညီ၏။ သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား ထူး၏”ဟု သင်တို့အား ဤသို့ အကြံအစည်ဖြစ်ငြားအံ့။

ထိုရဟန်းတို့တွင် ဆိုလွယ်၏ဟု ထင်မှတ်အပ်သော ရဟန်း သို့ ချဉ်းကပ်၍ “အသျှင်တို့အား အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် တူညီ၏။ သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား ထူး၏။

အသျှင်တို့သည် အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် တူညီပုံ၊ သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား ထူးပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့် သိကြကုန်လော့။

သဒ္ဓါဟူသည် မပြောပလောက်ချေ။ အသျှင်တို့သည် မပြောပလောက်သော သဒ္ဓါ၌ ငြင်းခုံခြင်းသို့ မရောက် ကြကုန်လင့်”ဟု ဆိုရာ၏။

ငြင်းစရာရှိနေသရွေ့ တရားမရှိနိုင်သေး

ငါ့သျှင်တို့ ထိုငြင်းခုံခြင်းသဘောကို မပယ်မစွန့်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရာ သလောဟု ဤသို့ မေးမြန်းရာ၏။ ရဟန်းတို့ ကောင်းစွာ ဖြေကြားသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင်တို့ ထိုငြင်းခုံခြင်းသဘောကို မပယ်စွန့်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်”ဟု ဤသို့ ဖြေကြားရာ၏။

၄။ သာမဂါမသုတ်

ငြင်းခုံမှုဖြစ်ကြောင်းတရား ၆ ပါး

အာနန္ဒာ ငြင်းခုံမှု၏ အကြောင်းတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အကြင်ရဟန်းသည်

- အမျက်ထွက်တတ်၏။
- ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိ၏။
- ထိုရဟန်းသည် ဘုရား၌လည်း ရိုသေခြင်း နှိမ့်ချခြင်း မရှိဘဲ နေ၏။
- တရား၌လည်း ရိုသေခြင်း နှိမ့်ချခြင်း မရှိဘဲ နေ၏။
- သံဃာ၌လည်း ရိုသေခြင်း နှိမ့်ချခြင်း မရှိဘဲ နေ၏။
- သိက္ခာသုံးပါး၌လည်း ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့မရှိ။

ယင်းငြင်းခုံမှုသည် များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ၊ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာမဲ့ခြင်းငှါ၊ များစွာသော လူတို့၏ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှါ၊ နတ်လူတို့၏ အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ပြသနာငြိမ်းအေးကြောင်း

အာနန္ဒာ အဓိကရုဏ်းငြိမ်းမှုတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။

ဖြစ်ကုန် ဖြစ်ကုန်သော အဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ သမ္မုခါဝိနည်းကို ပေးရမည်။ သတိဝိနည်းကို ပေးရမည်။ အမူငွေဝိနည်းကို ပေးရမည်။ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ (ရဟန်းများရာသို့ လိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ရသော) ယေဘုယျသိကဝိနည်းကို ပြုရမည်။ (ယုတ်မာသော ရဟန်းအား ပြုသော) တဿပါဝိယသိက ဝိနည်းကို ပြုရမည်။ (မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ ဖုံးရသော) တိဏဝတ္ထာရကဝိနည်းကို ပြုရမည်။

အာနန္ဒာ သမ္မုခါဝိနည်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဟုတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဓမ္မမဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းဟုတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းမဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ငြင်းခုံကုန်၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းအားလုံးသည် ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းဝေးရမည်။ စည်းဝေးပြီးလျှင် တရားဥပဒေစည်းမျဉ်းကို ညှဉ်းဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်ရမည်။ တရားဥပဒေစည်းမျဉ်းကို ညှဉ်းဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်ပြီးလျှင် အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ငြိမ်းစေသည် ရှိသော် ထိုတရားဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့် ညီ၏။

ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုအဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရမည်။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် သမ္မုခါဝိနည်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ သမ္မုခါဝိနည်းဖြင့် အချို့ကုန်သော ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ယေဘုယျသိကဝိနည်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ထိုငြင်းခုံသော ရဟန်းတို့သည် ထိုအဓိကရုဏ်းကို ထိုကျောင်းတိုက်၌ ငြိမ်းစေခြင်းငှါ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းတို့သည် ရဟန်းများရာ ကျောင်းတိုက်သို့ သွားရမည်။ ထိုရဟန်းများရာ ကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းအားလုံးတို့သည် ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းဝေးရမည်။ စည်းဝေးပြီးလျှင် တရားဥပဒေစည်းမျဉ်းကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရမည်။ ထိုတရား ဥပဒေစည်းမျဉ်းကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ပြီးလျှင် အကြင်သို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ငြိမ်းစေသည်ရှိသော် ထိုတရား ဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့် ညီ၏။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ထို အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရမည်။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ယေဘုယျသိကဝိနည်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းများရာလိုက်၍ ဆုံးဖြတ်သော ယေဘုယျသိကဝိနည်းဖြင့် အချို့သော ဝိဝါဒါဓိ ကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ သတိဝိနည်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းတို့သည် တစ်ပါးသော ရဟန်းကို “အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိက အနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ရုန့်ရင်းသောသဘောရှိသော အာပတ်သို့ ရောက်သည် ကို အမှတ်ရ၏လော”ဟု ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ရုန့်ရင်းသော သဘောရှိသော အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲကုန်၏။ ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်း သည် “အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ် သို့လည်းကောင်း ဤသို့ ရုန့်ရင်းသော သဘောရှိသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို မမှတ်မိပါ”ဟု (ပြောဆို၏)။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းအား သတိဝိနည်းကို ပေးရမည်။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် သတိဝိနည်း သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ သတိဝိနည်းဖြင့် အချို့သော အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ အမူဠဝိနည်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ရဟန်းတို့သည် တစ်ပါးသော ရဟန်းကို “အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိက အနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ရုန့်ရင်းသော သဘောရှိသော အာပတ်သို့ ရောက် သည်ကို အမှတ်ရသလော”ဟု ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြောဆိုကုန်၏။ ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည်

“ငါ့သျှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့ ရုန့်ရင်းသော သဘောရှိသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို မမှတ်မိပါ”ဟု (ပြောဆို၏)။ ဖြေရှင်းသိစေသော ထိုရဟန်းကို ထိုစွပ်စွဲသော ရဟန်းသည် “တိုက်တွန်းပါ၏။ အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့ ရုန့်ရင်းသော သဘောရှိသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အကယ်၍ မှတ်မိအံ့၊ ကောင်းစွာ သိလော့”ဟု ဤသို့ အထူးထူး သိစေ၏။ ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် ရူးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရူးသွပ်ခြင်းကြောင့် များစွာသော ရဟန်း တို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော လွန်ကျူးမှုကို နှုတ်ဖြင့် ပြောမိ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဖြင့် ကျော်နင်းပြုမိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း အကျွန်ုပ် မမှတ်မိပါ။ တွေဝေသဖြင့် ထိုအမှုကို အကျွန်ုပ် ပြုအပ်၏”ဟု ပြောဆို၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းအား အမူဇ္ဇဝိနည်းကို ပေးရမည်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် အမူဇ္ဇဝိနည်းသည် ဖြစ်၏။ ဤ သို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ အမူဇ္ဇဝိနည်းဖြင့် အချို့သော အနုပါဒါဓိကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသော ပဋိညာတကရဏဝိနည်းကံသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စောဒနာ၍ဖြစ်စေ၊ မစောဒနာဘဲဖြစ်စေ အာပတ် ကို အမှတ်ရ၏။ ဖော်ထုတ်၏။ ထင်ရှားအောင်ပြု၏။ အာနန္ဒာ ထိုအာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် သီတင်းကြီးရဟန်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ သင်္ကန်းကို စံပယ်တင်၍ ခြေတို့ကို ရှိခိုး၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက် လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤမည်သော အာပတ်သို့ ရောက်၏။ ထိုအာပတ်ကို ကုစား ဒေသနာကြားပါ၏”ဟု ဤသို့ ဆိုရာ၏။ ထိုဒေသနာခံသော ရဟန်းကြီး သည် “အာပတ်ကို မြင်သလော”ဟု မေးရာ၏။ “မြင်ပါ၏”ဟု ဆိုရာ၊ (ဒေသနာခံ ရဟန်းကြီးသည်) “နောင်အခါ၌ စောင့်စည်းလော့”ဟု ဆိုရာ၏။ (ဒေသနာကြားသော ရဟန်းသည်) စောင့်စည်းပါအံ့ဟု ဆိုရာ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသော ပဋိညာတကရဏဝိနည်းကံဖြင့် အချို့သော အာပတ္တာဓိ ကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုရဟန်း၏ ယုတ်မာမှုများ၍ ပြုရသော တဿပါပိယသိကဝိနည်းကံသည် အဘယ် သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တစ်ပါးသော ရဟန်းကို “အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိ သော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အမှတ်ရ၏လော”ဟု ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ ဖြစ်သော အာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲ၏။

ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အမှတ်မရပါ” ဟု ဤသို့ ပြောဆို၏။ ဖြေရှင်းသိစေသော ထိုရဟန်းကို ထိုစွပ်စွဲသော ရဟန်းသည် “တိုက်တွန်းပါ၏။ အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အကယ်၍အမှတ်ရငြားအံ့၊ ကောင်းစွာသာလျှင် သိလော့” ဟု ဤသို့ အထူးထူး သိစေ၏။

ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အမှတ်မရပါ။ ဤသို့သဘောရှိသော အနည်းငယ်မျှ မပြောပလောက်သော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကိုကား အမှတ်ရပါ၏” ဟု ပြောဆို၏။ ဖြေရှင်းသိစေသော ထိုရဟန်းကို ထိုစွပ်စွဲသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် တိုက်တွန်းပါ၏။ အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိက အနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည် ကို အကယ်၍ အမှတ်ရငြားအံ့၊ ကောင်းစွာသာလျှင် သိလော့” ဟု ဤသို့ အထူးထူး သိစေ၏။

ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် အကျွန်ုပ်သည် အနည်းငယ်မျှ မပြောပလောက်သော ဤ မည်သော အာပတ်သို့ ရောက်၍ အမေးမခံရဘဲ ဝန်ခံတုံ့သေး၏။ အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်၍ အမေးခံရပါလျက် အဘယ်မှာ ဝန်မခံဘဲ ရှိပါအံ့နည်း” ဟု ဤသို့ ပြောဆို၏။

ထိုစွပ်စွဲသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် သင်သည် အနည်းငယ်မျှ မပြောပလောက်သော ဤမည်သော အာပတ်သို့ ရောက်၍ အမေးမခံရဘဲ ဝန်မခံချေ။ ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်၍ အမေးခံ ရသည်ရှိသော် အဘယ်မှာ ဝန်ခံတုံ့အံ့နည်း၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ အသျှင်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အကယ်၍ သင်အမှတ်ရငြားအံ့၊ ကောင်းစွာသာလျှင် သိလော့” ဟု ဤသို့ ပြောဆို၏။

ထိုအစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည် “ငါ့သျှင် အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း ဤသို့သဘောရှိသော ရုန့်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အမှတ်ရ၏။ ဤစကားကို အကျွန်ုပ် အဆောတလျှင် ဆိုအပ်၏။ ဤစကားကို အကျွန်ုပ် မှား၍ ဆိုအပ်၏။ အကျွန်ုပ်သည် ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊

ပါရာဇိကအနီး၌ဖြစ်သော အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ရန်ရင်းသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို အမှတ်မရပါ”ဟု ဤသို့ ပြောဆို၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ထိုရဟန်းအား ယုတ်မာမှုများ၍ ပြုရသော တဿပါပိယသိက ဝိနည်းကံသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ တဿပါပိယသိကဝိနည်းကံဖြင့် အချို့သော အာပတ္တာဓိကရုဏ်းတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်းကို ဖုံးသဖြင့် ငြိမ်းစေသော တိဏဝတ္ထာ ရကဝိနည်းကံသည် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ငြင်းခုံခိုက်ရန်ဖြစ်ကြ ကုန်သော အထူးထူးဆန့်ကျင်သော စကားရှိခြင်းသို့ ရောက်၍ နေကြသော ရဟန်းတို့အား များစွာသော ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော လွန်ကျူးမှုကို နှုတ်ဖြင့် ပြောမိ၏။ ကိုယ်ဖြင့် လုံ့လပြုမိ၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းအားလုံးတို့သည် ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းဝေးရမည်၊ စည်းဝေးပြီးလျှင် ဝါဒတူသော ရဟန်း တို့တွင် အထူးသဖြင့် လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ရဟန်းသည် နေရာမှထလျက် လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ သင်္ကန်းကို တင်၍ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် သံဃာကို သိစေရမည်-

“အသျှင်ဘုရားတို့ သံဃာတော်သည် အကျွန်ုပ်၏ (စကားကို) နာတော်မူလော့၊ ငြင်းခုံခိုက် ရန်ဖြစ်ကြသော အထူးထူးဆန့်ကျင်သော စကားရှိခြင်းသို့ ရောက်၍ နေကြသော အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာသော ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော ဤလွန်ကျူးမှုကို နှုတ်ဖြင့် ပြောမိ၏။ ကိုယ်ဖြင့် လွန်ကျူးလုံ့လ ပြုမိ၏။ သံဃာတော်အား လျောက်ပတ်သော အခါရှိသော ကံသည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤအသျှင်တို့၏ အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ၏ အာပတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဤအသျှင်တို့၏ အကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ မိမိ၏အကျိုးငှါလည်းကောင်း သံဃာ၏အလယ်၌ မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်းကို ဖုံးသဖြင့် ငြိမ်းစေသော ‘တိဏဝတ္ထာရက’ ဝိနည်းကံဖြင့် ကြီးလေးသော အပြစ်ကို ထား၍လည်းကောင်း၊ လူတို့နှင့်စပ်သော အပြစ်ကို ထား၍လည်းကောင်း ဒေသနာကြားပါ၏”ဟု (ဤသို့ သံဃာကို သိစေရမည်)။

ထို့နောက် ဝါဒတူသော အခြားရဟန်းတို့တွင် အထူးသဖြင့် လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ရဟန်းသည် နေရာမှ ထလျက် လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ သင်္ကန်းကို တင်၍ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် သံဃာကို သိစေရ မည်-

“အသျှင်ဘုရားတို့ သံဃာတော်သည် အကျွန်ုပ်၏ (စကားကို) နာတော်မူလော့၊ ငြင်းခုံခိုက် ရန်ဖြစ်ကြသော အထူးထူးဆန့်ကျင်သော စကားရှိခြင်းသို့ ရောက်၍ နေကြသော အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာသော ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော ဤလွန်ကျူးမှုကို နှုတ်ဖြင့် ပြောမိ၏။ ကိုယ်ဖြင့် လွန်ကျူးလုံ့လ ပြုမိ၏။ သံဃာတော်အား လျောက်ပတ်သော အခါရှိသော ကံသည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤအသျှင်တို့၏ အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ၏ အာပတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဤအသျှင်တို့၏ အကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ မိမိ၏အကျိုးငှါလည်းကောင်း

သံဃာ၏အလယ်၌ မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်းကို ဖုံးသဖြင့် ငြိမ်းစေသော ‘တိဏဝတ္ထာရက’ ဝိနည်း ကံဖြင့် ကြီးလေးသော အပြစ်ကို ထား၍လည်းကောင်း၊ လူတို့နှင့်စပ်သော အပြစ်ကို ထား၍လည်း ကောင်း ဒေသနာကြားပါ၏” ဟု (ဤသို့ သံဃာကို သိစေရမည်)။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်းကို ဖုံးသဖြင့် ငြိမ်းစေသော တိဏဝတ္ထာရကဝိနည်းကံသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသာသနာတော်၌ မစင်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးသကဲ့သို့ အဓိကရုဏ်းကို ဖုံးသဖြင့် ငြိမ်းစေသော တိဏဝတ္ထာရကဝိနည်းကံဖြင့် အချို့သော အာပတ္တာဓိကရုဏ်း တို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

သာရဏိယတရား ၆-ပါး

အာနန္ဒာ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်ကုန်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤခြောက်ပါးသော တရားတို့သည် သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုး ငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခြောက်ပါး တို့နည်းဟူမူ-

(၁) အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ ကာယကံမေတ္တာသည် ရှေးရှုတည်၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ် သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်း အကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း ဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

(၂) အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းအား သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက် ကွယ်ဖြစ်စေ ဝစီကံမေတ္တာသည် ရှေးရှုတည်၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း ဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

(၃) အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းအား သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ မနောက်မေတ္တာသည် ရှေးရှုတည်၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ် သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်း အကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း ဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

(၄) အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် တရားနှင့်လျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော တရားသဖြင့်ရကုန်သော လာဘ်တို့ကို အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သပိတ်အတွင်းရှိ ဆွမ်းမျှကိုသော်လည်း မခွဲခြားဘဲ သုံး ဆောင်ခြင်း ရှိ၏။ အကျင့်သီလရှိကုန်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော သုံးဆောင်ခြင်းရှိ၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ် ခြင်းဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

(၅) အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော (တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ) တော်လှန်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းထိုက်ကုန်သော မှားသည်ဟု အသုံးသပ်မခံရကုန်သော တည်တံ့ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော စောင့်စည်းမှု ‘သီလမျိုး’ တို့၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ စောင့်စည်းမှု ‘သီလ’တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ် သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

(၆) အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် မြတ်သော (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) ထုတ်ဆောင်တတ်သော ထိုအဆုံးအမအတိုင်း ပြုသူအား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ခန်းခြင်းငှါ ဖြစ်သော အယူတစ်မျိုး၌ သီတင်း သုံးဖော်တို့နှင့် မျက်မှောက်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ အယူတူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လျက် နေ၏။ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ မပြတ်အောက်မေ့ထိုက်ကုန်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော လေးစားခြင်းကို ပြုတတ် ကုန်သော ဤတရားခြောက်ပါးတို့သည် သိမ်းသွင်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါဒမကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ၊ ညီညွတ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ သင်တို့သည် မပြတ်အောက်မေ့ ထိုက်ကုန်သော ဤတရားခြောက်ပါးတို့ကို အကယ်၍ ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကုန်ငြားအံ့၊ အာနန္ဒာ သင်တို့ သည်းမခံနိုင်လောက်သော ကြီးကြီးငယ်ငယ်ဖြစ်သော စကားအကြောင်းမျိုးကို တွေ့မြင်ကုန်ရာသလောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မတွေ့မြင်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် မပြတ် အောက်မေ့ထိုက်ကုန်သော ဤတရားခြောက်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကြကုန်လော့၊ ထိုကျင့်ခြင်းသည် သင်တို့အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားခြင်းငှါ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၅-သုန္ဒရီသုတ်

၆-အာရုံသုတ်

ကာမဒါဖြစ်

ရဟန်းတို့ -

- ကာမဂုဏ်တို့သည် မမြဲကုန်၊
- အချည်းနှီး ဖြစ်ကုန်၏။
- ချွတ်ယွင်းစေတတ်ကုန်၏။
- ပျောက်လွယ်သော သဘောရှိကုန်၏။
- ရဟန်းတို့ ထိုကာမဂုဏ်သည် မျက်လှည့်သမား ပြုထားသော အရာ ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။
- လူမိုက်တို့ကို ဖြားယောင်းတတ်၏။

မျက်မှောက်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ် ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ဖြစ်စေ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်အမှတ်အသားဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်အမှတ်အသားဖြစ်စေ ဤနှစ်ပါးစုံသည် မာရ်၏ (အာဏာ) တည်ရာ မာရ်၏ နေရာ မာရ်၏ ပျိုးခင်း မာရ်၏ ကျက်စားရာဖြစ်၏။

ဤကာမဂုဏ်တို့၌ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်ဖြစ်သော စိတ်၌မှီ၍ ဖြစ်သော

- ထိုရှေးရှုကြံစည်မှု ‘အဘိဇ္ဈာ’သော်လည်းကောင်း၊
- ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’သော်လည်းကောင်း၊
- သာလွန်အောင် အားထုတ်မှု ‘သာရမ္မ’သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသုံးပါးသော တရားတို့သည် ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်နေသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားအား အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ ဂဏက မောဂ္ဂဏ္ဍာနသုတ်

၈။ ဂေါပက မောဂ္ဂဏ္ဍာနသုတ်

၉။ မဟာပုဏ္ဏမသုတ်

စွဲလမ်းစရာ တရားစုများ

ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မိမိနေရာ၌ ထိုင်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို မေးလျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ရုပ်ဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညာဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဤသည် တို့ပါလော”ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါန က္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညာဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရဟူသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ် ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဤသည်တို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စွဲလမ်းခြင်း အကြောင်း

“အသျှင်ဘုရား ငါးပါးကုန် သော ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် အဘယ်တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိပါကုန်သနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ငါးပါးကုန်သော ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် တဏှာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ခန္ဓာစာရင်း

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်မျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ ‘ခန္ဓာ’ဟူသော အမည်ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

- ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊
- အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ဖြစ် စေ၊
- ရုန့်ရင်းသည်ဖြစ်စေ၊
- သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်စေ၊
- ယုတ်သည်ဖြစ်စေ၊
- မြတ်သည်ဖြစ်စေ၊
- အဝေး၌ တည်သည် ဖြစ်စေ၊
- အနီး၌ တည်သည်ဖြစ်စေ

- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဤရုပ် သည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။

အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊ ရုန့်ရင်း သည်ဖြစ်စေ၊ သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်စေ၊ ယုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မြတ်သည်ဖြစ်စေ၊ အဝေး၌ တည်သည်ဖြစ်စေ၊ အနီး ၌ တည်သည်ဖြစ်စေ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဤဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ ရဟန်း ဤမျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ ‘ခန္ဓာ’ဟူသော အမည်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရုပ်အစုကို သိစေခြင်း၏အကြောင်းရင်း

အသျှင်ဘုရား ရူပက္ခန္ဓာကို (သဟေတု အဟေတု စသော အပြားတို့ဖြင့်) သိစေခြင်း၏ အကြောင်း ရင်းသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့သည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်း ရင်းသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့သည် အဘယ်ပါနည်း။

- ရဟန်း ရူပက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် မဟာဘုတ်လေးပါးတို့တည်း၊ အထောက် အပံ့သည် မဟာဘုတ်လေးပါးတို့တည်း။
- ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် ဖဿတည်း၊ အထောက်အပံ့သည် ဖဿတည်း။
- သညာက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် ဖဿတည်း၊ အထောက်အပံ့သည် ဖဿတည်း။
- သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် ဖဿတည်း၊ အထောက်အပံ့သည် ဖဿတည်း။
- ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို သိစေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် နာမ်ရုပ် တည်း၊ အထောက်အပံ့သည် နာမ်ရုပ်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

အသျှင်ဘုရား သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဤ လောက၌-

အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊
 အရိယာတရား၌ မကျွမ်းကျင်သော၊
 အရိယာတရား၌ မယဉ် ကျေးသော၊
 သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊
 သူတော်ကောင်းတရား၌ မကျွမ်းကျင်သော၊

သူတော်ကောင်းတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊
အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည်

- ရုပ်ကို အတ္တဟု ရှု၏။
- (ကြွင်းခန္ဓာကို) ရုပ်ရှိသော အတ္တဟုလည်းကောင်း၊
- အတ္တ၌ ရုပ်ဟုလည်းကောင်း၊
- ရုပ်၌ အတ္တဟုလည်း ကောင်း ရှု၏။

ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟုလည်းကောင်း ရှု၏။ ရဟန်း ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်၏ဟု
(မိန့်တော်မူ၏)

သာယာဖွယ်/အပြစ်/ထွက်မြောက်ရာ

ရဟန်း ရုပ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း စိတ်ချမ်းသာခြင်းသည် ရုပ်၌
သာယာဖွယ်မည်၏။ ရုပ်၏ မမြဲခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်းသဘောသည် ရုပ်၌
အပြစ်မည်၏။ ရုပ်၌ လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည် ရုပ်၌
ထွက်မြောက်ခြင်းမည်၏။

ရဟန်း ဝေဒနာကို စွဲ၍။ သညာကို စွဲ၍။ သင်္ခါရတို့ကို စွဲ၍။ ဝိညာဏ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော
ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း စိတ်ချမ်းသာခြင်းသည် ဝိညာဏ်၌ သာယာဖွယ်မည်၏။ ဝိညာဏ်၏ မမြဲခြင်း
ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်းသဘောသည် ဝိညာဏ်၌ အပြစ်မည်၏။ ဝိညာဏ်၌
လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်း လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည် ဝိညာဏ်၌
ထွက်မြောက်ခြင်းမည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၀။ ဣပ္ပုဏ္ဏမသုတ်

၂။ အနုပညာ

၁။ အနုပညာ

၂။ ဆွဲသောပညာ

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်စီစစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ အာသဝေါကုန်ခန်းပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်ကိစ္စဟူသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ ကို ပြုပြီးသော ဝန်ကို ချထားပြီးသော မိမိအကျိုးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝ သံယောဇဉ်ကုန်ခန်းပြီးသော ကောင်းစွာ သိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ရဟန်းအား ပြဿနာဖြေခြင်းငှါ ဤသဘောသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် မြင်သည်၌ (ရာဂဖြင့်) ကပ်ခြင်း မရှိ၊ (ဒေါသဖြင့်) ဖဲခြင်း မရှိ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) မမှီ၊ (ဆန္ဒရာဂဖြင့်) မဖွဲ့၊ (ကာမရာဂ သံယောဇဉ်မှ) လွတ်၏။ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့နှင့်) မယှဉ်၊ အပိုင်းအခြားကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေ၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ကြားသည်၌။ပ။ ငါ့သျှင် ငါသည် တွေ့သည်၌။ပ။ ငါ့သျှင် ငါသည် သိသည်၌ (ရာဂဖြင့်) ကပ်ခြင်း မရှိ၊ (ဒေါသဖြင့်)ဖဲခြင်း မရှိ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) မမှီ၊ (ဆန္ဒရာဂ)ဖြင့် မဖွဲ့၊ (ကာမရာဂ သံယောဇဉ်မှ) လွတ်၏။ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့နှင့်) မယှဉ်၊ အပိုင်းအခြားကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤလေးမျိုးသော ပြောဆိုခြင်းတို့၌ ဤသို့ သိသည် ဤသို့ မြင်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏ စိတ်သည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏ဟု (ပြော၏)။ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားကို “ကောင်း၏”ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ရမည်၊ စကားကို ကောင်း၏ဟု နှစ်သက်ဝမ်း မြောက်ပြီးလျှင် တစ်ဆင့်တက်၍ ပြဿနာကို မေးရမည်။

ငါ့သျှင် ငါသည် ရုပ်ကို အားမရှိ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ သက်သာရာ မရှိဟု သိခြင်းကြောင့် ရုပ်၌ ကပ်ရောက်စွဲလမ်းတတ်သော စိတ်တည်တံ့ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်း ကိန်းကြောင်းဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ ကုန်ခြင်း ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်း စွန့်ခြင်း လွတ်ခြင်းကြောင့် “ငါ၏ စိတ်သည် လွတ်မြောက်ပြီ”ဟု သိ၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ဝေဒနာကို။ပ။ ငါ့သျှင် ငါသည် သညာကို။ပ။ ငါ့သျှင် ငါသည် သင်္ခါရတို့ကို။ပ။ ငါ့သျှင် ငါသည် ဝိညာဏ်ကို အားမရှိ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သောသဘော ရှိ၏။ သက်သာရာမရှိဟု သိခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်၌ ကပ်ရောက်စွဲလမ်းတတ်ကုန်သော စိတ်တည်တံ့ကြောင်း အမှားနှလုံးသွင်းကြောင်းဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ ကုန်ခြင်း ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်း စွန့်ခြင်း လွတ်ခြင်း ကြောင့် “ငါ၏ စိတ်သည် လွတ်မြောက်ပြီ”ဟု သိ၏။ ငါ့သျှင် ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ ဤသို့ သိသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ မြင်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏ စိတ်သည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်

မစွဲလမ်းဘဲ အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏ဟု (ပြောဆို၏)။ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားကို “ကောင်း၏”ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ရမည်။

၃။ သယုတိသုတ်

သုတော်ကောင်း သုယုတ်မာသော

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်ဖန်လည်း သူယုတ်မာသည် အကြားအမြင် များ၏။ ထိုရဟန်းသည် - “ငါသည် အကြားအမြင် များ၏။ (ငါမှ) တစ်ပါးကုန်သော ဤရဟန်းတို့သည် အကြားအမြင် မများကုန်”ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။

ထိုရဟန်းသည် ထိုအကြားအမြင်များသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မိမိကို ချီးမြှောက်၏။

သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း သူယုတ်မာတို့၏ တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ သုတော်ကောင်းသည်ကား “အကြားအမြင် များသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လောဘ ဒေါသ မောဟတရားတို့ သည် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်။ အကြားအမြင် မများသော်လည်း ထိုရဟန်းသည် လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သော တရားကို ကျင့်၏။ ရိုသေထိုက်အောင် ကျင့်၏။ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ထိုရဟန်းတို့တွင် ထိုအကျင့်ကောင်းသော ရဟန်းကို ပူဇော်ထိုက်၏။ ထိုရဟန်းတို့တွင် ထိုအကျင့်ကောင်း သော ရဟန်းကို ချီးမွမ်းထိုက်၏”ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် အကျင့်ကိုသာလျှင် အကြောင်း ပြု၍ အကြားအမြင်များသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မိမိကို မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကို မရှုတ်ချ။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း သုတော်ကောင်းတို့၏ တရားတည်း။

၄။ သေဝိတဗ္ဗသုတ်

မှီဝဲထိုက် မမှီဝဲထိုက်သော ကိုယ် နိတ် စိတ်။ ဒိဋ္ဌိ သညာ။ အဆင်း အသံ စသည်။

၅။ ဗဟုဓာတုကသုတ်

ဓာတ်၌ လိမ္မာသော ရဟန်း

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် “ဓာတ်၌ လိမ္မာသော ရဟန်း”ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

- အာနန္ဒာ စက္ခုဓာတ် + ရူပဓာတ် + စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊
- သောတ ဓာတ်+ သဒ္ဓဓာတ် + သောတဝိညာဏဓာတ်၊
- ဃာနဓာတ် + ဂန္ဓဓာတ် + ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊
- ဇိဝှိဓာတ်+ ရသဓာတ်+ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊
- ကာယဓာတ်+ဖောဠုဗ္ဗဓာတ်+ကာယဝိညာဏဓာတ်၊
- မနောဓာတ် + ဓမ္မဓာတ် + မနောဝိညာဏဓာတ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

အာနန္ဒာ ဤဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး တို့ကို အကြင် အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာသောရဟန်း” ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁)

အာနန္ဒာ ပထဝီဓာတ်အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် အာကာသဓာတ် ဝိညာဏဓာတ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ဤ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဤဓာတ်ခြောက်ပါးတို့ကို အကြင်အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာသောရဟန်း”ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၂)

အာနန္ဒာ သုခဓာတ် ဒုက္ခဓာတ် သောမနဿဓာတ် ဒေါမနဿဓာတ် ဥပေက္ခာဓာတ် အဝိဇ္ဇာဓာတ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤဓာတ်ခြောက်ပါးတို့ကို အကြင်အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာသောရဟန်း”ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၃)

အာနန္ဒာ လိုချင်မှု ကာမ နှင့်စပ်သော ဓာတ်၊ ထွက်မြောက်မှု နေက္ခမ္မနှင့်စပ်သော ဓာတ်၊ ပျက်စီးစေလိုခြင်း ‘ဗျာပါဒ’ နှင့်စပ်သော ဓာတ်၊ မပျက်စီးစေလိုခြင်း မေတ္တာ ‘အဗျာပါဒ’ နှင့်စပ်သော ဓာတ်၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း ‘ဝိဟိသာ’ နှင့်စပ်သော ဓာတ်၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း ‘အဝိဟိသာ’နှင့်စပ်သော ဓာတ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အာနန္ဒာ ခြောက်ပါးကုန်သော ဤဓာတ်တို့ကို အကြင်အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာသောရဟန်း”ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၄)

အာနန္ဒာ ကာမဓာတ်, ရူပဓာတ်, အရူပဓာတ်^၁အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤဓာတ်သုံးပါးတို့ကို အကြင်အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာသောရဟန်း”ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာနန္ဒာ သင်္ခတဓာတ်, အသင်္ခတဓာတ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤဓာတ်နှစ်ပါးတို့ကို အကြင် အကြောင်းကြောင့် ပညာဖြင့် သိ၏။ မြင်၏။ အာနန္ဒာ ဤမျှသော အကြောင်းဖြင့်လည်း “ဓာတ်၌ လိမ္မာ သောရဟန်း” ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၆။ ဣသိဂိလိသုတ်

၇။ မဟာစက္ကာရိသကသုတ်

သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ရှေ့သွား

ရဟန်းတို့ ထိုတရားတို့တွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ရှေ့သွားဖြစ်သနည်း။

- အမှားကြံခြင်း ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ကို အမှားကြံခြင်း ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဟူ၍ သိ၏။
- မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဟူ၍ သိ၏။ ထိုသိခြင်းသည် ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အမှားကြံခြင်း ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ သည် အဘယ် နည်း။ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်၍ ကြံခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် စပ်၍ ကြံခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့် စပ်၍ ကြံခြင်း တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား အမှားကြံခြင်း ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ တည်း။

ရဟန်းတို့ မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို နှစ်မျိုးရှိ၏ဟူ၍ ဟော၏။ ရဟန်းတို့ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကောင်းမှု၏ အဖို့ဖြစ်သော ခန္ဓာဟူသော အကျိုးကိုပေးတတ်သော မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အပြစ်ကင်းသော အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော လောကကို လွန်မြောက်၍ လောကုတ္တရာ မည်သော အရိယမဂ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ သည် ရှိ၏။

၈-အာနာပါနုဿတိသုတ်

၉-ကာယဂတာသတိသုတ်

၁၀-သင်္ခါရုပပတ္တိသုတ်

၃-သုညတဝဂ်

၁။ ဣဒ္ဓသုညတသုတ်

အမှတ်သညာ

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် လူဟူသော အမှတ်သညာကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ တော ဟူသော အမှတ်သညာကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ ပထဝီဟူသော အမှတ်သညာကို စွဲ၍ဖြစ်သော တစ်ခု တည်းသော သညာကို နှလုံးသွင်း၏။ ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် ပထဝီဟူသော အမှတ်သညာ၌ ပြေးဝင်၏။ ကြည်လင်၏။ ကောင်းစွာတည်၏။ လွတ်လွတ်ဝင်၏။

ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏ “လူဟူသော အမှတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော (ကိလေသာဟူသော) ပူပန်ခြင်းတို့သည် ဤပထဝီဟူသော အမှတ်၌ မရှိကုန်။ တောဟူသော အမှတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော (ကိလေသာဟူသော) ပူပန်ခြင်းတို့သည် ဤပထဝီဟူသော အမှတ်၌ မရှိကုန်။ ပထဝီဟူသော အမှတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဤတစ်ခုတည်းသော ပူပန် ခြင်းမျှသည်သာ ရှိ၏” ဟု (သိ၏)။

၂။ မဟာသုညတသုတ်

ထချိန်တန်ထ သွားချိန်တန်သွား

အာနန္ဒာ ဤ သမထ ဝိပဿနာ ဝိဟာရဖြင့် နေသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် စကြံသွားခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်အံ့၊ ဤသို့ညွတ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းသည် “ဤသို့ စကြံသွားသော ငါ့အား အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဖန်ဖန် မယိုစီးကုန်အံ့” ဟု နှလုံး သွင်း၍ စကြံသွား၏။ ဤသို့လျှင် ထိုစကြံသွားရာ၌ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

အာနန္ဒာ ဤစကြံသွားခြင်းဟူသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်နေသော ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် ရပ်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်အံ့၊ ဤသို့ညွတ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းသည် “ဤသို့ ရပ်သော ငါ့အား အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဖန်ဖန် မယိုစီးကုန်အံ့” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ရပ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုရပ်ရာ၌ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

အာနန္ဒာ ဤရပ်ခြင်းဟူသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်နေသော ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် ထိုင်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ညွတ်အံ့၊ ဤသို့ညွတ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းသည် “ဤသို့ ထိုင်သော ငါ့အား အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဖန်ဖန် မယိုစီးကုန်အံ့” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ထိုင်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုထိုင်ရာ၌ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

အာနန္ဒာ ဤထိုင်ခြင်းဟူသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်နေသော ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် လျောင်းခြင်းငှါ အကယ်၍ညွတ်အံ့၊ ဤသို့ညွတ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းသည် “ဤသို့လျောင်းသော ငါ့အား အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဖန်ဖန် မယိုစီးကုန်အံ့” ဟု နှလုံးသွင်း၍ လျောင်း၏။ ဤသို့လျှင် ထိုလျောင်းရာ၌ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

၃။ အစ္စဂါယအပ္ပတသုတ်

၄။ ဗာကလသုတ်

၅။ ဒန္တဘူမိသုတ်

တရားသိသွားရင် သည်းခံနိုင်သွားတယ်

- ‘ဤသည်တို့ကား အာသဝေါတရားတို့’ ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။
- ‘ဤကား အာသဝေါတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းအကြောင်း’ ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။
- ‘ဤကား အာသဝေါတရားတို့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)’ ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။
- ‘ဤကား အာသဝေါတရားတို့ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်’ ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏။

ဤသို့ သိသော ဤသို့ မြင်သော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက်ပြီးလတ်သော် “လွတ်မြောက်လေပြီ” ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ် ပေါ်၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် (မဂ်) ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။

ထိုရဟန်းသည် အချမ်း အပူ ဆာလောင်ခြင်း မွတ်သိပ်ခြင်း မှက် ခြင် ယင် နေပူ မြေ ကင်း သန်း အတွေ့တို့ကို သည်းခံနိုင်၏။ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော မကောင်းသဖြင့် ရောက်လာ ကုန်သော စကားတို့ကိုလည်း သည်းခံနိုင်၏။ ကိုယ်၌ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပြင်းထန် ကြမ်းကြုတ် ခါးစပ် ကျင်နာ မသာယာဖွယ် မနှစ်မြို့ဖွယ်ဖြစ်သော အသက်ကို ဆောင်နိုင်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ကိုလည်း သည်းခံနိုင် ခြင်းသဘော ရှိ၏။ အလုံးစုံသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမှ ကင်းခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း ဟူသော အပြစ်ကို ပယ်စွန့်ခြင်း ရှိ၏။ အဝေးမှ ဆောင်ယူသော အလှူကို ခံထိုက်၏။ ညဉ့်သည်အတွက် ရည်မှန်းထားသော အလှူကို ခံထိုက်၏။ မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်၏။ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးထိုက်၏။ လူအပေါင်း၏အတုမရှိ မြတ်သော ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေတီ စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေနှင့် တူ၏။

၆။ ဘုမိဇသတ်

၇။ အနုဂ္ဂသတ်

၈။ ဥပက္ကိလေသသတ်

ရန်ငြိမ်းကြောင်း

“ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်၊ မငြင်းခုံကြကုန်လင့်၊ ခိုက်ရန်မဖြစ်ကြကုန်လင့်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်စကားကို မဆိုကြကုန်လင့်၊ ဝါဒမကွဲပြားကြကုန်လင့်” ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။

သတိကင်းကုန်၍ ပညာရှိယောင် ဟန်ဆောင်ပြောဆိုသူတို့သည် အငြင်းအခုံ စကား၌ ကျက်စားကုန်၏။ ခံတွင်းပါးစပ်ကို ဟ၍ အလိုရှိသမျှ ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ အကြင်ငြင်းခုံမှုဖြင့် (ဤအရှက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြစ်သို့) ဆောင်အပ် ကုန်၏။ ထိုအရှက် မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြစ်ကို မသိကြကုန်။

ငါ့ကို အမျက်ထွက်ဖူး၏။ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲဖူး၏။ ငါ့ကို အောင်နိုင်ဖူး၏။ ငါ၏ (ဥစ္စာ) ကို ဆောင်ယူဖူး၏ဟူ၍ ရန်ငြိုးဖွဲ့သူတို့အား ရန်သည် မငြိမ်းနိုင်။

ငါ့ကို အမျက်ထွက်ဖူး၏။ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲဖူး၏။ ငါ့ကို အောင်နိုင်ဖူး၏။ ငါ၏ (ဥစ္စာ) ကို ဆောင်ယူဖူး၏ဟူ၍ ရန်ငြိုးမဖွဲ့သူတို့အား ရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

ဤလောက၌ ရန်တို့သည် ရန်တုံ့မှုသဖြင့် တစ်ခါဖူးမျှ မငြိမ်းအေးကုန်၊ ရန်တုံ့ မမှုမှသာလျှင် ရန်တို့သည် ငြိမ်းအေးကုန်၏။ ဤသဘောကား ရှေးထုံးစဉ်လာ ပေတည်း။

သမာဓိမလျော့အောင်

အနုရုဒ္ဓါတို့ ထိုငါ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ “ငါ့အား ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ၏ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’သည် ရွေ့လျော့၏။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရွေ့လျော့သော် အရောင်သည်လည်းကောင်း၊ ရူပါရုံတို့ကို မြင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ကွယ်ပျောက်၏။ ငါ့အား ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ နှလုံးမသွင်းခြင်း ‘အမနသိကာရ’ နှင့် ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည် တစ်ဖန် မဖြစ်နိုင်အောင် ငါပြုပေအံ့” ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။

အနုရုဒ္ဓါတို့ ထိုငါ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ “ငါ့အား ကိုယ်ခက်တရော်ရှိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ခက်တရော် ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ့အား တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’သည် ရွှေ့လျော့၏။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရွှေ့လျော့သော် အရောင်သည်လည်း ကောင်း၊ ရူပါရုံတို့ကို မြင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ကွယ်ပျောက်၏။

သိကာပယ်

အနုရုဒ္ဓါတို့ ထိုငါသည် “ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို ပယ်စွန့်၏။

“နှလုံးမသွင်းခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော နှလုံးမသွင်းခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။

“ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ‘ထိနမိဒ္ဓ’သည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်သော ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ပယ်စွန့်၏။

“ကိုယ်ခက်တရော်ရှိခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟုသိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်ခက်တရော်ရှိခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။

“ပေါ်လွင်ရွှင်လန်းမှု ‘ဗလဝ ပီတိ’သည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော ပေါ်လွင် ရွှင်လန်းမှု ‘ဗလဝပီတိ’ကို ပယ်စွန့်၏။

“ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။

“အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယလွန်ခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော အား ထုတ်အပ်သော ဝီရိယလွန်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။

“အလွန်ဆုတ်နစ်သော ဝီရိယသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်း ကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော အလွန်ဆုတ်နစ်သော ဝီရိယကို ပယ်စွန့်၏။

“တောင့်တခြင်း ‘တဏှာ’သည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်သော တောင့်တခြင်း ‘တဏှာ’ ကို ပယ်စွန့်၏။

“အထူးထူးသော သဘောရှိသော သညာသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော အထူးထူးသော သဘောရှိသော သညာကို ပယ်စွန့်၏။

“ရူပါရုံတို့ကို အလွန်ရှုခြင်းသည် စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း”ဟု သိ၍ စိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံတို့ကို အလွန်ရှုခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။

၉။ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်

ငရဲသွားသူက ပိုများ

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော လက်တစ်ဆုပ်စာမျှသော ကျောက်ခဲကို ကိုင်၍ “ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ ထင်မှတ်ကြကုန်သနည်း၊ အနည်းငယ်သော လက်တစ်ဆုပ်စာမျှသော ငါ့ကိုင်ထား သော ကျောက်ခဲနှင့် ဟိမဝန္တာတောင်သည် အဘယ်က သာလွန်၍ ကြီးသနည်း”ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့် တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား အနည်းငယ်သော လက်တစ်ဆုပ်စာမျှသော မြတ်စွာဘုရား ကိုင်ထားသော ဤကျောက်ခဲသည် မပြောပလောက်ပါ။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်စာသော် ရေတွက်လောက်ခြင်းမျှ သို့လည်း မရောက်ပါ။ ရာထောင်စိတ် တစ်စိတ်မျှသို့လည်း မရောက်ပါ။ နှိုင်းခိုင်းနိုင်လောက်ရုံမျှသို့လည်း မရောက်ပါဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် ထိုယောက်ျားသည် လှံချက်သုံးရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်အပ်သည်ရှိသော် ထိုးသတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို ခံစားရ၏။ ထိုဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းသည် ငရဲ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ထောက်စာသော် (ဆင်းရဲဟု) ရေတွက်လောက်ခြင်းမျှသို့လည်း မရောက်၊ ရာထောင်စိတ် တစ်စိတ်မျှသို့လည်း မရောက်၊ နှိုင်းခိုင်းနိုင် လောက်ရုံမျှသို့လည်း မရောက်။

ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်းတို့သည် ငါးမျိုးသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမည်သော ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြုကုန်၏။ လောလောပူသော သံငုတ်ကို လက်၌ စိုက်နှက်ကုန်၏။ လောလောပူသော သံငုတ်ကို နှစ်ခု မြောက်သော လက်၌ စိုက်နှက်ကုန်၏။ လောလောပူသော သံငုတ်ကို ခြေ၌ စိုက်နှက်ကုန်၏။ လောလောပူ သော သံငုတ်ကို နှစ်ခုမြောက်သော ခြေ၌ စိုက်နှက်ကုန်၏။ လောလောပူသော သံငုတ်ကို ရင်လယ်၌ စိုက်နှက်ကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန် ကြမ်းတမ်းကုန် နာကျင်ကုန်သော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရ၏။ ထိုမကောင်းမှုကံ မကုန်သေးသမျှ မသေ။ ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်း တို့သည် အိပ်စေ၍ ဓားမတို့ဖြင့် ရွှေကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန်။ မကုန်သေးသမျှ မသေ။ ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်းတို့သည် ခြေမိုးမျှော် ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ကိုင်၍ ပဲခွပ်တို့ဖြင့် ရွှေကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန်။ မကုန်သေးသမျှ မသေ။

ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်းတို့သည် ရထား၌ က၍ ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော မီးလျှံနှင့်တကွသော မီးခိုးနှင့်တကွသော မြေ၌ ပြေးလည်း ပြေးစေကုန်၏။ ခေါက်တံ့ခေါက်ပြန်လည်း ပြေးစေကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန်။ပ။ မကုန်သေးသမျှ မသေ။ ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်းတို့သည် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော မီးလျှံနှင့်တကွသော မီးခိုးနှင့်တကွသော ကြီးစွာသော မီးကျိုးတောင်သို့ တက်လည်းတက်စေကုန်၏။ ဆင်းလည်း ဆင်းစေကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန် ကြမ်းတမ်းကုန် နာကျင်ကုန်သော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရ၏။ ထိုမကောင်းမှုကံ မကုန်သေးသမျှ မသေ။

ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်းတို့သည် ခြေမိုးမျှော် ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ကိုင်၍ ရဲရဲပြောင် ပြောင်တောက်လောင်သော မီးလျှံနှင့်တကွသော မီးခိုးနှင့်တကွသော လောလောပူသော သံအိုး‘လောဟကုမ္ဘီ’ ငရဲ၌ ပစ်ချကုန်၏။ ထိုငရဲကျသူသည် ထိုသံအိုး ‘လောဟကုမ္ဘီ’ ငရဲ၌ ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ ကျက်၏။ ထိုငရဲကျ သူသည် ထိုသံအိုး ‘လောဟကုမ္ဘီ’ ငရဲ၌ ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ ကျက်သည်ရှိသော် တစ်ကြိမ်လည်း အထက်သို့ ပေါ်တက်၏။ တစ်ကြိမ်လည်း အောက်သို့ မြုပ်သွား၏။ တစ်ကြိမ်လည်း ဖိလာကန့်လန့်သွား၏။ ထိုငရဲ ကျသူသည် ထိုသံအိုး ‘လောဟကုမ္ဘီ’ ငရဲ၌ ဆင်းရဲကုန် ပြင်းထန်ကုန် ကြမ်းတမ်းကုန် နာကျင်ကုန်သော ဝေဒနာတို့ကို ခံစားရ၏။ ထိုမကောင်းမှုကံ မကုန်သေးသမျှ မသေ။ ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကျသူကို ငရဲထိန်း တို့သည် အထပ်ထပ် ငရဲကြီး၌ ပစ်ချကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုငရဲကြီးသည်ကား-

လေးထောင့်ရှိ၏။ တံခါးလေးခုရှိ၏။ အကွက်ကျအောင် တိုင်းတာဝေဖန်ထား၏။ သံတံတိုင်းဖြင့် ကာရံ၏။ သံပြားဖြင့် မိုးအုပ်ထား၏။

ထိုငရဲကြီးမှာ သံဖြင့်ပြီးသော မြေရှိ၏။ ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။ အခိုးအလျှံ ရှိ၏။ အခါခပ်သိမ်း ထက်ဝန်းကျင် ယူဇနာတစ်ရာတိုင်တိုင် ပျံ့နှံ့၍ တည်၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် နည်းပရိယာယ် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်လည်း ငရဲစကားကို ဟောငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ ငရဲတို့သည် အလွန်ဆင်းရဲကုန်၏။ ဤဆင်းရဲပုံကို ဟောကြားခြင်းဖြင့် အဆုံးသို့ရောက်အောင် ဟောခြင်းငှါ မလွယ်။

၁၀။ ဒေဝဒုတသုတ်

၄။ ဝိဘင်္ဂဝဂ်

၁။ ဘဒ္ဒေကရတ္ထသုတ်

ပစ္စုပ္ပန်တညိတညိဂူဟူသည်

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

အတိတ်ခန္ဓာသို့လည်း အစဉ်မလိုက်ရာ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကိုလည်း မတောင့်တရာ၊
အတိတ်ခန္ဓာသည် ချုပ်ပြီးပြီ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာလည်း မရောက်လာသေး။

ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဘောတရားကို ထိုထိုဖြစ်ဆဲခဏ၌သာလျှင် ဝိပဿနာရှုသော
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တွန့်တိုခြင်း ပျက်စီးခြင်းမရှိသော ထိုဝိပဿနာရှုမှုကို အဖန်ဖန်ပွား
များရာ၏။

အဘယ်သူသည် နက်ဖြန်၌ သေရမည်ကို သိနိုင်အံ့နည်း၊ ယနေ့ကပင်လျှင်
အားထုတ်သင့်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအလုပ်ကို ပြုလုပ်သင့်၏။ ငါတို့မှာ များသော
စစ်သည်ရှိသော ထိုသေမင်းနှင့် ချိန်းချက်ထားမှုသည် မရှိသည်သာတည်း။

ဤသို့ နေလေ့ရှိသော လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းရှိသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး မပျင်းမရိ
အားထုတ်သော ထိုရဟန်းကို စင်စစ် ‘ကောင်းသော ညဉ့်တစ်ညဉ့်ရှိသော ရဟန်း’ ဟူ၍
ကိလေသာ ငြိမ်းအေးပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏။

ကာလသုံးပါးသို့ အစဉ်လိုက်ပုံ

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်လိုက်သနည်း။

“အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ရုပ်အဆင်းရှိသူ
ဖြစ်ဖူးပြီ” ဟု ထိုရုပ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့
နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏” ဟု ထိုဝေဒနာ၌
နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်
ကောင်းသော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏” ဟု ထိုသညာ၌ နှစ်သက်ခြင်းကို
အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော
ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏” ဟု ထို သင်္ခါရ၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်
ဖြစ်စေ၏။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူ

ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုဝိညာဏ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ သို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်သနည်း။

“အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ရုပ်အဆင်းရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုရုပ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုဝေဒနာ၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုသညာ၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုသင်္ခါရ၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ “အတိတ်ကာလက ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏”ဟု ထိုဝိညာဏ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို တောင့်တသနည်း။

“အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ရုပ်အဆင်းရှိသူ ဖြစ်လို၏”ဟု ထိုရုပ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ပ။ ဤသို့ နှစ်သက် ဖွယ်ကောင်းသော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ “အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူဖြစ်လို၏”ဟု ထိုဝိညာဏ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာ ကို တောင့်တ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို မတောင့်တသနည်း။

“အနာဂတ်ကာလ၌ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ရုပ်အဆင်းရှိသူ ဖြစ်လို၏”ဟု ထိုရုပ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏။ “အနာဂတ်ကာလ၌

ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ရှိသူ ဖြစ်လို၏’ဟု ထိုဝိညာဏ်၌ နှစ်သက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် မဖြစ်စေ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို မတောင့်တ။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ တွန့်တိုသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤ လောက၌ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊ အရိယာတရား၌ မကျွမ်းကျင်သော၊ အရိယာတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိသော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ မကျွမ်းကျင်သော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ မယဉ်ကျေးသော၊ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ရုပ်ကို အတ္တ ‘ကိုယ်’ဟု ရှု၏။ (ကြွင်းခန္ဓာကို) ရုပ်ရှိသော အတ္တဟုလည်းကောင်း၊ အတ္တ၌ ရုပ်ဟုလည်းကောင်း၊ ရုပ်၌ အတ္တဟုလည်း ကောင်း ရှု၏။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ကို။ပ။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကို။ ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ကို။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ကို အတ္တ ‘ကိုယ်’ဟု ရှု၏။ (ကြွင်းခန္ဓာကို) ဝိညာဏ်ရှိသော အတ္တဟုလည်းကောင်း၊ အတ္တ၌ ဝိညာဏ်ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟုလည်းကောင်း ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန် တရားတို့၌ တွန့်တို၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ မတွန့်တိုသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့ရှိသော၊ အရိယာတရား၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ အရိယာတရား၌ ယဉ်ကျေးသော၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့ရှိသော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ သူတော်ကောင်းတရား ၌ ယဉ်ကျေးသော၊ အကြား အမြင်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သည် ရုပ်ကို အတ္တ ‘ကိုယ်’ဟု မရှု။ (ကြွင်းခန္ဓာကိုလည်း) ရုပ်ရှိသော အတ္တဟု မရှု။ အတ္တ၌ ရုပ်ဟု မရှု။ ရုပ်၌ အတ္တဟု မရှု။ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ကို။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ကို။ ပြုပြင်စီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့ကို။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ကို အတ္တဟု မရှု။ (ကြွင်းခန္ဓာကို) ဝိညာဏ်ရှိသော အတ္တဟု မရှု။ အတ္တ၌ ဝိညာဏ်ဟု မရှု။ ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟု မရှု။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရား၌ မတွန့်တို။

၂။ အာနန္ဒာဒွေကရုတ္တသုတ်

၃။ မဟာကဏ္ဍနာဒွေကရုတ္တသုတ်

ကာလသုံးပါး အစဉ်လိုက်ပုံ

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်လိုက်သနည်း။

အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ စက္ခုပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ရူပါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍ ထိုစက္ခုပသာဒ+ရူပါရုံတို့၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် ဖြစ်၏။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ+ ရူပါရုံတို့ကို အလွန်နှစ်သက်၏။ ထိုစက္ခုပသာဒ+ရူပါရုံတို့ကို အလွန်နှစ်သက်သောသူသည် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်လိုက်၏။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ သောတပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ သဒ္ဓါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ပ။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဃာနပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဂန္ဓာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဇိဝါပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ရသာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ကာယပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတနသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံတို့၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် ဖြစ်၏။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို အလွန်နှစ်သက်၏။ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို အလွန်နှစ်သက်သောသူသည် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်လိုက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် အတိတ် ခန္ဓာသို့ အစဉ်လိုက်၏။

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်သနည်း။

အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ စက္ခုပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ရူပါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍ ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံတို့၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် မဖြစ်။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ+ ရူပါရုံကို မနှစ်သက်။ ထိုစက္ခုပသာဒ+ ရူပါရုံကို မနှစ်သက်သောသူသည် အတိတ် ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ သောတပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ သဒ္ဓါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ပ။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဃာနပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဂန္ဓာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဇိဝါပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။

ရသာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ကာယပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ ဟူ၍။ အတိတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတနသည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏။ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ဖူးကုန်၏ဟူ၍ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံတို့၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် မဖြစ်။ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်မစပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မနှစ်သက်။ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မနှစ်သက်သော သူသည် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် အတိတ်ခန္ဓာသို့ အစဉ်မလိုက်။

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို တောင့်တသနည်း။

အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ စက္ခုပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ရူပါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍ မရသေးသော စက္ခု ပသာဒ + ရူပါရုံကို ရခြင်းငှါ စိတ်က တောင့်တ၏။ စိတ်က တောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို နှစ်သက်၏။ ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို နှစ်သက်သော သူသည် အနာဂတ်ဖြစ် သော စက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို တောင့်တ၏။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ သောတပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ သဒ္ဓါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရ လိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ယာနပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဂန္ဓာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဇိဝါပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ရသာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ကာယပသာဒ သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတနသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍ မရသေးသော မနာယတန + ဓမ္မာရုံကို ရခြင်းငှါ စိတ်က တောင့်တ၏။ စိတ်က တောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို နှစ်သက်၏။ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံ ကို နှစ်သက်သောသူသည် အနာဂတ်ဖြစ်သော မနာယတန + ဓမ္မာရုံကို တောင့်တ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို တောင့်တ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို မတောင့်တသနည်း။

အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ စက္ခုပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ရူပါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ဟူ၍ မရသေးသော စက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို ရခြင်းငှါ စိတ်က မတောင့်တ။ စိတ်က မတောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို မနှစ်သက်။ ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို မနှစ်သက်သော သူသည် အနာဂတ် ဖြစ်သော စက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို မတောင့်တ။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏

သောတပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ် ရလို၏။ သဒ္ဒါရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ပ။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ယာနပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဂန္ဓာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဇိဝါပသာဒသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ရသာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ကာယပသာဒ သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍။ အနာဂတ်ကာလ၌ ငါ၏ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတနသည် ဤသို့ ဖြစ်ရလို၏။ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ရလိုကုန်၏ ဟူ၍ မရအပ်သေးသော မနာယတန + ဓမ္မာရုံကို ရခြင်းငှါ စိတ်က မတောင့်တ၊ စိတ်က မတောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မနှစ်သက်၊ ထိုမနာယတန+ ဓမ္မာရုံ ကို မနှစ်သက်သောသူသည် အနာဂတ်ဖြစ်သော မနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မတောင့်တ။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့ လျှင် အနာဂတ်ခန္ဓာကို မတောင့်တ။

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ တွန့်တိုသနည်း။

ငါ့သျှင်တို့ စက္ခု ပသာဒ+ ရူပါရုံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်သာတည်း။ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံ၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’သည် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို နှစ်သက်၏။ ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို နှစ်သက်သော သူသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ တွန့်တို၏။ ငါ့သျှင်တို့ သောတပသာဒ + သဒ္ဒါရုံ။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ယာနပသာဒ + ဂန္ဓာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ဇိဝါပသာဒ+ ရသာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ကာယပသာဒ + ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတန +ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန် သာတည်း။ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံ၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို နှစ်သက်၏။ ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို နှစ်သက်သော သူသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ တွန့်တို၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ တွန့်တို၏။

ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ မတွန့်တိုသနည်း။

ငါ့သျှင်တို့ စက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံ၊ ထို နှစ်ပါးစုံသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်သာတည်း။ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံ၌ ဆန္ဒရာဂနှင့် စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ သည် အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့် မစပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို မနှစ်သက်၊ ထိုစက္ခုပသာဒ + ရူပါရုံကို မနှစ်သက်သောသူသည် ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ မတွန့်တို။ ငါ့သျှင်တို့

သောတပသာဒ + သဒ္ဒါရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ဃာနပသာဒ + ဂန္ဓာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ဇိဝါပသာဒ + ရသာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ကာယပသာဒ + ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ ငါ့သျှင်တို့ ဘဝင်စိတ်ဟူသော မနာယတန + ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ် သောဓမ္မာရုံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည် ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်သာတည်း။ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ဖြစ် သော ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံ၌ ဆန္ဒရာဂနှင့်စပ်သော သိမှု ‘ဝိညာဏ်’သည် အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’၏ ဆန္ဒရာဂနှင့် မစပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုမနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မနှစ်သက်၊ ထို မနာယတန + ဓမ္မာရုံကို မနှစ်သက်သောသူသည် ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ မတွန့်တို။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့ လျှင် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ မတွန့်တို။

၄-လောမသကင်္ဂီယ ဘဒ္ဒေကရုတ္တသုတ်

၅-စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်

၆-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်

၇-သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်

“ခြောက်ပါးကုန်သော အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာယတနကို သိရမည်”

စက္ခာယတန သောတာယတန ဃာနာ ယတန ဇိဝါယတန ကာယာယတန မနာယတနတို့တည်း။ “ခြောက်ပါးကုန်သော အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ် သော အာယတနတို့ကို သိရမည်”

“ခြောက်ပါးကုန်သော အပသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့ကို သိရမည်”

ရူပါယတန သဒ္ဒါယတန ဂန္ဓာယတန ရသာယတန ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဓမ္မာယတနတို့တည်း။ “ခြောက်ပါးကုန်သော အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော အာယတနတို့ကို သိရမည်”

“ခြောက်ပါးကုန်သော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခာဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် ဃာနဝိညာဏ် ဇိဝါဝိညာဏ် ကာယဝိညာဏ် မနောဝိညာဏ်တို့ တည်း။ “ခြောက်ပါးကုန်သော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

“ခြောက်ပါးကုန်သော ဖဿအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မဿ၊ သောတဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မဿ၊ ဃာနဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ် သော သမ္မဿ၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မဿ၊ ကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မဿ၊ မနောဝိညာဏ် နှင့်ယှဉ်သော သမ္မဿတို့တည်း။

“ခြောက်ပါးကုန်သော ဖဿအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

“တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော စိတ်၏ ကြီစည်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို သိရမည်

စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် ရူပါရုံကို ရှုမြင်၍ သောမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ကြီစည်သုံးသပ်၏။ ဒေါမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ကြီစည်သုံးသပ်၏။ ဥပေက္ခာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ကြီစည်သုံးသပ်၏။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သဒ္ဓါရုံကို ကြားနာ၍။ ဃာန ဝိညာဏ်ဖြင့် ဂန္ဓာရုံကို နံ၍။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် ရသာရုံကို လျက်၍။ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ၍။ မနောဝိညာဏ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ သောမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို ကြီစည်သုံး သပ်၏။ ဒေါမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို ကြီစည်သုံးသပ်၏။ ဥပေက္ခာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို ကြီစည်သုံးသပ်၏။ ဤသို့လျှင် ခြောက်ပါးကုန်သော သောမနဿနှင့်ယှဉ်သော ကြီစည်ခြင်းသုံး သပ်ခြင်း ခြောက်ပါးကုန်သော ဒေါမနဿနှင့် ယှဉ်သော ကြီစည်ခြင်းသုံးသပ်ခြင်း ခြောက်ပါးကုန်သော ဥပေက္ခာနှင့်ယှဉ်သော ကြီစည်ခြင်းသုံးသပ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

“တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော စိတ်၏ကြီစည်ခြင်းသုံးသပ်ခြင်းတို့ကို သိရမည်

“သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ (၀ဒု၊ ၀ဝဒုသို့) ရောက်ကြောင်းတို့ကို သိရမည်။

- ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်ကို မှီသော သောမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော သောမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်ကို မှီကုန်သော ဒေါမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော ဒေါမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊
- ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်ကို မှီကုန်သော ဥပေက္ခာတို့သည်လည်းကောင်း၊

- **ခြောက်ပါး ကုန်သော ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော ဥပေက္ခာတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။**

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော သောမနဿတို့သည် အဘယ်နည်း။

အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကို ပွားစေအပ် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော တဏှာနှင့် ယှဉ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရူပါရုံတို့ကို ရခြင်းကိုလည်း ရသောအားဖြင့် ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ရှေးဦးလည်း ရှေးကရဖူးသော လွန်လေပြီးသော ချုပ်လေပြီးသော ဖောက်ပြန်ပြီး သော ရူပါရုံတို့ကို အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း သောမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘော ရှိသော သောမနဿကို ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော သောမနဿဟူ၍ ဆိုရ၏။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန် သော သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဂန္ဓာရုံတို့ကို။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ရသာရုံတို့ကို။ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကို။ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကို ပွားစေအပ် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့ကို ရခြင်းကိုလည်း ရသောအားဖြင့် ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ရှေးဦးလည်း ရှေးကရဖူး သော လွန်လေပြီးသော ချုပ်လေပြီးသော ဖောက်ပြန်ပြီးသော ဓမ္မာရုံကို အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း သောမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော သောမနဿကို ကာမဂုဏ်ကို မှီသော သောမနဿဟူ၍ ဆိုရ၏။ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော သောမနဿတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန် သော သောမနဿတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

ရူပါရုံတို့၏သာလျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန် ခြင်းကို ရာဂကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍ “ရှေးဦးလည်းကောင်း၊ ယခုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ရူပါရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုရူပါရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား သောမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘော ရှိသော သောမနဿကို ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော သောမနဿဟူ၍ ဆိုရ၏။ သဒ္ဓါရုံ တို့၏သာလျှင်။ ဂန္ဓာရုံတို့၏သာလျှင်။ ရသာရုံတို့၏သာလျှင်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၏သာလျှင်။ ဓမ္မာရုံတို့၏သာ လျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ရာဂကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍

“ရှေးဦးလည်းကောင်း၊ ယခုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဓမ္မာရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုဓမ္မာရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား သောမနဿ သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော သောမနဿကို ကာမဂုဏ်မှထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော သောမနဿဟူ၍ ဆိုရ၏။ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော သောမနဿတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်ကို မှီသော ဒေါမနဿတို့သည်အဘယ်သည်တို့နည်း။

စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့ကို။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဂန္ဓာရုံတို့ကို။ ဇိဝါဝိညာဏ်ဖြင့် သိ အပ်ကုန်သော ရသာရုံတို့ကို။ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့ကို အလိုရှိအပ် နှစ်သက် အပ် နှလုံးကို ပွားစေအပ် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့ကို မရခြင်းကိုလည်း မရသောအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ကောင်း ရှေးဦးလည်း ရှေးကမရဖူးသော လွန်လေပြီးသော ချုပ်လေပြီးသော ဖောက်ပြန်ပြီးသော ဓမ္မာရုံ တို့ကို အဖန်ဖန်အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ဒေါမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိ သော ဒေါမနဿကို ကာမဂုဏ်ကို မှီသော ဒေါမနဿဟူ၍ ဆိုရ၏။ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော ဒေါမနဿတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော ဒေါမနဿ တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

ရူပါရုံတို့၏သာလျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍ “ရှေးဦးလည်းကောင်း ယခုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ရူပါရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုရူပါရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုမြင်၍ အတုမရှိမြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌ “ယခုအခါ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြင်အရဟတ္တ ဖိုလ်ဟူသော အာယတနကို ပြည့်စုံစေ၍ နေကုန်၏။ ငါသည် အဘယ်အခါ၌ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အာယတနကို ပြည့်စုံစေ၍ နေရအံ့နည်း”ဟု တောင့်တခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့ အတုမရှိမြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌ တောင့်တခြင်းကို ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား တောင့်တခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဒေါမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ဒေါမနဿကို ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော ဒေါမနဿဟု ဆိုရ၏။

သဒ္ဓါရုံတို့၏သာလျှင်။ပ။ ဂန္ဓာရုံတို့၏သာလျှင်။ ရသာရုံတို့၏သာလျှင်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့၏သာလျှင်။ ဓမ္မာရုံတို့၏သာလျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍ “ရှေးဦးလည်းကောင်း၊ ယခုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဓမ္မာရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုဓမ္မာရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုမြင်၍ အတုမရှိမြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌ “ယခုအခါ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြင်အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော အာယတနကို ပြည့်စုံစေ၍ နေကုန်၏။ ငါသည် အဘယ်အခါ၌ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အာယတနကို ပြည့်စုံစေ၍ နေရအံ့နည်း”ဟု တောင့်တခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့အတုမရှိမြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌ တောင့်တခြင်းကို ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား တောင့်တခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဒေါမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ဒေါမနဿကို ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော ဒေါမနဿဟု ဆိုရ၏။ ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော ဒေါမနဿတို့သည် ဤ သည်တို့ပင်တည်း။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော ဥပေက္ခာတို့ သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်၍ မိုက်သော တွေဝေသော နွံသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားကို မအောင်သေးသော နောင် အကျိုးပေးခြင်းကို မအောင်သေးသော အပြစ်ဟု ရှုလေ့မရှိသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာသည် ရူပါရုံကို လွန်၍မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုဥပေက္ခာကို ကာမဂုဏ်ကို မှီသော ဥပေက္ခာဟု ဆိုရ၏။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သဒ္ဓါရုံကို ကြား၍။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် ဂန္ဓာရုံကို နမ်း၍။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် ရသာရုံကို လျက်၍။ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ၍။ မနောဝိညာဏ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ မိုက်သော တွေဝေသော နွံသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားကို မအောင်သေးသော နောင်အကျိုးပေးခြင်းကို မအောင်သေးသော အပြစ်ဟု ရှုလေ့မရှိသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ဥပေက္ခာသည် ဓမ္မာရုံကို လွန်၍ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထို ဥပေက္ခာကို ကာမဂုဏ်ကို မှီသော ဥပေက္ခာဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော ဥပေက္ခာတို့သည် ဤ ခြောက်ပါးတို့တည်း။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော ဥပေက္ခာ တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

ရူပါရုံတို့၏သာလျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍ “ရှေးဦးလည်းကောင်း၊ ယခုအခါလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ရူပါရုံတို့သည် အမြဲမရှိ ကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုရူပါရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသော ပညာဖြင့် ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာသည် ရူပါရုံကို လွန်၍မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုဥပေက္ခာကို ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော ဥပေက္ခာဟူ၍ ဆိုရ၏။ သဒ္ဓါရုံ တို့၏သာလျှင်။ ဂန္ဓာရုံတို့၏သာလျှင်။ ရသာရုံတို့၏သာလျှင်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၏သာလျှင်။ ဓမ္မာရုံတို့၏ သာလျှင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ကင်းခြင်းကို ချုပ်ခြင်းကို သိ၍ “ရှေးဦးလည်းကောင်း၊ ယခုအခါလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဓမ္မာရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိကုန်၏”ဟု ဤသို့ ထိုဓမ္မာရုံကိုဟုတ်မှန်စွာ ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ဥပေက္ခာသည် ဓမ္မာရုံကို လွန်၍မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုဥပေက္ခာကို ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော ဥပေက္ခာဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန် သော ဥပေက္ခာတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ပင်တည်း။ “သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော သတ္တဝါတို့၏ (၀ဒု၊ ဝိဝဒုသို့) ရောက်ကြောင်းတို့ကို သိရမည်” ဟူသော ထိုစကားကို ဤသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တရားကို သာလျှင် စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။

ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသောတရားတို့၌ ဤတရားကိုမှီ၍ ဤတရားကို ပယ်စွန့်ကုန်လော့’ ဟူသော စကားကို အဘယ်ကိုစွဲ၍ ဆိုခဲ့သနည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တရားတို့တွင် ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီသော အကြင်သောမနဿတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို သောမနဿတို့ကို မှီ၍ ထိုသောမနဿတို့ကို အစွဲပြု၍ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော အကြင်သောမနဿတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသောမနဿတို့ကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့၊ ထိုသောမနဿတို့ကို လွန်မြောက်ကြ ကုန်လော့။ ဤသို့ ထိုကာမဂုဏ်ကို မှီသော သောမနဿတို့ကို ပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထိုကာမဂုဏ်ကို မှီသော သောမနဿတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တရားတို့တွင်

- ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော အကြင်ဒေါမနဿ တို့သည် ရှိကုန်၏။
- ထိုဒေါမနဿတို့ကို မှီ၍ ထိုဒေါမနဿတို့ကို အစွဲပြု၍ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော အကြင်ဒေါမနဿတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ထိုဒေါမနဿ တို့ကို ပယ်ကြကုန်လော့။
- ထိုဒေါမနဿတို့ကို လွန်မြောက်ကြကုန်လော့။

ဤသို့ ထိုကာမဂုဏ်ကို မှီသော ထိုဒေါမနဿတို့ကို ပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထိုကာမဂုဏ်ကို မှီသော ထိုဒေါမနဿတို့ကို လွန် မြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တရားတို့တွင်

- ခြောက်ပါးကုန်သော ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မှီကုန်သော အကြင်ဥပေက္ခာ တို့သည် ရှိကုန်၏။
- ထိုဥပေက္ခာတို့ကို မှီ၍ ထိုဥပေက္ခာတို့ကို အစွဲပြု၍ ခြောက်ပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီကုန်သော အကြင်ဥပေက္ခာတို့သည် ရှိကုန်၏။
- ထိုဥပေက္ခာတို့ကို ပယ်ကြကုန်လော့။
- ထိုဥပေက္ခာတို့ကို လွန်မြောက်ကြကုန်လော့။

ဤသို့ ထိုကာမဂုဏ်ကိုမှီသော ဥပေက္ခာ တို့ကို ပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ထိုကာမဂုဏ်ကို မှီသော ဥပေက္ခာတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။

သတိပဋ္ဌာန် သုံးပါး

“သတိပဋ္ဌာန်တို့သည် သုံးပါးဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို အရိယာဖြစ်သောသူသည် မှီဝဲ၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကိုမှီဝဲသော အရိယာဖြစ်သော ဆရာ (ဘုရား) သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ဆုံးမ ခြင်းငှါ ထိုက်၏” ဟူသော ထိုစကားကို အဘယ်ကိုစွဲ၍ ဆိုခဲ့သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အစဉ် သနားတော်မူသော အကျိုးစီးပွားကို ရှာမှီးတော်မူသော ဆရာ (ဘုရား) သည် အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍-

“ဤတရားသည် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဤတရားသည် သင်တို့အား ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်၏” ဟု တပည့်တို့အား တရားဟော၏။

ထိုဆရာ၏ တပည့်တို့သည် ယုံကြည်စွာ မနာယူကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ စိတ်ကို သိအောင် မဖြစ်စေကုန်၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ လွှဲဖယ်၍ ကျင့်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ငါဘုရားသည် နှလုံးမသာယာခြင်းလည်း မဖြစ်၊ နှလုံးမသာယာ ခြင်း ဒေါမနဿကို မခံစားရ၊ ဒေါမနဿမယိုစီးဘဲ သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံ၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်ကို အရိယာဖြစ်သောသူသည် မှီဝဲ၏။

အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲသော အရိယာဖြစ်သော ဆရာ (ဘုရား) သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ဆုံးမခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်သည် ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်တည်း။ (၁)

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား

အစဉ်သနားတော်မူသော အကျိုးစီးပွားကို ရှာမှီးတော်မူသော ဆရာ (ဘုရား)သည် အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍

“ဤတရားသည် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဤတရားသည် သင်တို့အား ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်၏” ဟု တပည့်တို့အား တရားဟော၏။

ထိုဆရာ၏ အချို့ကုန်သော တပည့်တို့သည် ယုံကြည်စွာ မနာယူကြကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ စိတ်ကို သိအောင် မဖြစ် စေကုန်၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ လွှဲဖယ်၍ ကျင့်ကုန်၏။

အချို့ကုန်သော တပည့်တို့သည် ယုံကြည်စွာ နာယူကုန်၏။ နားထောင်ကုန်၏။ စိတ်ကိုသိအောင် ဖြစ်စေကုန်၏။ ဆရာ၏အဆုံးအမမှ လွှဲဖယ်၍ မကျင့်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ငါဘုရားသည် နှလုံးမသာယာခြင်းလည်း မဖြစ်၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ဒေါမနဿကိုလည်း မခံစားရ၊ နှလုံးသာယာခြင်းလည်း မဖြစ်၊ နှလုံးသာယာခြင်း သောမနဿကိုလည်း မခံစားရ၊ နှလုံးမသာယာခြင်း နှလုံးသာယာခြင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ လျစ်လျူ ရှုလျက် သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံကာနေ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို အရိယာဖြစ်သော သူသည် မှီဝဲ၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲသော အရိယာဖြစ်သော ဆရာ (ဘုရား) သည်

သတ္တဝါအပေါင်းကို ဆုံးမ ခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်သည် နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား

အစဉ်သနားတော်မူသော အကျိုးစီးပွားကို ရှာမှီးတော်မူသော ဆရာ (ဘုရား) သည် အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍

“ဤတရားသည် သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ဤတရားသည် သင်တို့အား ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်၏” ဟု တပည့်တို့အား တရားဟော၏။

ထိုဆရာ၏ တပည့်တို့သည် ယုံကြည်စွာ နာယူကုန်၏။ နားထောင်ကုန်၏။ စိတ်ကိုသိအောင် ဖြစ်စေကုန်၏။ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ လွှဲဖယ်၍ မကျင့်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ဆရာ (ဘုရား) သည် နှစ်လိုဝမ်းသာ ခြင်းဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်မှု သောမနဿကိုလည်း ခံစားရ၏။ ရာဂမစိုစွတ်မှု၍ သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံကာ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို အရိယာဖြစ်သောသူသည် မှီဝဲ၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲသော အရိယာဖြစ်သော ဆရာ (ဘုရား) သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ဆုံးမခြင်းငှါ ထိုက်၏။

ဤသတိပဋ္ဌာန်သည် သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ပေတည်း။ “သတိပဋ္ဌာန်တို့ သည် သုံးပါးဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို အရိယာဖြစ်သောသူသည် မှီဝဲ၏။ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲသော အရိယာဖြစ်သော ဆရာ (ဘုရား) သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို ဆုံးမခြင်းငှါ ထိုက်၏” ဟူသော ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးကိုသာလျှင် စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။

၈-ဥဒ္ဓေသဝိဘင်္ဂသုတ်

၉-အရုဏဝိဘင်္ဂသုတ်

၁၀-ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်

“ရဟန်း ဤပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော စိတ်၏ ကြံစည်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း ရှိ၏” ဟူသော ထိုစကားကို အဘယ်ကို စွဲ၍ ဆိုသနည်း။

မျက်စိဖြင့် အဆင်းရူပါရုံကို မြင်၍ သောမနဿ၏အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၏။ ဒေါမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်၏။ ဥပေက္ခာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၏။ နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ကို ကြား၍။ ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ကို နံ၍။ လျှာဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ ကို လျက်၍။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ ကို တွေ့ထိ၍။ စိတ်ဖြင့် သဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို သိ၍။

မြေ ရေ လေ မီး အာကာသဓာတ်

ရဟန်း မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။

မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည် အချို့ အတွင်း သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ဟူ သည် အဘယ်နည်း။

မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ခက်မာကြမ်းတမ်းခြင်းသို့ ရောက်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်တည်း။ ဤရုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ခက်မာကြမ်း တမ်းခြင်းသို့ ရောက်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်း ဤရုပ်စုကို အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ငါမဟုတ်။ ။အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည်လည်းကောင်း မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သာပင်တည်း။

မြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ကို “ဤမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည် ငါပိုင် မဟုတ်၊ ဤမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်”ဟု ဤမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသော ဝိပဿနာပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။

ဤသို့ ဤမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်ကို ကောင်းသော ဝိပဿနာပညာဖြင့် အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်သောမြေ ‘ပထဝီ’ ဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည် မြေ ‘ပထဝီ’ဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ရဟန်း ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည် အချို့ အတွင်း သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ရေ ရေအပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ရေ ရေအပါ အဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇ ရုပ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်း ဤရုပ်စုကို အတွင်း သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ငါမဟုတ်။ ။အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရေ ‘အာပေါ’ဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သာပင်တည်း။

ထိုရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်ကို “ဤရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည် ငါပိုင်မဟုတ်၊ ဤရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်သည် ငါမဟုတ်၊ ဤရေ ‘အာပေါ’ဓာတ် သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်”ဟု ဤသို့ ဤရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း ကောင်းသော ဝိပဿနာ ပညာဖြင့် ရှုသင့်၏။

ဤသို့ ဤရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်ကို ကောင်းသော ဝိပဿနာပညာဖြင့် အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်သော် ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏။ စိတ်သည် ရေ ‘အာပေါ’ ဓာတ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။

ရဟန်း အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်သည် အချို့ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော အပူအအေး ‘မီး’ အပူအအေး ‘မီး’ အပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ် နည်း၊ အကြင် အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်ဖြင့်လည်း ပြင်းစွာ ပူ၏။

အကြင်အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်ဖြင့်လည်း ဆွေးမြည့်ရင့်ကျက်၏။ အကြင်အပူအအေး ‘မီး’ဓာတ်ဖြင့်လည်း ထက်ဝန်းကျင်လောင်၏။ အကြင်အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်ဖြင့်လည်း စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အစာသည် ကောင်းစွာ ကျကျက် ကြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ် သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော အပူအအေး ‘မီး’ အပူအအေး ‘မီး’အပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်း ဤရုပ်စုကို အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အပူအအေး ‘မီး’ ဓာတ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ရဟန်း လေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

လေဓာတ်သည် အချို့ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ . အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော လေဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော လေဓာတ် လေဓာတ်အပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ် သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း။ အထက်သို့ တက်သောလေ၊ အောက်သို့ သက် သောလေ၊ ဝမ်း၌ တည်သောလေ၊ အူအတွင်း၌ တည်သောလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့အစဉ်လျှောက်သောလေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ၊ ဤလေတို့ပင်တည်း။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော လေ လေအပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်း ဤရုပ်စုကို အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော လေဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်း အကာသဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

အကာသဓာတ် သည် အချို့ အတွင်းသန္တာန် ၌ ဖြစ်၏။ အချို့ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ရဟန်း အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကာသဓာတ်သည် အဘယ်နည်း။

မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်အကာသ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင် အကာသအပါအဝင်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ် သည် ရှိ၏။ ဤရုပ်သည် အဘယ်နည်း။ နားပေါက် နှာခေါင်းပေါက် ခံတွင်းပေါက် စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သော အစာကို မျိုရာ အပေါက် စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သောအစာ တည်ရာအပေါက် စားအပ် သောက်အပ် ခဲအပ် လျက်အပ်သောအစာ အောက်အဘို့သို့ ထွက်ရာအပေါက် တို့တည်း။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော မိမိ၌ စွဲ၍ဖြစ်သော ကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်အကာသ

ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်အာကာ အပါအဝင်ဖြစ်သော ရေးခြစ်မထင် ကောင်းကင်အာကာသ ကောင်းကင်အာကာသ၌ အတွင်းဝင်သော ဟင်းလင်းအပေါက် ဟင်းလင်းအပေါက်၌ အတွင်းဝင်သော အသားအသွေးတို့ဖြင့် မတွေ့ထိသော တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် စွဲယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်း ဤရုပ်စုကို အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာကာသ ဓာတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၁၁-သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ်

၁၂-ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်

၅-သဋ္ဌာယတနဝဂ်

၁-အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ်

၂-ဆန္ဒောဝါဒသုတ်

၃-ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ်

၄-နန္ဒကောဝါဒသုတ်

၅-ဣဋ္ဌရာဟုလောဝါဒသုတ်

၆-ဆဆက္ကသုတ်

- ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို သိရမည်၊
- ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့ကို သိရမည်၊
- ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ကို သိရမည်၊
- ခြောက်ပါးသော ဖဿအပေါင်းတို့ကို သိရမည်၊
- ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်၊
- ခြောက်ပါးသော တဏှာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်။

“ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို သိရမည်”

စက္ခာယတန သောတာယတန ဃာနာယတန ဇိဝှိယတန ကာယာယတန မနာယတန တို့တည်း။ “ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို သိရမည်” ဟူသော ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား ပဌမဆက္ကတည်း။ (၁)

“ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့ကို သိရမည်”

ရူပါယတန သဒ္ဓါယတန ဂန္ဓာယတန ရသာယတန ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန
ဓမ္မာယတနတို့တည်း။ “ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့ကို သိရမည်” ဟူသော
ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား ဒုတိယဆက္ကတည်း။ (၂)

“ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခုဒွါရနှင့် ရူပါရုံကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သောတဒွါရနှင့် သဒ္ဓါရုံကို စွဲ၍
သောတ ဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဃာနဒွါရနှင့် ဂန္ဓာရုံကို စွဲ၍ ဃာနဝိညာဏ်သည်
ဖြစ်၏။ ဇိဝှိဒွါရနှင့် ရသာရုံကို စွဲ၍ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ကာယဒွါရနှင့်
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို စွဲ၍ ကာယဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံကို စွဲ၍
မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ “ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့ကို
သိရမည်” ဟူသော ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား
တတိယဆက္ကတည်း။ (၃)

“ခြောက်ပါးသော ဖဿအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခုဒွါရနှင့် ရူပါရုံကို စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖဿ သည် ဖြစ်၏။ သောတဒွါရနှင့် သဒ္ဓါရုံကို စွဲ၍ သောတဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။
သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့်ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဃာနဒွါရနှင့် ဂန္ဓာရုံကို စွဲ၍
ဃာနဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်း ဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။
ဇိဝှိဒွါရနှင့် ရသာရုံကို စွဲ၍ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ကာယဒွါရနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို စွဲ၍ ကာယဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။
သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံကို စွဲ၍
မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။
“ခြောက်ပါးသော ဖဿအပေါင်းတို့ကို သိရမည်” ဟူသော ထိုစကားကို
ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား စတုတ္ထဆက္ကတည်း။ (၄)

“ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခုဒွါရနှင့် ရူပါရုံကို စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်
ဖဿ သည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။
သောတဒွါရနှင့် သဒ္ဓါရုံကို စွဲ၍ သောတဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏
ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်
ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ဃာနဒွါရနှင့် ဂန္ဓာရုံကို စွဲ၍ ဃာနဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါး

တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ဇိဝါဒ္ဓါရနှင့် ရသာရုံကို စွဲ၍ ဇိဝါဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ကာယဒ္ဓါရနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို စွဲ၍ ကာယ ဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ မနောဒ္ဓါရနှင့် ဓမ္မာရုံကို စွဲ၍ မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ “ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”ဟူသော ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား ပဉ္စမဆက္ကတည်း။ (၅)

“ခြောက်ပါးသော တဏှာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”

စက္ခုဒ္ဓါရနှင့် ရူပါရုံကို စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿ သည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် တဏှာသည် ဖြစ်၏။ သောတဒ္ဓါရနှင့် သဒ္ဓါရုံကို စွဲ၍ သောတဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ပ။ ဃာနဒ္ဓါရနှင့် ဂန္ဓာရုံကို စွဲ၍ ဃာနဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ပ။ ဇိဝါဒ္ဓါရနှင့် ရသာရုံကို စွဲ၍ ဇိဝါဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ပ။ ကာယဒ္ဓါရနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို စွဲ၍ ကာယဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ပ။ မနောဒ္ဓါရနှင့် ဓမ္မာရုံကို စွဲ၍ မနောဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿသည် ဖြစ်၏။ ဖဿဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် တဏှာသည် ဖြစ်၏။ “ခြောက်ပါးသော တဏှာအပေါင်းတို့ကို သိရမည်”ဟူသော ထိုစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို စွဲ၍ ဆိုခဲ့၏။ ဤကား ဆဋ္ဌဆက္ကတည်း။ (၆)

ဆဆက္ကသည် အနုတ္တ

“စက္ခုဒ္ဓါရသည် အတ္တတည်း”ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဆိုငြားအံ့။ ထိုဆိုခြင်းသည် မဖြစ်သင့်၊ စက္ခုဒ္ဓါရ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထင်ရှား၏။ အကြင် တရားအား ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထင်ရှား၏။ ထိုတရားကို (အတ္တဟုဆိုခဲ့လျှင်) “ငါ၏ အတ္တသည် ဖြစ်လည်းဖြစ်၏၊ ပျက်လည်းပျက်၏”ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဒ္ဓါရသည် အတ္တတည်း”ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဆိုငြားအံ့။ ထိုဆိုခြင်းသည် မဖြစ်သင့်၊ ထို့ကြောင့် စက္ခုဒ္ဓါရသည် အနုတ္တတည်း။

“ရူပါရုံတို့သည် အတ္တတည်း” ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဆိုငြားအံ့၊ ထိုဆိုခြင်းသည် မဖြစ်သင့်၊ ရူပါရုံတို့အား ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထင်ရှား၏။ အကြင်တရားအား ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထင်ရှား၏။ ထိုတရားကို အတ္တဟု ဆိုခဲ့လျှင် “ငါ၏အတ္တသည် ဖြစ်လည်းဖြစ်၏၊ ပျက်လည်းပျက်၏” ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပါရုံတို့သည် အတ္တတည်း” ဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဆိုငြားအံ့၊ ထိုဆိုခြင်းသည် မဖြစ်သင့်၊ ထို့ကြောင့် စက္ခုဒွါရသည် အနတ္တတည်း၊ ရူပါရုံတို့သည် အနတ္တတည်း။

၇-မဟာသဠာယတနိကသုတ်

ရဟန်းတို့ စက္ခုကိုဟုတ်မှန်တိုင်း မသိမမြင်၍ ရူပါရုံကိုဟုတ်မှန်တိုင်း မသိမမြင်၍ စက္ခုဝိညာဏ်ကိုဟုတ်မှန်တိုင်း မသိမမြင်၍ စက္ခုသမ္မဿကိုဟုတ်မှန်တိုင်း မသိမမြင်၍ စက္ခုသမ္မဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကိုလည်းဟုတ်မှန် တိုင်း မသိ မမြင်၍

- စက္ခု၌ ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်၏။
- ရူပါရုံတို့၌ ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်၏။
- စက္ခုဝိညာဏ်၌ ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်၏။
- စက္ခုသမ္မဿ၌ ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်၏။
- စက္ခုသမ္မဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သုခသော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသော်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသော်လည်းကောင်း ဖြစ်သော ဝေဒနာ၌လည်း ပြင်းစွာ တပ်နှစ်သက်၏။

ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်သော ရာဂနှင့်ယှဉ်သော တွေဝေသော သာယာဖွယ်ကို ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား နောင်အခါ၌ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသော တဏှာသည်လည်း ပွား၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းတို့ သည်လည်း ပွားကုန်၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းတို့သည်လည်း ပွားကုန်၏။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းတို့သည်လည်း ပွားကုန်၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းတို့သည်လည်း ပွားကုန်၏။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပူလောင် ခြင်းတို့သည်လည်း ပွားကုန်၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော

ပူလောင်ခြင်းတို့သည်လည်း ပွားကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း ခံစားရ၏။

ဘာဝနာပြည့်စုံပုံ

ဤသို့ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမဂ်ကို ပွားစေသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးသော သတိ ပဋ္ဌာန်တို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးသော သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ငါးပါးသော ဗိုလ်တို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သမထ ဝိပဿနာဟူသော ဤနှစ်ပါးသော တရားတို့သည် အစုံတွဲ၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပယ်၏။ ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပွားအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဥဏ်ဖြင့် ပွား၏။ ထူးသောဥဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား တို့ကို ထူးသောဥဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။

၈-နဂရဝိဇ္ဇေယျသုတ်

၉-ပိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ်

၁၀-ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ်

ဣန္ဒြေကို ပွားများခြင်း

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ အတုမရှိသော ဣန္ဒြေကို ပွားများခြင်းသည် ဖြစ်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤမည်သော နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤမည်သော မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤမည်သော နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

စင်စစ် ထိုနှစ်သက်ခြင်းစသည်မှာ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်း၍ပြုပြင်အပ်၏၊ ကြမ်းတမ်း၏၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏၊ ဤဝိပဿနပေက္ခာ သည် ငြိမ်သက်၏၊ ဝိပဿနပေက္ခာသည် မွန်မြတ်၏”ဟု ဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန်းအား ထိုဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ထိုဖြစ်သော မနှစ်သက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ထိုဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း ချုပ်၏။ ဝိပဿနပေက္ခာသည် ကောင်းစွာ တည်၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ဖွင့်၍လည်း မှိတ်ရာ၏၊ မှိတ်၍လည်း ဖွင့်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ဤအတူသာလျှင် တစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ဤသို့ မပင်ပန်းဘဲ ဖြစ်ပေါ်သော နှစ်သက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်သော မနှစ်သက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်သော နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း ဤသို့ လျှင်စွာ ဤသို့ ဆောစွာ ချုပ်၏။ ဝိပဿနပေက္ခာသည် ကောင်းစွာ တည်၏။ အာနန္ဒာ ဤဆိုခဲ့ပြီးကို အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရူပါရုံတို့၌ အတုမရှိသော ဣန္ဒြေကို ပွားများခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

ကျင့်ဆဲအနေအထားတွင် ပယ်ပုံ

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ကျင့်အပ်သော အကျင့်ရှိသနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်၍ နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ နှစ် သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ထိုရဟန်းသည် ဖြစ်သော ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ထိုမနှစ် သက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ထိုနှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ရှက်နိုး၏၊ ငြီးငွေ့၏၊ စက်ဆုပ်၏။

နားဖြင့် သဒ္ဓါရုံကို ကြား၍။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နံ၍။ လျှာဖြင့် ရသာရုံကို လျက်၍။ ကိုယ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ၍။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နှစ်သက် ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဖြစ်သော ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော

ထိုမနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ထိုနှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ရှက်နိုး၏၊
ငြီးငွေ့၏၊ စက်ဆုပ်၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ကျင့်အပ်သော အကျင့်သည် ရှိ၏။

အကျဉ်းချုပ်

မိမိ၏ တာဝန်များ

- မိမိ၏ တာဝန်များ အသုံးအဆောင်တို့မှာ ရောင့်ရဲပါ။
- တရားအမှန်က သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား ထူးချင်ထူးနေမယ်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ကတော့ တူတူပါဘဲ။
- ငြင်းစရာ ရှိနေသရွေ့ တရားမရနိုင်။
- အမျက်ထွက်တတ်သူ ရန်ငြိုးကြီးသူက အငြင်းသန်တယ်။
- သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်လေ့မရှိသူက အငြင်းသန်တယ်
- သူယုတ်မာက မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်တယ်၊ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချတယ်။
- တရားရှိသူက သည်းခံနိုင်တယ်။
- ပညာရှိယောဆောင်တဲ့သူက ငြင်းခုံတတ်သေးတယ်
- လောကမှာ ငရဲသွားသူက ပိုများတယ်။

တရားအောင်နိုင်ရေး

- လွန်ကဲသော ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကြောင့် တဏှာကုန်နိုင်
- လျစ်လျူရှုမှုကို ပွားခြင်းကြောင့် တဏှာကုန်နိုင်။
- မြင်စရာ ကြားစရာစသည်တွေမှာ ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်/ အမှတ်သားကို မယူလေ ကောင်းလေ။
- လိုချင် တပ်မက်မှု ကာမဆိုတာ ပျောက်လွယ်တယ်၊ မျက်လှည့်လိုပါဘဲ။
- တရားမနာဘူး၊ တရားနှင့်မရင်းနှီးတဲ့သူက ပိုအစွဲများတယ်။
- မှီဝဲထိုက် မမှီဝဲထိုက်သော ကိုယ် နတ် စိတ် ဆိုတာ ရှိတယ်။
- ဘာလုပ်လုပ် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ရှေ့သွားရှိရင် မှန်ကန် တည့်မတ်မယ်။

- တရားရှုတဲ့အခါ ထိုင်ချိန်တန် ထိုင်၊ ထချိန်တန် ၊ မိမိရဲ့အခြေအနေကို သိရ၏။
- တရားထိုင်နေချိန် သမာဓိပျောက်မသွားအောင် သတိနှင့်ဆောင်။
- စိတ်ရဲ့ညစ်နွမ်းကြောင်းတွေကို ပယ်။
- ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်ရှုဆိုတာ အတိတ် အနာဂတ် လောဘ ဒေါသဖြင့် မတောင်းတနှင့်လို့ပြောတာ။

ခန္ဓာတွင်ရှုမှတ်ကျင့်သုံးရေး

- ခန္ဓာထဲမှာဘဲ စွဲလမ်းပြီးနစ်မြုပ်စေပြီး၊ ခန္ဓာကဘဲ ပြန်ထွက်ရမှာပါဘဲ။
- လိုချင် တပ်မက်မှုရှိနေသေးလို့ စွဲလမ်းတာပါဘဲ
- တရားကို ကာလသုံးပါးလုံးရှု။
- ရုပ်ကို သိစေလိုတဲ့ အကြောင်းရင်းက မဟာဘုတ်လေးပါး
- ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရကို သိစေလိုတဲ့အကြောင်းရင်းက ဖသ
- ဝိညာဏ်ကို သိစေလိုတဲ့အကြောင်းရင်းက နာမ်ရုပ်
- ချမ်းသာခြင်းသည် ခန့်ခာ၏ သာယာဖွယ်တွေဘဲ။ မမြဲတာက အပြစ်။ ထိုမှာ တပ်မက်မှုကို ပယ်နိုင်ရင် လွတ်မြောက်မယ်။
- ပထဝီလို့အာရုံပြုနေရင် ပထဝီဘဲ သိတယ်၊ လူလို့ မသိတော့ဘူး။ အပူကင်းတယ်။
- ၃၆ပါးသော ၆အမြောက်၆ တရားများကို သိအောင် အားထုတ်။ ပြင်စွာတပ်မက်ခြင်းကို ပယ်။
- မျက်စိဖြင့် မြင်သော ကြိုက်ခြင်း မကြိုက်ခြင်း ကြိုက်/မကြိုက်မဟုတ်ခြင်းတို့ကို ပယ်။ ပေါင်းကာပြုပြင်အပ်သောတရားဟု ရှု။ အကြောင်းကိုစွဲကာဖြစ်၏ဟုရှု။
- အာရုံကို လောဘ ဒေါသနှင့်ဆက်ဆံရတာကို ရှက်နိုးရင် ငြီးငွေ့ရင် စက်ဆုတ်ရင် တရားရတယ်။

သုခိ ဗေဒာဓ

မဇ္ဈိမနိကာယ် ဝိပဿနာဆိုင်ရာ လေ့လာခဲသမျှ အကျဉ်းချုပ်

စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေး

- သာသနာတွင် အသုံးအဆောင်ကို ရယူနေခြင်းသည် အာမိသအမွေခံသာဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်မကြိုက်။ တရားကို ရယူနေခြင်းသည်သာ တရားအမွေခံဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်ကြိုက်၏။
- လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။ စိတ်ဆိုးခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။ အမျက်ထွက်ခြင်းသည်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်။ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းသည်။ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းသည်။ ငြူစူခြင်းသည်။ ဝန်တိုခြင်းသည်။ လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ ဟန်ဆောင်ခြင်းသည်။ ခက်ထန်ခြင်းသည်။ ခြုတ်ခြယ်ခြင်းသည်။ မောက်မော်ခြင်းသည်။ အလွန်မောက်မော်ခြင်းသည်။ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ သတိမေ့လျော့ခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏။
- မကောင်းသော ကိုယ် စိတ်နုတ်ရှိသူ၊ လိုချင်မှုများသူ၊ ထိုင်းမှိုင်းသူ၊ သိတ်ပျံလွင့်သူ၊ လာဘ်လာဘ လိုလားသူ၊ ပျင်းရိသူ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူတွေဟာ တောထွက်ရန် တစ်ဦးတည်းနေရန် မသင့်လျော်။
- ထိုင်ရင်းဖြစ်လာသော ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ထိုင်းရင်ပယ်နိုင်အောင်ကြိုးစား။
- စျာန်ချမ်းသာဖြင့်နေခြင်းကို ကိလေသာခေါင်းပါးနေသည်ဟု မခေါ်ဆို။
- သူတစ်ပါးအကုသိုလ်တွေလုပ်နေသော်လည်း မိမိမှ မလုပ်ဟု ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုရမယ်။
- အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ခွဲခြားသိရမယ်။ ရှုပါးသီလနှင့် ကုန်ချောပြောတာ၊ ကြမ်းတမ်းပြောတာ၊ ပြိန်ဖျင်းသောစကားပြောတာ၊ သူတစ်ပါးကိုပျက်စီစေလိုတာ တွေဟာ အကုသိုလ်တွေဘဲ။
- မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုက်မှု မကြိုက်မှုတို့ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ သူတစ်ပါးအား မပြုလုပ်ပါနှင့်။
- စိတ်အလိုဆိုးတွေကို ပယ်ထုတ်ပါ။

- မိမိကိုယ်တွင် တပ်မက်မှု အပြင်ပအာရုံတွင် တပ်မက်မှုတို့ကို ပယ်ထုတ်ပါ။
- မိမိမှီခိုနေသောနေရာသည် မိမိအတွက် သတိမထင် အာသဝေါမကုန်လျှင် ထိုနေရာမှ ပယ်ခွာသင့်။
- အကုသိုလ်ဝင်လာလျှင် ကုသိုလ်အတွေးကိုတွေး၊ ထိုအကုသိုလ်အတွေး၏ အပြစ်ကိုဆင်ခြင်။ နောက်ဆုံး မအောက်မေ့ နှလုံးမသွင်းခြင်းဖြင့်နေ။
- ထမင်းကို တစ်ထပ်တည်းသာစားရင် အနာရောဂါကင်းတယ်။ ပျော်ပါးသန်စွမ်း လာမယ်။
- မဂ်ဖိုလ်အတွက် စာသင်ယူခြင်းမဟုတ်လျှင် မကောင်းသဖြင့် သင်ယူခြင်းသာဖြစ် တယ်။
- တရား(နည်းနာနိသယျ)တွေက သိမ်းပိုက်ထားရန်မဟုတ် ကူးမြောက်ဖို့ရန်သာဖြစ် တယ်။
- သူတစ်ပါးတို့က ဆဲသော်လည်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်မနှစ်မြို့ခြင်း ကို မပြုသင့်။
- သူတစ်ပါးတို့က အရိုအသေပြုသော်လည်း အလေးအမြတ်ပြုသော်လည်း မြတ်နိုးခြင်း ပြုသော်လည်း ပူဇော်ခြင်းပြုသော်လည်း နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက် ခြင်း၊ စိတ်တက်ကြွခြင်းကို မပြုသင့်။
- ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ကို ပယ်။
- ဖျက်ဆီးလိုခြင်း ‘ဗျာပါဒ’ကို ပယ်။
- အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ကောဓ’ကို ပယ်။
- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ‘ဥပနာဟ’ကို ပယ်။
- ဂုဏ်ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်း ‘မက္ခ’ကို ပယ်။
- ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း ‘ပဠာသ’ကို ပယ်။
- မနာလိုခြင်း ‘ဣဿာ’ ကိုပယ်။
- ဝန်တိုခြင်း ‘မစ္ဆရိယ’ကို ပယ်။

- စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်ခြင်း ‘သာဠေယျ’ ကိုပယ်၊
- လှည့်ပတ်ခြင်း ‘မာယာ’ ကိုပယ်၊
- အလိုဆိုး ‘ပါပိစ္ဆာ’ ကို ပယ်၊
- မှားသောအယူ ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ကိုပယ်၊
- အဝတ်ဝတ်ထားရုံမျှဖြင့် အကျင့်မရှိရင် ရဟန်းမဟုတ်။
- သူတစ်ပါးအသက်မသတ်၊ မခိုး၊ ကာမမမှား၊ မုသားမပြော၊ ကုန်းတိုက်စကားမဆို၊ ကြမ်းတမ်းစွာ မပြော၊ ပြိန်ဖျင်စွာမပြော၊ အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်စီးလိုခြင်းမရှိ၊ အယူမှန်၏ဟူသော သဘောတို့သည် ချမ်းသာကို တည်ဆောက်ခြင်းတွေ့ဘဲ။
- လူတို့သည် ရှုပ်ပွေလှ၏။ တိရစ္ဆာန်တို့သည် ပေါ်လွင်လှ၏။
- မိမိလည်းပူ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပူစေသူ မဖြစ်စေနှင့်။
- ကိုယ်နုတ်စိတ်သုံးပါးမှာ မကောင်းမှုပြုရမှာ ရှက်တတ်ပါစေ။
- မှန်ကန်သောစကားဖြင့်နေ၊ မကဲရဲ့နှင့်၊ အမျက်မထွက်နှင့်၊ မာန်မရစ်နှင့်၊ ပင်ပန်းခြင်းနှင့် ပူပန်ခြင်းဘဲရမယ်။
- ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ် နုတ် စိတ်ဖြင့် သင်္ခါရလုပ်ရင် ဆင်းရဲတာဘဲရမယ်။
- ဘာမှပြောဆို တုံ့ပြန်ခြင်းမရှိသော မြေကြီးနှင့်တူစွာကျင့်၊ ရေနှင့်တူစွာကြည့်၊ လေနှင့်တူစွာကျင့်၊ မီးနှင့်တူစွာကျင့်ပါ
- အကုသိုလ်အလုပ်နှင့် ကုသိုလ်အလုပ် ခွဲခြားသိပါ
- မကောင်းသော ကိုယ် နုတ် စိတ် တို့ဟာ မိမိ သူတစ်ပါးအတွက် ဆင်းရဲကြောင်း သာဖြစ်။
- ကာမတွင် ချမ်းသာရှာသော်လည်း ချမ်းသာအစစ်ကို မရ၊ သက်သာရာ သာယာကာမှုကိုသာ ရမယ်။
- ယုံကြည်ခြင်း၊ အားစိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ သတိရှိခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ ပညာရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်နေ။
- ရဋ္ဌပါလက လောကအပြစ် စိည်းစိမ်အပြစ်ကို ကြည့်ကာ ရဟန်းဝတ်တယ်။
- တဦးနှင့်တစ်ဦးရသော မဂ်ဖိုလ်သဘော အတူတူသာ။

- ဘုရားရှင်သည် လောကကောင်းကျိုးအတွက်သာ အမြဲ ကြံစည်နေတော်မူ၏။
- မိမိ၏ တကိုယ်ရေ အသုံးအဆောင်တို့မှာ ရောင့်ရဲပါ။
- တရားအမှန်က သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား ထူးချင်ထူးနေမယ်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ကတော့ တူတူပါဘဲ။
- ငြင်းစရာ ရှိနေသရွေ့ တရားမရနိုင်။
- အမျက်ထွက်တတ်သူ ရန်ငြိုးကြီးသူက အငြင်းသန်တယ်။
- သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်လေ့မရှိသူက အငြင်းသန်တယ်
- သူယုတ်မာက မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်တယ်၊ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချတယ်။
- တရားရှိသူက သည်းခံနိုင်တယ်။
- ပညာရှိယောဆောင်တဲ့သူက ငြင်းခုံတတ်သေးတယ်
- လောကမှာ ငရဲသွားသူက ပိုများတယ်။

တရားအောင်နိုင်ရေး

- ဆိတ်ငြိမ်အောင်မနေ၊ အကုသိုလ်ကိုမပယ်၊ အဆုံးအမကို လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ နာမယ်ဆိုရင်၊ ထိုသူသည် နိဗ္ဗာန်ရရေး၌ တာဝန်မဲ့သူများသာဖြစ်တယ်။
- မိမိ၏စိတ်ကို ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိရင် ရှိမှန်း မရှိရင်မရှိမှန်သိရတယ်။
- သေသူတွေ အောက်မေ့တဲ့အခါ ကြီးမားသောအာနိသင်ရှိစေဖို့- သီလရှိရမယ်။ စိတ်ကို ငြိမ်သက် ရမယ်။ တရားရှုမှတ်မှုရှိရမယ်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို လိုလားသူဖြစ် ရမယ်။
- လိုချင်တာတွေ၊ သူတစ်ပါးအား ပျက်စီးစေလိုတာတွေ၊ အမျက်ထွက်တာတွေ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာတွေ ဂုဏ်ပြိုင်တာတွေ၊ ဝန်တိုတာတွေ၊ မောက်မာန်တာတွေ၊ သတိမေ့လျော့နေတာတွေဟာ စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းတွေဘဲ။
- အကုသိုလ်အကြောင်းရင်းတွေဟာ လိုချင်မှု ကြမ်းတမ်းမှု တွေဝေမိုက်မဲခြင်းတွေဘဲ။
- တဏှာရှိလို့ အစဉ်မပြတ် ခန္ဓာတွေဖြစ်နေတယ်။

- နှစ်သက်တပ်မက်ခြင်းဟာ ဆင်းရဲကြောင်းတွေဘဲ။
- အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိတို့ဟာ အာရုံ ရှပါး ကာမဂုဏ်တရား တွေဘဲ။
- အာရုံ ငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့သည် အေးချမ်းရခြင်းထက် ပူပင်ရခြင်းက ပိုများ၏။
- လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပျောက်ခြင်းသည် ကာမတို့မှ ထွက်ရာလမ်းပင်ဖြစ်တယ်။
- အိုမင်းလာခြင်း နာကျင်ရခြင်းတို့သည် ရုပ်တရားတို့၏ အပြစ်တည်း။
- ချမ်းသာစွာ ခံစားရသော ဝေဒနာတို့၏ အပြစ်ကား အမြဲမရှိခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်း တို့ပင်တည်း။
- ဟုတ်မှန်စွာဖြစ်စေ မဟုတ်မမှန်သည့်အတိုင်းဖြစ်စေ ပြောဆိုခဲ့ပါလျှင်- ငါတို့၏ စိတ်သည် ဖောက်ပြန်မှု မဖြစ်လတ္တံ့၊ ယုတ်ညံ့သော စကားကိုလည်း မမြွက်ဆိုကြ ကုန်အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်။ မေတ္တာနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်၍ နေရမယ်။
- ရှေးခေတ်က ရဟန်းဝတ်တာသည် တရားကျင့်ဖို့အတွက်သာ။
- မျက်စိကို မစောင့်ထိန်းနိုင်ရင် မက်မောခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းဟူသော အကုသိုလ် တွေ နှိပ်စက်ခံရမယ်။
- အမှုအရာတိုင်း သတိထားကာကြည့်။
- ဆင်းရဲကို ဆင်းရဲဟုသိမှ။ ဆင်းရဲကြောင်းကိုသိမှ ပညာဖြစ်မယ်။
- တရားနာယူခြင်းနှင့် အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းရင် မှန်သောအယူ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်တယ်။
- သေသူတွင် အသက် ‘ဇီဝိတိန္ဒြေ’၊ ကိုယ်ငွေ့ ‘ကမ္မဇေတဇောဓာတ်’၊ ဝိညာဏ်မရှိ တော့ဘူး။
- တပ်မက်မှုတဏှာရှိလို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။
- တပ်မက်မှုမရှိရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမရှိ။
- အောက်မေ့မှုထင်ခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသည် သမာဓိဖြစ်ကြောင်း။
- ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း ‘သမ္မပ္ပဓာန်’ တို့သည် တည်ကြည်မှု(သမာဓိ)၏အခြံအရံ။

- ဝိတက် ဝိစာရတို့သည် နှုတ်ကို ပြုစီရင်မှု ‘ဝစီသင်္ခါရ’၊ သညာ၊ ဝေဒနာတို့သည် စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု ‘ဝိတ္တသင်္ခါရ’။
- အရှုညာဏ်သည် လုံ့လရှိရမယ်၊ ပညာရှိရမယ်၊ သတိရှိရမယ်။
- အရှုခံကို ကြိုက်ခြင်း မကြိုက်ခြင်းဖြင့် မဆက်ဆံရ။
- စားစရာကို ဆင်ခြင်စား၊ တရားအာထုတ်ရန်အလို့ငှါသာစားပါ။
- သတိဖြင့် အမြဲနိုးကြားစွာနေ၊ ကိလေသာမဝင်စေနှင့်။
- အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိတို့ဟာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေဘဲ။
- ကာမဂုဏ်ထက်ချမ်းသာတဲ့ ဈာန်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာကို ရအောင်ယူ
- မုသားပြောရဲသူဟာ တရားမရှိသူသာ။
- ရယ်မြူးကာမျှတောင် မုသားမပြောရ။
- မုသားပြောရဲသူသည် မပြုလုပ်ဝံ့သော အကုသိုလ်မရှိ။
- မှန်ကဲ့သို့ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ကာ မိမိ၏ ကိုယ် နတ် စိတ်အမှုအရာကို ပြုလုပ်ပါ။
- မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာဘာဝနာဖြင့် အမြဲနေ
- တစ်ထပ်တည်းစာခြင်းက ရောဂါကင်းတယ်၊ ချမ်းသာစွာနေရတယ်
- လိုချင်မှု တပ်မက်မှုတွေ မပယ်ဘဲ တရားမရနိုင်။
- တရားရှိသူက ရပ်နေသူဖြစ်၏။ တရားမရှိသူက ပြေးနေသူဖြစ်၏။
- ယုံကြည်မှုလည်းရှိ၊ အနာလည်းကင်း မလှည့်ပတ်တတ်သူလည်းဖြစ်၊ ဝီရိယလည်းရှိ ပညာလည်းပြည့် စုံရင် တရားရနိုင်၏။
- လိုချင်မှု ပျက်စီးစေလိုမှု အိပ်ချင်မှု ယုံမှားမှု ပျံ့လွင့်မှု တွေဟာ တရားအနှောက်အယှက်တွေဘဲ။
- စူးစမ်းရင် မရသေးတာ ရလာမယ်၊ မသိသေးတာသိလာမယ်။
- ငရဲမှာ ဘယ်သူ့ကြောင့်လုပ်ခဲ့တာပါဟု အကြောင်းပြချက်မရှိ။
- လွန်ကဲသော ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကြောင့် တဏှာကုန်နိုင်
- လျစ်လျူရှုမှုကို ပွားခြင်းကြောင့် တဏှာကုန်နိုင်။

- မြင်စရာ ကြားစရာစသည်တွေမှာ ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်/ အမှတ်သားကို မယူလေကောင်းလေ။
- လိုချင် တပ်မက်မှု ကာမဆိုတာ ပျောက်လွယ်တယ်၊ မျက်လှည့်လိုပါဘဲ။
- တရားမနာဘူး၊ တရားနှင့်မရင်းနှီးတဲ့သူက ပိုအစွဲများတယ်။
- မှီဝဲထိုက် မမှီဝဲထိုက်သော ကိုယ် နတ် စိတ် ဆိုတာ ရှိတယ်။
- ဘာလုပ်လုပ် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ရှေ့သွားရှိရင် မှန်ကန် တည့်မတ်မယ်။
- တရားရှုတဲ့အခါ ထိုင်ချိန်တန် ထိုင်၊ ထချိန်တန် ၊ မိမိရဲ့အခြေအနေကို သိရ၏။
- တရားထိုင်နေချိန် သမာဓိပျောက်မသွားအောင် သတိနှင့်ဆောင်။
- စိတ်ရဲ့ညစ်နွမ်းကြောင်းတွေကို ပယ်။
- ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်ရှုဆိုတာ အတိတ် အနာဂတ် လောဘ ဒေါသဖြင့် မတောင်းတနှင့် လို့ပြောတာ။
- ခန္ဓာထဲမှာဘဲ စွဲလမ်းပြီးနစ်မြုတ်စေပြီး၊ ခန္ဓာကဘဲ ပြန်ထွက်ရမှာပါဘဲ။
- လိုချင် တပ်မက်မှုရှိနေသေးလို့ စွဲလမ်းတာပါဘဲ
- တရားကို ကာလသုံးပါးလုံးရှု။
- ရုပ်ကို သိစေလိုတဲ့ အကြောင်းရင်းက မဟာဘုတ်လေးပါး
- ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရကို သိစေလိုတဲ့အကြောင်းရင်းက ဖသ
- ဝိညာဏ်ကို သိစေလိုတဲ့အကြောင်းရင်းက နာမ်ရုပ်
- ချမ်းသာခြင်းသည် ခန်ဓာ၏ သာယာဖွယ်တွေဘဲ။ မမြဲတာက အပြစ်။ ထိုမှာ တပ်မက်မှုကို ပယ်နိုင်ရင် လွတ်မြောက်မယ်။
- ပထဝီလို့အာရုံပြုနေရင် ပထဝီဘဲ သိတယ်၊ လူလို့ မသိတော့ဘူး။ အပူကင်းတယ်။
- ဥပပါးသော ဖိအမြောက်ဖိ တရားများကို သိအောင် အားထုတ်။ ပြင်စွာတပ်မက်ခြင်းကိုပယ်။
- မျက်စိဖြင့် မြင်သော ကြိုက်ခြင်း မကြိုက်ခြင်း ကြိုက်/မကြိုက်မဟုတ်ခြင်းတို့ကို ပယ်။ ပေါင်းကာပြုပြင်အပ်သောတရားဟု ရှု။ အကြောင်းကိုစွဲကာဖြစ်၏ဟုရှု။

- အာရုံကို လောဘ ဒေါသနှင့်ဆက်ဆံရတာကို ရှက်နိုးရင် ငြီးငွေ့ရင် စက်ဆုတ်ရင် တရားရတယ်။

ခန္ဓာထွင်း ဂြုမ္မတ်ရေး

- လူကို လူလောက်ဘဲသိလျှင် တရားမရသေး၊ လူကိုလို့လဲသိရမယ်၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝလည်း ထင်ရမယ်။
- အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကယိုစီးလာ(အာသဝ)လျှင် ဆင်းရဲဖြစ်တော့မယ်လို့သိကာ ပယ်ထုတ်ပါ။
- အာရုံတို့သည် ပင်ပန်းခြင်း ပူလောင်ခြင်းတို့ကို ပြုတတ်၏ဟုသိပြီး မျက်စိနားစသည်ကို စောင့်ထိန်း ကာနေသင့်တယ်။
- အသုံးအဆောင်တို့ကို မက်မောစေခြင်းမရှိဘဲ သုံးဆောင်ရမယ်။
- နာကျင်ခြင်းနှင့် အပူအအေးစသည်တို့ကို သည်းခံနိုင်ရမယ်။
- မသင့်သော တစ်စုံတစ်ခု အနှောက်အယှက်ပေးနိုင်သော နေရာဌာနတွင် တရားအားမထုတ်သင့်။
- လိုချင်ခြင်း မကြိုက်ခြင်းတို့ကို လက်မခံနှင့် စွန့်ပါ ဖျောက်ဖျက်ပါ။ အဆုံးစွန်အောင် ပြုပါ။
- ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း တပ်စွန်းခြင်း ချုပ်ခြင်း စွန့်လွှတ်ခြင်းတို့ကို မှီသော (အကြောင်းဖြစ်သော) သတိ မေ့ပိစယစသော သမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့ကို ပွားများ။
- အာရုံတစ်ခုခုကို တပ်မက်ပြီးဆိုလျှင် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဖြစ်တော့တာပါဘဲ။
- မြင်ချင်တာလည်း တဏှာဘဲ၊ ကြားချင်တာလဲ တဏှာဘဲ။ တွေးနေချင်တာလည်း တဏှာဘဲ။
- ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’၊ သိမှတ်ခြင်း ‘သညာ’၊ စေ့ဆော်ခြင်း ‘စေတနာ’၊ တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’၊ နှလုံးသွင်းခြင်း ‘မနသိကာရ’၊ ငါ့သူ့တို့ ဤတရားစုကို နာမ်ဟုဆို၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ယင်းမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ရုပ်၊ ငါ့သူ့တို့ ဤတရားစုကို ရုပ်ဟုဆို၏။

- မြင်တော့ သိလာတာ ဝိညာဏ်၊ ကြားတော့ သိလာတာတွေဟာ ဝိညာဏ်တွေပါဘဲ။
- ဆင်းရဲကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာ၊ ဆင်းရဲကြောင်းကိုမသိတာ အဝိဇ္ဇာ။ လမ်းကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာ။
- လောကမှာ- မျက်စိသည် သာယာဖွယ်၊ ထိုမှာ တဏှာဖြစ်တယ်။ ထိုမှာပင် တဏှာချုပ်၏။ အဆင်းသည် သာယာဖွယ်၊ မြင်စိတ်သည် သာယာဖွယ်၊ မျက်စိအတွေ့အထိသည် သာယာဖွယ်။ ဝေဒနာသည် သာယာဖွယ်၊ ရုပ်တွင် မှတ်သားမှုသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် စေ့ဆော်မှုစေတနာသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် တပ်မက်မှုတဏှာသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် ကြံစည်မှုသည် သာယာဖွယ်။ ရုပ်တွင် သုံးသပ်မှုသည် သာယာဖွယ်။ တဏှာဖြစ်လျှင် ထိုတရားတို့တွင် ဖြစ်တယ်။ ချုပ်လျှင်လည်း ထိုတရားတို့တွင် ချုပ်တယ်။
- မျက်စိ+အဆင်း+မြင်စိတ်တို့၏တွေ့ထိခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်းဖြစ်၏။ ခံစားပြီးသော အာရုံကို မှတ်သား၏။ မှတ်သားပြီးသော အာရုံကို ကြံစည်၏။ ကြံစည်ပြီးသော အာရုံကို ချဲ့ထွင်၏။
- ချဲ့ထွင်မှု သညာအစုမရှိလျှင် အဆုံးသို့ရောက်တာပါဘဲ။
- ထိုကာမနှင့်စပ်သောကြံစည်ခြင်းသည်ကား မိမိဆင်းရဲခြင်း သူတစ်ပါးဆင်းရဲခြင်း နှစ်ဦးလုံး ဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ပညာကို တားမြစ်တတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့လည်း ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် မဖြစ်စေနိုင်ဟု သိပေးရမည်။
- သင့်မျက်မှောက်၌ သင်၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုခဲ့လျှင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အလိုဆန္ဒ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမှီသော အကြံအစည် တို့ကို ပယ်စွန့်ရာ၏။
- ကာမဂုဏ်တို့သည် သာယာဖွယ်နည်းကုန်၏။ ဆင်းရဲများကုန်၏။ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း များကုန်၏။ မြက်မီးရှူးနှင့်တူကုန်၏။ မီးကျိုး တွင်းနှင့်တူကုန်၏။ အိပ်မက်နှင့်တူကုန်၏။ အငှါးပစ္စည်းနှင့်တူကုန်၏။
- ရုပ်၌ဖြစ်သော (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်၌ဖြစ်သော) ဆန္ဒရာဂကို ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။ ပယ်စွန့်သော် ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်း ငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

- မာရ်နတ်စိုက်ပျိုးထားသော ကာမဂုဏ်မြက်ခင်းသို့ တိုးဝင်၍ တပ်မက်မောကုန်လျက် အာရုံတည်း ဟူသော အစာတို့ကို သုံးဆောင်လျှင် မာရ်နတ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်နိုင်။
- တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းကို ရအောင်ယူခြင်း၊ ရှာဖွေလိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်ပွားခြင်း ဇာတိ၊ ပူဆွေးခြင် သောက၊ ညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသကို မွေးမြူလိုက်တာပါဘဲ။
- ကြီးကျယ်တဲ့ ကမင်္ဂါမြေကြီးတောင် ပျက်စီးသေးတယ်၊ သမုဒရာရေပြင်ကြီးတောင် ခမ်းခြောက်သေး တယ်။ မီးထောက်ကြီးဟာ မီးစာမရှိရင်ငြိမ်းသွားတယ်၊ လေကလည်း တစ်မြို့လုံးကို တိုက်ခတ်နိုင်သော် လည်း နွေ၏နောက်ဆုံးလတွင် သစ်ရွက်ပင်လှုပ်ခြင်းမရှိ ပျောက်ကွယ်နေတယ်။ ခန္ဓာရှိသော မြေဓာတ် ရေလေဓာတ် မီးဓာတ်တို့သည် မပျက်စီးဘဲ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။
- သူတစ်ပါးတို့က အကယ်၍ ဆဲမယ်၊ ရေရွတ်မယ်၊ ခြုတ်ခြယ်မယ်၊ ညှဉ်းဆဲမယ် ဆိုရင်လည်း၊ မှတ်ရမှာက-ငါ့မှာ နား၌ ပေါင်းဆုံတွေ့ထိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဤဆင်းရဲခံစားခြင်းသည် ဖြစ်သည်သာတည်း၊ ထိုဆင်းရဲခံစားခြင်းသည် လည်း အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းကို မစွဲဘဲ မဖြစ်နိုင်၊ အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သနည်း၊ တွေ့ထိခြင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ‘တွေ့ထိခြင်းသည် အမြဲမရှိ’ ဟု ရှုမြင်ရမယ်၊ “ခံစားခြင်းသည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်၊ “မှတ်သားခြင်းသည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်၊ “ပြုပြင်စီရင်မှုတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဟု ရှုမြင်ရမယ်၊ “အထူးသိမှုစိတ်သည် အမြဲမရှိ” ဟု ရှုမြင်ရမယ်။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ဓာတ်အာရုံသို့သာလျှင် သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ကောင်းစွာတည်၏၊ ဆုံးဖြတ်၏။
- ဆင်းရဲတာလည်း ငါမဟုတ်၊ ချမ်းသာတာလည်း ငါမဟုတ်။ သဘာဝတရားသာ။
- မျက်စိနှင့် အဆင်းတိုက်လို့ သိမှုဝိညာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ မျက်စိသိလို့သာ ပြောထိုက်တယ်။ ငါသိတာ၊ ငါမြင်တာမဟုတ်။
- **အာဟာရလေးပါး=** ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်သော အလုပ်အလွေး ပြုအပ်သည့် အစာအာဟာရ ဟူသော ‘ကဗဠိကာရာဟာရ’၊

အတွေ့အထိဟူသော ‘ဖဿာဟာရ’၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုဟူသော ‘မနောသဉ္ဇေတနာ
ဟာရ’၊ သိမှုဟူသော ‘ဝိညာဏာဟာရ’တို့တည်း။

- ချမ်းသာခံစားမှု၌ ရာဂါနုသယကို ပယ်ရမည်၊ ဆင်းရဲခံစားမှု၌ ပဋိဿာနုသယကို ပယ်ရမည်၊ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ခံစားမှု၌ အဝိဇ္ဇာနုသယကို ပယ်ရမည်ဟုသိ။
- သမထဈာန်တရားတွေကို မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ်ဟူ၍
- မြင်ရင် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊ (လက် ခြေစသောအင်္ဂါ၊ ပြုံးဟန် ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့ မရှိအောင် နေရမည်။
- ရုပ်နာမ်ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတွင်း၊ အပ၊ အကုန်လုံး ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ ကိုယ်‘အတ္တ’မဟုတ်ဟု ရှု။
- မမြဲ ဆင်းရဲ ငါမဟုတ် ရောဂါ သူစိမ်းပြင်ပ စသည်ရှုလျက် အောက်သံယောဇဉ် ငါးပါးကို ပယ်သတ်နိုင်အောင်ကြိုးစား။
- ပူဆွေး ငိုကြွေး ပူလောင်ခြင်းတို့၏ တရားခံကား ချစ်ခြင်းပင်တည်း။
- တရားရခြင်း မရခြင်းဟာ ဣန္ဒြေထူးခြားလို့။
- မျက်စိသည် ရူပါရုံ၌ မွေ့လျော်၏။ ရူပါရုံ၌ ပျော်ပိုက်၏။ ရူပါရုံ၌ နှစ်ခြိုက်၏။
- အာရုံကိုတပ်မက်ရင် ပူလောင်ခြင်းသာရမည်။
- မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာနှင့်နေရင် ဗြဟ္မာပြည်ရောက်မည်။

တရားထူး တရားမြတ်ရရှိနိုင်ကြပါစေ။
မဇ္ဈိမနိကာယ်ပြီး၏။

